

2008 M. RUGSĖJO 1 D., PIRMADIENIS

PIRMININKAVO: H.-G. PÖTTERING

Pirmininkas

(Posėdis pradėtas 17.00 val.)

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas. – Skelbiu atnaujintą Europos Parlamento sesiją, kuri buvo atidėta 2008 m. liepos 10 d.

2. Pirmininko pranešimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, sveikinu jus visus. Norėčiau pradėti nuo kai kurių komentarų dėl plenarinių rūmų Strasbūre padėties. Kaip žinote, įgriuvus plenarinių rūmų lubų daliai Strasbūre rugpjūčio 7 d., šis pirmasis Europos Parlamento sesijos laikotarpis rugsėjo mėn. turėjo būti išimties tvarka surengtas čia, Briuselyje. Priėmiau šį sprendimą siekdamas užtikrinti didžiausią Parlamento narių ir darbuotojų saugumą bei remdamasis atidžiai perskaitytais pradiniais ekspertų pranešimais, taip pat pasikonsultavęs su frakcijų pirmininkais ir Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija. Šiuo sprendimu taip pat atsižvelgiama į reikalingumą išlaikyti Europos Parlamento įstatyminio darbo tęstinumą.

Parengiamieji tyrimų rezultatai rodo, kad dalies lubų įgriuvimo priežastis buvo lūžiai pastato komponentuose, jungiančiuose kabančias lubas su tvirtąja lubų struktūra. Tebevyksta tyrimai, atliekami kelių nepriklausomų tarptautinių struktūrinio projektavimo firmų, kurioms Parlamentas pavedė nustatyti smulkesnes įgriuvimo detales bei kas dėl to atsakingas. Šie tyrimai atliekami labai glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis vietos valdžios institucijomis, taip pat su Prancūzijos vyriausybės paskirtu vyresniuoju pastatų saugos specialistu. Rangovų, įtrauktų į pirminę lubų statybą, atsakomybės pasiskirstymas bus nustatytas remiantis paskutiniaisiais tyrimo pranešimais, kai tik jie bus parengti. Įgriuvusios lubos plenariniuose rūmuose dabar bus iš naujo pakabintos, naudojant naują techniką, kuriai pritarė nepriklausomi ekspertai ir vietinės už pastatus atsakingos valdžios įstaigos.

Nors siekiant kiek įmanoma greičiau baigti darbus, dedama daugybė pastangų, tačiau reikalinga procedūra yra šiek tiek ilgoka. Vis dėlto mes tikimės, kad visi saugumo tyrimai ir būtinas remontas bus užbaigti per tiek laiko, kad Strasbūre Rūmai galėtų susirinkti į rugsėjo 2-ąją sesijos laikotarpį.

Turiu jus patikinti, kad saugumas yra absoliutus prioritetas visuose mūsų svarstymuose ir priimant sprendimus.

3. Atminimo pagerbimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, apgailestauju, kad turiu padaryti kai kuriuos labai liūdningus pranešimus. Vasarą su dideliu liūdesiu sužinojome apie tragišką mūsų draugo ir kolegą profesoriaus Bronisławo Geremeko mirtį. Jis buvo didelis Lenkijos patriotas ir tikras europietis, dešimtmečiais nenuilstamai kovojęs už tai, kad lenkų tauta taip pat turėtų fundamentalias demokratijos, laisvės, žmogaus teisių ir teisės viršenybės vertybes. Jo įsipareigojimas demokratinei opozicijai ir dideliame populiariume judėjimui „Solidarność“ galų gale davė vaisių.

Per beveik du dešimtmečius Lenkija užėmė savo teisėtą vietą tarp laisvų ir demokratinių Europos tautų ir, kaip visi žinome, nuo 2004 m. gegužės 1 d. tapo Europos Sąjungos nare. Bronisławo Geremeko įnašas į šį pasiekimą neabejotinas – jis taip pat daugelį metų buvo Seimo – žemųjų Lenkijos Parlamento rūmų – narys bei savo šalies užsienio reikalų ministras nuo 1997 iki 2000 metų – t. y. vienas iš naujosios Lenkijos steigimo „tėvų“ ir svarbiausiųjų architektų.

Bronisławas Geremekas nuo 2004 m. buvo Europos Parlamento narys. Mes pažinome jį kaip žmogų, kurio tikėjimas Europos projektu buvo gilus ir tikras. Tai įkūnijo jo idealus ir įsitikinimus: susitaikymas, dialogas ir kompromisas. Aš labai žavėjausi jo unikaliu gebėjimu būti arti savo šalies ir arti Europos Sąjungos tuo pat metu. Jis nenuilstamai dirbo dėl integracijos proceso, kurį vertino kaip geriausią sprendimą savo šalies ateičiai ir apskritai visam mūsų žemynui.

Mes praradome išskirtinę figūrą Europos scenoje, kolegą, kurio tragiška ir pirmalaikė mirtis paliko tuštumą, kurią bus sunkus užpildyti. Noriu pareikšti giliausią savo užuojautą jo šeimai – ypač dviem jo sūnums – ir visiems jo draugams. Mes Europos Parlamente visada gerbsime jo atminimą.

Ponios ir ponai, taip pat su dideliu liūdesiu rugpjūčio mėn. pradžioje išgirdome apie mūsų kolegą Willio Piecyko mirtį prieš pat jo šešiasdešimtąjį gimtadienį. Šia liūdna proga aš taip pat norėčiau Europos Parlamento vardu pareikšti mūsų giliausią užuojautą jo šeimai ir draugams. Willi Piecyk buvo Europos Parlamento narys nuo 1992 m. Jis buvo pagrindinė figūra Transporto ir turizmo komitete, kuriame daugelį metų jis atstovavo Socialistų frakcijai.

Tik prieš kelias savaites jis pagaliau galėjo prisijungti prie mūsų švęsti pirmąją Europos jūrų dieną. Nors ir žinojau apie rimtą jo ligą, tuo metu man atrodė, kad jo sveikata gerėjo. Deja, tai buvo klaidingas išpūdis.

Mūsų atmintyje Willi Piecyk išliks kaip daugelio svarbių projektų iniciatorius. Jam išėjus, praradome kolegą, kurį gerbė ir vertino visi šiuose Rūmuose. Mes ilgai atsiminsime Willį Piecyką su dideliu dėkingumu.

Ponai ir ponios, man nesmagu, kad turiu jus taip pat informuoti apie itin mylimos buvusios kolegės Marios Luisos Cassanmagnago Cerretti, mirusios rugpjūčio 4 d., mirtį. Aš ją atsimenu ypač ryškiai, nes ji prisijungė prie Europos Parlamento tuo pat metu kaip ir aš, 1979 m., kai ji ėmėsi Europos ir Europos integracijos reikalų šiuose Rūmuose. Nuo 1982 iki 1987 m. ji užėmė Europos liaudies partijos pirmininko pavaduotojos ir Europos Parlamento pirmininko pavaduotojos postus. Kita jos politinė veikla kurį laiką buvo pirmininkavimas Europos Parlamento Politikos reikalų komitetui, Užsienio reikalų komiteto pirmtakui.

Savo politiniais įsipareigojimais Maria Luisa Cassanmagnago Cerretti buvo įkvėpimo šaltinis, ypač moterims, o kaip Europos Parlamento narė ji buvo proto drąsa ir užuojauta pasižyminti moteris, padariusi vertingą įnašą į Europos integraciją. Mes atsiminsime ją su didele meile.

Ponios ir ponai, per vasaros pertrauką įvyko tragiškų lėktuvų katastrofų serija. Rugpjūčio 20 d. per didžiausią Ispanijos lėktuvų katastrofą per 25 metus žuvo 154 žmonės. Tik 18 iš 172 lėktuve, skridusiame iš Madrido Barajas oro uosto į Kanarų salas, buvusių žmonių išgyveno per šią tragediją. Dieną po lėktuvo sudužimo padariau pareiškimą Europos Parlamento vardu, o šiandien norėčiau pakartoti tą solidarumo žinią ir palaikyti velionių šeimas ir draugus.

Praėjus tik kelioms dienoms po Madrido tragedijos, rugpjūčio 24 d. kitas lėktuvas sudužo vos tik pakilęs Kirgizijos sostinėje Biškeke; žuvo 68 keleiviai ir komanda. Norėčiau kiekvieno, esančio šiuose Rūmuose, vardu pareikšti mūsų širdingiausią užuojautą šių ir kitų tragiškų įvykių aukoms.

Prašyčiau, kad jūs visi atsistotumėte tylos minute pagerbti tuos, kas išėjo iš gyvenimo.

(Parlamento nariai atsistojo tylos minutei)

4. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

5. Parlamento sudėtis (žr. protokolą)

6. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)

7. Darbo tvarkos taisyklių aiškinimas (žr. protokolą)

8. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

9. Veiksmai, kurių buvo imtasi įgyvendinant Parlamento rezoliucijas (žr. protokolą)

10. Anuliuoti rašytiniai pareiškimai (žr. protokolą)

11. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)

12. Peticijos (žr. protokolą)

13. Gauti dokumentai (žr. protokolą)

14. Žodiniai klausimai ir rašytiniai pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)

15. Darbų programa

Pirmininkas. – Buvo išplatinta galutinė preliminaros darbotvarkės versija, sudaryta pirmininkų konferencijos susitikime 2008 m. rugpjūčio 28 d., ketvirtadienį, sutinkamai su Darbo tvarkos taisyklių 130 ir 131 straipsniais. Jokie taisymai nebuvo pasiūlyti, taigi darbotvarkė yra priimta.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, žiūrėdami į darbotvarkę ir turėdami omenyje, kad diskusijos dėl Gruzijos vyksta šiandien, mes neturime jokių specialių prašymų. Tačiau jei pasitaikys uždelsimų ir laiko viršijimų, dėl kurių diskusijos dėl Gruzijos iki rytojaus neįvyks, tuomet norėtume paprašyti, kad diskusijos dėl socialinio paketo būtų atidėtos iki rugsėjo 2-ojo sesijos laikotarpio, nes, mano galva, mums bus neįmanoma apsvarstyti socialinį paketą ir Gruziją per vieną rytą. Aš tik norėjau pranešti apie tai Rūmams iš anksto.

Pirmininkas. – ?Dėkoju, gerb. H. Swoboda. Manau, nebuvo išversta žodžiu, bent į anglų kalbą, jei, kaip supratau, kolegos susirūpino. Leiskite man pakartoti, ką pasakė H. Swoboda. H. Swoboda pasakė, kad, jei šiandieninio aukščiausiojo lygio susitikimo diskusijos neįvyks šiandien, tačiau įvyks rytoj, diskusijas dėl socialinio paketo tada reikia atidėti iki rugsėjo 2-ojo sesijos laikotarpio, nes šioms diskusijoms skirtas laikas tada jau bus užimtas šiandieninio aukščiausiojo lygio susitikimo diskusijų. Kaip suprantu, yra šitaip. Ar mes dėl to sutinkame? Atrodo, kad taip. Taigi pereikime prie vienos minutės kalbų apie svarbias politines problemas pagal Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnį.

16. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Dabar pereiname prie vienos minutės kalbų apie svarbias politines problemas.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, deja, Pekino olimpinės žaidynės įrodė, kad autoritariniai režimai nesugeba ar nenori laikytis olimpinių pagarbos žmogaus teisėms ir taikai idealų.

Simboliška, kad Rusijos valdžiai labiau patiko pažymėti Pekino olimpinių žaidynių pradžią pradedant ginkluotą invaziją į kaimyninę šalį. Visa tai atsitiko tiesioginėje būsimųjų Sočio žiemos olimpinių žaidynių kaimynystėje.

Esu įsitikinęs, kad šiuo beprecedenčiu teritorinio kaimyninės šalies vientisumo pažeidimu, taip pat aneksuodama jos teritorijos dalis, Rusijos Federacija prarado moralinį ir politinį pateisinimą 2014 m. būti Sočio olimpinių žaidynių šeimininke.

Aš prašau Tarptautinį olimpinį komitetą artimiausiu galimu laiku skirti kitą miestą priimti šioms žiemos olimpinėms žaidynėms.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, kaip Ispanijai atstovaujanti Parlamento narys, gyvenantis Kanarų salose, noriu padėkoti jums, kad paminėjote rugpjūčio 20-osios nelaimingo atsitikimo aukas. Aš taip pat noriu prisidėti savo užuojauta. Tikiuosi, kad tokio tipo nelaimingas atsitikimas neįvyks vėl ir kad Europos Sąjunga sugebės veikti taip, kad garantuotų aviacijos saugumą.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Gerb. pirmininke, aplinkosaugos ir padidinto energijos poreikio problemos dėl klimato kaitos yra iššūkis, iš visų politikų reikalaujantis sąžiningos traktuotės. Jos peržengia valstybių sienas ir nacionalinius interesus. Dujų terminalų statyba uždaroje jūroje, kaip kad Adrijos, yra dar jautresnė problema.

Triesto įlankoje buvo suplanuoti žemės ir jūros dujų terminalai, numatant vietą tik už penkių mylių nuo Slovėnijos pakrantės, tiesiai prieš didžiausią turistinę Pirano sritį. Jei Italijos vyriausybė išdrįstų, ji turbūt įkurtų juos Venecijos įlankoje, bet tai nepavyktų, nes tam prieštarau visas civilizuotas pasaulis.

Gyventojai turi teisę prieštarauti tokiai statybai, ir politikai turi gerbti jų norus ir kompensuoti demokratijos stoką Europos Sąjungoje. Mes per dažnai nepaisėme aplinkos, kad leistume sau vėl taip daryti. Italijos vyriausybei iš Europos Parlamento reikia duoti aiškią žinią apie tai.

Jean Lambert (Verts/ALE). – Gerb. pirmininke, kartu su Jumis aš norėjau iškelti gana rimtą Šri Lankos žurnalisto J. S. Tissainayagamo atvejį, kurį mes iškelėme mūsų delegacijos neseniai įvykusio vizito į Šri Lanką metu. Jis yra labai gerai žinomas rašytojas ir žurnalistas, be kitų dalykų, įkūręs ir Vokietijos vyriausybės finansuojamą žiniatinklio svetainę pavadinimu „Apręptis“ (angl. „Outreach“), propaguojančią taiką ir teisingumą. Nepateikus kaltinimo jis buvo įkalintas daugiau kaip keturis mėnesius blogomis sąlygomis, o praėjusią savaitę remiantis šalies terorizmo akto prevencija jį pagaliau apkaltino ir grąžino kardomajam kalinimui, pateikę kaltinimus nešlovės vyriausybei užtraukimu ir kolektyvinės nesantaikos kurstymu.

Norėtume paprašyti jūsų, gerb. pirmininke, pasinaudoti savo geromis įstaigomis Taryboje ir Komisijoje bei sekti šį svarbų atvejį, atkreipiant dėmesį taip pat į tai, ar jis galės susitikti su savo advokatais privačiai – to jis iki šiol negalėjo padaryti, – ir kad bus visiškai atskleisti įrodymai prieš jį.

Pirmininkas. ?– Mūsų pareigūnai seks šį atvejį.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Rusija yra viena iš mūsų svarbiausių politinių ir ekonominių partnerių. Tačiau šiomis dienomis Rusija padarė bauginančių pareiškimų prieš Sąjungą, grasindama jai Rusijos ekonomine ir karine galia. Šalys, išitraukusios į Europos kaimynystės politiką, gavo panašių grasinimų. Ponios ir ponai, ar partnerystės kontekste tai yra normali praktika, kad vienas iš partnerių griebtųsi tokių veiksmų? Turiu omenyje būtent mūsų bendrus interesus, t. y. naftos ir dujotiekių statybą.

Europos ekonominė bendrija yra 500 mln. gyventojų tėvynė ir didžiausia ekonomika pasaulyje. Faktas, kad šalis su gerojai mažesniu potencialu gali žvangėti pasagomis per Sąjungą rodo, jog mus laiko silpnu partneriu, nesugebančiu imtis rimtų politinių sprendimų. Todėl gerai, kad Lisabonos sutartis nėra įsigaliojusi, nes jei tai būtų, netgi atskiros Sąjungos valstybės narės neturėtų galimybės duoti garbingo atsakymo.

Pirmininkas. – Dėkoju. Lisabonos sutartis yra aiški: Paprašyčiau jūsų truputį luktelti, nes aš apie tai taip pat kalbėjau Europos Vadovų Tarybai. Solidarumas tarp valstybių narių energetikos srityje yra principas, nustatytas Lisabonos sutartyje. Tai reiškia, kad jei viena Europos Sąjungos valstybė narė susidurtų su grėsme netekti energijos tiekimo, visos kitos valstybės narės turėtų pareigą ją paremti. Dėl šios priežasties yra ypač svarbu, kad Lisabonos sutartis būtų ratifikuota. Aš atsiprašau už pasikartojimą, bet Sutartis yra ypač svarbi energetikos sferai.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, šį kartą norėčiau atkreipti dėmesį į padarinius, kuriuos sukels Energiją naudojančių gaminių direktyvos įgyvendinimas mano rinkimų apygardoje esančioms bendrovėms, kurios turi patirties šioje karštoje srityje. Jos praneša man, kad dabartinis įgyvendinimo pasiūlymas dėl šildymo katilų turės smarkų ir niekam nereikalingą poveikį Airijos centrinio šildymo pramonei, kuri samdo daug žmonių mano rinkimų apygardoje.

Dabartiniai pasiūlymai dėl katilų pareikalaus iš gamintojų pritaikyti energijos vertinimo žymas katilams, taip pat kaitinimo valdikliams, siurbliams ir kai kurioms susidėvinčioms dalims. Šiuose žymėjimo pasiūlymuose nepastebimas esminis profesionalaus įrengėjo vaidmuo. Įrengėjai yra būtina šilumos tiekimo grandinės dalis, o pagal Komisijos metodą į jų patirtį nebus kreipiamas joks dėmesys.

Komisijos pasiūlymai iš esmės pakeis visą Airijos namų šilumos rinką, ir bendrai gali suvaržyti pasirinkimą, skatinti klaidinančios informacijos vartotojams atsiradimą, padidinti kainas ir sukurti ne tokią lanksčią ir konkurencingą rinką, taip pat dėl to gali būti prarastos darbo vietos.

Prieš atidarant Komisijos konsultacijų forumą, norėčiau išreikšti savo pageidavimą, kad Komisija įsiklausytų į ekspertų nuomones, kai svarstys apie šios direktyvos poveikį Airijai.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). – (ES) Gerb. pirmininke, aš taip pat noriu padėkoti už oficialų šių Rūmų pareiškimą dėl skaudaus nelaimingo atsitikimo, kuris įvyko rugpjūčio 20 d. Barajaso oro uoste ir per kurį žuvo 155 žmonės. Tačiau taip pat manau, kad galbūt yra laikas, ponios ir ponai, mums užduoti klausimą, ar visos oro transporto bendrovės griežtai taiko visas Europos direktyvas dėl saugumo ir techninės priežiūros.

Manau, kad atėjo laikas, ir prašau šių Rūmų bei Europos Komisijos, kad būtų kritiškai įvertintas aviacijos saugumo užtikrinimo lygis, ypač lėktuvų techninės priežiūros srityje.

Todėl manau, kad dabar laikas ne tik tai liūdesiui ir solidarumui, bet taip pat atėjo laikas kritiškai peržiūrėti, kaip laikomasi Europos direktyvų dėl aviacijos saugumo ir Europos lėktuvų techninės priežiūros.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga dažnai rodo teigiamą susidomėjimą mano Šiaurės Airijos rinkimų apygarda. Tačiau noriu įspėti dėl finansavimo projektui, kuris turi didžiulį visuomenės

skaldymo potencialą. Turiu omenyje, kad Europos Sąjungos specialios paskirties būrys, DUP ir „Sinn Fein“ lyderių Šiaurės Airijos vadovybėje paliepiu kvailai imasi teikti paramą vadinamajam „Konfliktų transformacijos centrui“ buvusiojo Maze kalėjimo vietoje.

Kad ir kaip būtų maskuojama ir gudraujama, išsaugotas H formos blokų skyrius, įskaitant ligoninės sparną, taptų šventove teroristams, kurie nusižudė Maze kalėjime praeito amžiaus devintajame dešimtmetyje. Tai būtų bjauru daugumai žmonių, ir tam nepritartų mano atstovaujami unionistai.

Todėl norėčiau perspėti Komisiją dėl kišimosi į tokią sprogia problemą ir prašau pasirūpinti, kad Europos Sąjungos vardu nepasinaudotų tie, kurie nori už jos nugaros padaryti tai, kas smarkiai sugadins žmonių tarpusavio santykius Šiaurės Airijoje.

Petru Filip (PPE-DE). – (RO) Rusijos parlamentui pripažinus Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę, Dnestro konflikto dėl Transnistrijos problemos sprendimas pasiekė naują etapą. Mums visiems tapo akivaizdu, kad Rusijos užsienio politika pasikeitė po Rusijos parlamento sprendimo, todėl reikia iš naujo apsvarstyti šį klausimą visos Sąjungos lygmenyje, atsižvelgiant į pasikeitusią padėtį.

Atsižvelgiant į tai, kad Transnistrijos, srities šalia Europos Sąjungos rytinės sienos, problema yra labai svarbi visoms valstybėms narėms ir ypač Rumunijai, manau, kad Bendrija turi būtinai ištraukti į šios problemos sprendimą, kad būtų išvengta nereikalingos įtampos tarp šalių ir subjektų, kurie paskelbė apie savo interesus šiame regione.

Atsižvelgiant į tai, kad N. Timakova, D. Medvedevo atstovė, paskelbė, kad turi įvykti keli susitikimai dalyvaujant visoms suinteresuotoms šalims, įskaitant Tiraspolio atstovus, mums būtų svarbu išnagrinėti galimybę kurti komitetą, kuris nustatytų ir pristatytų Bendrijos požiūrį į šį klausimą.

Neseniai atliktas tyrimas „Europos Vadovų Taryba apie tarptautinius santykius“ rodo, kad po įvykių Gruzijoje derybos dėl Moldovos ir Transnistrijos sutarties turi būti daug rimtesnės.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Gerb. pirmininke, Gruzija nėra tik dar viena tarptautinė krizė, į kurią Europos Sąjunga turi sureaguoti. Tai signalizuoja apie Rusijos karingumo sugrąžinimą, ką rodė jos agresyvi energijos tiekimo politika, pradėta vykdyti nuo 2006 m.

Europos Sąjunga pateko į spąstus tarp principų ir ekonominių interesų. Principų išsaugojimas reikštų pasirošimą paaukoti interesus. Ir atvirkščiai, suteikus pirmenybę interesams, tai reikštų, kad prarastume savo garbingą vardą. Savo ruožtu Rusija yra lygiai taip atsidūrusi spąstuose tarp iš jos energijos pardavimų į Vakarus gaunamos naudos ir pagarbos tarptautinei teisei. Šios teisės negalima nepaisyti ir likti nenubaustam. Šį pranešimą mūsų lyderiai turi garsiai ir aiškiai perduoti Maskvai.

Tai būtų didžiulis praradimas visai tarptautinei bendruomenei, jei Rusija nuspręstų investuoti gaunamas lėšas į tuščias pastangas atkurti dvipolį pasaulį, užuot prisijungusi prie naujo, daugiapolio, globalaus pasaulio formavimo.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Aš kalbėsiu apie *Sapard* išmokų blokavimą Rumunijai ir to trumpalaikius ir vidutinės trukmės padarinius.

2008 m. birželio mėn. Europos Komisijos misija aplankė Bulgariją ir Rumuniją ir liepė sustabdyti išmokas *Sapard* projektuose. Ji pareikalavo imtis veiksmų pataisyti netinkamas procedūras, todėl Rumunijoje valdžios institucijos, tiesiogiai dalyvaujančios šiuose projektuose ir už juos atsakingos, pasiūlė veiksmų planą problemoms išspręsti, ir jis buvo priimtas.

Vis dėlto sunkumai prasidėjo būtent dabar. Nacionaliniai mokėjimai bus atnaujinti turbūt rugsėjo mėn., įgyvendinant procedūras, susijusias su išmokų atlikimu ir nepriklausomu kontroliniu patikrinimu, kuris gali trukti metus, siekiant užtikrinti, kad visos procedūros būtų atliekamos tinkamai; tačiau kyla didelis pavojus, kad pinigai gali būti visam laikui prarasti būtent toje srityje, kuri šią vasarą rimtai nukentėjo nuo potvynių.

Jei dvylika ankstesnių kontrolinio patikrinimo misijų nerado jokių pažeidimų, jei nuostoliai nėra dideli, norėčiau paklausti Europos Komisijos, ar kartais sutaupytos lėšos iš žemės ūkio biudžeto nėra svarbesnės negu *Sapard* projektai ir jų rezultatai.

Aš matau tikrai vieną sprendimą, būtent pratęsti galutinį terminą dar vienus metus.

Katalin Lévai (PSE). - Gerb. pirmininke, yra pavojingų ženklų, kad daugelyje Europos Sąjungos šalių atgimsta rasizmas, homofobija ir antisemitizmas. Taikaus Pasididžiavimo festivalio Budapešte dalyvių šią vasarą

brutaliai užpuolė ekstremistinės dešiniosios grupės, į dalyvius buvo mėtomi akmenys ir rūgštis pripildyti kiaušiniai. Daugelis jų buvo sužaloti. Po šio gėdingo įvykio Vengrijos ministras pirmininkas parengė Vengrijos chartiją, o čia, Europos Parlamente, aš norėčiau pasiūlyti Europos chartiją, kurią parengėme su savo kolegomis Michaeliu Cashmanu ir Edita Bauer.

Mes smerkiame visas smurto rūšis. Negalime leisti, kad suformuotų ekstremistinės organizacijos, kurios nori vykdyti savaip suprantamą teisingumą. Mes atmetame fašistinių idėjų atgimimą ir išankstinį nusistatymą prieš visas mažumų rūšis, ir visiškai atmetame visas rasizmo formas. Turime veikti kartu prieš smurtą ir įbauginimą, pasiremdami įstatymais ir taip pat rodydami gerą pavyzdį savo kasdieniame gyvenime. Štai kodėl norėčiau paprašyti palaikymo Europos chartijai čia, Parlamente.

Marco Pannella (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europa buvo įsteigta, nes buvo įsitikinta, kad daugiau nebuvo galima užtikrinti gerovės, laisvės, demokratijos ir taikos remiantis šalių suverenitetu. Tačiau mes smerkiame gruzinus, kurie numetė dusinantį diktatūros jungą vardan Europos ir su Europa siejamų vilčių, mes pasmerkiame juos nacionalinei nepriklausomybei, nors didžioji dalis Europos dabar išsigandusi žemai lenkiasi prieš Maskvą bei Putino politiką ir ruošiasi panašiai nusilenkti Kinijai.

Mūsų problema šiandien yra tai, kad negalime pasmerkti Gruzijos, Turkijos, Izraelio ir Maroko – kurio karalius paprašė prisijungti prie Europos Sąjungos 1985 m. – mes tikrai negalime pasmerkti jų tokiam likimui, kurį mes patys atmetėme ir pasiekėme savo išsigelbėjimo!

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, nepaisant esminių pastangų ir pasaulinių iniciatyvų užtikrinti teisingumą buvusiam „Yukos“ vadovui Mikhailui Khodorkovsky ir jo verslo partneriui, Platonui Lebedevui, jų likimas nesikeičia. „Laisvė yra geriau negu nelaisvė“, – taip pasakė naujai išrinktas prezidentas D. Medvedevas. Tai turi būti pagrindas Rusijos ateičiai, kartu su teisminės sistemos reforma ir būtinu įkalinimo sąlygų pagerinimu. Deja, paskutinis nutarimas Khodorkovsky byloje rodo, kad viltys dėl teisėtumo Rusijoje nepasiteisina. Neseni karinės politikos sprendimai dėl Gruzijos ir NATO taip pat rodo, kad valdant naujajam V. Putino ir D. Medvedevo duetui, prasidėjo naujas Ledynmetis ne tik vidaus, bet taip pat ir užsienio politikoje. Mes iš tikrųjų turime būti budrūs dėl šių įvykių.

Janusz Wojciechowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pakalbėti apie incidentą, kuris sukėlė didelį nusiminimą mano bendrapiliečiams. Jungtinės Karalystės Bendruomenių Rūmų komitete debatų apie nusikalstamumą metu vyresnis Jungtinės Karalystės policijos atstovas pareiškė, kad visi lenkai nešiojasi peilius, nes tai yra būdinga jų kultūrai, ir kad juos reikia perauklėti. Norėčiau aiškiai pareikšti, kad nors esu lenkas, aš nesinešioju peilio ir kad mano kultūroje peilis paprastai naudojamas kartu su šakute valgiui valgyti.

Apgailėtina, kad buvo išsakyta toks tvirtinimas, ypač dėl to, kad dauguma mano bendrapiliečių, gyvenančių Britų salose, dažniau būna nusikaltimų aukos negu nusikaltėliai. Iš tikrųjų, visi tokie tvirtinimai, kuriuose priskiriamos bet kokios neigiamos savybės kuriai nors tautai, yra nepakantumo išraiška. Tokie pareiškimai neturėtų būti girdimi Europos Sąjungos valstybėje narėje.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Žiniasklaida Portugalijoje neseniai pranešė apie dar 312 etatų mažinimą „Yasaki“ gamykloje Oware. Kartu su šiuo paskutiniu etatų mažinimu, per praėjusius pusantrų metų „Yasaki Saltano“ atleido beveik 1200 žmonių Ovaro ir Vila Nova de Gaia gamyklose.

Tai sukelia rimtą socialinę problemą regione, kur yra mažai alternatyvių darbo vietų ir kur bedarbių nuolat didėja. Tačiau tai taip pat yra tikras skandalas, turint galvoje, kad ši tarptautinė bendrovė gavo milijonus eurų iš Bendrijos fondų, kad investuotų kapitalą Portugalijoje. Dėl šios įmonės strategijos pakeitimo kenčia darbuotojai ir gyventojai tuose regionuose, kur veikia jų gamyklos.

Turime neleisti, kad tokios padėties nuolat pasikartotų.

Christa Klauß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, vakar po sekmadienio pamaldų mano gimtajame mieste mūsų dvasininkas iš Indijos papasakojo apie jo gimtojoje šalyje vykdomus žiaurumus. Praėjusią savaitę krikščionys Orisos srityje rytinėje Indijos dalyje patyrė persekiojimo, žeminimo, tyčiojimosi ir žmogžudysčių kampaniją. Iki praėjusios savaitės pabaigos buvo nužudyti 26 žmonės, sunaikinta 41 bažnyčia, sudeginti keturi vienuolynai ir buvo sugriauta daug krikščionių namų. Žmonės ieško prieglobsčio miškuose, meldamiesi, kad apsisaugotų nuo induizmo fanatikų.

Tai nėra pirmą kartą prieš krikščionis, todėl apytiksliai 60000 krikščionių Orisoje dabar paliko savo namus. Dabartinį konfliktą sukėlė dvasinio lyderio ir Pasaulio induizmo tarybos nario žmogžudystė rugpjūčio 23 d. Tėvas Saji iš mano kaimo paprašė, kad mūsų parapija melstųsi dėl aukų, bet mes galime padaryti daugiau

negu tai. Aš visiškai smerkiu šituos nusikaltimus prieš žmoniją. Europos Parlamentas turi primygtinai raginti Indijos vyriausybę, kad ji užtikrintų krikščionių Orisoje teisę į gyvenimą ir laisvę.

Marianne Mikko (PSE). - (ET) Ponios ir ponai, Transnistrija pripažino Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę. Kalbant apie Moldovos separatistinį regioną Transnistriją, šis įkaitimas yra labai susijęs su išsaldytu konfliktu.

Pietų Osetija, Abchazija ir Transnistria yra panašioje padėtyje – jau daug metų Rusija atsisakė atitraukti savo pajėgas iš šių regionų. Moldovos prezidentas pasakė, kad Transnistrija primena ugnikalnį, kuris, kaip ir įvykiai Gruzijoje, gali prasiveržti bet kuriuo metu.

Rusija pasakė prezidentui V. Voroninui, kad ją domina sutartis, pagal kurią Transnistrija būtų laikoma autonomine Moldovos sritimi. Turėdama tokį statusą, Transnistrija, jei reiks, galės teisėtai atsiskirti nuo Moldovos po referendumo.

Labai svarbu pasodinti prie derybų stalo partnerius pagal formulę 5+2: mes negalime leisti D. Medvedevui ir V. Voroninui išspręsti konfliktą dviese. Kaip Moldovos delegacijos vadovė aš primygtinai siūlau imtis preventyvių veiksmų dėl Transnistrijos.

Transnistrijoje turi būti dislokuotos tarptautinės taikos palaikymo pajėgos; mes turime pasiūlyti Moldovai artimesnės partnerystės planą ir leisti moldavams vykti į Europos Sąjungą be vizų.

Toomas Savi (ALDE). - Gerb. pirmininke, Tarptautinis olimpinis komitetas (TOC) 2007 m. liepos mėn. nusprendė suteikti teisę rengti 2014 m. Žiemos olimpinės žaidynes Sočyje, Rusijoje. Po Rusijos agresijos prieš Gruziją, Jungtinių Valstijų Kongreso nariai Allyson Schwartz ir Bill Shuster išplatino pranešimą, kuriame teigiama, kad Amerikos Kongresui grįžus po vasaros atostogų bus svarstoma JAV Kongreso rezoliucija, kuria prašoma TOC paskirti naują 2014 m. Olimpinių žaidynių vietą.

Visiškai aišku, kad jei Olimpinės žaidynės bus surengtos Sočyje, šalys boikotuos šį įvykį, lygiai kaip jos elgėsi dėl 1980 m. Olimpinių žaidynių Maskvoje po sovietų karinės invazijos į Afganistaną. Tai pakenktų olimpiniam judėjimui labiau nei naujo organizatoriaus išrinkimas 2014 m. Olimpiniams žaidynėms. Todėl atėjo laikas Europos Parlamentui veikti. Priešingu atveju mes dar kartą susidurtume su idėja rengti Olimpinės žaidynės autoritarinėje ir agresyvioje šalyje, kuri negerbia nei žmogaus teisių, nei pilietinių laisvių, nei Olimpinių chartijos.

László Tóké (Verts/ALE). - (HU) Gerb. pirmininke, kalbėdamas apie Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę, Traian Băsescu, Rumunijos prezidentas, pratrūko smarkiai kritikuoti kolektyvines mažumų teises, nes, jo nuomone, tai privestų prie kai kurių valstybių žlugimo. Europos Bendrijos susirūpinimas dėl krizės Kaukaze, Rusijos imperialistinės agresijos ir grėsmės, taip pat Ukrainos ir Moldovos tykančių pavojų yra pateisinamas. Tačiau tikras, taikus sprendimas, peržengiantis didžiųjų valstybių interesus ir nepaisantis visų separatistų pastangų, galėtų užtikrinti kolektyvines žmogaus ir nacionalines teises bei visišką autonomiją. Pasak pranešėjo Europos Tarybai Andreaso Grosso, autonomija yra efektyviausias priešnuodis nuo separatizmo. Prezidentas T. Băsescu neturėtų jaudintis, nes vengrai Transilvanijoje nenori atsiskirti nuo Rumunijos, lygiai kaip Tibetas nenori atsiskirti nuo Kinijos; jie paprasčiausiai siekia įtvirtinti savo kolektyvines teises ir autonomiją.

James Nicholson (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, per vasaros atostogas Šiaurės Airijoje, iš kur aš atvykau, rugpjūčio mėn. buvo labai gausūs lietūs. Tuo metu nukentėjo daug sričių, staiga prasidėjo potvyniai, kurie nuplovė viršutinį dirvos sluoksnį, sunaikino daug hektarų bulvių ir išguldė javus.

Aš aplankiau keletą labiausiai nukentėjusių sričių, ir galiu paliudyti, kad tai buvo apgailėtinas vaizdas tiems, kas taip sunkiai dirbo, kad gamintų maistą, o keliai ir tiltai buvo nuplauti, taip pat buvo prarasta nemažai galvijų.

Dabar ūkininkai yra gerai įpratę kovoti su klimato negandomis, kad išliktų, bet šiuo atveju šioms mažoms sritims buvo galima ir reikėjo padėti. Europoje mes turime Solidarumo fondą, kuris turi būti atvertas Komisijos paskirtam Šiaurės Airijos vykdančiajam vadovui, ir norėčiau Jūsų paprašyti parašyti Komisijos vadovui, kad jis susisiektų su Ministro Pirmininko biuru Šiaurės Airijoje ir sužinotų, kaip geriausiai galima padėti.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, šiandien minima Antrojo pasaulinio karo pradžios sukaktis. Manau, kad dabar būtų tinkama proga paraginti jus ir visus Parlamento narius palaikyti kvietimą paskelbti gegužės 25 d. tarptautine diena, skirta pagerbti didvyriškai kovojusiems su totalitarizmu.

Gegužės 25 d. pasirinkta neatsitiktinai. 1948 m. gegužės 25 d. komunistai nužudė kapitoną Witoldą Pilecki. Kapitonas buvo vienintelis asmuo, kuris savanoriškai pateko į koncentracijos stovyklą, kad ten suorganizuotų pasipriešinimą ir surinktų informaciją apie ten vykstančias masines žudynes. Praleidęs Osvencime daugiau kaip dvejus metus, jis pabėgo ir paskui kovojo per Varšuvos sukilimą. Jis pasiliko Lenkijoje po nacistų žlugimo, norėdamas kovoti su kitu totalitariniu režimu, būtent sovietų režimu. Šis sprendimas galų gale jam kainavo gyvybę.

Tokie žmonės kaip Witoldas Pilecki yra verti atminimo. Kaip demokratiškai išrinkti Europos atstovai, mes turime teisę nustatyti dieną, skirtą pagerbti jų atminimui. Tikėkimės, kad šiam tikslui paskyrus gegužės 25 d., mums reikės tik atminti vykusias kovas su genocidu ir kad totalitarizmo tragedija daugiau niekada nepasikartos.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). - (BG) Gerb. pirmininke, kolegos, liepos mėn. pradžioje Filipas Dimitrovas, mūsų pirmas demokratiškai išrinktas Bulgarijos ministras pirmininkas, pasitraukė iš politikos.

Filipas Dimitrovas buvo vienas iš demokratinės opozicijos Bulgarijoje įkūrėjų, jis perėmė valstybės valdymą iš suirusio komunistinio režimo praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje, buvo atstovas Europos Parlamente ir galų gale Bulgarijos Nacionalinės Asamblėjos pirmininko pavaduotojas.

Per visus aštuoniolika metų, kai F. Dimitrovas dalyvavo politikoje, mums visiems jį pažinojusiems jis buvo sąžiningumo, atvirumo pavyzdys ir žmogus, kuris labai giliai tiki mūsų šalies pasirinkimu dėl Europos, euroatlantinės integracijos, žodžio laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių.

Esu įsitikinęs, kad nepaisant jo pasitraukimo iš politikos, savo patarimais jis ir toliau padės mums visiems atkurti mūsų valstybės prestižą, kurio ji nusipelno dėl tokių žmonių, kaip Filipas Dimitrovas, pastangų.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, mano kalba susijusi su čia neminētu klausimu.

Kuboje disidentai ir žmonės, kurie nesutinka su diktatūra, yra dažnai savavališkai sulaikomi. Paskutinis buvo sulaikytas roko grupės lyderis Gorki Águila, kuris dabar, laimei, yra išlaisvintas. Tačiau noriu atkreipti pirmininko dėmesį į tai, kad apie šiuos savavališkus Kubos diktatūros veiksmus turi būti pranešama, jie turi būti paviešinti, kad daugiau nesikartotų. Todėl raginu pirmininką, kai jis turės galimybę, informuoti Kubos vyriausybę ir Kubos ambasadą Europos Sąjungai apie mūsų nepasitenkinimą ir nepritarimą tokiems veiksams.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, yra pažeidžiamos oro transporto keleivių iš trečiųjų šalių vartotojų teisės, kai jie atvyksta į tarpinius Europos Sąjungos oro uostus. Iš tūkstančių Europos Sąjungos piliečių konfiskuojami neapmokestinamose parduotuvėse įsigyti gėrimai, nes Komisijai nepavyko greitai įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 915/2007, iš dalies pakeičiančio Reglamentą (EB) Nr. 622/2003 dėl skrydžių saugos bendrų pagrindinių standartų įgyvendinimo priemonių nustatymo. Trylika ne Europos Sąjungos šalių kreipėsi dėl Reglamento pripažinimo, bet tik viena jį patvirtino.

Norėčiau kreiptis per jus, gerb. pirmininke, ir dar kartą paprašyti mūsų naująjį Komisijos narį Antonio Tajani išspręsti šį klausimą ir kiek galima skubiau įgyvendinti šį reglamentą.

Per Pekino olimpinės žaidynės iš daugelio sportininkų, taip pat iš jų rėmėjų ir šeimų buvo atimtos prekės, jiems grįžtant namo per svarbiausius persėdimo oro uostus Europoje. Nusiskundimų buvo daugybė. Prašau tai išspręsti. Tai prieštarauja vartotojų teisėms ir nėra pagrįsta, kalbant apie saugos sumetimus.

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

Jörg Leichtfried (PSE). - (DE) Gerb. pirmininke, 2008 m. rugpjūčio 14 d. „Ryanair“ bendrovės skrydžio iš Austrijos į Jungtinę Karalystę laikas buvo atidėtas iki kitos dienos. Bendrovė tada užtikrino, kad jie apmokės keleivių viešbučio ir transporto išlaidas ir, laikantis Reglamento (EB) Nr. 261/2004, buvo išdalyti informaciniai lapeliai su keleivių teisėmis skrydžio atidėjimo ar panaikinimo atveju.

Kai vienas keleivis kreipėsi į „Ryanair“, kad ji kompensuotų papildomas išlaidas, oro transporto bendrovė atsisakė sumokėti, nenurodydama jokių tikslų savo sprendimo priežasčių. „Ryanair“ atsisakymas sumokėti aiškiai prieštarauja Reglamentui (EB) Nr. 261/2004, nustatančiam, kad bendrovės turi suteikti pagalbą keleiviams visoje ES. Skrydžio užlaikymo arba, tiksliau, skrydžio atidėjimo iki kitos dienos atveju keleiviai turi teisę į kompensaciją, nustatytą pagal teisės aktus. Tokios mažų kainų oro transporto bendrovės, kaip

„Ryanair“, taip pat turi laikytis teisės aktų ir Reglamento. Tokie dalykai vyksta vis dažniau ir pridaro išlaidų Europos oro transporto keleiviams, ir iš tiesų jau laikas Europos Komisijai imtis tam tikrų veiksmų.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, prieš 87 metus Leninas, tuometinis pasaulinio komunizmo ir Tarybų Sąjungos lyderis, priėmė sprendimą atskirti nuo Gruzijos tris sritis. Tos dvi sritys buvo Pietų Osetija ir Abchazija. Po beveik 90 metų Gruzija ir Europa moka už šį sprendimą didelę kainą. Taip išėjo, kad šiandienis Europos Parlamento posėdis sutampa su Europos Vadovų Tarybos susitikimu. Todėl turime galimybę garsiai ir aiškiai pasakyti Sąjungos lyderiams, kad, remdamiesi tautų laisve ir žmogaus teisėmis, mes negalime toleruoti Rusijos agresijos prieš Gruziją.

Kaip ir sovietų ataka prieš Vengriją 1956 m. ir jų vėlesnė ataka prieš Čekoslovakiją 1968 m., tai žinomas atvejis po Antrojo pasaulinio karo, kai didelė valstybė įsiveržia į mažą valstybę. Tačiau tai pirmas atvejis per praėjusius 60 metų, kai didelė šalis karo veiksmais atėmė dalį teritorijos iš mažos valstybės. Juk vadinamasis Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės paskelbimas paprasčiausiai yra politinio teatro veiksmas, kuriam diriguoja V. Putinas. Europos Parlamentas šiandien turi paskelbti apie savo solidarumą su Gruzija ir bendrai su visomis Kaukazo tautomis.

György Schöpflin (PPE-DE). – (HU) Ačiū, kad suteikėte galimybę pasisakyti, gerb. pirmininke. Vengrijos visuomenės nuomonės raiška ypač suaktyvėjo per Gruzijos krizę. Rusijos ambasadorius Budapešte atliko labai nediplomatišką pareiškimą prieš opozicijos lyderį Viktorą Orbaną, nes V. Orbanas palaikė Gruziją. Rusijos ambasadorius – to negalima apibūdinti kitaip – grasino Vengrijos opozicijai ir kartu didžiai Vengrijos visuomenės daliai Rusijos valstybės nepalankumu. Nesudėtinga iššifruoti užkoduotą pranešimą: kas balsuos už FIDESZ, tas susidurs su Rusijos nepalankumu. Jo Ekselencijos pranešimas yra atviras kišimasis į Vengrijos vidaus reikalus ir kartu į demokratinę vienos iš Europos Sąjungos valstybių narių sistemą. Žinoma, Vengrija nėra vienintelė, ir beveik visos buvusios komunistinės valstybės gavo panašių grasinimų, keliančių grėsmę visai Europai.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, nepaisant Airijos karinio neutralumo, Airija nėra neutrali ar bent jau nesidominti krize, kuri prasiveržė Gruzijoje. Visuomenė yra giliai susirūpinusi, kad, regis, galingi žmonės visose pusėse nori naujo Šaltojo karo ir kalba apie savižudybines sankcijas prieš Rusiją. Staigios reakcijos nesukurs ar neužtikrins taikos ar teisingumo žmonėms tame regione ar kur nors kitur.

Iš esmės Rusija iššovė įspėjamąjį šūvį pro mūsų lankus. Atsakydama Europos Sąjunga turi skirti lėšų kurti naujas Europos Sąjungos institucijas, kurios galėtų tartis dėl privalomų daugiašalių sutarčių. Turime siekti sukurti naują taikų pasaulį išsaugodami partnerystę su Rusija, o ne kovodami su ja.

Pirmininkė. – Tai buvo paskutinis pasisakymas.

17. Europos teisminis tinklas - Eurojusto stiprinimas ir dalinis Sprendimo 2002/187/TVR pakeitimas - Abipusio sprendimų baudžiamosiose bylose pripažinimo principo taikymas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas yra bendros diskusijos apie šiuos pranešimus:

- A6-0292/2008, kurį parengė S. Y. Kaufmann, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl Europos teisminio tinklo (05620/2008 - C6-0074/2008 - 2008/0802(CNS));

- A6-0293/2008, kurį parengė R. Weber, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl Eurojusto stiprinimo ir dalinio Sprendimo 2002/187/JHA pakeitimo (05613/2008 - C6-0076/2008 - 2008/0804(CNS));

- A6-0285/2008, kurį parengė A. França, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl abipusio sprendimų baudžiamosiose bylose pripažinimo principo taikymo (05598/2008 - C6-0075/2008 - 2008/0803(CNS)).

Rachida Dati, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, man didelė garbė šiandien kalbėti jums ir pasakyti jums apie mano gilų prisirišimą prie Europos Sąjungos vertybių. Šių vertybių pagrindas, be abejonės, yra teisingumas. Jūs norėjote pradėti savo sesijos laikotarpį nuo bendrų diskusijų teisingumo klausimais. Tai rodo, kokią svarbą šie Rūmai skiria Europos teismo bendradarbiavimo ir pagrindinių teisių apsaugos klausimams. Man taip pat labai įdomūs šie klausimai, ir aš dėkoju jums už šią galimybę.

Kaip priminė jūsų pirmininkė, darbotvarkėje yra trys tekstai: sprendimas dėl Europos teismo tinklo, sprendimas dėl Eurojusto ir pagrindų sprendimas dėl *in absentia* priimtų sprendimų įgyvendinimo. Šie trys tekstai pagerins teisminį bendradarbiavimą Europos Sąjungos viduje ir taip pat pakeis valstybių narių darbo metodus. Šių trijų iniciatyvų taip pat nekantriai laukė dirbantieji teisingumo srityje mūsų šalyse. TVR Tarybos darbas leido liepos 25 d. pasiekti politinio susitarimo dėl sprendimų dėl Europos teismo tinklo ir Eurojusto stiprinimo projekto. Bendromis pirmininkaujančios Slovėnijos ir pirmininkaujančios Prancūzijos pastangomis tai buvo parengta trumpiau nei per metus. Šie du sprendimų projektai suteiks geresnę apsaugą Europos gyventojams ir sustiprins teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose. Europos Sąjungos išskirtinis bruožas yra tas, kad ji gali veikti ir daryti pažangą, kartu atsižvelgdama į laisves ir pagrindines teises.

Kalbant apie Europos teisminį tinklą, sprendimo, kuris turi pakeisti 1998 m. Bendrą veiksmą, projekte paaiškinami Eurojusto ir tinklo įsipareigojimus. Jame atsižvelgiama į valstybių narių norą palaikyti abi institucijas ir sustiprinti jų suderinamumą. Saugių komunikacijos metodų tarp Eurojusto ir Europos teismo tinklo sukūrimas užtikrins efektyvų teisminį bendradarbiavimą ir didesnę savitarpio pasitikėjimą. Europos teisminis tinklas yra žinoma ir pripažinta priemonė, ir ji įrodė savo naudingumą paskatindama kontaktus tarp atliekančiųjų tiesioginį darbą. Sylvios Kaufmann pranešimas pabrėžia šio tinklo naudingumą ir jo sėkmę. Jame išryškinamas šio tinklo pritaikomumas, kuris tenkina poreikius, ypač teismo pareigūnų. Šiame pranešime taip pat pabrėžiamas poreikis išsaugoti šį lankstumą ir decentralizuotą struktūrą.

S. Kaufmann, jūs įtraukėte ir palaikėte svarbiausias pirminio pasiūlymo eilutes, dėkoju jums už tai. Jūs taip pat išsakėte tam tikrą susirūpinimą. Teisingai pasakėte, kad turi būti įdiegtos saugios telekomunikacijos priemonės, griežtai laikantis duomenų apsaugos taisyklių. Mes visiškai sutinkame. Galiu patikinti jus, kad Taryba atkreips dėmesį į Parlamento priimtus pasiūlymus. Šis Europos teismo tinklo veikimo vertinimas vyksta kartu su Eurojusto stiprinimu. Čia vienas negali egzistuoti be kito. Po šešerių metų Eurojusto veikimo patirtis rodo, kad turime pagerinti šio teismo bendradarbiavimo darinio veikimą. Eurojustas nebuvo pakankamai gerai informuotas, ypač dėl terorizmo reikalų. Nacionalinių narių įgaliojimai nėra suderinti, o Eurojusto naudojimo gebėjimai nebuvo pakankamai gerai išvystyti.

Tekstas, dėl kurio visiškas politinis susitarimas buvo pasiektas liepos 25 d., yra esminis etapas kuriant Europos teisminę sritį. Jūs gerai žinote, kad kova su visomis sunkių nusikaltimų formomis yra vienas iš Europos Sąjungos prioritetų. Pavyzdžiui, 2004 m. Eurojustui buvo pranešta apie keturiolika prekybos žmonėmis atvejų; 2007 m. buvo pranešta apie septyniasdešimt vieną atvejį. Tai rodo, kad turime turėti efektyvių priemonių kovoti su prekyba žmonėmis, kuri vyksta didžiuoju mastu, o tūkstančiai mūsų gyventojų tampa aukomis.

Eurojustas taip pat turi tapti pagrindiniu dariniu Europos teisminiam bendradarbiavimui. Įsigaliojus šiam tekstui, dėl kurio susitarė TVR Taryba, Eurojustas bus daugiau naudojamas ir jis operatyviau reaguos. Todėl tai mums yra svarbus žingsnis į priekį.

Aš ypač noriu pasveikinti Renates Weber darbą ir padėkoti jai už paramą. Aš gerai žinau apie jos pareigingumą ir jos norą, kad šis pasiūlymas pavyktų.

Stiprinant Eurojustą, bus sustiprintos nacionalinių narių prerogatyvos. Bus įsteigtas skubios koordinacijos skyrius ir pagerintas informacijos perdavimas, siekiant geriau atsakyti į naujų nusikaltimų formų keliamus iššūkius. Kai kas norėjo teikti pirmenybę net ambicingesniai metodui. Kadangi institucinė struktūra to neleidžia, turime pasinaudoti visomis galimybėmis sustiprinti Eurojustą, remdamiesi priimtais teisės aktais ir daug nedelsdami.

Taip pat buvo atsižvelgta į kai kuriuos jūsų nurodytus susirūpinimą keliančius dalykus. Šiuo atžvilgiu bus atidžiai nagrinėjami pranešimai Parlamentui dėl Eurojusto veikimo.

Kai dėl abipusio pripažinimo principo taikymo, o tai taip pat yra vienas iš pagrindinių aspektų kuriant teisingumą, laisvę ir saugumą, pagrindų sprendimas dėl nutarčių, priimtų *in absentia*, vykdymo leis geriau panaudoti tokias priemones, kaip Europos arešto orderis. Labai svarbu, kad valstybės narės teismo nutartis, priimta asmeniui nedalyvaujant, galėtų būti vykdoma visur Europos Sąjungoje. Pagrindų sprendimas bus taip pat papildytas žmonių procedūrinių teisių stiprinimu. Tai leis vykdyti *in absentia* priimtas nutartis kartu išlaikant teisę į gynybą. Tačiau šiuo pagrindų sprendimu nesiekama taisyti nacionalines taisykles, bet pagerinti *in absentia* priimtų nutarčių vykdymą.

Jūsų pranešime, A. Franca, pabrėžiamas poreikis suderinti esamas priemones ir užtikrinti teisę į gynybą proceso metu. Reikia gerbti teisės sistemų įvairovę, pavyzdžiui, tai, kaip asmuo turi būti pašauktas į teismą. Taryba taip pat mato šias problemas, ir todėl pasiūlymo projektas iš naujo pradeda bendras diskusijas apie

pagrindinių garantijų Europos Sąjungoje stiprinimą. Žinau, kad šis Parlamentas labai domisi šiuo klausimu. Taryba išnagrinės jūsų pasiūlymus, kurie apskritai neprieštaruja tekstui, priimtam Tarybos politiniu sutarimu. Tai ypač taikytina pasiūlymams dėl advokatų atstovavimo ir teisės į bylos peržiūrėjimą. Šie pakeitimai neabejotinai pagerina pirminį pasiūlymą.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Taryba atidžiai išstudijuos pasiūlymus, kurie bus priimti šią savaitę, ir turiu dar kartą patikinti jus dėl pirmininkaujančios valstybės noro dirbti su jūsų Parlamentu. Mes turime kartu judėti pirmyn, ir aš niekada nepamiršiu, kad jūs esate Europos žmonių atstovai. Priėmus šiuos tris tekstus, bus pasiekta teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose pažanga ir taip pat suteikta nauda Europos visuomenei.

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Kaip jūs, R. Dati, ką tik pasakėte, mes pasiekėme esminį šios Europos teisminės srities formavimo etapą, kurio mes visi labai siekiame ir kuriam Europos Parlamentas suteikia svarbų indėlį.

Aš noriu padėkoti pranešėjams S. Y. Kaufmann, R. Weber ir A. Franci už jų puikius pranešimus apie tris iniciatyvas. Šie dokumentai rodo, kad Europos Parlamentas palaiko valstybių narių pateiktus pasiūlymus. Taip pat džiaugiuosi, R. Dati, kad Tarybos posėdis, vykęs liepos 25 d., buvo toks vaisingas ir buvo pasiektas politinis susitarimas dėl trijų tekstų. Komisija palaiko šias tris iniciatyvas, ir mes siekime konstruktyviai prisidėti prie Tarybos darbo.

Kalbant apie Eurojustą ir Europos teisminį tinklą, valstybės narės, įkvėptos mūsų 2007 m. spalio mėn. komunikato šia tema, aiškiai parodė norą siekti suvienodinimo. Daug pasiūlymų buvo įtraukta į šias dvi valstybių narių iniciatyvas: Eurojusto nacionalinių narių įgaliojimų derinimas, Kolegijos vaidmens teisių kolizijų atveju stiprinimas, informacijos iš nacionalinių narių cirkuliacijos gerinimas Eurojuste ir galimybė paskirti Eurojusto ryšių teisėjus į trečiąsias šalis. Daugelis pakeitimų, kurie buvo pasiūlyti nepaprastai naudinguose S. Y. Kaufmann ir R. Weber pranešimuose, jau buvo patvirtinti per Tarybos diskusijas. Atitinkamai R. Weber pranešime patektu 32 Pakeitimu Eurojusto sprendimui siekiama pagerinti duomenų apsaugos lygį trečiojoje šalyse, bendradarbiaujančiose su Eurojustu. Šis bendradarbiavimas bus įvertintas ne tik tada, kai sutartis bus sudaryta, bet taip pat ir po jos įsigaliojimo. Komisija patarė pasinaudoti šia idėja, ir sprendimo projektas buvo atitinkamai pataisytas. Jame išdėstoma, kad į bendradarbiavimo susitarimą turi būti įtrauktos jo taikymo stebėjimo nuostatos, įskaitant duomenų apsaugos taikymo nuostatas.

Pacituosiu kitą pavyzdį: 38 Pakeitimą „Europos teismo tinklo“ sprendimui, kaip jis išdėstytas S. Y. Kaufmann pranešime. Kaip pabrėžė R. Dati, šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad kas dvejus metus būtų teikiama ataskaita Europos Parlamentui dėl Europos teismo tinklo veiklos. Šis pakeitimą palaikė Komisija ir jis yra įtrauktas į sprendimo projekto tekstą.

Kaip žinote, Taryba pasiekė politinį susitarimą dėl Eurojusto ir Tinklo iniciatyvos. Tikiuosi, kad Taryba netrukus formaliai priims šias priemones ir – o tai taip pat svarbu – kad valstybės narės imsis reikiamų žingsnių visiškai įgyvendinti sprendimus savo nacionalinėse teisės sistemose.

Kalbant apie A. Francos pranešimą dėl *in absentia* priimtų nutarčių vykdymo, noriu atkreipti dėmesį, kad dauguma pakeitimų, bent jau pagal jų intencijas, jei ne pagal jų formuluotes, jau yra įtraukti į tekstą, kurį TVR Taryba priėmė birželio 5 ir 6 d.

Dar turiu kelis savo pastebėjimus, Gerb. pirmininke. Aš, žinoma, atidžiai išklausysiu visus Parlamento siūlymus. Tačiau esu labai laimingas, kad pradėdame šią sesiją darbu, nepaprastai reikšmingu Europos teisminės srities atžvilkiu.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, *pranešėja*. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau dabar pasinaudoti visu man skirtu laiku kalbėti, jei taip galima. Man malonu matyti, kad čia šiandien dalyvauja einanti Tarybos Pirmininko pareigas ir Komisijos Pirmininko pavaduotojas.

Komitetas vieningai priėmė mano pranešimą dėl Europos teismo tinklo. Bendradarbiavimas buvo labai konstruktyvus, ir norėčiau padėkoti visiems dalyvavusiems šiame procese, ypač N. V. Popa, E. Gebhardt ir R. Weber, pranešėjai dėl Eurojusto.

Europos teisminis tinklas – jo santrumpa anglų kalba yra EJT – veikia jau 10 metų ir praktiškai įrodė savo vertę. Net 2002 m. pradėjus veikti Eurojustui, EJT lieka svarbus. EJT nėra skirtas koordinuoti tyrimus; jis palengvina tiesioginius kontaktus, deramą abipusės teisinės pagalbos prašymų vykdymą ir informacijos suteikimą. Todėl svarbu palikti nepalietą EJT decentralizuotą struktūrą. Pakeitimus reikia daryti tiksliai ten, kur būtina, arba kur tokie pakeitimai natūraliai atsiranda iš praktikos, taikomos per pastaruosius metus.

Vienas pavyzdys yra nacionalinių kontaktinių punktų įkūrimas; šie punktai atlieka koordinavimo vaidmenį valstybių narių viduje ir yra atsakingi už kontaktą su EJT sekretoriatu palaikymą.

Pagrindinė naujovė yra saugių telekomunikacijų tinklo sukūrimas. Apsidžiaugiau išgirdusi, kad einanti Tarybos Pirmininko pareigas taip pat atkreipė dėmesį į šią svarstomą problemą. Valdžios institucijos valstybėse narėse keičiasi asmenų duomenimis, o tarp jų gali būti labai svarbūs duomenys, pavyzdžiui, pirštų atspaudai pagal Europos arešto orderį. Siekiant užtikrinti saugų tokių duomenų perdavimą, reikalingas saugių telekomunikacijų tinklas, nes tokių duomenų negalima perduoti, pavyzdžiui, faksu. Kai tik 1998 m. buvo sukurtas EJT, buvo numatyta įrengti saugių telekomunikacijų tinklą, bet ligi šiol nebuvo įmanoma susitarti dėl jo pobūdžio, matyt, atsižvelgiant į to kainą.

Pranešime siūloma iš pradžių įrengti saugias telekomunikacijas vien kontaktiniuose punktuose. Tačiau jei siekiame užtikrinti, kad visi kontaktai tarp kompetentingų institucijų kiek įmanoma vyktų tiesiogiai, antras žingsnis būtų sujungti visas tinkamas valdžios institucijas, atsakingas už teisinę pagalbą atitinkamoje valstybėje narėje, į saugių telekomunikacijų tinklą. Atsižvelgiant į duomenų svarbą, pranešime kalbama apie tinkamas duomenų apsaugos sąlygas, ir norėčiau dar sykį šiame kontekste pabrėžti, kaip svarbu turėti stiprų pagrindų sprendimą dėl asmens duomenų apsaugos trečiojo ramsčio struktūroje. Tai būtų taikoma keitimuisi duomenimis tarp įvairių valstybių narių kontaktinių punktų. Deja, Taryba dar turi priimti tokių pagrindų sprendimą kaip *lex generalis*, kad pagrindinės duomenų apsaugos sąlygos būtų tiesiogiai įtrauktos į teisinį tekstą.

EJT funkcionalumas didžia dalimi priklauso nuo kontaktinių punktų. Todėl buvo parengti nurodymai parinkti kontaktinius punktus remiantis konkrečiais kriterijais. Asmenys, atliekantys kontaktinių punktų vaidmenį, turi turėti gerus užsienio kalbos įgūdžius bent viena negimtają Europos Sąjungos kalbą ir turėti patirties bendradarbiaujant tarptautiniu mastu baudžiamosiose bylose bei turėti darbo patirties teisėjo, prokuroro ar kito teisingumo sistemos pareigūno pareigose. Svarbu, kad šie nurodymai atitiktų valstybių narių kriterijus ir, žinoma, jie taip pat turi užtikrinti, kad kontaktiniai punktai būtų tinkamai aprūpinti ištekliais.

Norint pagerinti bendradarbiavimą tarp EJT ir Eurojusto ir pasiekti geresnę jų veiklos koordinaciją, Eurojusto nariai turi galimybę kviečiami atvykti į EJT susitikimus ir atvirksčiai. Eurojusto sprendime išdėstoma, kada valstybių narių teisminės valdžios institucijos – kitaip tariant, EJT kontaktiniai punktai – turi informuoti Eurojustą apie konkrečius atvejus. Dabartinis sprendimas papildo šį įsipareigojimą tokiu būdu, kad EJT ir Eurojustas turi informuoti vienas kitą apie visus atvejus, apie kuriuos jie mano, kad kita organizacija su jais susitvarkys geriau. Naudojant šią lanksčią ir poreikiais paremtą taisyklę, siekiama išvengti padėties, kurioje nacionalinė institucija turėtų suteikti per daug informacijos Eurojustui, ir taip pat išvengti Eurojusto „užliejimo“ informacija, kurios ši institucija tiesiog negalėtų apdoroti.

Galų gale, kalbant apie ataskaitų teikimą administracijai ir Tinklo veiklą, tai turi atlikti pats EJT, ir ataskaitas reikia pateikti ne tik Tarybai ir Komisijai, bet taip pat ir Parlamentui. Man malonu, kad Komisija aiškiai palaikė šį metodą.

Priėmus dabartinį sprendimą, Europos teisminis tinklas bus pritaikytas prie pasikeitimų, įvykusių per pastaruosius metus, ir jo santykis su Eurojustu bus tiksliau apibrėžtas. Tada Europos teisminis tinklas galės geriau vykdyti savo užduotis, susijusias su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, ypač įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, ir paskui teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose įgis vis daugiau Bendrijos bruožų.

Renate Weber, pranešėja. – Gerb. pirmininke, suvokiant Europos Sąjungą kaip laisvės sritį, saugumas ir teisingumas būtų vien tik puikus tikslas, jei čia nedalyvautų jau įkurtos Europos agentūros, kurių galią veikti ir reaguoti kovoje su organizuotu tarpvalstybiniu nusikalstamumu dar reikia sustiprinti.

Norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams, su kuriais aš labai puikiai dirbau rengdama beveik visus šio pranešimo aspektus, taip pat Eurojusto pirmininkui bei jo komandai už jų atvirumą šio proceso metu.

Rengdama šį pranešimą, iš daugelio kolegų girdėjau raginimus įvesti Europos prokuroro pareigybę. Šiuo atžvilgiu aš daug labiau pasisakau už suderinimą ir Europos teisingumo sistemos įkūrimą negu už bendradarbiavimo stiprinimą. Tačiau dėl daugelio priežasčių šiuo metu esame vis dar gana toli nuo tokio tikslo: pirma, dėl to, kad nėra jokių Europos teisės aktų, reglamentuojančių jurisdikcijos atvejus, kurie priklauso Eurojusto kompetencijai; antra, dėl valstybių narių parodyto nenoro perleisti Europos agentūrai kai kuriuos iš jų turimų tyrimo įgaliojimų. Geras pavyzdys būtų tekstas dėl Eurojusto nacionalinių narių galimybės dalyvauti bendrose tyrimo komandose.

Paradoksalu, kad nors Europos Parlamento nariai yra pasiruošę iš tikrųjų spręsti rimtą tarpvalstybinio nusikalstamumo problemą ir suteikti daugiau įgaliojimų Eurojustui, nes mums daugiausia rūpesčio kelia pagarba žmogaus teisėms – valstybės narės vienaip kalba, bet kitaip leidžia įstatymus. Sudėtinga paaiškinti Europos gyventojams, kaip mes galime įkurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, jei valstybės narės nepakankamai pasitiki mūsų pačių Europos agentūromis.

Mes, kaip Parlamentas, suprantame ir sutinkame su tuo, kad Eurojustas turi dirbti 24 valandas dieną, septynias dienas per savaitę. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas taip pat sutiko, kad siekiant pakelti Eurojusto efektyvumą, jo nacionaliniams nariams būtina turėti tuos pačius teisinius įgaliojimus, kuriuos jie turi savo šalyse. Jis taip pat balsavo už ryšių su Europolu ir Europos teisminiu tinklu stiprinimą ir ryšių kūrimą su kitomis Europos ir tarptautinėmis agentūromis, kaip antai Frontexu, Interpolu ir Pasaulio muitinių organizacija.

Mes, šio Parlamento nariai, reikalaujame – ir pranešime yra atspindėtas šis požiūris – kad būtų pasiektas deramas balansas tarp, viena vertus, Eurojusto ir tų jo nacionalinių narių įgaliojimų ir, kita vertus, kaltinamojo teisių. Štai kodėl keliais mano pateiktais pakeitimais siekiama padidinti procedūrinių teisių apsaugos lygį; tai apima teisę į gynybą, teisę į teisingą teismą, teisę į informacijos gavimą ir teisę į teisminį kompensavimą. Ir nors žinome apie agentūros įvestą veiksmingą duomenų apsaugos sistemą, keli pakeitimai pasitarnauja kaip papildomi saugikliai.

Tačiau daugiausia rūpesčio kelia duomenys, perduodami į trečiąsias šalis ir tarptautines organizacijas, nes, tiesą sakant, mes nežinome, kas iš tikrųjų atsitiks šiems duomenims. Todėl, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi mūsų Europos standartų, aš siūlau įkurti vertinimo mechanizmą. Norėčiau padėkoti Komisijos nariui J. Barrotui už to paminėjimą.

Paskutinis dalykas, bet jis taip pat svarbus, yra mano susirūpinimas dėl vaidmens, kurį Europos Parlamentas turėtų atlikti dėl Eurojusto. Nežinant, koks likimas laukia Lisabonos sutarties, viskas dar labiau kelia susirūpinimą. Tačiau dabartinė Bendrijos teisė tikrai netrukdo Parlamentui atlikti aktyvų vaidmenį prižiūrint Eurojusto veiklą. Tai yra vien politinės valios klausimas, ir aš iš tikrųjų tikiuosi, kad šioms Rūmams bus leista atlikti savo darbą.

Armando França, pranešėjas. – (PT) Gerb. pirmininke, R. Dati, Komisijos nary, ponios ir ponai, Europos kūrimo proceso pradžioje buvo vykdomas ekonomikos srities vienodinimas. Tačiau pamažu Bendrija, šis Jean Monnet ir jo įkūrėjų sumanytas metodas, pasiekė ir kitas sritis, kad rastų bendrus įprastų problemų sprendimus.

Mes dar nepasiekėme šio ilgo ir sudėtingo kelio galo, bet turime toliau žengti tvirtai ir ryžtingai. Viena iš sričių, sukeliančių mums visiems sudėtingas problemas Europos Sąjungoje, kuri dabar išsiplėtė iki 27 valstybių narių ir ją sudaro beveik 500 mln. žmonių, yra teisingumas. Teisingumas yra vienas iš demokratijos ramsčių ir viena iš priemonių įtvirtinti laisvę. Demokratija ir laisvė yra dvi Europos Sąjungos fundamentalios vertybės. Dėl paties Europos kūrimo proceso iškeltų iššūkių ir dėl naujų šiuolaikinio gyvenimo problemų, teisingumas šiuo metu, mano nuomone, įgavo didžiulės svarbos. Jam reikia ypatingo dėmesio iš tų Europos Sąjungos institucijų, kurios yra atsakingos už teisėkūrą, sprendimų priėmimą ir politinių nurodymų rengimą svarstomu klausimu. Nutartys, priimtose nedalyvaujant atsakovams baudžiamajame procese, vadinamosios nutartys *in absentia*, turi skirtingas procedūras, įvairuojančias valstybėse narėse.

Padėtis yra rimta, nes šios skirtingos procedūros nuolat trukdo vienoje valstybėje narėje priimtus baudžiamuosius nuosprendžius vykdyti kitoje valstybėje narėje. Ši padėtis trukdo ar net užkerta kelią taikyti abipusio pripažinimo principą ir skatina nusikalstamumo bei nesaugumo augimą Sąjungos viduje.

Todėl sveikiname Slovėnijos, Prancūzijos, Čekijos, Švedijos, Slovakijos Respublikos, Jungtinės Karalystės ir Vokietijos pasiūlytą teisėkūros iniciatyvą, kurią gavo ir priėmė Taryba. Šios iniciatyvos svarbiausias tikslas yra nustatyti procedūrines taisykles, kaip turi būti įteikiamas šaukimas į teismą, kaip turi būti peržiūrimos bylos, svarstomos apeliacijos, kaip turi būti atstovaujama teisme. Šitos taisyklės paspartins baudžiamosios bylos nagrinėjimą ir padidins jo efektyvumą. Jos taip pat padidins abipusio pripažinimo principo efektyvumą, ypač dėl Europos arešto orderio ir perdavimo procedūrų tarp valstybių narių, taip pat abipusio pripažinimo principo taikymą dėl finansinių baudų, turto atėmimo nurodymų ir baudžiamųjų bylų nuosprendžių, nustatančių įkalinimo terminus ir kitas priemones, kuriomis taikomas laisvės atėmimas, vykdomo Europos Sąjungoje. Taip pat turi būti įtrauktas lygtinių nuosprendžių, alternatyvių sankcijų ir sąlyginių nuosprendžių pripažinimas ir priežiūra.

Šiandien mano pristatomame pranešime yra įtraukta daug pasiūlymų, kuriuos pateikė Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nariai. Aš pats ir kiti kolegos pasiūlė įvairius pakeitimus, todėl buvo atlikta daug kompromisinių pakeitimų ir buvo pasiektas tvirtas sutarimas tarp PSE, PPE, ALDE, Verts/ALE ir UEN frakcijų narių, ir prieš šį pranešimą balsavo tik du nariai.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiame pranešime yra pateikti pakeitimai Tarybos pagrindų sprendimo pasiūlymui, kurie, mūsų nuomone, techniškai jį praturtina ir sutvirtina politiškai, ypač dėl atsakovų šaukimo į teismą procedūrų ir jų teisės į gynybą užtikrinimo, kaltinamojo atstovavimo galimybių jam nedalyvaujant ir atstovavimo per advokatą, kurį paskirtų ir apmokėtų valstybė, ir taip pat dėl bylos peržiūrėjimo ar atitinkamos apeliacijos inicijavimo pagal nacionalinius įstatymus, dėl kurio gali kreiptis *in absentia* nuteistas atsakovas.

Galų gale turiu pabrėžti ir pareikšti savo padėką už politinių frakcijų supratimą ir sutarimą, ir tikiuosi bei linkiu, kad balsavimo rezultatas bent jau atitiks pasiektą platų sutarimą.

Neena Gill, *Teisės reikalų komiteto nuomonės pranešėja*. – Gerb. pirmininke, aš sveikinu šiuos pranešimus, ypač pranešimą dėl *in absentia*, nes jis palengvins ir supaprastins veiksmus tiems, kas turi gintis ar pateikti ieškinį, kai viena ar kita šalis negali dalyvauti procese. Metodiniai skirtumai Sąjungos valstybėse skatino abejones ir pakenkė pasitikėjimui kitų šalių teisinėmis sistemomis.

Todėl pritariu Ministrės tvirtinimui, jog Taryba bandys užtikrinti, kad šis procesas būtų suderintas visose valstybėse narėse, nes ligi šiol kai kurios valstybės narės nedėjo daug pastangų susisiekti su kaltinamaisiais. Manau, kad teisminei sistemai, kad ir kur ji būtų, turi tekti našta užtikrinti, kad kaltinamieji suprastų jiems nedalyvaujant priimtų nutarčių reikšmę ir kad jų pagrindinės teisės būtų šiuo atžvilgiu apsaugotos.

Taip pat norėčiau paraginti Tarybą užtikrinti, kad visos valstybės narės turėtų sistemą, kurioje kaltinamiesiems būtų suteikti atstovai nepriklausomai nuo jų gyvenamosios šalies.

Galų gale noriu pareikšti savo sveikinimus visiems pranešėjams už jų darbą supaprastinant sudėtingą teisinių procesų rinkinį ir už jų pasiūlymus, kurie, mano nuomone, suteiks tvirtesnę pagrindą Europos arešto orderiui.

Nicolae Vlad Popa, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (RO) Pastaruoju metu išaugo tarpvalstybinių nusikaltimų skaičius, ir teisminė sistema turi prisitaikyti prie naujos padėties.

Taigi pastebėjau poreikį suderinti įstatymus valstybėse narėse, ir manau, kad ypač šiuo metu reikia greitai ir efektyviai gauti tinkamos informacijos iš valstybių narių valdžios institucijų.

Šis pranešimas neabejotinai yra žingsnis į priekį sprendžiant šį iššūkį, su kuriuo susiduria Europos gyventojai ir institucijos. Europos teisminio tinklo modernizavimas turi pateikti tinkamą atsaką tarpvalstybinio nusikalstamumo reiškiniui. Pranešimas, už kurį buvo vieningai balsuota LIBE Komite, didina Europos teisminio tinklo efektyvumą ir gerina jo gebėjimą visada ir iš visur valstybėse narėse suteikti būtiną informaciją.

Ši modernizacija bus naudinga Europos gyventojams, kurie pastebės, kad nacionalinės teisminės institucijos turi būtinas priemones parengti greitam atsakymą, panaudojant šiuolaikinių ir saugių telekomunikacijų tinklą.

Tiek Eurojustas, tiek teisminė sistema valstybėse narėse galės pasiremti Europos teisminio tinklo struktūra, ir niekas nebegalės pasiteisinti būtinės informacijos trūkumu. Kaip Europos liaudies partijos šešėlinis pranešėjas, aš dėkoju pranešėjai Silvia-Yvonne Kaufmann už jos darbą ir už metodą, kuris padėjo mums rasti kompromisinius sprendimus.

Evelyne Gebhardt, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Ministre, Komisijos nary, džiaugiuosi, kad šiandien turime galimybę kartu svarstyti tokį svarbų paketą, ir tikrai laikiu, kad rytoj priimsime sprendimus labai didele dauguma. Aš ypač norėčiau padėkoti dviem pranešėjoms, kurioms aš buvau šešėline pranešėja, S. Y. Kaufmann ir R. Weber, už jų puikų bendradarbiavimą, kadangi tai buvo būtina sąlyga parengti tokį gerą darbą.

Šioje srityje būtina daug nuveikti, ir esu taip pat labai patenkinta dėl to, kad siekiant reformuoti Europos teisminį tinklą (EJN), buvo pasiektas rezultatas, leisiantis mums toliau tęsti atliktą darbą. Teisininkams, teisėjams ir atitinkamoms valdžios institucijoms valstybėse narėse būtina glaudžiai bendradarbiauti, jei mes iš tikrųjų norime sukurti įstatymus ir užtikrinti teisingumą mūsų gyventojams – juk būtent tai mes norime padaryti.

Esu ypač patenkinta, kad mes pagaliau pradėdame oficialių bendradarbiavimą tarp EJT ir Eurojusto ir užtikriname ryšius, kurie neabejotinai bus produktyvūs, ir jiems galime nedvejodami pritarti. Tačiau kai keičiamasi vis didesniais duomenų kiekiais, duomenų apsauga natūraliai įgauna vis daugiau svarbos, ir tai taikoma tiek telekomunikacijų saugumui, tie apsaugai šiais duomenimis. Todėl džiaugiuosi, kad Parlamentas, Komisija ir Taryba, atrodo, dėl to sutaria, ir dar kartą sakau, kad tai galiu tik sveikinti.

Man taip pat malonu pasakyti, kad visus mūsų pranešimus rytoj palaikys didelė dauguma, nes šis mūsų pasiūlytas išplėtimas – kuris, tikiuosi, susilauks Komisijos ir Tarybos patvirtinimo – šis Europos Parlamento pateiktas papildymas, už kurį turime dėkoti R. Weber, būtent tai, kad seksualinis vaikų išnaudojimas ar vaikų pornografija dabar turi taip pat būti įtraukti prie nusikaltimų, o taip nebuvo anksčiau, tai, mano nuomone, yra labai svarbus klausimas mūsų visuomenei, ir ji aš norėčiau pabrėžti.

Ypač svarbus klausimas Socialistų frakcijai šiame kontekste – bet manau, kad jam taip pat buvo surastas sprendimas – yra tai, kad mes siekiame į šią sritį įtraukti ne vien organizuotą nusikalstamumą, bet taip pat ir sunkius nusikaltimus. Manau, jog svarbu, kad nereikia pateikti įrodymų, visų pirma, dėl to, kad vyksta organizuotas nusikaltimas, bet užtenka, jei, pasikeitus informacija, galima parodyti, kad ten gali būti organizuotas nusikaltimas. Tai negali būti pagrindinė būtina sąlyga. Manau, kad čia buvo tam tikras nesusipratimas tarp frakcijų, ir aš norėjau jį išaiškinti. Tikiuosi ir esu įsitikinusi, kad galime pozityviai judėti pirmyn, ir tai labai sveikinu.

Sarah Ludford, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, kai per prieš beveik dešimtmetį vykusį mūsų Ministrų Pirmininkų susitikimą Tampereje buvo išdėstyti svarbiausi nurodymai dėl Europos Sąjungos baudžiamojo teisingumo politikai, jie teisingai pabrėžė, kad Europos gyventojai turi teisę tikėtis iš Sąjungos, jog ji pasirūpins, kad nebeliktų jokios vietos pasislėpti nusikaltėliams. Štai kodėl Europos liberalai ir demokratai nuolat palaikė tokias priemones kaip Europos arešto orderius, skirtingai nuo Jungtinės Karalystės konservatorių, kurie piktinasi teisėtvara, bet pasisako prieš Europos Sąjungos bendradarbiavimo priemones.

Tos priemonės taip pat paaiškina, kodėl reikia sustiprinti nacionalinių prokurorų galimybes dirbti išvien su Eurojustu ir patraukti į teismą didžiausius nusikaltėlius. Yra teisėta užtikrinti, kad jie būtų visada pasiekiami, ir suteikti jiems daugiau įgaliojimų vykdyti tokius savo sprendimus, kaip paieškos paskelbimą ar suėmimo orderius savo valstybėse narėse, ir suteikti jiems prieigą prie jų nacionalinių nusikaltėlių duomenų bazių.

Žinoma, dar reikia geriau paaiškinti ir supaprastinti taisykles, kada bus pripažintos *in absentia* priimtose nutartys, nedalyvaujant kaltinamajam, bet tai neturi tapti tingiu įpročiu rimtai nebandyti pranešti kaltinamajam. Nenorėčiau, kad kiekviena valstybė narė nusikopijuotų nerimą keliančią Italijos *in absentia* teismų praktiką.

Kai prieš kelis mėnesius aš klausinėčiau Komisijos, ji pabrėžė, kad iniciatyva buvo subalansuota, ir buvo išplėtos gyventojų pagrindinės teisės, taip pat sustiprinant abipusio pripažinimo principą. Bet tokios institucijos kaip Europos baudžiamųjų bylų advokatų asociacija, Advokatų taryba ir Teisininkų draugijos bei Tarptautinė teisingų teismų organizacija išreiškė savo nuogąstavimą dėl silpnos kaltinamųjų apsaugos.

Pirmininkaujančios valstybės ministrė pabrėžė ir pažadėjo, kad Taryba atidžiai svarstys Parlamento pakeitimus. Esu įsitikinusi, kad ji nusiteikusi pozityviai, bet mano atsakymas yra: tai nelengva užduotis. Tiesiogiai renkami Parlamento nariai yra nustumiami į šoną priimančiais sprendimus dėl Europos Sąjungos teisės, reglamentuojančios tarpvalstybinį teisingumą. Kol neįsigalios Lisabonos sutartis, dėl tų teisės aktų daugiausia spęs nacionaliniai valstybės tarnautojai, ir didele dalimi dėl to nebuvo laikomasi 10 metų senumo susitarimo antrosios dalies, kurioje buvo pažadėta pakelti teisingumo standartus valstybėse narėse, įskaitant geras duomenų apsaugos taisykles ir tokių kaltinamiesiems priklausančių teisių, kaip teisinė pagalba, vertimas ir užstato priėmimas, stiprinimą. Kol neturime demokratiškos, o ne technokratiškos Europos Sąjungos teisingumo politikos, kuri būtų iš tikrųjų subalansuota tarp nusikaltėlių gaudymo ir teisingų teismų užtikrinimo, reikia patvirtinti paramą dabar aptartoms priemonėms.

Kathalijne Maria Buitenweg, Verts/ALE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, žinau, jog manęs niekada negalėtų apkaltinti, kad esu konservatorė, bet aš taip pat balsavau prieš nutarimą dėl Europos arešto orderio. Taip padariau, nes pasisakau prieš ekstradiciją, prieš tai, kad įtariamai asmenys būtų perduoti iš vienos šalies į kitą. Iš tikrųjų aš tam visiškai pritariu. Aš tuo metu mačiau tokią problemą, kad, mano nuomone, mes neįvedėme tinkamo reglamentavimo dėl įtariamų asmenų teisių ir kad mes turėjome tai padaryti tuo pačiu metu. Procedūrinės kaltinamųjų teisės nebuvo reglamentuotos. Nepaisant energijos, kurį buvo ten sudėta, ir puikių pasiūlymų, kuriuos ketiname aptarti šiandien, ir už kuriuos aš taip pat pasisakau, lieka tiesa tai, kad mes vis dar nepriėmėme pasiūlymo, kuris jau guli pateiktas daug metų ir kuris yra svarbus elementas kuriant pasitikėjimą tarp valstybių narių ir tokiu būdu taip pat palengvinant ekstradiciją.

Aš labai norėčiau išgirsti iš ministrės R. Dati, ar ji taip pat mano, kad pasiūlymas yra labai svarbus gerinti bendradarbiavimą Europoje, dėl ko jis vis dar stringa Taryboje ir ar yra galimybė, pirmininkaujant energingai Prancūzijai, pasiekti pažangos sprendžiant šį kaltinamųjų teisių klausimą. Esminis faktas yra tai, kad jis iš tikrųjų būtinas ekstradicijai palengvinti.

Kalbant apie nuosprendžius *in absentia*, yra gerai, kad dabar suformuluoti reikalavimai yra įvedami vietoj ekstradicijos. Klausimas yra toks: ar jie yra pakankami? Jūs galėjote padaryti išvadą iš politinio Tarybos susitarimo, kad turi būti suteiktas bylos peržiūrėjimas arba kad turi būti pakankama apeliacijos galimybė. Ar gali ministrė R. Dati patikinti mane, kad kiekvienas turi teisę į bylos peržiūrėjimą? Juk apeliacija nesuteikia visų galimybių ir visų pasirinkimų, kuriuos gali suteikti visiškai naujas teismas. Todėl aš iš tikrųjų norėčiau išgirsti, ar žmonės tikrai turi teisę į visiškai naują teismą ir ne vien tik į apeliaciją.

Dabar mano paskutinis punktas, kurį pasakysiu trumpai: mes daug girdime apie tai, ko reikia palengvinti tyrimo institucijų darbą. Mes girdime per mažai – arba tas balsas yra neorganizuotas – apie tai, kokios yra spragos gynybos srityje, spragos, atsiradusios būtent dėl Europos bendradarbiavimo trūkumų. Tikiuosi, kad subursime Europos teisių specialistų grupę, ombudsgрупę, kad galėtume pamatyti, kokios yra spragos gynybos srityje, ir kad galėtume kartu rasti joms sprendimus.

Gerard Batten, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, štai konkretus pavyzdys apie tai, prie ko priveda integruota „vienas dydis tinka visiems“ Europos teisminė sistema.

19 metų vyrui Londone, Andrew Symeou, gresia ekstradicija į Graikiją dėl kaltinimo žmogžudyste. A. Symeou teigia, kad jis apskritai neturi nieko bendra su šiuo nusikaltimu. Įrodymai prieš jį yra netvirti ir remiasi abejotinu tapatumo nustatymu bei iš jo draugų išgautų tariamų prisipažinimų, kuriuos užfiksavo Graikijos policija.

Tuos įrodymus Jungtinės Karalystės teismas turi pirma ištirti ir tik po to pritarti ar nepritarti ekstradicijai. Tačiau pagal Europos arešto orderį Jungtinės Karalystės teismas dabar neturi jokios teisės nagrinėti *prima facie* parodymų, kad įsitikintų, jog ekstradicija yra pagrįsta, ir jokia institucija negali tam sutrukdyti.

Europos arešto orderis reiškia, kad Jungtinės Karalystės gyventojai dabar nebegali turėti esminės teisinės apsaugos nuo savavališko suėmimo ir sulaikymo, kaip nustatyta Didžiojoje laisvių chartijoje. Taip nėra ginami nukentėjusiojo ar kaltinamojo teisingumo interesai, nors abu jie turi teisę į tai.

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, leiskite man iš pradžių pasveikinti pirmininkavusiąją Slovėniją ir kitas 13 šalių, rėmusių šį pasiūlymą, kuris mums pateiktas šiandien. Tai yra reikšmingas indėlis teisingumo klausimo sprendimui Europos Sąjungoje.

Leiskite man taip pat pasveikinti tris pranešėjus, S. Y. Kaufmann, R. Weber ir A. Franą, ant jų puikų, metodišką darbą. Jie iš esmės gavo pritarimą pasiūlymui su pakeitimais, kuriuos ketina priimti Taryba ir Komisija. Man buvo malonu tai išgirsti ir aš tai sveikinu.

Būčiau dar laimingesnis, jei šiandien taip pat turėtume pasiūlymą įtvirtinti minimalias procedūrines teises įtariamiesiems ir kaltinamiesiems. Tada pastangos būtų baigtos. Todėl kreipiuosi į Komisiją ir Tarybą, kad kiek galima skubiau būtų pateiktas toks pasiūlymas.

Kaip šešėlinis pranešėjas apie pasiūlymą dėl Eurojusto, turiu pasakyti, kad esu patenkintas dėl šios institucijos sustiprinimo. Kai jis buvo įsteigtas, atrodė, tai buvo paprasčiausiai tipinė įstaiga su menkomis perspektyvomis ir minimaliu naudingumu. Tikrovė įrodė, kad tai buvo netiesa; jo naudingumas buvo įrodytas, todėl jį reikia toliau stiprinti.

Man nebereikia kalbėti apie tai, ką ankstesni kalbėtojai ir pranešėjai jau sakė apie šios institucijos papildymus; aš tiesiog pritariu jo sustiprinimui.

Šie pasiūlymai neabejotinai prisideda prie pažangos vystant teisingumą, laisvę ir saugumą. Tačiau dar reikia žengti radikalesnius žingsnius. Turime įveikti kliudantį nacionalinį metodą, taikomą šiems klausimams spręsti, ir įgyvendinti platesnį teisingumą Europos lygmeniu. Tada galėsime pasakyti, kad teisingumas iš tikrųjų yra toks pats visoje Europos Sąjungoje.

Tikiuosi, kad tai pasimatys, kai bus patvirtinta Lisabonos sutartis.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Visų pirma norėčiau pasveikinti pranešėjus.

Pastaraisiais metais Europos teismo tinklo ir Eurojusto veikla iš tikrųjų tapo nepaprastai svarbi ir naudinga teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose.

Yra būtina priimti Tarybos sprendimą dėl Europos teismo tinklo bei sprendimą dėl Eurojusto stiprinimo, jei norime, kad šio abi struktūros veiktų vis sparčiau, atsižvelgiant į tai, kad žmonių ir tarpvalstybinio nusikalstamumo mobilumas pastaraisiais metais gerokai padidėjo.

Šios dvi struktūros turi bendradarbiauti ir papildyti viena kitą.

Kontaktinių punktų kaip nacionalinių korespondentų sukūrimas Europos teismo tinklo veiklai koordinuoti bei Eurojusto nacionalinės koordinavimo sistemos sukūrimas yra svarbūs veiksmai, siekiant užtikrinti nuolatinį keitimąsi informacija bei nukreipti nacionalines institucijas į Teisminį tinklą arba į Eurojustą, priklausomai nuo tiriamų bylų.

Struktūruota informacija, pateikta tinkamu laiku, yra būtina efektyviai Eurojusto veiklai. Daugiau dėmesio turi būti skiriama sukurti specialų komunikacijų tinklą asmenų duomenims perduoti. Yra nepaprastai svarbu užtikrinti tinkamą duomenų apsaugą šiose dviejose struktūrose.

Mihael Brejc (PPE-DE). - (SL) A. Frančos pranešimo pobūdis pradžioje atrodė labiau teisinis ir techninis nei konkretus. Tačiau paaiškėjo, kad tarp valstybių narių yra kelios, kurios yra visiškai nesusipažinusios su šia teisine institucija. Šiame pranešime taip pat buvo iškelti skirtumai tarp anglosaksų ir kontinentinės baudžiamosios teisės sistemos. Todėl logiška, kad dalis mano kolegų Parlamento narių bus prieš šį pranešimą. Žinoma, tai nereiškia, kad temos nėra svarbios.

Mes, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos nariai, laikomės nuomonės, kad teisė ir teismai yra pagrindinė politinė teisė. Tačiau buvo atvejų, kai kaltinamasis nedalyvavo teisme, bet teismas vis dėlto paskelbė nuosprendį. Nuosprendžiai, paskelbti *in absentia* vienoje šalyje, ligi šiol nebuvo pripažinti kitoje valstybėje narėje. Šis sprendimo projektas užtikrina, kad tokie nuosprendžiai taip pat galėtų būti vykdomi kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, žinoma, esant tam tikroms sąlygoms, viena iš tokių sąlygų, mūsų nuomone, būtų ta, kad kaltinamasis būtų tinkamai pašauktas į teismą, bet jis, nepaisydamas teismo instancijos šaukimo, neatvyktų į teismą. Dažnai pasitaiko bandymų apeiti teisingumą, todėl asmuo, pripažintas kaltu vienos Europos Sąjungos šalies teismo, neturi ramiai sau vaikščioti kitų valstybių narių gatvėmis.

Mes PPE-DE frakcijoje laikomės nuomonės, kad pranešėjui pavyko suderinti pakeitimus ir paruošti subalansuotą pranešimą, už kurį norėčiau jam padėkoti.

Taip pat norėčiau pasakyti dar vieną pastabą: yra visiškai teisinga ir derama, kad mes siekiame užtikrinti sąlygas teisingiems teismams, bet mes taip pat turime rūpintis nusikalstamų veikų aukomis.

Philip Bradbourn (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, noriu pasisakyti tik dėl A. Frančos pranešimo apie abipusį nuosprendžių *in absentia* pripažinimą. Pati šio pasiūlymo idėja yra svetima daugelio valstybių narių teisminėms sistemoms, ypač toms, kurios remiasi bendrąja teise.

Jungtinėje Karalystėje mes per šimtmečius sukūrėme savo teisės sistemą, pagrįstą *habeas corpus* idėja ir kaltinamojo teise nebūti teisiamam, jei jis neturi galimybės gintis. Šis principas yra įtvirtintas gerai žinomame dokumente, kurį turiu su savimi – Didžiojoje laisvųjų chartijoje, paskelbtoje 1215 m. – kuri 800 metų užtikrina šią teisę mano šalyje. Teismų nuosprendžių *in absentia* pripažinimas visiškai prieštarauja pagrindiniams šio istorinio dokumento idealams.

Norint, kad vienoje valstybėje narėje būtų priimtas nuosprendis ir po to jis būtų pripažintas kitoje valstybėje narėje, kai yra išduotas Europos arešto orderis, reikia atsakyti į klausimą, ar įvyko teisingas teismas. Tarptautinė teisingų teismų organizacija savo pareiškime dėl šio pasiūlymo išreiškia panašų į mano susirūpinimą ir pabrėžia – aš cituoju – „didelį susirūpinimą dėl tolimesnės ekstradicijos procedūros klausimo“. Kolegos, primygtinai siūlau jums rimtai pažiūrėti į tai, kas siūloma, ir pagalvoti, kaip tai paveiks jūsų rinkėjus ir jų teisę į teisingą teismą.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, joks protingas asmuo nenori palengvinti gyvenimo nusikaltėliams, bet mes tikrai turime saugotis, kad teisingumas Europoje nebūtų sumažintas iki mažiausio bendrojo vardiklio. Kai Europos Sąjungoje yra toks platus teisminių procedūrų, apsaugų ir procesų spektras, kalba apie teisminių ekvivalentiškumą dažnai prilygsta tokiam supaprastinimui.

Jungtinėje Karalystėje bendrąja teise pagrįsta teisės sistema gana skiriasi savo praktika, precedenta ir procesais nuo žemyninėse esančių kaimynų sistemų. Todėl man kyla nerimas, kai matau pranešimus, kuriuose kalbama apie suliejimą vien dėl paties suliejimo.

Kalbu apie pranešimą apie abipusį nuosprendžių *in absentia* pripažinimą. Aš atvirai sakau, kad negalima sulyginti rūpestingų teismo atsargumo priemonių, kurių imamasi prieš ką nors nuteisiant *in absentia* Jungtinėje Karalystėje, ir kur kas paprastesnės praktikos, kuri taikoma, pavyzdžiui, Graikijoje ar Bulgarijoje. Todėl nesutinku, kad mano rinkėjui iš Jungtinės Karalystės, nuteistam *in absentia*, nuosprendis automatiškai įsigaliotų ir Jungtinėje Karalystėje.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, aš tiesiog noriu pasveikinti pranešėjus ir taip pat einančią Tarybos Pirmininko pareigas dėl rezultatų, kurie buvo pasiekti šiame diskusijų etape, taip pat už tekstų paruošimą. Daug mūsų gyventojų abejoja dėl Europos sukuriamos pridėtinės vertės jų kasdieniame gyvenime. Kalbant apie teisingumą, bet kokia priemonė, kuria siekiama pagerinti šią būtiną viešąją tarnybą, turėtų pagerinti suvokimą apie Europos naudą jos gyventojų saugumui. Šiuo atžvilgiu ypač svarbu užtikrinti, kad nutartys būtų vykdomos visoje Europoje, ir pašalinti kliūtis, trukdančias jas vykdyti Europos Sąjungos teritorijoje. Toks yra pasiūlytų tekstų tikslas. Šios priemonės sustiprins nacionalinių teismų nustatytų bausmių efektyvumą, išlaikant pagarbą visuomenės laisvėms.

Kathalijne Maria Buitenweg (Verts/ALE). – Gerb. pirmininke, yra pagrindo reaguoti į Jungtinės Karalystės skeptikų kalbas, nes sutinku su jais, kad neturime leisti teisės aktų mažiausio bendrojo vardiklio pagrindu. Tačiau svarbu yra tai, kad tada reikia galvoti, kaip norime priimti teisės aktus, nes jei taip pat sutinkame, kad norime turėti vieningą tvarką dėl nusikaltėlių sulaikymo, tada neįmanoma vieningai priimti teisės aktus. Štai kodėl dabar viskas įstrigo Taryboje.

Bet aš taip pat laikiu jų pagalbos pasiūlant sprendimų priėmimo procesą su kvalifikuotos daugumos balsavimu (angl. QMV), nes kitaip liksime įstrigę. Arba jūs izoliuositės ir nenorėsite bendradarbiauti teisingumo srityje, arba mes pasinaudosime QMV, nes tai yra vienintelis būdas, leidžiantis mums priimti iš tikrųjų esminius, reikšmingus teisės aktus.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, aš turiu pakartoti tai, ką pasakė K. M. Buitenweg. Šiuose tekstuose iškeltas klausimas, lygiai kaip ir klausimas, kuris iškilo dėl per praėjusius 20 metų šioje srityje įvykusios pažangos, yra labai paprastas: ar Europos Sąjungoje, kaip išdėstė mano kolega Jean-Paul Gauzès, mes visų pirma atsižvelgiame į žmonių, ypač dorųjų, interesus, ar mes visų pirma atsižvelgiame į valstybių ir valstybių mechanizmų interesus? Akivaizdu, kad Europos kūrimo procese – dėl to galima apgailestauti, bet tai yra faktas, ir tai yra teigiamas faktas šiandieniniame pasaulyje – užtikrinama, kad 27 valstybių narių valstybės mechanizmai negalėtų – nes jie tai darė pernelyg ilgai – užgožti žmonių interesus ir ypač saugumo interesus. Toks yra bendras Europos projekto tikslas, ir kitu atveju neliktų jokio Europos projekto. Todėl reikia palaikyti Tarybą ir šiuos tris pasiūlymus.

Rachida Dati, einanti Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, jūsų žodžiai šią popietę liudija, kad jūs šiems trims tekstams teikiate didelę svarbą. Jie taip pat rodo jūsų įsipareigojimą užtikrinti, kad būtų pasiekta efektyvi pažanga teisminiame bendradarbiavime, ypač baudžiamosiose bylose, ir, kaip jūs atkreipėte dėmesį, išlaikant pagarbą pagrindinėms teisėms. Šis dvejopas reikalavimas yra būtinas, nes jis suformuoja pagrindinę sąlygą Europos teisminės srities kūrimui, kadangi mes visi turime skirtingas teisės sistemas ir net skirtingas teises organizacijas. Eurojustui ir Europos teisminiam tinklui suteiktos garantijos, lygiai kaip ir tos, kurios bus pasiūlytos vykdant *in absentia* priimtas nutartis, aiškiai paklūsta tokiai pat logikai. Todėl norėčiau padėkoti Europos Komisijai ir ypač Jacquesui Barrotui už jo paramą pirmininkaujanciai valstybei. Kaip jūs nurodėte, Taryba galų gale beveik vieningai sutarė dėl daugelio šių pranešimų elementų. Kaip jūs taip pat sakėte, mes turime daug nuveikti ir turime dirbti išvien.

Taip pat noriu padėkoti Sylviai Kaufmann už jos pranešimą ir už jos šiandien pasakytą kalbą, nes Europos teismo tinklo vertinimas yra svarbus žingsnis gerinant teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose. Reikia pažymėti, kad šis Tinklas buvo svarbus ir efektyvus. Gerb. S. Kaufmann, jūs šiandien teisingai pabrėžėte sąsajas tarp Eurojusto ir Europos teismo tinklo. Jų plėtra vyksta sudėtingai; šis dalykas taip pat buvo daug kartų svarstytas per paskutinę Europos Vadovų Tarybą.

Taip pat noriu padėkoti Renate Weber už jos pranešimą ir už svarbų įnašą. Ji taip pat pasakė puikią kalbą Tūlūzoje šia tema. R. Weber, aš taip pat turiu padėkoti jums už jūsų pasveikinimą. Žinau, kad jūs atlikote didelį darbą su visais kitais žmonėmis, kurių veikla susijusi su Eurojustu. Jūs taip pat paminėjote Lisabonos sutartį. Suprantu, kad jūs būtumėte labiau norėjusi dirbti kitoje institucinėje struktūroje, tačiau mes turime daryti pažangą remdamiesi priimta teise, nes ji paveikia visas Europos institucijas.

A. França, jūsų kalboje buvo išryškintas poreikis priimti vieną struktūrą, kuri leistų vykdyti *in absentia* priimtas nutartis. Jūs turite teisę pabrėžti šį dalyką, ir tai yra vienas būdas, kaip mūsų teisinės sistemos gali įrodyti savo efektyvumą.

E. Gebhardt, yra labai svarbu, kad bendradarbiautų visi politikos ir teisės veikėjai, nes teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose Europoje susiduria su iššūkiu išmokyti dirbti išvien, kad būtų galima efektyviai kovoti su visomis nusikaltimų formomis. Aš žinau, kad jūs esate reiklūs šio bendradarbiavimo gynyba.

Dabar norėčiau atsakyti tiems iš jūsų, kurie turi abejonų dėl Europos teisingumo ir kurie būgštauja, kad mes keliame grėsmę pagrindinėms teisėms. Tai tiesa, kad, pirmininkaujant Vokietijai, mes negalėjome pasiekti susitarimo dėl minimalių procedūrinių garantijų. Atsakydama turiu pasakyti, kad pagrindų sprendimas dėl *in absentia* priimtų nutarčių numato teisę į bylos peržiūrėjimą, ir tai yra esminė garantija. Šio proceso rezultato nekantriai laukia teisėjai, prokurorai ir teisės profesionalai, kurie kasdien bendradarbiauja, ir taip pat nukentėjusieji, patyrę nusikaltimus, kurių formos nuolat prisitaiko ir keičiasi. Turime parodyti, kad galime atsakyti į šiuos iššūkius ir įvedame efektyvias bei naudingas priemones. Turime sukurti Europą, kuri apsaugotų savo gyventojus tokioje teisminėje srityje.

Pirmininkaujanti valstybė žino, kad ji gali tikėtis jūsų visiško palaikymo šioms trimis tekstams. Norėtume išreikšti savo pripažinimą dėl šio fakto ir padėkoti kiekvienam, kas šiandien parodė susidomėjimą šiais klausimais.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau pagirti ir padėkoti R. Dati, kuri pirmininkauja TVR Tarybai Prancūzijos pirmininkavimo laikotarpiu. Turiu pasakyti S. Y. Kaufmann, kad ji teisingai reikalavo duomenų apsaugos. Taip pat turiu jai priminti, kad pagrindų sprendimo projektas dėl duomenų apsaugos iš tikrųjų nustato detalias taisykles, kurios taip pat taikomos informacijai, kuria keičiamasi tarp Europos teisminio tinklo kontaktinių punktų, bet mes, žinoma, turime tuo įsitikinti.

Taip pat turiu pasakyti, gerb. R. Weber, kad norint užtikrinti sėkmingą šių tekstų taikymą, yra labai svarbu išlaikyti pasitikėjimą tarp valstybių narių ir Europos Sąjungos agentūrų. Gerb. R. Weber, manau, kad jūs išsakėte kelis labai pagrįstus tvirtinimus šia tema.

A. França aiškiai parodė, koks yra svarbus jo, kaip pranešėjo, tekstas dėl greitesnio nutarčių vykdymo. Jis tai atliko, turiu pabrėžti, subalansuotai ir kartu patvirtino, kad taip pat išliks galimybė peržiūrėti bylą, kaip ką tik minėjo R. Dati, ir kad teisė į gynybą bus neabejotinai išsaugota. Turiu atsakyti į K. M. Buitenweg ir P. Demetriou klausimą dėl procedūrinių teisių. Manau, procedūrinės teisės yra nepaprastai svarbios bendrai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei sukurti. Komisija jautė nusivylimą, kai pernai nebuvo galima pasiekti jokio susitarimo pagal mūsų pasiūlymą dėl pagrindų sprendimo dėl procedūrinių teisių. Dabar svarstau iniciatyvas šioje srityje, kurias būtų galima įgyvendinti netolimoje ateityje. Esu pasiryžęs siekti pažangos šioje srityje ir galbūt pristatyti naują procedūrinių teisių pasiūlymą. Bet kuriuo atveju galite būti tikri, kad šiam klausimui skiriu didžiulį dėmesį.

Taip pat turiu pasakyti E. Gebhardt, nors manau, kad R. Dati jau atsakė į šį klausimą, kad mes kalbame apie sunkius naujų formų nusikaltimus, kurios galbūt neatitinka labai griežto organizuoto nusikalstamumo apibrėžimo. Sunkūs nusikaltimai taip pat turi sudaryti vieną šio teisminio bendradarbiavimo aspektą, ir to mes iš tikrųjų norime.

Daugiau neturiu ką pridurti, išskyrus tai, ką pasakė Jacques Toubon būtent, jog mes turime atsižvelgti į Europos kaltinamųjų interesus ir kiekvieno mūsų ir mūsų tėvynainių interesus, kad užtikrintume šio teisminio bendradarbiavimo efektyvumą, bet, žinoma, išlaikant pagarbą žmogaus teisėms.

Bet kuriuo atveju taip pat norėčiau padėkoti Parlamentui už jo kokybišką indėlį į šias svarbias diskusijas, kurias galima laikyti labai teigiamu žingsniu vystant šią Europos teisminę sritį.

Gerb. pirmininke, R. Dati, dėkoju, kad paraginote šią Europos Vadovų Tarybą ir ji sugebėjo pasiekti sutarimą šioje srityje bei pasiekti šiuos politinius susitarimus.

Renate Weber, pranešėja. – Gerb. pirmininke, norėčiau kaip šešėlinė pranešėja pasakyti kelis žodžius apie kitus du pranešimus ir padėkoti S. Y. Kaufmann už bendradarbiavimą, ir A. França už jo darbą. Jo pranešime buvo 57 kompromisiniai pakeitimai, ir tai šį tą sako apie mūsų įdėtą darbą.

Kalbant apie pranešimą dėl *in absentia* priimtų nutarčių, turbūt pats jautriausias aspektas yra susijęs su tuo, kad kai kuriose valstybėse narėse, kai priimanamos nutartys nedalyvaujant kaltinamajam, sprendimas gali būti peržiūrimas, tokiu būdu visiškai laikantis Europos konvencijos dėl žmogaus teisių (Protokolas Nr. 7, 2 straipsnis) ir Tarptautinio susitarimo dėl pilietinių ir politinių teisių, tuo tarpu kitos šalys pripažįsta tikrai teisę į apeliaciją.

Deja, šio pranešimo pasiūlyme nekalbama apie dabartinių įstatymų 27 valstybėse narėse suderinimą. Nors turime siekti priimti Europos teisės aktus ateityje, šiuo metu pasistengėme bent jau užtikrinti, kad net teikdamas apeliaciją kaltinamasis turėtų procedūrinės garantijas, kaip yra numatyta Europos konvencijos dėl žmogaus teisių 5 ir 6 straipsniuose.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad geras abipusio teisminių nutarčių pripažinimo principo veikimas reikalauja didelio tarpusavio pasitikėjimo tarp valstybių narių, ir šis pasitikėjimas turi remtis bendru žmogaus teisių ir pagrindinių principų laikymusi.

Armando França, pranešėjas. – (PT) Turiu padėkoti Ministrui už jos žodžius, taip pat Komisijos nariui bei mano bičiuliams Parlamento nariams – ir tiems, kas sutinka, ir tiems, kas nesutinka, nes pastarieji suteikia man galimybę čia ir dabar paaiškinti vieną ar du teksto punktus.

Tačiau visų pirma noriu pasakyti štai ką: ir kaip Parlamento narys, ir kaip teisininkas bei pilietis, aš jaučiuosi ypač patenkintas šiandien, galėdamas patvirtinti Tarybos pasiūlymą ir mūsų pakeitimus. Kodėl aš tikiuosi ir meldžiu, kad pagrindų sprendimas bus priimtas ir pritaikytas? Atsakau: todėl, kad padėtis Europoje yra rimta, ir mes turime nedelsiant parengti atsaką. Yra daug žmonių, kurie jau buvo nuteisti ir kurie laisvai juda po Sąjungą, o teismai negali priversti vykdyti kitose šalyse priimtų nutarčių. Tai rimta problema dėl paties nusikalstamumo augimo ir saugumo Europoje, todėl svarbu, kad Europos institucijos parengtų atsaką.

Šiuo atžvilgiu pagrindų sprendimas skatina abipusio pripažinimo principo taikymą, ir mūsų pakeitimai, Parlamento pasiūlyti pakeitimai, turi būti svarstomi kartu. Pasiūlyti sprendimai dėl asmenų šaukimo į teismą, dėl kaltinamųjų atstovavimo taisyklių ir dėl bylos peržiūrėjimų ar apeliacijų turi būti svarstomi kartu. Visi šie techniniai sprendimai yra tarpusavyje sujungti ir, mūsų nuomone, kaltinamųjų teisės į gynybą visada turi būti užtikrinamos bet kokiomis aplinkybėmis.

Mes gerai žinome, ir tai reikia pasakyti, ko mes negalime išspręsti. Esant šioms aplinkybėmis, surastas sprendimas yra, mano nuomone, toks sprendimas, kurį turime priimti. Tai yra ir svarbus, ir didelis žingsnis į priekį ir taip pat kitas mažas žingsnis į priekį. Remiantis sena taisykle, būtent taip kuriama Europos Sąjunga, būtent taip kuriama Europa.

PIRMININKAVO: M. A. DOS SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Carlo Casini (PPE-DE), raštu. – (IT) Teisėkūros pasiūlymas dėl *in absentia* priimtų nutarčių turi būti priimtas, kad įveiktume rimtus teisingumo vykdymo skirtumus ir sumažintume didžiulę diskreciją, suteiktą vykdomosioms institucijoms 27 Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Šiuos tikslus sau nustatė Teisės reikalų komitetas, pristatydamas savo nuomonę Pilietinių laisvių komitetui. Keturiais pakeitimais, kurie buvo vieningai priimti praėjusį gegužės mėn. ir iš esmės perimti atsakingo komiteto, siekiama užtikrinti tinkamą balansą tarp gyventojų pagrindinių teisių ir laisvių bei poreikio abipusiai pripažinti nutartis.

Todėl, siekiant teisinio aiškumo, tapo būtina suderinti mūsų baudžiamosios teisės sistemas, įtraukiant į pasiūlymą vienodus kriterijus, kuriuos pripažįsta Europos Sąjungos šalių dauguma. Tai yra minimalūs standartai, leidžiantys suderinti kaltinamųjų apsaugos užtikrinimą su poreikiu išsaugoti efektyvų tarpvalstybinį teisminį bendradarbiavimą. Vis dėlto tam tikrais atvejais valstybėms narėms suteikiama nukrypimo teisė, jei joms reikia atsižvelgti į savo teisinės sistemos niuansus.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Europos Parlamentas balsavo už pasiūlymą, kad Europos Sąjungos valstybių narių teisinės institucijos abipusiai pripažintų *in absentia* priimtus nuosprendžius, tai yra, nuosprendžius, kurie buvo paskelbti kitoje valstybėje narėje nedalyvaujant kaltinamajai šaliai.

Dabar ši nauja tvarka, ją taikant kartu su Europos arešto orderiu, reiškia, kad bet kuris asmuo gali būti suimtas ir nuteistas bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje, kur jam buvo surengtas teismas ir priimtas nuosprendis, nors jam nebuvo pranešta, kad jam iškelta byla. Ši problema dar svarbesnė tokioms valstybėms narėms kaip Graikija, kur teisinė sistema, bent jau sunkiausių nusikaltimų atveju, nenumato galimybes, kad kaltinamajam būtų priimtas nuosprendis, jam nedalyvaujant procese. Šis reglamentavimas iš esmės pažeidžia kaltinamojo teisę į teisingą teisimą. Taip panaikinama kaltinamojo teisė į tikrą gynybą; tai jau sukėlė energingą reakciją visos Europos Sąjungos teisinėse institucijose ir asociacijose.

Dabar tampa aišku, kad valstybių narių baudžiamųjų priemonių sistemos derinimas ir Europos Sąjungos skatinamas vadinamasis baudžiamosios teisės „subendrinimas“ pažeidžia pagrindines asmenų teises ir valstybių narių teises nustatyti savo apsaugos garantijas tokiose kritinėse srityse kaip baudžiamųjų bylų nagrinėjimas.

18. Naudojimasis Vizų informacine sistema (VIS) pagal Šengeno sienų kodeksą (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės klausimas – M. Brejco pranešimas (A6-0208/2008) Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, pakeičiantį Reglamentą (EB) Nr. 562/2006 dėl naudojimosi Vizų informacine sistema (VIS) pagal Šengeno sienų kodeksą (COM(2008)0101 - C6-0086/2008 - 2008/0041(COD)).

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui M. Brejcu už jo darbą rengiant šį pasiūlymą. Buvo žengtas svarbus žingsnis, leisiantis mums visapusiškai pasinaudoti techninėmis priemonėmis, kurios naudojamos mūsų išorės sienų apsaugai.

Nepaprastai svarbu pasinaudoti Vizų informacine sistema (VIS), siekiant užtikrinti, kad tikrinimas prie išorės sienų būtų efektyvus. VIS suteikia patikimą sąsają tarp vizos turėtojo, vizos bei paso ir neleidžia pasinaudoti melaginga tapatybe.

Iki galo šia sistema bus galima pasinaudoti tik įvedus biometrinius dokumentus. Darbotvarkėje svarstoma įstatyminė priemonė po formalaus priėmimo nustatys bendras taisykles, užtikrinančias efektyvų ir suderintą VIS naudojimą prie mūsų išorės sienų.

Neturint bendrų taisyklių, tais sienos perėjimo punktais, kur VIS nėra sistemiškai naudojama, galėtų pasinaudoti nelegalūs imigrantai ir nusikaltėliai. Šios bendros taisyklės bus nustatytos pataisius Šengeno sienų kodeksą.

Todėl galio visiškai palaikyti pasiektą kompromisą ir pasveikinti Europos Parlamentą bei Tarybą dėl susitarimo per pirmąjį svarstymą.

Mihael Brejc, pranešėjas. – (SL) Norėčiau padėkoti Komisijos nariui už jo malonius žodžius. Europos Parlamentas dabar įsitraukė į bendro apsisprendimo procesą dėl reglamento, nustatančio naudojimąsi Vizų informacine sistema, pakeitimo. Komisijos pasiūlytuose vizų sistemos pakeitimuose iš pradžių buvo numatyta labai nuodugni atvykstančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems reikalingos vizos, kontrolė. Ją sudarytų ne tik paprasta procedūra patikrinant asmenų dokumentus, bet taip pat ir pirštų atspaudų paėmimas. Į reglamentą įtrauktos visos paieškos priemonės ir sąlygos atitinkamoms valdžios institucijoms, atsakingoms už išorės sienos perėjimo vietų kontrolę, kad jos gautų prieigą prie duomenų tapatybei tikrinti ir taip toliau – aš nevardysiu viso šio tikrinimų sąrašo.

Pagal šį reglamentą pasienio pareigūnai turi prieigą prie Vizų informacinės sistemos, kurioje jie gali tikrinti visus duomenis apie prie sienos esantį keleivį, įskaitant jo piršto atspaudus. Pasiūlytas reglamentas, tai yra sisteminis trečiųjų šalių piliečių tikrinimas, įskaitant jų pirštų atspaudų ėmimą, kiekvieną kartą (aš pabrėžiu – kiekvieną kartą), kai jie atvyksta į Šengeno zoną, tikrai padidintų laukimo laiką sienos perėjimo punktuose, ypač per turistinę sezoną ir išeiginių dienų pradžioje bei joms baigiantis.

Kadangi Europa yra pasaulinė ekonominė galybė bei turi įdomių turistinių maršrutų trečiųjų šalių piliečiams, kuriems, žinoma, reikia įvažiavimo vizų, mano nuomone, reikia arba reikėjo atitinkamai palengvinti reglamentavimą. Štai kodėl pasiūliau taikyti atsitiktinį tikrinimą ir pirštų atspaudų ėmimą sienos perėjimo

punktuose. Tuo būdu norėjau atkreipti dėmesį į tai, kad vizos turėtojas jau vieną kartą pateikė pirštų atspaudus per vizos gavimo procesą, o po to juos pateikė dar kartą pateikdamas į Šengeno zoną palyginimo ir tapatybės patikrinimo tikslais.

Manau, kad toks procesas ar tokia griežta sąlyga yra perdėtas reglamentavimas, nes mes iš tikrųjų neturime jokių duomenų ar apytikrių apskaičiavimų apie padirbtų vizų kiekius. Be to, pirštų atspaudų ėmimas iš visiškai neįtartinų žmonių yra beprasmiškas ir daug laiko atimantis darbas. Nepaisant atskirų perėjimo vietų Europos Sąjungos piliečiams, labai ilgos eilės susidarytų sienos kirtimo vietose, kur visi, t. y. Europos Sąjungos piliečiai ir asmenys su vizomis stovės eilėje per išvežimo dienas ir atostogas.

Šioje Parlamento sesijoje mums pavyko palyginti greitai pasiekti sutarimą, kad būtų šiek tiek nukrypta nuo tokių griežtų sąlygų, taip pat buvo pasiektas kompromisas su Taryba ir Komisija po dviejų dialogų. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas didele dauguma pritarė pasiūlymui, ten niekas nebalsavo prieš ir tik du nariai susilaikė.

Trumpai tariant, manau, kad dabartinis reglamentas yra geras, nes jis užtikrina sklandų sienos kirtimą. Net kai būna daug stovinčių eilėse žmonių, pasienio pareigūnai atlieka savo įvertinimą pagal reglamentą ir, jei sąlygos reikalauja, vykdo atsitiktinius patikrinimus. Sprendimas atlikti atsitiktinius patikrinimus nepriklauso vien pareigūno kompetencijai, bet pirmiausia jo vadovams pasienyje. Manau, kad mes užtikrinome tinkamus saugumo standartus ir kartu suteikėme galimybę keleiviams kirsti sieną per trumpiausią laiką.

Leiskite man pasinaudoti šia proga ir padėkoti Tarybai bei Komisijai už jų puikų bendradarbiavimą ir ypač padėkoti šešeliniam pranešėjams, ypač M. Cashmanui, už daug gerų idėjų ir aktyvią kompromiso paiešką.

Urszula Gacek, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, išplėtus Šengeno erdvę, buvo panaikinta pasienio kontrolė didžiojoje Europos Sąjungos dalyje ir tai pagreitino bei palengvino kasdienės kelionės per šias sienas mūsų piliečiams. Tačiau tai taip pat reiškia, kad ne Europos Sąjungos piliečiai, atvykstantys į Šengeno erdvę, yra efektyviai tikrinami tikrai vieną kartą prie išorės sienos.

Nors mūsų gyventojai dažnai prilygina neteisėtą imigraciją dramatiškoms scenoms, kai netinkami plaukioja ir perpildyti laivai kerta mūsų jūrų sienas arba kai prekybos žmonėmis aukos pervežamos konteineriuose per sausumos sienas, tikrovė yra daug sudėtingesnė. Apytiksliai 50 proc. nelegalių imigrantų teisėtai atvyksta į Europos Sąjungą, bet nepalieka mūsų teritorijos pasibaigus jų vizų galiojimo terminui. Antra, incidentai dėl padirbtų dokumentų yra dažni, ypač oro uostuose.

Siekiant sumažinti per ilgai pasiliekančių asmenų skaičių ir taip pat sumažinti tikimybę, kad bus įsileisti asmenys su padirbtais dokumentais, Šengeno erdvėje bus įvesta suderinta ir saugi sistema vizų galiojimui tikrinti ir pirštų atspaudams paimti. Tačiau kadangi visi mūsų keliaujantys gyventojai yra gerai informuoti, padidintas saugumas sąžiningiems keliautojams atneša daugiau nepatogumų ir prailgina laukimo laiką pasienyje. Todėl taip pat būtinas tam tikras pragmatizmas. Jei laikoma, kad nėra pavojaus, susijusio su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, o eismas prie sienos yra tokio intensyvumo, kad laukimo laikas tampa pernelyg ilgas, tada galima atsisakyti reikalavimo imti pirštų atspaudus.

Ši lankstesnė sistema gali veikti daugiausia trejus metus, o po to bus įvertintas jos efektyvumas. Nors mes siekiame užtikrinti saugumą Europoje, tuo pat metu turime priimti atvykstančius verslininkus, tiek turistus. Manau, kad pasiūlyta vizų informacinė sistema pasiekė teisingą balansą tarp tų dviejų tikslų.

Michael Cashman, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, noriu padėkoti pranešėjui už jo puikų darbą. Mūsų pasiekti kompromisai su Taryba yra protingi ir efektyvūs, ir aš tai sakau kaip pagrindinis pranešėjas dėl Šengeno sienų kodekso.

Trumpumas yra sąmojo šaltinis, todėl daugiau neužlaikysiu Parlamento narių ir noriu tik padėkoti – taip turėtų padaryti kiekvienas Parlamento narys – dviem nuostabiems padėjėjams, Renaud ir Maris, kurie dirba su manimi, todėl mano darbas tapo ne tik malonus, bet ir produktyvus.

Sarah Ludford, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, kaip pranešėja apie vizų informacinę sistemą ir vis dar dirbanti prie bendrų konsulinų instrukcijų dėl biometrinių duomenų rinkimo valdymo pakeitimo, aš labai domiuosi tuo, kas susiję su vizų informacine sistema.

Kai priėmėme sprendimą dėl VIS, mes numatėme šį trejų metų periodą, kai paiešką vizų informacinėje sistemoje galima atlikti naudojant vien vizos lipduką, be pirštų atspaudų. Bet aš šiek tiek dvejoju dėl kompromiso. Palaikau jį todėl, kad būtent dėl jo buvo įmanoma susitarti. Bet, kita vertus, Komisija teisingai pasakė, kad tikrai biometrinių duomenų tikrinimas gali neabejotinai patvirtinti, kad norintis atvykti asmuo

yra būtent tas, kam buvo išduota viza, ir todėl kiekvienam vizos turėtojai turi būti taikoma sisteminė VIS užklausa, įskaitant pasienio pareigūnų atliekamą biometrinių duomenų tikrinimą. Todėl esu šiek tiek susirūpinusi dėl išimčių ir galimybės taikyti atsitiktinius tikrinimus.

Lauksiu šio pranešimo po trejų metų ir tikiuosi, kad lankstumas netaps spraga, nes jei ketiname sukurti VIS, būtų geriau ją taikyti tinkamai.

Tatjana Ždanoka, Verts/ALE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti M. Brejciui už jo puikų pranešimą. Labai vertiname jo teiginį, kad informacijos paieška su VIS naudojant vizos lipduko skaičius kartu su pirštų atspaudų patikrinimu sukels daug problemų. Todėl pritariame nuostatai, kad reikia įvesti išimtis išskirtiniais atvejais ir ieškoti informacijos VIS be pirštų atspaudų patikrinimo.

Vis dėlto, mūsų nuomone, pranešimas nėra toks ambicingas, koks turėtų būti. Išimtinė procedūra turi tapti bendra taisykle. Manome, kad ieškoti informacijos VIS reikia išskirtiniais atvejais, kai kyla abejonų dėl tapatybės. Gerai žinoma, kad Verts/ALE frakcija smarkiai prieštarauja biometrinių duomenų tikrinimo įvedimui, kol šio įvedimo būtinybė pakankamai įrodyta. Manome, kad tai turi didelę reikšmę asmens duomenų saugumui ir pagrindinėms teisėms. Todėl mes negalime dabar balsuoti už šį reglamentą.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, reglamente teisingai numatyta, kad kiekvienam vizą turinčiam asmeniui turi būti metodiškai atliekama informacijos paieška vizų informacinėje sistemoje (VIS) biometriniais duomenimis patikrinti. Tai yra geriausias ir saugiausias būdas patikrinti vizos autentiškumą. Todėl tenka apgailestauti, kad Parlamentas jaučia poreikį pažeisti principą, įvedant padėčių sąrašą, kuriose mes pasitenkinsime patikrindami identifikavimo lipduką ir netikrinsime biometrinių duomenų. Tada kyla pavojaus, kad įvedus šį sąrašą biometrinių duomenų tikrinimas taps išimtimi, o ne taisykle. Žinoma, aš žinau, kad neįmanoma įprastai vykdyti biometrinių duomenų tikrinimą bet kokiomis aplinkybėmis, bet tai tikrai turi būti taisyklė. Vykstant kovai su nelegalia imigracija ir kovai su terorizmu bei tarptautiniu nusikalstamumu, mes negalime šiuo atveju leisti taikyti negriežtą ir neoficialų metodą.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Gerb. pirmininke, Vengrija, savaime suprantama, buvo labai patenkinta prisijungusi prie Šengeno zonos. Leiskite man pasakyti dar kelis sakinius šia tema dėl blogos padėties, susidariusios prie Vengrijos ir Austrijos sienos. Daugeliu atžvilgių Austrijos institucijos neatsižvelgia į Šengeno sistemą: nors Vengrija beveik metus priklauso Šengeno zonai, jie prašo pasų iš atvykstančių per sieną vengrų ir skiria baudas, jei jie neturi paso. Žinoma, tai vyksta nedažnai, bet kai tai įvyksta, tai pagrįstai ir pateisinamai sukelia didelę antipatiją vengrų viešojoje nuomonėje. Deja, taip pat yra taikoma iki šiol prie sienos veikusių kelių uždarymo praktika, siekiant neleisti vengrams jais pasinaudoti kertant sieną be paso pagal Šengeno susitarimą. Tikiuosi, kad mums atsiras būdas sustabdyti šį austrų vykdomą piktnaudžiavimą. Dėkoju.

Manfred Weber (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, aš taip pat manau, kad mūsų pranešėjas pateikė puikų rezultatą, kuriame atsižvelgiama tiek į saugumą, tiek į įvykdumą. Tačiau mes taip pat išgirdome, kad, žvelgiant į ateitį, viena iš pagrindinių problemų yra susijusi su per ilgai pasilikusiais asmenimis, kitaip tariant, žmonėmis, kurie legaliai patenka į Europos Sąjungą, bet nepalieka mūsų teritorijos ir dingsta iš akiračio, kai pasibaigia jų vizų galiojimo terminas.

Aš tik norėčiau štai ką pridurti prie šios diskusijos: jei atvykimo ir išvykimo sistema pradės veikti, ilgainiui turėsime atlikti sisteminius patikrinimus. Mes negalėsime jų išvengti ir turime spręsti šią problemą Europos išorės sienų.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, turiu dar kartą padėkoti jūsų pranešėjui M. Brejciui už tai, kad jis suvokė svarbiausią pasiūlymo tikslą, būtent apsaugoti sienas, tačiau nepamirštant, kad pralaidumas prie šių sienų turi būti reglamentuojamas pakankamai lanksčiai. Manau, kad šie du dalykai gali būti suderinti ir kad jūs to pasiekėte šiame tekste, kuris yra puikaus kompromiso rezultatas. Norėčiau pridurti paantrindamas M. Weberio žodžius, kad mes tikrai susiduriame su problemomis atverdami Europą kiekvienam norinčiam į ją reguliariai atvykti ir išvykti, bet būdami palyginti dėmesingi tiems, kurie, reikia pasakyti, bando apgaudinėti ir piktnaudžiauti taisyklėmis. Todėl reikia atsižvelgti į šį dvejopą reikalavimą siekti atvirumo ir tuo pat metu išlaikyti taisyklių bei teisės aktų laikymąsi.

Mano padėka skiriama Parlamento nariams, kurie leido mums pasiekti pažangos apsaugant mūsų sienas ir kartu išlaikant būtiną lankstumą.

Mihael Brejc, pranešėjas. – (SL) Norėčiau pakomentuoti dvi prieštaringas nuomones: nukrypimą kaip bendrą principą ir griežtą Šengeno kodekse išdėstytą taisyklių laikymąsi.

Būtent mūsų pasiektas kompromisas leidžia pakankamai užtikrinti srautų judėjimą per sieną, net kai eilės yra iš tiesų ilgos. Įsivaizduokite, kokie susidaro srautai prie sienos, pavyzdžiui, tarp Slovėnijos ir Kroatijos per išvežines dienas, kai ten pasirodo nuo penkiasdešimt iki šešiasdešimt tūkstančių žmonių, iš kurių dešimt tūkstančių turi vizas. Jei reiktų imti pirštų atspaudus tiems dešimt tūkstančių, tai likusieji, kurie yra Europos Sąjungos piliečiai ir gali kirsti sieną be kokių nors formalumų, turėtų laukti dieną ar dvi. Todėl būkime realistai ir sukurkime griežtą kontrolės sistemą su tinkamomis priemonėmis sklandžiai kirsti sieną.

Nepamirškime to, kas reglamente aiškiai išdėstoma, aš cituoju: „... vien tik siekiant patikrinti vizos turėtojo tapatumą ir/ar vizos autentiškumą ... kompetentingos institucijos, vykdančios tikrinimus išorės sienos kirtimo vietose, ... turės ... galimybę atlikti paiešką, įvesdamos vizos lipduko skaičių ir kartu patikrinamos vizos turėtojo pirštų atspaudus. Todėl visais atvejais, kai kils bent mažiausia abejonė, pasienio pareigūnas atliks patikrinimą; visais kitais atvejais, kai bus daug žmonių prie sienos, jis veiks pagal reglamentą, numatantį tam tikrą nukrypimą.

Mes neturime statyti naujos pareigūnų ir informacijos „Berlyno sienos“. Europos Sąjunga yra ir išlikti pasaulio galybe, kuri maloniai elgiasi su savo piliečiais ir kitais asmenimis, kurie į ją atvyksta.

Norėčiau padėkoti M. Cashmanui ir kitiems bei, žinoma, Komisijos nariui už kantrybę, kai mes rengėme šį kompromisą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigta.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Kinga Gál (PPE-DE), raštu. – (HU) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes visi sutariame, jog būtina pakeisti Šengeno sienų kodeksą, kad jo nuostatos būtų suderintos su susitarimais dėl Vizų informacinės sistemos.

Tačiau Komisijos pradinis pasiūlymas yra problemiškas, nes jame nustatoma, kad kai trečiųjų šalių piliečiai kerta sieną, reikia ne tik patikrinti vizų galiojimą, bet taip pat reikia iš jų paimti pirštų atspaudus. Tačiau tai gali sukelti didžiulės spūstis prie Europos Sąjungos išorės sienų, daugiausia vidaus sienos perėjimo punktuose per šventes ar išvežines dienas.

Todėl pritariu pranešėjo pasiūlytiems pakeitimams, kuriuose numatoma, kad šie tikrinimai neturi būti atliekami sistemiškai, bet taikant atsitiktinės atrankos metodą ir laikantis tinkamai nustatytų sąlygų bei laiko apribojimų.

Per rytoj vyksiantį balsavimą prašau palaikyti Komiteto nuomonę, kad ne tik iš principo, bet taip pat ir praktiškai turi tapti įmanoma kirsti mūsų išorės sienas ilgai nelaukiant eilėse.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), raštu. – (RO) Šis reglamentas yra kaip atsakas į poreikį apsaugoti ir sustiprinti Europos Sąjungos sienas, padidinant kontrolės efektyvumą sienos patikrinimo postuose. Vis dėlto pats svarbiausias aspektas yra susijęs su bendrų taisyklių nustatymu Vizų informacinei sistemai suderinti.

Nors kai kurios valstybės narės manė, kad privalomo VIS naudojimo galima būtų pasiekti tik tada, kai technologijų raida leis naudoti nešiojamuosius prietaisus su greitu duomenų perdavimu ir tiksliais tikrinimo funkcijomis, aš laikausi nuomonės, kad pranešėjo pasiūlymas leisti pasienio policijos pareigūnui pasirinkti, ar naudoti Vizų informacinę sistemą, ar ne, yra tinkamas sprendimas, kol technologinė sistema leis greitai perduoti duomenis ir juos naudoti sistemiškai.

Taip pat neturime pamiršti, kad tinkama kontrolė Europos Sąjungos pasienyje padidintų valstybių narių vidaus saugumą ir šitokiu būdu padėtų kovoti su tokia nusikalstama veikla, kaip organizuotas nusikalstamumas ir net teroro aktai. Sistemiškas naudojimas Vizų informacinei sistemai ne tik reikšmingai padidintų sienos kontrolės efektyvumą, bet taip pat sudarytų parengiamąsias sąlygas didesniai lankstumui, kai pateikiamas vizos prašymas.

19. Dublino sistemos vertinimas (diskusijų tęsinys)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra J. Lamberto pranešimas (A6-0287/2008) Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu dėl Dublino sistemos įvertinimo (2007/2262 (INI)).

Jean Lambert, pranešėja. – Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams už jų rimtą domėjimąsi ir įsipareigojimą bei visiems tiems, kas prisidėjo prie šio pranešimo..

Kaip žinoma, II Dublino reglamentas yra Europos bendros prieglobsčio sistemos dalis ir nustato, kokia valstybė narė yra atsakinga už prieglobsčio prašymo patikrinimą ir sprendimo priėmimą. Jo veikimas taip pat yra glaudžiai susijęs su tinkamu kitų direktyvų įgyvendinimu, pavyzdžiui, Priėmimo ir procedūrų direktyvos.

Mūsų komiteto pranešimas leidžia aiškiai suprasti, kad Dublino reglamentas ir bendrai visa sistema yra savitarpio pasitikėjimu ir patikimumu pagrįsta sistema, kurioje visos valstybės narės turi vykdyti savo pareigas.

Mums kelia nerimą nemažai dalykų, kuriuos aptariame šiame pranešime – nors, aišku, aš jų visų čia neaparsiu – dėl prieglobsčio sistemos veikimo kokybės, dėl poveikio susijusiems asmenims ir ar II Dublino reglamentas bus išvis efektyvus. Kokias problemas jis sukurs kai kurioms valstybėms narėms? Ar mes, nagrinėdami sudėtingą problemą, jos nesupaprastiname?

Kalbant apie veikimo kokybę, žinome, kad tarp valstybių narių yra didžiulių skirtumų teisingai ir nuodugniai patikrinant apsaugos prašymus. Tai neteisinga asmenų ir nesąžininga kitų valstybių narių atžvilgiu. Tikrai, pažiūrėjus į vieną ar dvi valstybes nares Europos Sąjungoje, jei jūs būtumėte prieglobsčio ieškotojas, iš tikrųjų bijantis dėl savo gyvybės, jūs tikrai sau labai pakenktumėte, jei prašytumėte prieglobsčio vienoje ar dviejose iš šių valstybių, nes tikimybė, kad jūsų prašymas bus pripažintas, yra labai nedidelė, todėl jūs greičiausiai būsite priversti grįžti.

Todėl mes, kaip komitetas, sutariame, kad norime matyti, jog yra taikomos sisteminės priemonės prieš tas valstybes nares, kurių veikla šiuo atžvilgiu yra nepatenkinama. Dauguma komitete taip pat nori matyti, kad Dublino reglamento perkėlimas į šias valstybes narės būtų sustabdytas, kol trūkumai bus ištaisyti – nors šiuo klausimu yra pakeitimas, dėl kurio balsuosime rytoj.

Kai dėl susijusių asmenų, mes norime, kad būtų aiškiai gerinimą kokybė ir sprendimų priėmimo nuoseklumas. Mes norime, kad perdavimo bylos būtų visiškai išnagrinėtos, o ne nutrauktos dėl techninių aspektų (mūsų 11 pastraipa). Mes norime, kad atvykstantiems pagal Dublino reglamentą būtų pateikta aiški informacija; Taip pat norime padidinti šeimoms galimybę susijungti ir taikyti šiuo tikslu platesnį šeimos apibrėžimą – nors, kartoju, aš žinau, kad šiuo klausimu yra pakeitimas – kad, pavyzdžiui, nepilnametis galėtų būti perkeltas gyventi su jų vieninteliu šeimos nariu Europos Sąjungoje, net jei tas asmuo yra pusbrolis, o ne brolis ar sesuo.

Mes taip pat norime aiškių procedūrų nepilnamečiams, kurie turi būti perkelti tik tam, kad šeima susijungtų; šiose procedūrose būtina turi būti įtrauktas atstovavimas ir lydėjimas, kad joks vaikas nepasimestų kelyje, kaip, deja, įvyko keliais atvejais. Mes taip pat prašome plačiau naudoti humanitarinį punktą, pavyzdžiui, tiems, kas yra ypač pažeidžiami.

Mums kelia nerimą tai, kad „Eurodac“ gali būti išplėstas kitais tikslais nei tapatybei nustatyti. Taryba ir Komisija turės omenyje, kad Parlamentas labai rimtai vertina tokius klausimus.

Kai dėl problemų – aš žinau, kad kiti kolegos apie tai kalbės plačiau, – vienas iš mums rūpimų klausimų yra tai, kad II Dublino reglamentas gali sustiprinti spaudimą kai kurioms valstybėms narėms, kurios yra pirminiai atvykimo į Europos Sąjungą punktai ieškantiems prieglobsčio asmenims. Todėl prašome Komisijos pateikti pasiūlymus dėl vadinamojo „naštos pasidalijimo“, kurie nebūtų vien finansinio pobūdžio, bet iš tikrųjų parengtų sprendimą valstybėms narėms ir susijusiems asmenims.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, Dublino sistemos taikymas buvo techniškai ir politiškai įvertintas per diskusijas, pradėtas 2007 m. po Žaliosios knygos dėl būsimos Bendros Europos prieglobsčio sistemos.

Remdamasi šio dvejopo įvertinimo išvadomis, Komisija ketina iki metų pabaigos pasiūlyti pakeitimus Dublino ir „Eurodac“ reglamentui, išsaugodama pagrindinius Dublino sistemos principus. Tuo siekiama sustiprinti sistemos efektyvumą ir susijusių asmenų apsaugą.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, turiu padėkoti Parlamentui už tai, kad jis pradėjo diskusijas apie šiuos būsimus pakeitimus. Šios diskusijos tampa konstruktyvios ir neabejotinai intensyvios. Komisija pritaria susirūpinimui dėl trūkumų, apie ką buvo kalbėta jūsų, gerb. J. Lambertai, pranešime. Ji sutinka su išvada, kad Dublino sistemos sėkmė priklauso nuo didesnio apsaugos standartų suderinimo Europos Sąjungos lygmeniu. Šitaip galima užtikrinti vienodas sąlygas pasinaudoti apsauga visiems ieškantiems prieglobsčio asmenims, perkeltiems į kitas valstybes nares.

Mums reikia ir geriau suderinti valstybių narių įstatymus dėl prieglobsčio, ir padidinti praktinį bendradarbiavimą, kaip numatyta antrame Bendros Europos prieglobsčio sistemos etape.

Komisija planuoja geriau apibrėžti procedūras ir vykdymo terminus bei pagerinti „Eurodac“ duomenų bazėje esančių duomenų kokybę ir patikimumą.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, nenoriu daugiau leisti detales, bet tiesa yra ta, kad mes svarstome nemažai pakeitimų. Į juos įeina ieškantiems prieglobsčio asmenims suteikiamos informacijos gerinimas, apeliacijos teisės efektyvumo didinimas, užtikrinimas, kad ieškančių prieglobsčio asmenų sulaikymas nebūtų atliekamas savavališkai, sąlygų ir procedūrų, kurių bus laikomasi taikant humanitarinę nuostatą, paaiškinimas, didesnių garantijų suteikimas nelydimiems nepilnamečiams ir šeimos susijungimo teisės išplėtimas ieškantiems prieglobsčio asmenims ir subsidiarinės apsaugos gavėjams.

Nors nepaisant visko Dublino sistemos įvertinimas buvo teigiamas, taip pat tiesa yra ta, kad ši sistema sukėlė papildomų sunkumų kai kurioms valstybėms narėms, kurios turi ribotas galimybes priimti atvykusiuosius ir patenkinti jų reikmes, bet tuo pat metu jos patiria ypatingą migracijos spaudimą dėl jų geografinės padėties.

Komisija svarsto galimybę įvesti laikiną Dublino sąlygų vykdymo sustabdymą perkrautai valstybei narei ir taip pat sukurti prieglobsčio ekspertų komandas, kurias galėtų pasitelkti šios perkrautos valstybės narės.

Komisija atkreipia dėmesį į esminę ir konstruktyvią rekomendaciją, pateiktą Parlamento pranešime. Mes netausosime savo pastangų imantis visų reikiamų žingsnių, kad parengtume atsaką problemoms, apie kurias Parlamentas kalbėjo pranešime apie Dublino sistemos veikimą ir poveikį.

Dėkoju, gerb. J. Lambertai, ponios ir ponai. Aš jūsų atidžiai klausysiuos, nes esu įsitikinęs, kad prieglobsčio teisės tobulinimas yra svarbus klausimas ateičiai ir, galima sakyti, mūsų Europos projektui, kuriame turime laikytis puikios tradicijos mielai priimti žmones.

Simon Busuttil, PPE-DE frakcijos vardu. – (MT) Šis teisės aktas turi būti peržiūrėtas. Leiskite man paaiškinti kodėl. Kai šis teisės aktas buvo išleistas, juo buvo siekiama, kad bet kas prašantis prieglobsčio – tai yra prašantis apsaugos – galėtų tai padaryti šalyje, į kurią pirmiausia atvyko. Tai atrodo protinga, bet kai šis teisės aktas buvo išleistas, niekas neįsivaizdavo, ypač šiomis dienomis ir mūsų amžiuje, kad daug žmonių atvyks į Europos Sąjungą ar valstybę narę valtimi, kirsdami Atlantą ar Viduržemio jūrą, kad patektų į Europos Sąjungą. Tai nebuvo numatyta pagal šį Reglamentą, bet dabar šis teisės aktas verčia šalis priimti valtimi atvykusius žmones, ir tai sukuria neproporcingą, sudėtingą ir rimtą padėtį. Man malonu girdėti, kad Komisijos narys J. Barrot čia pasakė, jog viena iš galimybių šiam Reglamentui peržiūrėti būtų laikinas šio teisės akto sustabdymas toms šalims, kurioms tenka neproporcinga šios naštos dalis. Būtent to mums reikia: arba tokio sprendimo, arba gerai veikiančio solidarumo paremto mechanizmo, leidžiančio imigrantams, atvykstantiems į tokią naštą turinčią šalį, persikelti į kitą Europos Sąjungos šalį. Būtina, kad šis peržiūrėjimas būtų atliktas, ir kiek galima greičiau.

Martine Roure, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Dublino sistema turi būti naudojama nustatyti valstybę narę, kuri yra atsakinga už prieglobsčio paraiškos ištyrimą. Tačiau ši sistema yra iš esmės neteisinga. Todėl ieškantys prieglobsčio asmenys kartais gali būti grąžinami į valstybę narę, kuri, tikėtina, atmes jų prieglobsčio paraišką, tuo tarpu valstybė narė, kurioje jie buvo iš pradžių, būtų suteikusi jiems pabėgėlio statusą. Tai yra pirmą neteisybę.

Be to, ši sistema sukelia solidarumo tarp valstybių narių problemą. Gerai žinoma, kad prie Europos išorės sienų esančios valstybės narės turi didesnę naštą. Sugrįžę iš Maltos, pareikalavome, kad būtų peržiūrėtas pats Dublino sistemos principas. Manome, kad valstybė narė, atsakinga už prieglobsčio paraiškos ištyrimą, nebūtinai turi būti pirmą atvykimo šalis. Tiriant paraiškas, turi būti laikomasi solidarumo principo.

Mes pastebėjome rimtų trūkumų, ypač dėl nelydimų nepilnamečių apsaugos. Pamatėme, kad valstybės narės nepakankamai naudoja priemones, leidžiančias nepilnamečiams susijungti su savo šeimų nariais, esančiais kitoje valstybėje narėje. Mes taip pat norime, kad nepilnamečiai galėtų apsistoti, pavyzdžiui, pas savo tetas ir dėdes kitoje valstybėje narėje, o ne liktų atskirti. Todėl turime išplėsti šeimos sąvoką.

Galų gale apgailestaujame dėl to, kas kai kurios valstybės narės faktiškai sistemiškai sulaiko žmones, laukiančius perkėlimo pagal Dublino reglamentą. Norėtume pabrėžti, kad šie žmonės kreipiasi dėl tarptautinės apsaugos ir kad jų paraiška dar nebuvo detalai išnagrinėta. Todėl Dublino II reglamento įvertinimas turėtų leisti mums pataisyti rimtus trūkumus, kuriuos pastebėjome lankydami sulaikymo centruose. Mes apsilankėme daugelyje sulaikymo centrų, ir turiu jums pasakyti, kad kai kurie iš šių apsilankymų paliko gana slogų įspūdį.

Turiu jums priminti, kad Dublino reglamento tikslas yra nustatyti valstybę narę, atsakingą už prieglobsčio paraiškos ištyrimą. Reglamentas turi leisti pasinaudoti prieglobsčio teikimo sistema ir turi užtikrinti, kad valstybė narė atliks išsamų kiekvienos prieglobsčio paraiškos patikrinimą.

Europos Sąjunga neturi ignoruoti savo atsakomybės prieš trečiąsias šalis. Ji turi užtikrinti prieglobsčio teisės apsaugą.

Jeanine Hennis-Plasschaert, ALDE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti pranešėjui už šį gerai subalansuotą darbą. Todėl nenoriu ginčytis dėl smulkmenų. Be to, pripažinkime, kad įvertinimas jau yra ganėtinai pasenęs.

Pagrindinis prioritetas bent jau Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijai yra įvesti tuos pačius standartus valstybių narių turimiems duomenims. Tikslai tada bus iš tikrųjų galimas geras ir efektyvus įvertinimas. Valstybės narės iš tikrųjų turi dirbti ties šiuo klausimu, žinoma, būtinai vadovaujamos Europos Komisijos.

Svarbu pabrėžti – ir čia aš aiškiai nurodau skirtingus dalykus nei Martine Roure – tai, jog remdamiesi gautų perkėlimo duomenimis, negalime nuspręsti, kad Dublino sistema savaime sukelia neproporcingą perkėlimo našą valstybėms narėms prie Europos išorės sienų. Žinoma – ir būtent tai sakė pranešėjas bei Komisijos narys – geografinė šių valstybių narių padėtis reiškia, kad jos susiduria su nemenka našta. Būtent todėl ALDE frakcija visą laiką pasisakė už privalomą naštos pasidalijimo mechanizmą, veikiantį šalia Dublino sistemos ir apimančią ne tik finansinius ir materialius išteklius, bet taip pat ir darbuotojų pagalbos suteikimą. Juk visos 27 valstybės narės yra atsakingos už tai, kas vyksta prie Europos išorės sienų.

Man taip pat labai įdomu, gerb. Komisijos nary, ką jūs tiksliai turite galvoje kalbėdamas apie laikino sustabdymo galimybę. Ką tai apima? Ar tai reiškia, kad ieškantis prieglobsčio asmuo gali pasirinkti valstybę narę, į kurią jis nori nuvykti, kad jis ten laisvai gali vykti? Jei tai tiesa, tai rimtai pakenktų Dublino sistemos politinei reikšmei. Trumpai tariant, tiesiog imkitės privalomo solidarumo mechanizmo, už kurį mes visada pasisakėme.

Galų gale, jei Europos Sąjunga nori išsaugoti savo patikimumą, reikia pasiekti iš tikrųjų tinkamo ir vienodo apsaugos lygio visose 27 valstybėse narėse. Neįmanoma pervertinti deramos bendros prieglobsčio procedūros ir atitinkamo statuso svarbos.

Johannes Blokland, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, J. Lamberto pranešimas turi paskatinti mus rimtai apsvarstyti šį klausimą. Pranešime minimi faktai kelia nerimą. Nors Europos Komisija toliau teikia naujas iniciatyvas prieglobsčio ir legalios imigracijos srityje, atrodo, kad įgyvendinimas negali būti sukontroliuotas. Išlaidų skaičiavimas, duomenys apie paraiškas dėl prieglobsčio ir asmens duomenų apdorojimas yra netinkami. Manau, kad tai nerimą kelianti išvada. Jei Dublino sistema neveikia, kaip ji turėtų veikti, kaip ji bus naudojama naujoms iniciatyvoms dėl migravimo? Ar gali šie Rūmai pasitikėti Taryba ir Komisija, kad jie atliktų rimtą darbą suskaičiuodami išlaidas? Ar tada bus rimtai įvertinta asmens duomenų apsauga?

Aš labai trokštu išgirsti, kokią išvadą Taryba padarys iš J. Lamberto pranešimo. Man aišku, kad Dublino sistema dar nėra tobula. Gal gali Taryba ištirti, ar keitimasis duomenimis veiks tinkamai priėmus naujas iniciatyvas dėl prieglobsčio ir migracijos?

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, II Dublino sistema dėl prieglobsčio suteikimo turi pagaliau būti peržiūrėta. Pirma, ji yra iš tikrųjų nebūdinga Europai: ji neužtikrina tikro solidarumo ir palaikymo toms valstybėms narėms, kurios dėl savo geografinės padėties priima neproporcingą ieškančių prieglobsčio asmenų skaičių.

Antra ir svarbesnė priežastis, dėl ko ją reikia peržiūrėti, yra ta, kad tokie neproporcingi skaičiai dažnai tiesiogiai kelia grėsmę humanitariniams principams ir išpareigojimui išsaugoti žmonių, atvykstančių prie mūsų sienų ir ieškančių apsaugos, orumą.

Žinome, kad kartais daug valstybių narių arba visiškai pagrįstai negali įvykdyti savo išpareigojimų pagal reglamentą, arba, blogiausiu atveju, dangstosi Europos solidarumo trūkumu, kad pateisintų net didžiulius žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos vykdo jų valdžios institucijos.

Joks solidarumo trūkumas negali pateisinti tokios praktikos kaip nepilnamečių laikymas nepriimtinais sąlygomis ir masinis prieglobsčio paraiškų atmetimas dėl politinių sumetimų. Tačiau taip pat žinome, kad

kitos valstybės narės, nesusiduriančios su tokiomis problemomis, mano, kad jos įvykdė savo humanitarinį įsipareigojimą, jei jos kaltina kitas valstybes. Tačiau mes nieko negirdime apie solidarumą.

Tokiu būdu II Dublino reglamentas iš tikrųjų privedė prie daugybės kaltinimų ir atgalinių kaltinimų tarp valstybių narių. Vieninteliai tikri pralaimėtojai yra ieškantys prieglobsčio asmenys. Todėl yra nepaprastai svarbu sukurti tikrai bendrą Europos prieglobsčio sistemą.

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

Pirmininkas. – Diskusijos bus atnaujintos po diskusijos apie Gruziją.

20. Padėtis Gruzijoje (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Tarybos ir Komisijos pareiškimai apie padėtį Gruzijoje.

(FR) Norėčiau pasveikinti Prancūzijos užsienio reikalų ministrą, einantį Tarybos Pirmininko pareigas ir buvusį Europos Parlamento narį B. Kouchnerį. Aš taip pat sveikinu Valstybės sekretorių Europos reikalams Jean-Pierre Jouyetą. Ypač sveikinu atsakingą Komisijos narę Benitą Ferrero-Waldner. Taip pat sveikinu Jacquesą Barrotą, kuris, deja, palieka mus.

Europos Vadovų Taryba ką tik baigė susitikimą, bet ministras Bernard Kouchner neabejotinai mums visiems papasakos apie jį.

Bernard Kouchner, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, jūs maloniai laukėte, kol pasibaigs neeilinis Europos Vadovų Tarybos susitikimas, taigi aš atskubėjau čia, kad jums pristatyčiau jo rezultatus. Mes, pirmininkaujanti Prancūzija, norėjome, kad jūs būtumėte nedelsiant informuoti apie priimtą sprendimą – ne vien dėl to, kad norime jums nuolat pranešti apie savo darbą, bet ir todėl, kad Europos Parlamentas pastaraisiais mėnesiais parodė nepaprastą aktyvumą Gruzijos klausimu. Ačiū Jums, gerb. Komisijos nare.

Norime padėkoti jums už domėjimąsi ir taip pat informuoti jus apie tai, kas įvyko Taryboje rugpjūčio 13 d. ir Užsienio reikalų komiteto posėdyje rugpjūčio 20 d., todėl čia atvyko Jean-Pierre Jouyet, kuris pristatys mūsų pirmines išvadas.

Norėčiau jums priminti, kad konfliktas prasidėjo prieš 20 metų, 1991–1992 m. Tačiau paskutinis šio konflikto etapas prasidėjo rugpjūčio 8 d. naktį. Būtų naudinga pažiūrėti į šį ypatingą protrūkį. Žurnalistai ir istorikai turi ištirti įvykius ir nustatyti, kaip jie plėtojosi Osetijoje ir ypač Cchinvalyje, Pietų Osetijos sostinėje.

Mūšis išplieskė per tą naktį ir paskui vyko rugpjūčio 9–10 d. Mes su mano kolega Alexanderiu Stubbu, Suomijos užsienio reikalų ministru, kuris taip pat yra Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos pirmininkas, nusprendėme, kad jis nuvyks į Tbilisį sekmadienį, rugpjūčio 10 d. Mes pasiūlėme paliaubų sutartį prezidentui Saakashviliui, kurią jis priėmė.

Kadangi tai svarbu, aš skubiai aptarsiu tai, ką mes ten radome, ką pamatėme Goryje ir ant kelių per šį skausmingą Rusijos karių įžengimo ir greito veržimosi epizodą. Pirmiausia turiu pasakyti, kad bijojome Rusijos karių įsiveržimo į Tbilisį. Šie kariai buvo Goryje, nutolusiame nuo Tbilisio tik 45 ar 50 km. Kelias buvo tiesus ir priekyje laukė nedaug kliūčių. Todėl su tam tikru pagrindu galvojome, kad Rusijos karių tikslas buvo, kaip jie pasakė, atsakyti į provokaciją ir išlaisvinti Pietų Osetiją, taip pat pasiekti Tbilisį bei priversti pakeisti vyriausybę.

Todėl tai buvo absoliučiai būtina, ar bent jau būtent taip mes galvojome, kad kariai būtų sustabdyti ir kiek galima skubiau įsigaliotų paliaubos. Mūsų tikslas buvo kiek galima greitesnės paliaubos.

Aš kitą dieną susitikau su prezidentu N. Sarkozy Maskvoje, bet prieš tai, pakalbėję su pabėgėliais iš Gruzijos pusės ir nukentėjusiais, kuriuos radau Gorio ligoninėje, aš ir pirmininkaujančios Prancūzijos atstovai norėjome eiti ir išklausti pabėgėlių pasakojimų iš kitos pusės, Šiaurės Osetijoje, kur jie atvyko iš Pietų Osetijos po Cchinvalio bombardavimo rugpjūčio 8 d. naktį. Aš išgirdau pasakojimus, kurie, deja, buvo panašūs patirtomis kančiomis, bet jie aiškiai parodė labai skirtingas interpretacijas.

Mes susitikome su prezidentu N. Sarkozy Maskvoje, kur vyko ilgos diskusijos, trukusios penkias valandas, tarp prezidento D. Medvedevo, ministro pirmininko V. Putino, užsienio reikalų ministro Sergejaus Lavrovo, prezidento N. Sarkozy ir manęs paties.

Pasibaigus šioms gana sunkioms diskusijoms, įvyko spaudos konferencija, per kurią prezidentas N. Sarkozy ir prezidentas D. Medvedevas išdėstė šešis Prancūzijos parengto susitarimo punktus, po to šį susitarimą reikėjo pateikti Tbilisiui patvirtinti, kadangi buvo atlikti pakeitimai po mūsų pirmos kelionės į Tbilisį, ir kitą dieną mes nuvykome į Tbilisį.

Prezidentas D. Medvedevas priėmė du pakeitimus, ypač vieną punktą dėl galutinės padėties, kurio, kaip mes supratome, jis nenorėjo matyti tekste.

Prezidentas Saakashvili priėmė paliaubų susitarimą dėl šio tarpininkavimo, nors jis ir nebuvo tobulas – nes nieko negali būti tobulo tokioje padėtyje, – bet jūs turite bent jau pripažinti, kad tai buvo atlikta greitai. Todėl šis tarpininkavimas leido sudaryti veiksmingas paliaubas su keliomis apgailėtinomis išimtimis. Remiantis šiuo susitarimu Rusijos kariai pradėjo atsitraukimą rugpjūčio 21 d. – tai buvo antras iš šešių punktų dokumente – nors tai buvo beveik po aštuonių dienų. Tačiau buvo judėjimų, kurie buvo interpretuojami kitaip, kaip paprastai ir būna, nes kai kurie tankai judėjo viena kryptimi, o paskui taip pat kita kryptimi.

Šis atitraukimas vis dar nėra baigtas. Iš tikrųjų aš nesu įsitikinęs, kad jis buvo baigtas, bet jis tikrai nebuvo atliktas iki galo. Karas pasibaigė gana greitai rugpjūčio 10–11 d., svarbiausios karinės operacijos buvo baigtos, bent jau remiantis kai kuriais stebėtojais, įskaitant Prancūzijos ambasadorių Ericą Fournier, kuris yra čia. Tačiau nepasibaigė Osetijos ir Abchazijos kariuomenių veiksmai ir niokojimai. Šios kariuomenės, prisidengdamos Rusijos kariuomene, plėšikavo ir kartais žudė. Tačiau turiu pasakyti, nors ir su dideliu atsargumu, kad žala nebuvo didelė. Taip pat turiu pasakyti, kad žala dėl bombardavimo taip pat nebuvo didelė. Žinoma, bet kokia žala visada būna labai rimtas dalykas ir dėl jos visada nukenčia per daug aukų, bet, palyginus su tuo, kas buvo mums papasakota, žala nebuvo tokia didelė, kaip buvo būgštauta, o tai yra neabejotinai gerai.

Tačiau mes nematėme to, kas įvyko Osetijoje, o tai turėtume pamatyti, atsižvelgiant į tai, kad pranešimai buvo labai šališki. Nors buvo galima gana greitai pamatyti padėtį Gruzijoje, į Osetiją nebuvo galima patekti, bent jau ne taip lengvai, ir tikrai keli žmonės sugebėjo ten patekti. Jie visi pateikė gana skirtingus pranešimus.

Todėl paliaubos, numatytos pagal pirmą iš šešių punktų, buvo neatidėliotinos ir efektyvios. Buvo nustatytos laikinos paliaubos ir nuolatinės paliaubos. Antras punktas buvo susijęs su karių atitraukimu. Ten buvo apibrėžta, ką atitraukimas reiškia Gruzijos kariams, būtent atitraukimą į kareivines, o Rusijos kariams tai reiškė atitraukimą už linijų, prie kurių jie buvo iki krizės. Ten taip pat buvo daug kitų punktų, įskaitant prieigą prie humanitarinės pagalbos visiems nukentėjusiems asmenims. Konkretūs punktai, kurie kėlė problemas, buvo 5 ir 6 punktas. Mūsų derybose buvo nustatyta zona palei sieną tarp Pietų Osetijos ir Gruzijos, kurioje Rusijos patruliai bus tik laikinai ir lauks atvykstant stebėtojų iš Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos ar Europos Sąjungos. Tada buvo būtinas paaiškinantis laiškas iš prezidento N. Sarkozy, kuris buvo paskelbtas pagal susitarimą su prezidentu Saakashviliu, siekiant apibrėžti, ką reiškia žodžiai „visiškai prie sienos“. Turint omenyje tai, kad vietomis ši siena yra nutolusi tik du kilometrus nuo pagrindinio Gruziją kertančio kelio, tai nebuvo paprasta. Todėl buvo keli punktai, kurie bendru sutarimu liko neišspręsti – ir tai buvo aiškiai išdėstyta tekste – būtent tarptautinių stebėtojų atvykimas. Buvo pavartotas žodis „stebėtojai“, o ne „taikos palaikymo pajėgų kariai“. Visa tai turėjo būti labai tikslu. 6 punktas, kuris buvo tam tikra prasme svarbiausias punktas, buvo susijęs su politiniu sprendimu ir tarptautinėmis diskusijomis ar derybomis, kurios turėjo privesti prie šio politinio sprendimo. Šią sutartį pasirašė prezidentas Saakashvilis su Condoleezza Rice pagalba, nes dokumentas buvo pirma pasirašytas, o po to taisytas. Po to buvo dokumentas, dėl kurio buvo susitarta su D. Medvedevu, ir pagaliau trečias ir paskutinis dokumentas, dėl kurio buvo susitarta su prezidentu Saakashviliu, bet kurio mes negalėjome nuvežti jam pasirašyti. Buvo vidurnaktis ar pirma valanda nakties, kai įvyko didelė demonstracija. Galų gale negalėjome sulaukti, kol jis pasirašys, taigi tada turėjome gauti jo parašą, atlikus kelis pataisymus, padedant Condoleezzai Rice, kuri atvyko per Paryžių, kad susitiktų su mumis ir tais, kuriems patikėjome šį dokumentą, kad jį – jei galima taip sakyti, paskutinį šešių punktų dokumentą – galėtų pasirašyti prezidentas Saakashvilis. Tiesioginis skubus rezultatas buvo paliaubos! Ne toks skubus rezultatas, nors jis taip pat buvo pasiektas labai greitai, buvo visiškas Rusijos karių atitraukimas. Kitus punktus dabar atidžiai kontroliuosime mes, 27 šalys, sudarančios Europos Sąjungą, ir ypač šis Parlamentas, nes dokumentas buvo ką tik priimtas. Norėčiau priminti jums, kad pirmojo neeilinio Užsienio reikalų tarybos susitikimo išvadas priėmė 27 valstybės narės ir taip užtikrino Europos Sąjungos atstovavimą. Nuo tada patikėjome Javierui Solanai plėtoti šią bendros užsienio ir saugumo politikos dalį. Du ar keturi Prancūzijos stebėtojai buvo nusiųsti vykdyti į šiuos įvykius įsitraukusios ESBO misiją. Tikimės, kad bus priimta daugiau

stebėtojų, atsižvelgiant į tai, kad vakar per prezidento N. Sarkozy ir prezidento D. Medvedevo pokalbį pastarasis išreiškė nuomonę, kad jis priimtų ir net norėtų, kad ten būtų stebėtojų iš Europos Sąjungos. Mes dirbame, kad pasiektume šio tikslo. Todėl rezultatas buvo pasiektas nepaprastai greitai: po trijų dienų buvo sudarytos paliaubos ir sustojo kariuomenė, kuri grasino Tbilisiui; tada, po kelių dienų, iš tikrųjų po aštuonių dienų, atlikę kelis judėjimus šių aštuonių dienų pabaigoje, šie Rusijos kariai atsitraukė į Osetiją ir Abchaziją.

Dabar esu visiškai pasiruošęs atsakyti į visus jūsų klausimus, kurių, manau, bus daug, nes man dažnai pasiseka išlaikyti mus čia labai ilgą laiką. Tačiau aš užmiršau trumpai pakalbėti apie dokumentą, kuris dabar yra priimtas. Norėčiau jums priminti, kad šis neeilinis tarybos susitikimas turi aiškų precedentą 2003 m. rugpjūčio mėn. dėl padėties Irake. Per tą neeilinį tarybos susitikimą buvo padaryta žala Europos Sąjungos vienybei, ir tai yra pats švelniausias įvardijimas. Dabar, 2008 m., vyravo vienybė, ir nebuvo taip sudėtinga, kaip galvojome, pasiūlyti tekstą ir siekti, kad jį priimtų tie, kas neabejotinai norėjo sankcijų – kokių sankcijų? kodėl? – ir tie, kas neabejotinai norėjo palaikyti dialogą su Rusija, netaikant sankcijų. Jūs pamatysite, kad šiame tekste yra tvirtai išsakomas pasmerkimas, bet jame taip pat paliekamos atviros durys, nes mes nenorėjome ištraukti į Šaltojo karo veiksmus, kaip kai kurie siūlė. Mes norėjome išlaikyti ryšius, kad galėtų būti tęsiamos politinės derybos, kurios, mūsų nuomone, yra būtinos.

Mes sušaukėme šią Europos Vadovų Tarybą, nes Prancūzijos Respublikos prezidentas, einantis Tarybos pirmininko pareigas, manė, kad krizė Gruzijoje yra rimta ir tiesiogiai paveikia visus europiečius. Žinoma, Gruzija nėra Europos Sąjungoje, lygiai kaip ir Ukraina. Tačiau kelios valstybės narės taip pat norėjo šio susitikimo, kurį surengti buvo mūsų pačių sprendimas. Manau, kad mes iš tikrųjų jautėme įkvėpimą, nes, mūsų nuomone, niekas be Europos Sąjungos negalėjo to atlikti. Būtent Europos Sąjunga turėjo rūpintis visu tuo. Tai nereiškia, kad mes galėjome veikti vieni – nes taip tikrai nebuvo, – bet tai buvo mūsų reikalas imtis iniciatyvos, tai buvo mūsų reikalas parodyti, kad Europos Sąjunga yra reaguojanti, ypač tokioje padėtyje, kur yra neišspręstos institucinės problemos. Todėl Europos Sąjunga aukščiausiuoju lygiu parodė, kad ji yra vieninga ir kad ji nori visiškai imtis savo pareigų. Manau, kad, palyginus su 2003 m. precedentu, tai yra tikra pažanga.

Kokie buvo svarbiausi šios Tarybos rezultatai? Jūs galite aiškiai matyti tekste mūsų išreikštą pasmerkimą dėl karo veiksmų ir Rusijos neproporcingos reakcijos. Kai kurie norėjo pasmerkti provokacijas, kurios turbūt vyko prieš Cchinvalio bombardavimą. Būtų labai lengva pasmerkti vieną pusę ir kitą pusę, bet, bandant atlikti taikos misiją, svarbiausia yra tai, kad abi pusės sutiktų sustabdyti kovą. Todėl buvo pabrėžta Rusijos neproporcinga reakcija. Kartoju, mums reikia, kad patys įvykių dalyviai pasakytų mums, kas iš tikrųjų įvyko. Tai tiesa, kad tai nebuvo sėkmingas Gruzijos veiksmas, ir ji buvo labai gerai įspėta, ypač amerikiečių, kad neprovokuotų šios reakcijos, net jei pati Gruzija buvo išprovokuota ir ši reakcija būtų buvusi gerai parengta, apie ką aš visiškai nežinojau. Kai nuvykau pamatyti Rusijos pabėgėlių į kitą pusę, Šiaurės Osetiją, ten pamačiau didžiules tankų ir karinių transporto priemonių vilkstines, kurios vyko link sienos. Jie buvo pasiruošę ar ne? Leidžiu jums tai nuspręsti patiems, nors atrodo, kad jie nebuvo toli.

Todėl mūsų tekste galite pamatyti karo veiksmų ir neproporcingos reakcijos pasmerkimą, vieningą 27 valstybių narių ar jų vyriausybių vadovų pasmerkimą dėl Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės pripažinimo, ir priminimą, kad Europos Sąjunga pripažįsta Gruzijos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą, kaip yra pripažįstama pagal tarptautinę teisę ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas. Jūs galite pamatyti patvirtinimą, nes tai pagrindinis dokumentas, ir nėra jokio kito, dėl šešių punktų sutarties, sudarytos rugpjūčio 12 d., kuri, Europos Vadovų Tarybos tvirtinimu, turi būti visiškai įgyvendinta. Jūs galite pamatyti tvirtą įsipareigojimą, kurį mes prisiėmėme, kad įgyvendintume šias gaires. Jūs galite pamatyti Europos Sąjungos pasiruošimą dalyvauti tarptautiniame kontroliavimo mechanizme, numatytame pagal šios sutarties 5 punktą, kaip jau minėjau, tiek pagal Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos misiją, tiek pagal Europos saugumo ir gynybos politikos įsipareigojimą. Šio dalyvavimo detalės dar turi būti apibrėžtos, bet jos jau yra rengiamos, ir ne vien tik jos, aš taip pat manau, kad viskas vyksta labai greitu tempu.

Neketinu detalai paaiškinti visas nuomones, bet norėčiau pakartoti, kad jos nebuvo iš esmės skirtingos. Tai buvo niuansų klausimas: ar priminimas apie tarptautinę teisę ir draudimą jėga keisti kaimyninės šalies sienas yra sankcija? Ne, tai nėra sankcija. Tai yra pagrindinis reikalavimas. Todėl nebuvo didelių nuomonių skirtumų. Buvo reikalavimų įtraukti šį priminimą, kurį mes galiausiai priėmėme, ir todėl įtraukėme šį priminimą, nes, kaip jūs žinote, rugsėjo 9 d. vyks Europos Sąjungos ir Ukrainos susitikimas. Taip pat rugsėjo 8 d. mes sugrįšime į Maskvą su J. M. Barroso, Javieru Solana ir prezidentu N. Sarkozy. Todėl mums paskirtas susitikimas rugsėjo 8 d. Maskvoje ir rugsėjo 8 d. Tbilisyje – pirma Maskvoje, o paskui Tbilisyje – kad užfiksuotume, ir tikimės, kad tai galėsime padaryti, – jog Rusijos kariai pasitraukė už jiems nurodytą liniją, kitaip tariant, už sienos tarp Osetijos ir Gruzijos. Mes taip pat tikimės, kad galėsime užfiksuoti, jog likę kontrolės punktai aplink Poti

uostą ir likę kontrolės punktai palei sieną tarp Osetijos ir Gruzijos, bet esantys Gruzijos teritorijoje, buvo perkelti arba juos bus galima nedelsiant pakeisti tarptautiniais stebėtojais. Būtent to mes laukiame.

Visi sutiko dėl šio susitikimo, kuris pabaigs šešių sutarties punktų įgyvendinimą. Būtent šiuo pagrindu mes spręsimė apie geranoriškumą ir politinį išsipareigojimų vykdymą, ir priklausomai nuo to mes paskui pasiūlysimė konferenciją. Tai bus tarptautinė konferencija – ir kodėl gi ne, nes jau beveik 20 metų Jungtinės Tautos buvo įtrauktos į šį klausimą, bet daugiau Abchazijoje negu Osetijoje – įtraukianti daug partnerių, kad galėtų prasidėti politinės derybos. D. Medvedevas taip pat sutiko, ir tai yra labai geras dalykas, kad pabėgėliai gali sugrįžti, ir ne tik pabėgėliai, kurie išvyko dėl šių paskutinių įvykių, kitaip tariant, praėjusį mėnesį, bet ir pabėgėliai, kurie išvyko nuo 1990 m.. Jūs sakysite man, kad tai iš tikrųjų labai ginčytina, kur jie yra, ar jie gali sugrįžti, ar jiems reikia grįžti, ar jie nori grįžti ir taip toliau. Tačiau jei mes kalbame apie žmonių teisę į apsisprendimą, turime pažymėti, kad visi šie pabėgėliai atvyko iš Abchazijos arba iš Osetijos. Tai buvo priimta, ir mes lauksime, kad pamatytume, kaip šis susitarimas gali būti įgyvendintas.

Dabar iškelsiu kai kuriuos dalykus, kuriuos, manau, galime paskui aptarti. Ketinu paminėti punktus, kurie buvo taisyti ar truputį pakeisti, nes likusieji, kaip patys matote, yra tokie kaip „labai susirūpinę dėl atviro konflikto ...“, ir taip toliau. Tekste išdėstoma, kad Europos Vadovų Taryba griežtai smerkia Rusijos vienašalį sprendimą pripažinti Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę. Tas sprendimas yra nepriimtinas, ir Europos Vadovų Taryba ragina kitas valstybes nepripažinti šios paskelbtos nepriklausomybės bei prašo Komisijos išnagrinėti praktines šių įvykių pasekmes. Primenama, kad taikus ir ilgalaikis konflikto Gruzijoje sprendimas turi būti pagrįstas visiška pagarba nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorinio vientisumo principams, kuriuos pripažįsta tarptautinė teisė, Helsinkio konferencijos dėl saugumo ir bendradarbiavimo Europoje baigiamasis aktas ir trys Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos. Pabrėžiama, kad visos Europos valstybės turi teisę laisvai nustatyti savo užsienio politiką ir pasirinkti sąjungas, ir taip toliau. Europos Vadovų Taryba yra patenkinta, kad šešių punktų susitarimas, pasiektas rugpjūčio 12 d. dėl Europos Sąjungos tarpininkavimo pastangų, privedė prie paliaubų, pagerino humanitarinės pagalbos pristatymą nukentėjusiesiems ir užtikrino esminį rusų karinių pajėgų atsitraukimą. To plano įgyvendinimas turi būti baigtas ir taip toliau. Tai nebuvo aptarta.

Gerb. Jean-Pierre, jūs man kažką sakėte apie pakeitimą dėl Gruzijos anglų kalba. Aš turiu: Europos Sąjunga jau tiekė neatidėliotiną pagalbą. Ji pasiruošusi tiekti pagalbą Gruzijai atstatyti, įskaitant Pietų Osetijos ir Abchazijos sritis. Ji pasiruošusi palaikyti pasitikėjimo tvirtinimo priemones ir regionų bendradarbiavimo vystymą. Ji taip pat nusprendžia išplėsti savo ryšius su Gruzija, įskaitant vizų palengvinimo priemones ir galimą visišką bei visapusę laisvosios prekybos zonos įkūrimą, kai tik bus tinkamos sąlygos. Ji imsis iniciatyvos netrukus sušaukti tarptautinę konferenciją, kuri padėtų vykdyti atstatymo darbus Gruzijoje, ir prašo Tarybos bei Komisijos pradėti ruošti šiai konferencijai. Kitas punktas yra dabartinės krizės sukeltas poveikis bendrai regionui ir regionų bendradarbiavimui. Kas dėl 8 punkto: Europos Vadovų Taryba nusprendžia paskirti Europos Sąjungos specialųjį įgaliotinį krizės Gruzijoje klausimais ir prašo Tarybos atlikti būtiną pasirengimą. Mes pridursime: paskutiniai įvykiai rodo, kad Europai reikia sustiprinti savo pastangas dėl energetinio saugumo. Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą bendradarbiaujant su Komisija nagrinėti iniciatyvas, kurių bus imamasi šiuo tikslu, ypač dėl energijos šaltinių ir tiekimo maršrutų diversifikacijos. Galų gale vokiečių, lenkų ir daugelio kitų šalių reikalavimu pabaiga yra suformuluota šitaip: Mes raginame Rusiją kartu su mumis remti šį fundamentalų pasirinkimą dėl abipusių interesų, supratimo ir bendradarbiavimo. Mes esame įsitikinę, kad pačios Rusijos interesus atitinka tai, kad ji nesiiizoliuotų nuo Europos. Savo ruožtu Europos Sąjunga parodė, kad yra pasiruošusi užmegzti partnerystę ir bendradarbiavimą, išlaikydama principus ir vertybes, kuriomis ji paremta. Tikimės, kad Rusija elgsis atsakingai, laikydamasi visų savo išsipareigojimų. Sąjunga bus budri; Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos kartu su Komisija atidžiai ir nuodugniai patikrinti padėtį ir įvairius Europos Sąjungos ir Rusijos ryšių aspektus; šis įvertinimas turi prasidėti dabar ir tęstis ateityje. Europos Vadovų Taryba suteikia įgaliojimą savo pirmininkui tęsti diskusijas, kad būtų visiškai įgyvendintas šešių punktų susitarimas. Šiuo tikslu Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, lydimas Komisijos Pirmininko ir Vyriausiojo įgaliotinio nuvyks į Maskvą rugsėjo 8 d. Kol kariai nepasitraukė į pozicijas, kurias jie užėmė iki rugpjūčio 7 d., susitikimai dėl partnerystės sutarties derybų bus atidėti. Yra mažas 3 punkto papildymas: Taryba laukia būsimo aukščiausiojo lygio susitikimo tarp Europos Sąjungos ir Ukrainos rezultatų. Laukiant šios aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatų, bus sustiprintas ir išplėstas mūsų institucinis bendradarbiavimas su Ukraina.

(Plojimai)

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – (FR) Gerb. einantis Tarybos Pirmininko pareigas, ponios ir ponai, pirma noriu pasveikinti Europos Parlamentą dėl politinio išsipareigojimo Gruzijai. Taip pat noriu pradžioje pasveikinti pirmininkaujančios Prancūzijos pastangas, ypač dėl krizės momentu atliktų veiksmų greičio.

Europos Sąjunga iš tikrųjų įrodė savo efektyvumą vykdydama paliaubų derybas ir greitai pristatydama humanitarinę pagalbą, prie kurios teikimo taip pat prisidėjo ir Komisija. Šiandienis Europos Vadovų Tarybos susitikimas, mano nuomone, buvo labai svarbus ir, atsižvelgiant į konflikto sukeltų problemų sunkumą, Europos Sąjunga turi ir turėjo bendrai reaguoti bei, remdamasi tarpusavio susitarimu, parengti tinkamus atsakymus. Aš kalbėsiu trumpai, nes jau daug buvo pasakyta.

Mano nuomone, mūsų susitikimas šiandien pasiuntė aiškią žinią dėl Gruzijos, skirtą tiek Gruzijai, tiek ir Rusijai, ir išreiškiančią mūsų gebėjimą atsakyti į krizines padėtis bei Europos Sąjungos vienybę. Būtent to mes visada reikalaujame.

Antra, mūsų vienybė taip pat yra išreikšta ginant mūsų vertybes. Kaip jau sakiau, Komisija nuo pat krizės pradžios prisidėjo prie Europos Sąjungos pastangų stabilizuoti humanitarinę bei saugumo padėtį Gruzijoje ir tai darė, mano nuomone, gana reikšmingu mastu.

Kalbant apie humanitarinę pagalbą, mes nedelsiant suteikėme 6 mln. EUR, kurių turėtų užtekti patenkinti neatidėliotinus visų civilių gyventojų, kuriuos paveikė konfliktas, poreikius. Prie šios sumos reikia pridėti beveik 9 mln. EUR, kuriuos tuo metu suteikė valstybės narės. Todėl mums pavyko patenkinti visus neatidėliotinus humanitarinius poreikius.

Kai dėl pagalbos atstatymui, praėjusią savaitę mes nusiuntėme Komisijos ekspertų misiją, kuri turėtų atlikti pradinį poreikių vertinimą, ir, kaip jau sakė Bernard Kouchner, pagal mūsų pradinius įvertinimus, kurie neapima Rusijos kontroliuojamų sričių, materialinė žala yra daug mažesnė nei tikėtasi. Atstatyti ir sutaisyti reikės apie 15 mln. EUR. Tačiau labiausiai neatidėliotinas poreikis yra susijęs su 22 000 žmonių, neseniai perkeltų dėl konflikto, likimu. Jų poreikiams patenkinti reikės apie 110 mln. EUR.

Svarbu, kad Europos Sąjunga parodo, jog yra pasiruošusi suteikti tikrą paramą Gruzijai, ir taip įrodo mūsų politinę nuostatą stiprinti tarpusavio ryšius. Visų pirma, Taryba nusprendė suplanuoti žymų mūsų finansinės pagalbos Gruzijai padidinimą, ypač atstatymui, kaip ką tik minėjau, ir pabėgėliams.

Mes šiuo metu atliekame savo atsargų, kurias galima būtų greitai mobilizuoti iš 2008 m. asignavimų, vertinimą. Tačiau neabejotina, kad be papildomo biudžeto asignavimo mes negalėsime surinkti būtinų lėšų. Aš jau džiaugiuosi bendru politiniu palaikymu, kurio šiandien sulaukėme iš pirmininko H. G. Pötteringo šiuo klausimu. Taip pat bus reikalinga tarptautinių donorų konferencija, turinti pasiųsti stiprų pasitikėjimo signalą investuotojams.

Mano nuomone, dabar labiau negu kada nors svarbu stiprinti kaimynystės politikos priemones, kurios padėtų stabilizuoti padėtį Gruzijoje. Remdamiesi Europos Vadovų Tarybos išvadomis, mes dėsime daugiau pastangų sukurti laisvosios prekybos zoną, kai tik bus įvykdytos sąlygos, ir palengvinti trumpalaikių vizų gavimą.

Pastarasis susitarimas, žinoma, bus taip pat susijęs su readmisijos sutartimi, ir jis yra būtinas paskatinti Gruziją laikytis savo išpareigojimo demokratijai, lygybei įstatymų atžvilgiu ir žodžio laisvei. Svarbu paspartinti demokratines reformas ir politinį pliuralizmą.

Kalbant apie saugumo stabilizavimą ir paliaubų sutarties įgyvendinimą, mes pasitikime civilių stebėjimo misija, kuri, kaip jau minėta, buvo organizuota pagal Europos saugumo ir gynybos politikos gaires. Ji turi būti glaudžiai susijusi su kitais Europos Sąjungos veiksmais, pavyzdžiui, atstatymu.

Dabar keli komentarai dėl ryšių su Rusija.

– Rusijos veiksmai kelia platesnius klausimus apie mūsų ryšių pobūdį artimoje ir tolimoje perspektyvoje. Tai, kad ji ligi šiol neįvykdė šešių punktų plano, dėl kurio tarpininkavo pirmininkaujanti valstybė, ir jos sprendimas pripažinti Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę prieštarauja pagrindiniams principams, kuriais remiasi tarptautiniai ryšiai.

Mes siekėme performuoti mūsų ryšius į šiuolaikinę partnerystę, kuri atitiktų mūsų didėjančią ekonominę integraciją. Manau, kad kyla grėsmė fundamentaliems abipusiems interesams – ekonominei tarpusavio priklausomybei, poreikiui rasti vieningą požiūrį į ginklų neplatšinimą, kovą su terorizmu arba daugelį kitų tarptautinių klausimų – todėl atvirų komunikacijos kanalų su Rusija išlaikymas buvo ir yra labai svarbu.

Tačiau ryšiai su Rusija negali likti „įprastiniais reikalais“ dėl pastarųjų įvykių. Todėl buvo svarbu pasiekti teisingą balansą tarp komunikacijos kanalų išsaugojimo ir aiškaus signalo Rusijai pasiuntimo. Manau, kad teisingas metodas būtų pratęsti mūsų dabartinį bendrą darbą ir dialogus, bet sustabdyti naujas iniciatyvas.

Todėl Komisija dabar peržiūrės visas naujas iniciatyvas, skirtas gilinti mūsų ryšius, ir tai leis Tarybai paskui padaryti išvadas prieš Nicos aukščiausiojo lygio susitikimą lapkričio mėn.

Kalbant apie ilgalaikę reikšmę, pastarieji įvykiai suteiks naujos svarbos kai kurioms politikos sritims. Birželio mėn. paskelbtas mūsų įsipareigojimas vystyti Rytų partnerystę ir Europos kaimynystės politiką iš tikrųjų rodo Europos Sąjungos teisėtus interesus šiame regione. Šia politika pabrėžiama, kad mes nepritarsime jokioms naujoms skiriamosioms linijoms Europoje ir kad tokie partneriai kaip Gruzija, Ukraina ir Moldova gali tikėtis mūsų palaikymo savo teritoriniam vientisumui ir suverenitetui. Mes esame pasiruošę paspartinti ir taip pat kiek galima greičiau pateikti naujus pasiūlymus dėl naujos Rytų partnerystės – iš tikrųjų iki metų pabaigos, bet galbūt net rudens pabaigoje.

Antra – ir tai mano paskutinis punktas – energetika yra mūsų santykių su Rusija pagrindas. Tai, ką darome dėl energetikos Europoje, tiesiogiai suformuos mūsų santykius su Rusija, taigi turėsime toliau vystyti nuosekliai ir strateginę energetikos politiką Europai. Apibendrinant galima pasakyti, kad pastarieji įvykiai iškėlė tikrą iššūkį Europos Sąjungai. Manau, kad per artimiausius mėnesius turėsime ir toliau rodyti, kad galime bendrai imtis atsiradusių užduočių.

Ši diena buvo labai svarbi atskaitos diena. Europos interesus ir vertybes galime ginti tik laikydamiesi nuoseklios strategijos, vieningų nuostatų ir suderintų veiksmų. Aš neabejotinai pritariu Parlamento įsipareigojimui, ir manau, kad mes visi atliksime savo vaidmenis užtikrindami, kad Sąjunga palaikys stiprų ir vieningą frontą.

Joseph Daul, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, B. Ferrero-Waldner, ponios ir ponai, nuo šios vasaros Gruzijoje susidariusi padėtis yra nepriimtina ir nepakeliamą; jai turi būti parengtas tvirtas ir ryžtingas Europos Sąjungos atsakymas.

Rusija turi tas pačias teises ir įsipareigojimus kaip ir visos kitos valstybės tarptautinėje bendruomenėje. Vienas iš šių įsipareigojimų yra gerbti suverenitetą bei teritorinį vientisumą ir ypač nepažeisti tarptautiniu mastu pripažintų sienų. Užgrobdama ir užimdama Gruzijos teritoriją, pripažindama atsiskyrusią Gruzijos Pietų Osetijos ir Abchazijos sričių nepriklausomybę, Rusijos vadovybė iš eilės pažeidė kiekvieną iš šių trijų tarptautinės teisės pagrindinių principų.

Europos Sąjunga turi aktyviai dalyvauti sprendžiant šį konfliktą, ir aš sveikinu pirmininkaujančią Prancūziją už jos aktyvią veiklą. Turime parodyti, kad galime pateisinti tūkstančių gruzinų, reiškiančių savo sielvartą Tbilisio gatvėse, viltis.

Mano frakcija ragina Komisiją, Tarybą ir visas valstybes nares parodyti vienybę bei apsisprendimą Rusijos atžvilgiu. Europos Sąjunga negali pasitenkinti vien žodiniu šių sistemiskų tarptautinės teisės pažeidimų pasmerkimu. Mūsų frakcija mano, kad Europa turi panaudoti turimas priemones, jos politinius ir ekonominius instrumentus, kad darytų spaudimą Rusijai ir priverstų ją laikytis pasirašytų sutarčių. Mes raginame Rusiją laikytis visų įsipareigojimų, kuriuos ji prisiėmė pasirašydama paliaubų sutartį, pradedant nuo visiško ir neatidėliotino Rusijos karių atitraukimo iš Gruzijos teritorijos ir rusų karinių dalinių sumažinimo Pietų Osetijoje ir Abchazijoje. Mes taip pat smerkiame plėšimus, kuriuos vykde įsiveržiančios rusų pajėgos ir jas lydintys samdiniai, kaip jūs, gerb. B. Kouchneri, labai teisingai pasakėte.

Esame nepaprastai susirūpinę dėl Pietų Osetijoje esančių Gruzijos gyventojų, kurie buvo perkelti prievarta net po paliaubų sutarties pasirašymo, likimo. Mes primygtinai raginame Rusijos ir Pietų Abchzijos valdžios institucijas užtikrinti šių žmonių grįžimą į savo namus. Raginame Tarybą ir Komisiją peržiūrėti savo politiką dėl Rusijos, įskaitant derybas dėl partnerystės sutarties, jei ši šalis nesilaikytų savo įsipareigojimų dėl paliaubų. Mes taip pat raginame Tarybą ir Komisiją teigiamai prisidėti prie tarptautinių mechanizmų, kurie bus panaudoti siekiant išspręsti šį konfliktą, įskaitant siunčiamą misiją pagal Europos saugumo ir gynybos politikos gaires.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ši krizė atskleidė Europos Sąjungos pažeidžiamumą keliose jautriose srityse: pirma, mūsų apsirūpinimas energija. Labiau negu kada nors mes turime užtikrinti Europos energijos tiekimo saugumą. Turime vystyti ir apsaugoti alternatyvas Rusijos energijos perdavimo infrastruktūroms. Be to, akivaizdu, kad Europos Sąjungos vaidmuo galėjo būti daug svarbesnis valdant šią krizę, jei būtų buvusi sustiprinta Europos saugumo ir gynybos politika. Lisabonos sutartis numato šį sustiprinimą. Todėl raginame šios sutarties dar neratifikavusias valstybes nares tai padaryti kiek galima skubiau. Mūsų frakcija mano, kad vienintelis būdas užtikrinti stabilumą ir saugumą iš abiejose Atlanto pusėse yra vystyti lygiavertį bendradarbiavimą tarp Europos Sąjungos ir JAV.

Galų gale, norėtume atkreipti dėmesį, kad Gruzija nori prisijungti prie NATO. Ponios ir ponai, tai yra svarbus momentas, ir Europos Sąjunga neturi praleisti šią progą parodyti, kad ji yra pastovi ir ryžtinga Rusijos

Federacijos atžvilgiu, kad ir kokia didelė ir galinga ji būtų. Nuo to priklauso Europos Sąjungos patikimumas, viso regiono stabilumas, mūsų artimiausių kaimynų ir net Sąjungos valstybių narių apsauga. Aš taip pat prašau jūsų, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, užtikrinti, kad ryšiai su Ukraina taip pat būtų labai skubiai atnaujinti. Ačiū už jūsų dėmesį. Prašau laikytis tvirtai.

Hannes Swoboda, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, Komisijos nare, kelias pastarąsias dienas įvairiuose laikraščiuose buvo spausdinamos reklamos su šiuo pranešimu: „Leninas. Stalinas. Putinas. Pasiduoti?“ Iš tikrųjų, pranešimas yra šiek tiek supaprastintas, nes būtent valdant Leninui Pietų Osetija tapo Gruzijos dalimi. Tuo metu žuvo apie 18 000 žmonių, o apie 50 000 žmonių buvo ištremti. Abchazija tapo Gruzijos dalimi valdant Stalinui. Čia svarbu laikytis tiesos ir atsižvelgti į visų pusių pozicijas. Zviadas Gamsakhurdia, tapęs pirmuoju [http://en.wikipedia.org/wiki/Georgia_\(country\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Georgia_(country)) \o "Georgia (country)" http://en.wikipedia.org/wiki/President_of_Georgia \o "President of Georgia", ir dabar vėl labai išpopuliarėjęs, buvo apibūdinęs <http://en.wikipedia.org/wiki/Ossetians> \o "Ossetians" kaip šiukšles, kurios turi būti iššluotos per http://en.wikipedia.org/wiki/Roki_tunnel \o "Roki tunnel" tunelį". Mums taip pat reikia nepamiršti šio Gruzijos nacionalizmo.

Tačiau niekas iš šių dalykų – leiskite man pasakyti tai labai aiškiai, kaip jau daug kartų yra daręs Martinas Schulzas – niekas iš šių dalykų nepateisina Rusijos kišimosi, kuris buvo vykdomas daug metų. Tai yra imperialistinio elgesio išraiška, ir mes ne kartą matėme, kaip Rusija pasinaudoja konfliktais su mažumomis. Mes ne kartą buvome grasinimų ir boikotų, kurių mes visiškai negalime priimti, liudytojai. Aš nenoriu neigti, kad Vakarai ir Gruzijos prezidentas Mikheilas Saakashvilis padarė klaidų, bet savo santykiuose su kaimynais Rusija ne kartą siekė išnaudoti vidaus konfliktus savo tikslams.

Taip pat ir Kosovo pripažinimas nepateisina šio veiksmo. Europos Sąjunga iš tikrųjų visada dėjo akivaizdžias pastangas pasiekti tarptautinę daugiašalį sprendimą. Rusija nedėjo jokių tokio pobūdžio pastangų. Europos Sąjunga taip pat pasiūlė aiškią ir neabejotiną paramą serbų mažumai Kosove ir toliau taip darys. O ką padarė Rusija? Ji mažų mažiausiai buvo stebėtoja tuo metu, kai gruzinai buvo ištumti iš Pietų Osetijos ir Abchazijos, ir aš tikiuosi, kad B. Kouchneris yra teisingas, sakydamas, kad dabar bus priimta nauja politika.

Europos Sąjunga dabar turi sukoncentruoti teikti mūsų kaimynams palaikymą ir paramą. Mes kurią laiką siūlėme sudaryti sąjungą prie Juodosios jūros esančioms valstybėms. Kad ir kokią vardą parinktume šiai struktūrai, yra aišku, kad dabartinė Kaimynystės politika turi būti sustiprinta ir kad turime pakviesti įsitraukti visas regiono valstybes, nuo Turkijos iki Kazachstano, kurios turi interesų dėl šio regiono vientisumo ir stabilumo.

Jei Rusija bus pasiruošusi vėl imtis bendradarbiavimo politikos ir laikysis pagarbos savo kaimynams, Rusija taip pat bus pakviesta prisijungti. Rusija šiuo metu jaučiasi stipri dėl aukštų energijos kainų, bet mes visi žinome, kad tai nėra tvirtas ekonominis pagrindas Rusijai ir kad ji turi daug ko išmokti iš partnerystės ir bendradarbiavimo su Europa. Šiuo metu mes turime susitelkti ties aiškios paramos mūsų kaimynams teikimu. Šia prasme, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, leiskite man pasakyti, kad tai, dėl ko susitarėte per šiandienį aukščiausiojo lygio susitikimą, yra geros išvados, suteikiančios geresnį pagrindą judėti pirmyn, nes jose yra aiškiai išreikšta tai, kas yra realu ir tvaru. Tikiuosi, jog Europos Parlamentas pasieks tokias pat aiškias ir sutarimu pagrįstas išvadas kaip tai padarė Taryba, kad Europos Sąjunga galėtų kalbėti vienu – ir stipriu – balsu.

(Plojimai)

Graham Watson, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, esu šiek tiek nustebug dėl einančio Tarybos Pirmininko pareigas kalbos šįvakar ir jos pateikimo nuo garbės pakylas.

Atsakomybę dėl konflikto Kaukaze turi prisiimti abi pusės, kaip Jūs ir sakėte, gerb. einantis Tarybos Pirmininko pareigas. Taigi kodėl to neatspindi Tarybos išvados?

Prezidentas Saakashvilis negalėjo manyti, kad karinė intervencija nesukels jokio atsako iš Rusijos. Rusijos reakcija taip pat buvo neproporcinga.

Jūs sakėte, kad „žala nėra didelė“, bet Komisijos narė B. Ferrero Waldner pateikė skaičius ir bus prašoma, kad šie Rūmai sutiktų apmokėti sąskaitą!

Dėl vieno dalyko mes tikrai sutinkame su Jumis: mes turime pasmerkti Rusijos veiksmus; jie yra nepateisinami, bet mes neperkalbėsime Rusijos lokio, spausdami D. Medvedevą į kampą. Dialogas ir įsitraukimas labiau sumažins įtampą nei izoliacija. Tai yra Šaltojo karo pamoka, ir Sąjunga – kaip ir Helsinkio procese – turi atlikti pagrindinį vaidmenį.

Šis konfliktas išryškina mūsų poreikį sukurti bendrą užsienio ir saugumo politiką. Nors valstybės narės laikosi įvairių nuomonių apie Rusiją, pirmininkaujančios valstybės atstovai greitai susitarė dėl šešių punktų plano, ir tai reikia įvertinti.

Planas galbūt nėra tobulas, bet jis nutraukė smurtą, ir jis turi būti visiškai įgyvendintas, įskaitant rusų atsisitraukimą nuo Počio uosto Juodojoje jūroje.

Bet kokių žingsnių Sąjunga turi imtis dabar? Taryba yra teisingai nutarė įsteigti krizės valdymo ir atstatymo fondą bei greitai suteikti humanitarinę pagalbą. Dabar ji turi paskirti Europos Sąjungos atstovą, kuris priverstų abi puses klausytis.

Sąjunga pasielgė teisingai siųsdama stebėtojus, bet jie turi pakeisti Rusijos taikos palaikymo pajėgų karius, ir tai pareikalaus įsipareigojimo iš tų valstybių narių, kurios dar nėra skyrusios daug savo karinių resursų kitiems frontams.

Europa turi sušaukti Kaukazo šalių taikos konferenciją, suburdama visas puses ieškoti neišspręstų konfliktų sprendimo.

Bet Sąjunga turi išspręsti vieną ryškų nenuoseklumą, dėl kurio reikia padaryti šiek tiek daugiau negu išleisti ministro įsaką pataisyti. Reikia panaikinti keistą tvarką, kad Gruzijos gyventojai su Rusijos pasais gali laisviau pateikti į Europos Sąjungą, todėl tai juos skatina priimti Rusijos pilietybę. Gruzinais turi turėti tokias pat galimybes nuvykti į Europą kaip ir rusai, nors to galima būtų pasiekti išdant vizų supaprastinimo sutartį su Rusija.

Siekdami stiprinti mūsų kaimynystės politiką, kaip mes galime užtikrinti tolimesnį bendradarbiavimą su Rusija, parodydami, kad visiškai „strateginė partnerystė“ daugiau nebėra tikėtina? Ką galime dar padaryti, kad sumažintume Europos priklausomybę nuo Rusijos energijos tiekimo? Jūs tinkamai sustiprinote savo išvadų tekstą šiuo atžvilgiu. Rusija, žinoma, turi pamatyti savo neteisėtų veiksmų pasekmes, galbūt įskaitant diskusiją apie Sočio žiemos olimpiadų žaidynių, vyksiančių tik 40 km nuo sienos, ateitį.

Ar Rusijos elgesys gali būti laikomas atitinkančiu Olimpinių Chartiją? Ne. Šiems reikalams išspręsti reikia pasiryžimo, išvalgos ir kantrybės. Tai yra iššūkis, kurį ši Sąjunga turi įveikti, ir aš būgštauju, gerb. einantis Tarybos Pirmininko pareigas, kad mes turėsime jį įveikti anksčiau, negu pasiūlysiu jums iškelti pergales šampano taurę.

Pirmininkas. – Gal galėčiau pasakyti kitam kalbėtojui, kad per kitą pirmininkų konferenciją mes laikysimės politinių frakcijų sekos, nes jau buvo pateiktas vienas prieštaravimas. Po to pakviesiu K. Szymański kalbėti Aljanso už tautų Europą frakcijos vardu. Mes svarstysime šį klausimą ketvirtadienį, nes niekas negali man paaiškinti, kodėl seka yra tokia, kokia yra. Šį klausimą reikia paaiškinti metodiškai.

Konrad Szymański, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, B. Kouchneri, Rusija nesilaiko trijų iš šešių punktų pagal sutartį, dėl kurios mūsų vardu susitarė prezidentas N. Sarkozy. To nedarydama, Rusija neteko teisės būti laikoma Europos partnere. Todėl šiame ginče taip pat kyla grėsmė Europos Sąjungos patikimumui.

Nepakanka teikti humanitarinę pagalbą, atstatyti Gruziją ir įvesti vizų supaprastinimą bei prekybos sutartis. Rusija turi visiškai patirti tai, ką atneša saviizoliacija. Jei ji to nepatirs, mes iš tikrųjų atimsime iš jos galimybę peržiūrėti savo politiką. Rusija tiesiog patikės, kad ji gali bet kada išsisukti. Artėjant naujiems prezidento rinkimams, kurie įvyks 2012 m., mes turime vienintelę galimybę sėti abejones ir skatinti susiskaldymą tarp dominuojančios grupės narių Maskvoje – stiprinti jų supratimą apie didėjančią politinę ir ekonominę izoliaciją. Rusijai neturi būti leidžiama gauti naudos iš šios agresijos.

Mes turime peržiūrėti savo energetikos politiką. Europos erdvė manevrams yra jau apribota dėl jos priklausomybės nuo Rusijos. Ar mes iš tikrųjų norime pasunkinti padėtį? Valstybės narės turi kaip galima greičiau atšaukti savo dalyvavimą šiaurės ir pietų vamzdinių statyboje. Jei nepajėgsime padaryti šių ilgalaikių išvadų, galime likti nuošalyje ir tapsime pajuokos objektu.

Daniel Cohn-Bendit, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, Komisijos nare, ponios ir ponai, manau, kad dabartinėje padėtyje turime aptarti, ką dabar daryti. Manau, kad tai, ką Taryba nusprendė ir kas buvo padaryta, iš esmės yra tai, ką buvo galima nuveikti, nors galėtume visuomet priekaištauti, kad neeilinis Europos valstybių ar jų vyriausybių vadovų susitikimas neturėjo būti sušaukiamas tuojau pat, kad parodytų mūsų sanglaudą, bet tebūnie kaip yra.

Manau, kad dabar turime užduoti kai kuriuos fundamentalius klausimus. Pats fundamentaliausias klausimas aiškiai susijęs su mūsų pozicija Rusijos atžvilgiu, dėl mūsų bendradarbiavimo su Rusija ir kaip mes iš tikrųjų ketiname spręsti šias problemas Kaukaze, nes taip pat yra ir Kalnų Karabachas. Nuo šiol mes galime nuolat matyti konfliktus, ir prezidentas N. Sarkozy nuolat gali susidurti su tokiomis padėtimis. Jis galėtų užimti kambarį Kremliuje ir pasilikti ten neapibrėžtam laikui; tai taip pat būtų viena iš galimybių.

Mano nuomonė yra tokia: Pirmą, gerb. J. Daulai, jei yra koks nors klausimas, kurio neturėtume aptarinėti, tai yra Gruzijos ir Ukrainos prisijungimas prie NATO. Tai iš tikrųjų yra idiotiškesnė mintis šiuo metu, nes ji reiškia, kad mes negalėtume nieko daugiau pasiekti politiškai. Ar Gruzija arba Ukraina prisijungs prie NATO, kai buvo atliktos šios organizacijos reformos? Galbūt, aš nesu įsitikinęs. Tačiau iš tikrųjų tai nėra tinkamas klausimas šiandien.

Ar manote, kad jei Gruzija būtų buvusi NATO narė, 5 straipsnis būtų buvęs aktyvuotas? Žinoma, ne! Todėl mes neturėtume kalbėti niekų. Kita vertus, – ir čia aš sutinku su G. Watsonu – kaip mes galime kontroliuoti prezidento Saakashvilio veiksmus? Nors sutinkame, kad Rusijos veiksmai buvo nepriimtini, taip pat buvo nepriimtina Gruzijos prezidentui nuspręsti bombarduoti miestą, nesvarbu, dėl kokios priežasties! Jei esate provokuojami, jūs turite atsakyti kitaip, o ne bombardavimu.

Todėl čia yra tikra politinė problema. Mes siūlome spręsti šią politinę problemą tokiu būdu: turime pasiūlyti Gruzijai ir Ukrainai privilegijuotą partnerystę kaip pirmą žingsnį į galimą integraciją. Ši integracija galės įvykti ir tada, jei bus atlikta fundamentali reforma Europoje, ir taip toliau. Tačiau mes turime turėti politines priemones, o ne vien ekonomines ir socialines priemones daryti spaudimą, kuris paveiktų šias politines klases. Ateitis Europos erdvėje – tai ateitis, kai šios šalys atsikratys nacionalizmo.

Turime apsvarstyti Francua Miterano frazę: „nacionalizmas yra karas“. Gruzinių nacionalizmas, rusų nacionalizmas, abchazų nacionalizmas ir pietų osetinų nacionalizmas yra karas! Mes Europoje turime pasakyti, kad „mūsų požiūris yra anapus to“. Todėl siūlydami Europos požiūrį, mes taip pat siūlome remtis Europos vertybėmis, nes jei nacionalizmas išliks šiame regione, mes niekada nerasime sprendimo.

Francis Wurtz, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, Komisijos nare, užimdami prognozinišką ar prorusišką poziciją dėl krizės Kaukaze, galime tikrai patekti į aklavietę. Dar po Sovietų Sąjungos žlugimo prieš 17 metų buvo visiškai akivaizdu, kad šiame regione yra daug įtampos ir ginčytinų sienų. Būtent šiose vietose kolektyvinę atmintį persekioja paveldėtų vykusių karų ir smurto traumos, ir ten etninė ir religinė mozaika bei pasipiktinimo ir žeminimo kaupimasis sukuria pavojingai derlingą dirvą nacionalizmui. Šiame kontekste politinis neatsakingumas kainuos brangiai, ir tai galioja visiems. Tai, žinoma, teisinga kalbant apie Gruzijos prezidentą, kuris po išrinkimo 2004 m. nuolat kurstydavo keršto dvasią dėl atsiskyrusių teritorijų. Jis nuolat stiprino savo sėkmę dėl ištikimybės Busho administracijai ir jo konfrontacinei politikai regione. Jis pradėjo puolimą prieš Pietų Osetiją, apie kurį L. Van den Brande, vienas iš Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pranešėjų, atsakingas už problemų regione stebėjimą, paskelbė, kad jis buvo – aš cituoju – „sukrėstas, išgirdęs pabėgėlių pasakojimus apie masinį Cchinvalio apšaudymą ir bombardavimą nesirenkant taikinių bei gyvenamųjų rajonų griovimą“. Ši strategija yra pražūtinga Gruzijai, Kaukazui ir Europai.

Ši pamoka yra taip pat taikoma Rusijai. Kontratakos brutalumas, įskaitant puolimą prieš civilius gyventojus, ilga strateginių sektorių okupacija Gruzijos teritorijoje, gruzinų išvarymas iš Pietų Osetijos ir vienašalis dviejų atsiskyrusių teritorijų nepriklausomybės pripažinimas lygiai taip pat gali paveikti ne vienos Europos šalies nuostatas, kurios pradžioje susiformavo dėl naujojo prezidento pateiktų tarptautinių iniciatyvų. Rusija gali viską prarasti sugrįždama į politinės izoliacijos Europoje ir pasaulyje laikotarpį.

Galų gale Vakarai bendrai turėtų apskaičiuoti beprecedencius nuostolius, kuriuos šioje žemyno dalyje jau sukėlė amerikiečių avantiūristinis požiūris ir europiečių požiūris „sek paskui mano lyderį“. NATO beribės plėtros strategija, Serbijos bombardavimas, vienašališkai paskelbtos Kosovo nepriklausomybės pripažinimas, priešraketinės gynybos skydo įrengimo Europos teritorijoje palaikymas, nekalbant jau apie ypatingą regiono lyderių garbinimą, kurie galbūt turėtų būti atsargesni, darydami antirusiškus ir provokacinius pareiškimus, toks elgesys rodo trumparegę politiką, būdingą dabartiniams Baltiesiems Rūmams, bet ši politika nėra verta Europos saugumo politikos. Ši strategija militarizuoti tarptautinius ryšius ir sukelti politines konfrontacijas žlugo mūsų pačių akivaizdoje. Todėl Europos Sąjungos prioritetas turi būti ne tik ESBO stebėtojų siuntimas, bet ir bet kokio konflikto eskalavimo sustabdymas bet kokia kaina ir kiek galima skubiau, be kokių arogancijos ženklų; ES galėtų peržiūrėti galimybes parengti naują visos Europos saugumo ir bendradarbiavimo sutartį, kuri būtų teisiškai įpareigojanti ir kuri apimtų visas sprendimo laukiančias problemas: teritorinį vientisumą, sienų neliečiamumą, įšaldytų konfliktų sprendimą, jėgos nenaudojimą, nusiginklavimą ir net apsirūpinimo energija saugumą. Šis iššūkis yra tikrai sudėtingiau spręsti dabar negu kada nors anksčiau, bet nuogąstauju,

kad neturint tokios perspektyvos blogiausia dar laukia ateityje. Priimdami savo poziciją šiuo klausimu, prisiminkime, kad šiandien, rugsėjo pirmąją, yra Tarptautinė taikos diena.

(Plojimai)

Bernard Wojciechowski, *IND/DEM frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, aš atvykau iš šalies, kurios istorijoje buvo daug karų ir kančių. Lenkija visur palaiko taikos siekius. Būtina, kad šis tikslas būtų pasiektas.

Rytų Europos šalys, vadinamosios „Baltijos valstybės“, įkvėptos savo lyderių, nori, kad Europos Sąjunga parodytų, jog Rusija sumokės neapibrėžtą kainą už savo karo veiksmus Gruzijoje. Tai gali būti laikoma klasikiniu politinės ortodoksijos pavyzdžiu, kuriuo remiantis manoma, kad Rusija siekia vien imperinių tikslų.

Atrodo, kad šis tradicinis neprotingas požiūris į Rusiją, pilnas tuščių banalybių, yra žeminantis, nes jis gali būti suprantamas, pavyzdžiui, Rusijos, kaip klinikinis kelių karštakošių politikų atsakymo pavyzdys.

Europos Sąjungai reikia Rusijos tokiu pat mastu, kaip jai reikia Gruzijos, jei ne daugiau. Todėl būtina siekti, kad Europos Sąjunga nebūtų šališka šiame konflikte ir palaikytų vien Rusiją ar Gruziją. Europos Sąjunga turi parodyti pasauliui, kad jos politika yra nepriklausoma nuo Jungtinių Valstijų ir tuo pat metu yra draugiška, besiremianti visiška partneryste.

Rusija yra trečias pagal dydį Europos Sąjungos prekybos partneris, ši prekyba Europos prekėmis sudaro pusę trilijono dolerių. Ar galime leisti sau rizikuoti tokiais santykiais?

Neabejotina, kad Europos Parlamentas yra tikras teisėkūros bendrininkas su Taryba pagal bendro sprendimo procedūrą. Tačiau ar jis iš tikrųjų yra lygiavertis partneris Europos Sąjungos užsienio politikos reikaluose?

Ministras, jūs kalbėjote su mumis po to, kai, atrodo, jau viskas buvo nuspręsta dėl Gruzijos. Leiskite man tada paklausti: ar manoma, kad Europos Parlamento balsas nieko nereiškia? Kam reikalingos šios diskusijos, jei viskas jau sutvarkyta ir padaryta?

Sylwester Chruszcz, *NI frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. Komisijos nare, yra glaudus ryšys tarp kovų protrūkio Kaukaze ir Kosovo problemos. Aš esu vienas iš tų, kurie pasisakė prieš Serbijos padalijimą. Nuo pat pradžių mes pabrėžėme tai, kad vienašalis Kosovo albanų sprendimas, palaikomas Jungtinių Valstijų ir daugelio Europos šalių, reikš Pandoros skrynios atvėrimą ir gali vėl atnaujinti panašius ginčus visame pasaulyje. Gruzijos padėtis yra vienas toks atvejis. Gruzijos prezidentas Saakashvilis priėmė sprendimą užpulti civilius Osetijoje. Reiktų prisiminti, kad abchazai ir osetinai yra tautos, gyvenusios savo teritorijoje daug šimtmečių. Jie sukūrė savo kultūrą ir tapatybę bei kovojo kelis kartus už savo nepriklausomybę, kurią Stalinas atėmė iš jų prieš Antrąjį pasaulinį karą.

Serbija ir Gruzija yra puikus pavyzdys, rodantis, kad keli yra lygesni negu kiti tarptautinėje arenoje, ir kaip tarptautinė teisė visada aiškina stipriausi sąjungininkai. Be to, Europos tvarka buvo panaikinta, pritariant daugeliui šių Rūmų narių. Atkurkite taiką ir tarptautinės teisės viršenybę Europoje! Atkurkite Europos tvarką! Aš raginu šalis, kurios palaikė Serbijos padalijimą, atšaukti Kosovo nepriklausomybės pripažinimą, o Rusiją raginu atšaukti Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybės pripažinimą. Jei Serbijos padalijimas, kurį pripažino Jungtinės Valstijos ir dauguma Sąjungos valstybių narių, laikomas geru dalyku, kaip gali būti pasmerktas panašus veiksmas Gruzijoje? Ponios ir ponai, aš galiu tik paraginti jus būti mažiau veidmainiškais.

Bernard Kouchner, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Suprantu, gerb. G. Watsonai, kad padariau didelę klaidą, kalbėdamas nuo šios pakylos. Jei jūs priekaištaujate man tik dėl to, aš galiu pasitaisyti, nes kai paskutinį kartą buvau čia, kalbėjau nuo šios pakylos ir nebuvau valstybės vadovas. Kai kalbama ar daroma, kiekvienas gali padaryti klaidų.

Yra daug klausimų, į kuriuos galiu pabandyti atsakyti, ir daug kitų, į kuriuos atsakyti tikrai negaliu. Akivaizdu, J. Daulai, kad mes visi norime, ypač dėl šios krizės – ir tai yra vienas iš pirmininkaujančios Prancūzijos veiklos prioritetų – sėkmingai įgyvendinti Europos gynybos politiką. Ką reiškia „sėkmingai“? Tai bet kuriuo atveju reiškia, kad turime iš naujo pradėti procesą, kuris leido mums Sen Malo bent jau pasiekti tarpusavio supratimą. Paskui turime tuo remtis, siekdami bendro tikslo. Mes tai padarysime arba bent aš to tikiuosi. Iš tikrųjų turime tai padaryti, bet ne todėl, kad šiai krizei buvo reikalingas karinis atsakas. Apie tai net negalima pagalvoti! Svarstyti karinį atsaką Rusijos invazijai į Gruziją būtų buvęs pats blogiausias dalykas. Iš tikrųjų nematau, kad laivai, kurie atvyko į Juodąją jūrą, buvo tinkamas atsakymas, nes kai kurie iš šių laivų gabeną raketas. Mano nuomone, to mums nereikėjo daryti, bet pirmininkaujanti Prancūzija buvo priešingos nuomonės. Iš

tikrųjų, norint turėti tvirtą Europos gynybą, kurios mums tikrai reikia, turi būti priimta Lisabonos Sutartis, kuri vėl mums grąžintų mūsų institucinius sunkumus. Mums būtina rasti kelią iš šios institucinės krizės.

Nuoširdžiai manau, kad NATO nėra teisingas atsakymas šioje padėtyje. Tai iš tikrųjų yra neteisingas atsakymas, nes jei mes būtume balsavę už Narystės veiksmų planą (angl. MAP) Bukarešte, tai, tiesą sakant, nebūtų turėję jokios reikšmės, nes manau, kad niekas nebuvo pasiruošęs pradėti kariauti Gruzijos vardu. Sakau tai be jokio sarkazmo. Aš tai sakau todėl, kad tokia nuo pat pradžių buvo mūsų bendra nuomonė per visus susitikimus ir pokalbius. Tai nereikia – nes mes taip pasakėme, – kad Gruzija ar Ukraina neturi teisės tapti NATO nariais.

Taip pat reikia apsvarstyti ši tą daugiau. Tai sunku sakyti šiuo metu, taigi būsiu labai diskretiškas, bet yra viena šalis, Rusija, kuri 20 metų jautė, kad su ja buvo elgiamasi nepagarbiai. Manau, kad tam tikru aspektu ir Europos Sąjunga elgėsi taip pat. Mes neįstengėme rasti kalbos su Rusija. Galbūt mums nebūtų pasisekę bet kuriuo atveju, bet manau, jog mes nepakankamai supratome, kad vyksta pasikeitimai – juk Gruzija prieš 20 metų taip pat buvo Sovietų Sąjungos orbitoje. Ji taip pat buvo komunistų valdoma šalis. Abiejų pusėse demokratijos įgyvendinimas nebuvo atliktas iki galo. Manau, kad kaip ir visoms šalims, ši problema vėliau iškilis Ukrainai ir Gruzijai, bet iš tikrųjų nemanau, kad tai buvo tinkamas atsakymas.

Kita vertus, jūs esate teisingi: turime sustiprinti savo ryšius su Ukraina, kaip buvo paminėta šiame dokumente. Tas pats taikytina Gruzijai. Mes netrukus kalbėsime apie privilegijuotą partnerystę.

H. Swobodai norėčiau pasakyti – ir tai yra gana anekdotiška – kad aš norėjau nueiti ir pamatyti Stalino namą Goryje, nes būtent ten stovi jo namas. Jis ten gimė. Galima sakyti, kad jis nupiešė mažus raudonus apskritimus ant žemėlapių, kuriais pažymėjo, kur galėjo būti autonomijos, ir tai bet kuriuo atveju buvo neegzistuojančios bendruomenės. Jis buvo labai gerai susipažinęs su regionu, ir jau tada osetinai ir abchazai nesutarė nei su gruziniais, nei su kitomis regiono tautomis. Mums nereikėjo šios krizės, kad sužinotume, jog šiame regione yra konfliktų. Kas yra blogiau negu Balkanai? Kaukazas. Kas yra blogiau negu Kaukazas? Balkanai. Nesu įsitikinęs, bet galvoju, kad tai, kas ten vyksta, iš tikrųjų yra labai plačiai paplitęs dalykas. Jei grįšite šiek tiek į praeitį ir pagalvosite apie tai, kas įvyko Čėčėnijoje – o šiuos įvykius aš neabejotinai smerkiu – jūs suprasite, kad čėčėnų sąjungininkai buvo abchazai prieš Gruziją.

Mes turime palikti viską praeičiai, nors gali reikėti į ją sugrįžti. Jūs pasakėte, ir aš pritariu, kad niekas nepateisina šios reakcijos. Niekas. Tačiau turime ištirti, kaip atsirado šios provokacijos, nes, tiesą sakant, pasakojimai tiek skirtingi, kad visa tai tampa labai sudėtinga. Kai buvome Maskvoje ir tarėmės dėl šio dokumento, jie mūsų paklausė, kaip jie turėjo reaguoti. Ar jie turėjo palikti saviškius mirti ir leisti bombardavimą? Neužmirškite pradinių skaičių. Neketinu jų aptarinėti, nes iš tikrųjų nežinau jokio būdo, kaip juos patikrinti, bet rusai iškart kalbėjo apie 1000–2000 žuvusiųjų, o tai, be abejojimo, yra netiesa, nes vieninteliai ten apsilankę žmonės, būtent „Human Rights Watch“ atstovai, kalbėjo apie kelis šimtus. Iš tikrųjų jie pranešė apie šimtus ar net daugybę. Aš nesu tikras. Bet kuriuo atveju ši reakcija buvo teoriškai pateisinta labai dideliu aukų skaičiumi ir, kartoju, aš nuvykau išklausti pabėgėlių Šiaurės Osetijoje, o jų pasakojimai buvo bauginantys: granatos į rūsius, kuriuose slėpėsi vaikai. Aš to neišgalvojau. Galbūt tai nebuvo tiesa, bet yra balso tonas, kuris nemeluoja. Aš mačiau daug pabėgėlių per savo gyvenimą. Jie buvo mirtinai išgąsdinti. Jie dvi dienas važiavo šiuo keliu per tunelį. Tai taip pat reikia patikrinti.

Jūs esate visiškai teisingi, kad mums reikia kaimynystės politikos, bet būtent tai šiuo metu bando daryti Turkija. Turkai suformavo tai, ką jie vadina regionine platforma, ir jie nori pradėti derybas tarp Rusijos, kuri jau sutiko, Azerbaidžano, Armėnijos, ir tų, kurie yra už tai atsakingi – aišku, Gruzijos ir Turkijos. Manau, kad tai yra gera idėja, ir pirmininkaujančios valstybės vardu sutikau netrukus su jais susitikti. Babachanas turėjo šiandien būti čia, kad galėtume sužinoti, kaip pasikeisti patirtimi, bet aš tikrai sutinku su jūsų atlikta kaimynystės politikos poreikio analize. Benita Ferrero-Waldner taip pat turi sutikti su manimi, kad būtent tai mes turime daryti. Jie yra mūsų didieji kaimynai. Jei jie negali surasti būdų, kaip kalbėti su Rusija, tai mums tikrai bus labai sunku, tuo labiau, kad, kaip jūs girdėjote, D. Medvedevas vakar pasakė, jog sankcijos galėtų būti taikomos abiem kryptimis ir kad jis taip pat žino, kaip tai padaryti. Sankcijos nėra lygiavertės, kai viena pusė tiekia dujas, ir kita pusė nenori jų gauti. Todėl turime realiai pažiūrėti į padėtį. Būtent jis atsuka čiaupą, o ne mes.

Gerb. G. Watsonai, kalbant apie Jūsų pateiktus skaičius, aš pritariu Jūsų požiūriui. Ką padarė M. Saakashvilis? Per mūsų diskusijas, nes aš susitikau su juo du kartus, jis pasakė, kad – iš tikrųjų mes neturėtume dėl to diskutuoti, nes aš būčiau tikrai neobjektyvus ir aš neturiu pakankamai informacijos, – bet jis pasakė, kad privaldė atsakyti į provokaciją. Jis stebėjo, kaip kita pusė ruošia baterijas, ypač „Grad“ raketas. Jie atvyko ir įsikūrė gruzinų kaimuose aplink Osetijos sostinę. Kuo mums tikėti? Aš nežinau. Bet kuriuo atveju kai kurie patarėjai pasakė, kad visai tai nevyko taip, kaip teigė tarptautinė spauda. Nėra nieko iš tikrųjų tikėtino visame šiame reikale. Kaip stebėtojai, jūs žinote, kad problema nebuvo išspręsta. Mes bandėme. Javieras Solana sako,

kad turime juos vadinti stebėtojais. Todėl vadiname juos stebėtojais, ir tekste jie vadinami stebėtojais. Taikos palaikymo pajėgų kariai yra kas kita, nes tam reikėtų visiško mūšyje dalyvavusių rusų atsitraukimo. Rezoliucijos dėl Abchazijos ir dėl Osetijos parodė, kad turi būti du trečdaliai / vienas trečdalis. Du trečdaliai buvo atsakingi už taikos palaikymą, tai buvo Rusijos taikos palaikymo pajėgų kariai, o likusieji buvo gruzinai. Jie kaltina vienas kitą, ir abi pusės kaltina taikos palaikymo pajėgas, kurias paskyrė ESBO ir JT, dėl dalyvavimo abiejų pusių karo veiksmuose nuo pat kovų pradžios. Todėl man atrodo, kad taip toliau tęsti negalima, ir taikos palaikymo pajėgų karių siuntimas yra didesnė operacija, kurią mes pabandysime surengti. Tačiau šiuo metu tai turėtų būti sudėtinga. Mums reikia tarptautinės konferencijos, kuri išspręstų šiuos į aklavietę patekusius konfliktus. Šiuo momentu turime pabandyti surengti konferenciją dėl Osetijos, nes tai skubiausia, o paskui dėl Abchazijos.

Kalbant apie pasus, aš nežinau, kas iškėlė šią pasų problemą. Taip, pasai buvo dalijami, labai plačiai, todėl mano sutikti žmonės, osetinai pabėgėliai, jautėsi Rusijos piliečiais, o tai aiškiai neteisinga teisiniu požiūriu. Jie jautėsi Rusijos piliečiais, juos priėmė Rusijoje, ir jie buvo ginami kaip Rusijos piliečiai. Kai jūs suprantate, kad turbūt tas pats įvyko Kryme, jums kils didelis nerimas. Todėl turime spręsti šią problemą su rusais nepaprastai subtiliai, bet tvirtai. Jie dalija pasus gyventojams, kuriuos jie laiko rusais. Tačiau reikia prisiminti, kad Rusijos sienas praktiškai savo nuožiūra nubrėžė M. Gorbačiovas ir B. Jelcinas, kurie tai darė skubėdami ir neatsižvelgdami į istoriją. Aš neketinu gilintis į šią problemą. Nenoriu plačiau apsistoti ties faktu, kad Kijevas buvo Rusijos sostinė ir kad Krymas suteikia prieigą prie septynių jūrų. Tačiau jei manėte, kad rusai ketino palikti vienintelį tunelį, einantį tarp Šiaurės Osetijos ir Pietų Osetijos, kitaip tariant, kertantį Kaukazą, tada jūs klydote. Mes turime suprasti šiuos istorijos prieštaravimus ir taip pat šituos geografinius prieštaravimus, bet nepatenkinti tik vienos ar kitos pusės interesų. Pirmininkaujanti Europos Sąjungos valstybės nepateikė jokių moralinių nuosprendžių apie nė vieną pusę. Buvo pasakyta, kad šie veiksmai buvo per smarkūs, kad tai nebuvo tinkamas būdas išspręsti problemą, kad šio miesto nereikėjo bombarduoti naktį ir kad tokia smarki ataka neturėjo būti surengta kaip atsakas. Tačiau, kartoju, mes turime žinoti šį tą apie tai, kaip visa tai įvyko.

K. Szymański, jūs sakėte, kad buvo įgyvendinti tik trys punktai. Tai nėra blogai, nes niekas daugiau nepabandė įvykdyti bent vieno, išskyrus vien mus. Trys punktai buvo įgyvendinti, ir jie buvo trys svarbiausi: paliaubos, karių atitraukimas ir prieiga prie humanitarinės pagalbos. Jei tai yra viskas, ko pasiekėme, tai mums neturi būti gėda. Manau, kad buvo labai svarbu pradėti nuo jų. O kai dėl kitų trijų punktų, tai turime laukti iki rugsėjo 8 d., nes po to bus taikomas be koks spaudimas. Mes visi kartu nuspręsimė, ką turime daryti. Tai reiškia, kad sprendimą priims 27 Europos Vadovų Tarybos šalys bei Parlamentas, į kurį mes dažnai kreipiamės dėl konsultacijos. Iš tikrųjų Jean-Pierre ir aš pats jau turime nuolatinį įprotį konsultuotis su jumis ir kalbėtis su jumis. Niekas nėra laikoma savaime suprantamu. Jei rugsėjo 8 d. pamatysime, kad judėjimas prasidėjo, tai bus gerai. Tačiau jei nieko nebus padaryta, mes turėsime pažiūrėti kitaip. Tai visiškai aišku. Agresija negali duoti pelno. Žinoma, ji negali duoti pelno, bet kas sumokės kainą? Man patinka pamokslautojai, sakantys apie Rusijos kariuomenę, o ko jūs laukėte? O ką reikėjo daryti? Atkreipiu jūsų dėmesį, kad patys ryžtingiausi žmonės ir daugelis tų, kurie iš tikrųjų rytoj aplankys Gruziją ir kurie reiškė savo tvirtą nuomonę savo ugninguose pasisakymuose, iš tiesų nedarys nieko. Aš, kaip ir Francis Wurtzas, manau, kad Gruzija labai ilgą laiką buvo drąsinama įrodyti, kad ji yra, taip sakant, tvirta ir vyriška. Manau, kad tai nebuvo geras patarimas, nes šalies drąsinimas parodyti savo kerštingumą ar bent jau ryžtą priešintis, kai tam nėra priemonių, nėra labai protinga. Aš kartu su vyriausybe manau, kad jie ne tikai buvo labai nelaimingi, nes ten buvo aukų ir gruzinai susirinko gatvėse, nežinodami kurio šventojo melsti, bet kad jie taip pat jautėsi apleisti. Jiems buvo pažadėta tiek daug, jiems pažadėjo labai daug, ir šie pažadai nebuvo ištesėti.

Kai dėl Nabuko vamzdyno, žinoma, yra toks paaiškinimas. Tai yra vamzdynas, o juo teka nafta. Aišku, į visa tai reikia vienaip ar kitaip atsižvelgti. Tai mus grąžina vėl prie Jūsų kalbos. Norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį, J. Daulai, kad iš tikrųjų tai nėra vienintelis pirmininkaujančios Prancūzijos prioritetas. Taip pat svarbu yra energetika, ir, žinoma, taip yra atkreipiamas mūsų dėmesys – ir tai yra tekste – į energiją ir į atsinaujinančių šaltinių energetiką.

D. Cohn-Benditai, ką mes dabar darome? Mes padarėme tai, ką galėjome, būtent pabandyti sustabdyti karą. Galbūt tai nebuvo tobula, galbūt dokumentas nėra tobulas, galbūt jis buvo skubiai parašytas, ir galbūt reikėjo kovoti tarp dviejų delegacijų, kad būtų pasiekta tam tikra darna. Tai anaiptol nebuvo tobula. Tačiau galiausiai tai suveikė kuriam laikui. Tai nėra pakankama, bet tai veikė. Visiškai sutinku, kad yra kitų sudėtingų vietų, kaip antai, Kalnų Karabachas, Nachičevanas ir kitos vietos. Yra daug vietų – ir nemanau, kad rusai jomis taip pat domisi – pavyzdžiui, Kalnų Karabachas, bet taip pat yra ir kitų vietų, ypač svarbu Krymas. Dėl to negali būti jokios abejonės. Rusų neturėtų ižveisti pasakymas, kad mes stebime tai, kas vyksta. Tai iš tikrųjų yra mūsų pareiga.

Kas dėl NATO, aš pasakysiu ši tą labai atsargiai. Per Bukarešto aukščiausiojo lygio susitikimą, mes – šešios pagrindinės Europos šalys – balsavome prieš MAP. Iš tikrųjų, galiausiai mes nebalsavome, neturėjome net balsuoti, nes ten nebuvo jokio vieningumo. Todėl mes neturėjome balsuoti. Paaiškinimas iš tikrųjų buvo labai sudėtingas, ir šešios pagrindinės šalys pasakė, kad tai yra mūsų kaimyninė šalis. Turime atsižvelgti, kad negalėjome sukurti ar palaikyti tinkamų ryšių su šia didele šalimi ir kad nenorime jai sukurti apsiausties jausmo, savotiškos nuolatinės apsiausties. Manau, kad mes buvome teisūs. Dabar mes kalbame apie priešraketinius ginklus, įrengiamus Lenkijoje bei Čekijoje. Tai taip pat nėra kelias į dialogą, nors jie nėra nutaikyti į Rusiją. Tačiau tai, kas yra susiję su Iranu ir mūsų politika dėl Irano, visiškai suvienija šias šešias šalis. Galbūt ši politika galėtų būti vykdoma su Rusija, ir tai labai svarbu, nes manau, kad mes daug prarastume, jei neišsaugotume šių partnerystės kanalų.

Kaip mes galime kontroliuoti M. Saakashvilio veiksmus? Aš nežinau, bet miesto negalima bombarduoti naktį. Manau, kad miestas neturėtų būti bombarduojamas naktį. Kartoju, aš nežinau, koks buvo šio bombardavimo lygis, bet kaip jie galėjo tikėtis kokios nors kitos reakcijos iš Rusijos, kai tai padarė? Aš nesuprantu.

Aš tik norėčiau trumpai pakomentuoti Francua Miterano citatą. Francua Miteranas iš tikrųjų pasakė: „Nacionalizmas tam tikru mastu yra susijęs su kultūra ir jis suformuoja naciją. Per daug nacionalizmo sukelia karą.“ Aš norėjau pataisyti šią citatą.

Atsakydamas Francisui Wurtzui, norėčiau vėl pavartoti žodžius „Šaltasis karas“, kurių jis nevartojo, bet kuriuos jis davė suprasti, nes mes kiekvieną kartą girdime visus aplink sakant: „ar mes grįžtame į Šaltąjį karą?“ Tačiau tai negali būti laikoma grįžimu į Šaltąjį karą, pirma, dėl to, kad istorinės aplinkybės yra visiškai skirtingos. Gali būti nepritariančių, bet aš sutinku, kad mes turime visiškai atsisakyti šio posakio. Kita vertus, buvo dažnai minima, kad reikia ne kalbėti, bet reformuoti du blokus, vieną prieš kitą. Šitaip galvoja daug šių garbingų Rūmų narių, iš tikrųjų taip mano jų šalys. Mes turime nedelsdami spręsti šį klausimą. Aš visiškai nesutinku su šia idėja. Tai visiškai prieštarauja tam, ką mes turime padaryti ir aiškiai primena Šaltąjį karą, tik be ideologijos skirtumų. Tai nereiškia, kad mes turime visiškai priimti visus hipernacionalinius tvirtinimus, kaip jau esame darę. Mes turime surasti būdą kalbėti ir išlaikyti šiuos kanalus. Būtent tai mes bandome daryti.

Norėčiau priminti Francisui, kad D. Medvedevas pateikė kelis pasiūlymus saugumo sutartyje, kurią jūs paminėjote, nors jis, atrodo, neketina jos iškart taikyti. Galbūt jis tai padarys kada nors vėliau. Jis pasiūlė ją birželio 5 d. jums visiems. Jis gavo atsakymą, kad tai buvo įdomu ir kad buvo svarbu patikėti jo žodžiais. Tačiau mus nedelsiant apėmė maža panikos banga.

Europos Sąjungai, aišku, reikia nepriklausomos politikos nuo JAV, kuri yra didelė nepriklausoma šalis. B. Wojciechowski, būtent tai mes padarėme. Europos Sąjungai reikia politikos, kuri būtų nepriklausoma nuo JAV ir nuo Rusijos. Jai reikia Europos Sąjungos politikos. Būtent tai mes bandėme padaryti. Pradinė mūsų Amerikos draugų reakcija, kai mes nusprendėme išitraukti, nebuvo labai maloni. Jie manė, kad mes neturime to daryti, bet labai skubiai jie suprato, kad yra priešingai, nes jie yra labai pragmatiški, kad būtent tai reikia daryti. Todėl jie su mumis bendradarbiavo, nes būtent Condoleezza Rice pasiekė, kad būtų pasirašyta šešių punktų sutartis. Jie tada buvo nepaprastai kritiški, ne dėl šešių punktų sutarties, bet dėl to, kad rusai jos nesilaikė. Tai aš galiu suprasti. Mes taip pat buvome kritiški.

Mano paskutinis punktas yra apie Pandoros skrynią ir Kosovą. Aš norėjau pakalbėti su jumis apie tai. Yra intelektualinė tendencija lyginti Kosovą su Osetija, su kuria aš iš tikrųjų negaliu sutikti. Mes negalime sakyti, kad yra maža gyventojų grupė, kuri dėl tam tikro nacionalistinio potraukio jaučia poreikį nepriklausomybei, ir kad tai yra tas pats dalykas. Ne! Pirma, Kaukaze žmonės yra įpratę smurtiniu būdu suplėšyti vieną kitą į skutelius ir ten žmogžudystės teikė didelę naudą daugeli šimtmečių. Taip nėra Kosovo ir Serbijos atveju. Kosovo ir Serbijos atveju skirtinga buvo tai, kad viena grupė, 98 proc. kosovarų, buvo visiškai vieningi ir ten buvo kitoks tarptautinis sprendimas. Tai įvyko ne todėl, kad mes bombardavome Serbiją su NATO kariuomene. Iš tikrųjų tai įvyko po beveik dvejus metus trukusio Ryšių palaikymo grupės darbo, į kurią buvo įtraukta Rusija, ir po Rambujės konferencijos, kuri truko daugiau kaip mėnesį ir kurioje visi pasiekė susitarimą, išskyrus S. Miloševićių. Aš baigsiu šį punktą: viską sukėlė S. Miloševićiaus sprendimas 1999 m. Kosovo Lauke, Obiliće, paskelbti, kad daugiau nebebus autonomijos, jo vykdomas kosovarų pašalinimas iš administracijos ir serbų iš Belgrado atvežimas, kad juos pakeistų, ir tai privedė prie to, kad Ibrahim Rugova iš Demokratinės Kosovo Lygos turėjo įkurti slaptas mokyklas ir ligonines. Tai visiškai skirtinga. Procesui pritarė tarptautinė bendruomenė, nes čia buvo laikomasi tarptautinio metodo. Suomijos prezidentas Martti Ahtisaaris, parengė dokumentą, kurį priėmė visi JT nariai ir kuriame nurodyta, kad „šalys negalėjo pasiekti susitarimo“. Aš tuoj baigsiu. Yra tam tikra neapykanta, kurios negalima įveikti. Aš apgailestauju, bet osetinų žodžiuose apie gruzinus pajutau – šiuos žodžius tariau labai atsargiai – kažką, kas priminė tą amžiną

neapykantą, kuri kyla dėl dešimties ir šimtų metų trukusios priešstatos. Tai nereiškia, kad vieną dieną ji neišnyks, bet tai, mano nuomone, truks ilgai ir apims kelias kartas.

PIRMININKAVO: Marek SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, Komisijos nary: *Le nationalisme, c'est la guerre!* Tai tiksliai nesutrumpinta citata iš Fransua Miterano kalbos Europos Parlamente. Manau, galime iš to pasimokyti, o pamoka, kurią turėtumėme išmokyti, yra Europos integracija. Taigi turime liautis suvedinėję praeities sąskaitas ir pradėti viską iš naujo, kad karas ir diktatūra Europoje visiems laikams taptų neįmanomu dalyku.

Norėčiau išreikšti savo nuoširdžiausią padėką pirmininkaujančiai Prancūzijai už jos skubų įsikišimą sustabdant karą ir šiandieninį Tarybos sprendimą, bylojantį apie mūsų vienybę. Vienybė yra svarbiausiais signalais, kuri galime duoti. Tai signalas, kad mes nesitaikstysime su tarptautinės teisės pažeidimais, nesitaikstysime su karu ir invazija į užsienio šalis, nesitaikstysime su demokratiškai išrinktos valdžios destabilizavimu, įsiveržimu į kitą šalį ir jos okupavimu. Todėl labai svarbu aiškiai pareikšti, kad nebus jokių derybų dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, kol nebus įvykdytas penktasis paliaubų susitarimo punktas, reikalaujantis, kad Rusija atitrauktų savo karines pajėgas į pozicijas, kurias jos užėmė iki rugpjūčio 7 d., ir kad dabar būtina pradėti ir visu pasirengimo aukščiausiojo lygio susitikimui, vyksiančiam 2008 m. lapkričio mėn., laikotarpiu tęsti atitiktis visiems šešiams susitarimo paliaubų punkтам vertinimą.

Svarbu aiškiai pareikšti, kad su tam tikrais dalykais mes nesitaikstysime, tačiau kad neišsuktume į eskalavimo spiralę, taip pat svarbu aiškiai pareikšti, kad komunikavimo kanalai turi likti atviri. Be to, mums būtina sustiprinti savo pačių, taigi ir mūsų draugų pajėgumus. Turiu galvoje skubią infrastruktūrinę pagalbą Gruzijai be jokių biurokratiinių kliūčių, taip pat dalyvavimą taikos misijose Gruzijoje bei ESBO ir JT iniciatyvose. Mes privalome aiškiai pareikšti, kad derybos dėl laisvosios prekybos susitarimo, kaip ir šiuose Rūmuose pateikti pasiūlymai, atitinkantys bendros Lenkijos ir Švedijos iniciatyvos ir mūsų pasiūlymo dėl „EEE plius“ nuostatas, yra teisingas kelias, kuriuo derėtų eiti.

Tai galioja ne tik Gruzijai, bet ir kitoms šalims, pavyzdžiui, Moldovai ir ypač Ukrainai. Manau, būtent šie aiškūs signalai leis mums judėti pirmyn teigiama kryptimi. Jeigu eidami šiuo keliu mes būtume supratę, kad galime pasiekti daug geresnių rezultatų, jeigu tik mums nereikėtų visada „srėbti kitų privirtą košę“, jeigu tik mes turėtumėme Europos užsienio politiką, kuri, kaip numato Lisabonos sutartis, suteiktų mums tinkamus mechanizmus ir padidintų mūsų prevencinius pajėgumus, užkertančius kelią tokių konfliktų atsiradimui, tai tokios politikos derėtų laikytis. Ši krizė aiškiai parodė, kad siekiant užkirsti kelią karui ir judėti teigiama kryptimi, mums, Europos Sąjungai, būtina stiprinti savo pačių pajėgumus.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, aš pritariu daugelio Parlamento narių išsakytiems žodžiams, kad šiandieninė Europos Vadovų Tarybos aukščiausiojo lygio susitikimo reakcija į pastarojo laikotarpio įvykius yra teisinga. Mes kalbėjome vienu balsu ir išlaikėme šaltakraujiškumą. Tačiau ES – tą taip pat aiškiai patvirtina šiandieną padarytas pareiškimas – davė nedviprasmiškai suprasti, kad įvykęs konfliktas ir ypač Rusijos reakcija yra nepriimtini ir kad tokia neproporcinga Rusijos reakcija į įvykius Gruzijoje turi būti pasmerкта.

Visos susijusios šalys kartu pareiškė, kad karinės jėgos panaudojimas yra neteisingas būdas spręsti problemą, ir manau, kad šiame pareiškime taip pat numanoma karinius veiksmus pradėjusios Gruzijos vyriausybės kritika. Ši reakcija taip pat byloja apie mūsų teisingą nepritarimą tokiam problemų sprendimo Europoje būdai, nes jis neatitinka šiuo metu galiojančių anksčiau pasirašytų saugumo susitarimų dėl Gruzijos problemų su Šiaurės Osetija ir Abchazija nuostatų.

Aš taip pat atsiribojau nuo Rusijos Užsienio reikalų ministro Lavrovo pareiškimų, kad tokia Rusijos reakcija uždavė toną naujai Rusijos užsienio politikai aplinkiniame regione. Manau, Europos Sąjunga turėtų padaryti viską, kad įtikintų ministrą Lavrovą ir Rusijos vyriausybę, jog toks problemų sprendimo ar interesų gynimo būdas Europoje yra nepriimtinas. Problemos turi būti sprendžiamos bendradarbiaujant, o ne imantis vienašališkų veiksmų.

Aš prisimenu pastarųjų kelerių metų diskusijas apie JAV prezidento Dž. V. Bušo administraciją. Tikiuosi, ši kartą viskas nesibaigs panašiomis diskusijomis. Būtent todėl taip svarbu, kad šiandien Taryba, vadovaujama jai pirmininkaujančios Prancūzijos, dar kartą paragino skirti dėmesį šiam klausimui ir pabrėžė šešių punktų planą, ypač pabrėždama punktą dėl sugrįžimo į ankstesnę faktinę padėtį karinių jėgų dislokavimo atžvilgiu.

Taip darydama, Taryba kloja pamatus tarptautiniam taikos palaikymo mechanizmui ir ypač tarptautinėms diskusijoms dėl Pietų Osetijos ir Abchazijos statuso ateityje ir teisingai atsiriboja nuo šių dviejų separatistinių regionų nepriklausomybės paskelbimo iš Rusijos pusės.

Tai taip pat yra pradinė pozicija, kurios laikysis mūsų delegacija šią savaitę aukščiausiu lygiu Maskvoje vykstančiame susitikime, kurio metu dar kartą bus daromas spaudimas Maskvai dėl šešių punktų reikalavimų įgyvendinimo. Savaimė suprantama, tokiomis aplinkybėmis, kol nėra aiškumo dėl šio susitarimo įgyvendinimo ir kol nėra jokio sutarimo, mes nesileisime į jokias tolesnes derybas dėl naujo partnerystės susitarimo.

Ši krizė kelia didelius reikalavimus Europos Sąjungai. Tiesa, kad mūsų vaidmuo ieškant išeities iš susidariusios padėties yra vadovaujantis, nes nėra kitos pasirinkimo galimybės: NATO to daryti negali, ESBO per silpna, o JT negali imtis tarpininko vaidmens dėl blokavimo Saugumo Taryboje. Šiandien įvykusio aukščiausiojo lygio susitikimo metu buvo išsakyta vieninga nuomonė, kurios reikia laikytis ir toliau.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, iš tikrųjų mes kalbame apie jau priimtus sprendimus ir atsižvelgiant į tai, kad iš įvairių šaltinių gaunama informacija apie aukų skaičių, kriminalinius nusikaltimus ir galimus karo nusikaltimus labai skiriasi, manau, kad Europos Sąjunga turėtų pasiūlyti atlikti tarptautinį tyrimą, jei būtina, į šį tyrimą įtraukiant Tarptautinį Baudžiamąjį Teismą.

Be to, kalbėdamas apie priežastis, kodėl atsidūrėme tokioje padėtyje, B. Kouchner paminėjo tai, kad kai kurie per daug skatino Gruziją parodyti savo gebėjimus ir griebtis grasinimų. Tai be abejojimo, tačiau tokio atveju reikėtų prisiminti, kad buvo ir tokių, kurie neskatino gruzinų jaustis europiečiais. Tie žmonės esame mes, Europos Sąjunga, nes europinis Gruzijos ir jos žmonių polinkis yra faktas, kurį mes ignoravome. Šimtai gruzinų praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio pabaigoje pasirašė Radikalų partijos kreipimąsi dėl Gruzijos ateities Europoje, tačiau mes atsisakėme juos palaikyti.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad būtent todėl pasiūlytoje tarptautinėje konferencijoje turėtų dalyvauti neatstovaujamos tautos iš viso regiono ir kad ši konferencija turėtų ištirti viso šio regiono europines perspektyvas – tiek politines, tiek ir strategines.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponai ir ponios, šiandien vykstančio aukščiausiojo lygio susitikimo dėmesio centre yra klausimas dėl pagalbos Gruzijai. Mūsų pagalba yra būtina, bet ir Rusija privalo finansiškai prisidėti prie Gruzijos atkūrimo. Kas dar turėtų įvykti, kad Europos Sąjunga pagaliau duotų deramą Rusijos vaidmens šiuose įvykiuose įvertinimą ir imtųsi veiksmų užtikrinant, kad panašūs dalykai daugiau nepasikartos? Pirma būtina pripažinti, kad iš Rusijos pusės tai buvo suplanuota agresija ir kad viskas prasidėjo nuo daugelį mėnesių trukusių metodinių Rusijos pastangų išprovokuoti Gruziją. Nedavę deramo atsako į Rusijos agresiją ir separatistinių regionų nepriklausomybės paskelbimą, mes duosime aiškų signalą, kad Rusija ir ateityje gali taip elgtis. Pagaliau ES valstybėse gyvena nemažai ir pačios Rusijos piliečių, kuriuos ES nori apsaugoti. Yra daug dalykų, kurių Rusijai reikia iš mūsų, bet mes nuolat prarandame iniciatyvą. Pirma, mes turėtumėme įšaldyti susitarimą dėl supaprastinto vizų režimo su Rusija. Kartu toks susitarimas turėtų būti pasirašytas su Gruzija. Antra, partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo galiojimas turi būti laikinai sustabdytas, kol Rusija visiškai paliks okupuotas teritorijas. Trečia, vadinamieji Rusijos taikdariai turėtų būti pakeisti tarptautinėmis taikdarių pajėgomis, gerbiančiomis Gruzijos teritorinį vientisumą. Aš taip pat siūlau paraginti Tarptautinį olimpinį komitetą paskelbti naują konkursą dėl 2014 m. žiemos olimpinio žaidynių, nes totalitarinės valstybės išrinkimas priimančiąja olimpinio žaidynių šalimi tik sukels problemų. Mums nevertėtų nerimauti ar bijoti dėl vadinamojo dialogo nutrūkimo. Šiuo metu tas dialogas pavirto vienpusiškais pasiūlymais iš mūsų pusės ir taisyklių pažeidimais iš Rusijos pusės. Mes turime suprasti, kad tik ryžtingi veiksmai gali priversti Rusiją pasirinkti XXI a. valstybei deramą poziciją. Rusija yra tik viena iš daugybės valstybių. Ji nėra kažkuo ypatinga.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, aš atstovavau jums Gruzijoje, kai Parlamento Pirmininko siuntimu buvau ten rugpjūčio 12–17 d. Aš perdaviau visą mūsų paramą Gruzijos žmonėms ir patikinau juos, kad Europos Sąjunga jų neapleis. Todėl norėčiau padėkoti pirmininkaujančiai Prancūzijai už pastangas imantis labai skubių veiksmų Gruzijoje.

Akivaizdu, kad šio konflikto išsprendimas yra tikras išbandymas Europos Sąjungai. Galiausiai ji davė savo atsaką, bet kokia kaina? Šį kartą vėl atsakas buvo duotas nekaltų piliečių sąskaita, nes šie įvykiai iš tikrųjų buvo neišvengiami. Kai kurie iš mūsų bandė apie tai kalbėti, bet jų balsas nebuvo išgirstas. Net tie, kurie šiandien sako, jog mes turime siekti integracijos ir suteikti Gruzijai narystės Europos Sąjungoje perspektyvą, anksčiau bandė sulaukyti mus ir ragino elgtis nuosaikiai. Dabar turime karą tarp Rusijos ir Gruzijos. Kai mes sakėme, kad tai nėra konfliktas tarp Gruzijos iš vienos pusės ir Pietų Osetijos ir Abchazijos iš kitos pusės, bet konfliktas tarp Rusijos ir Gruzijos, niekas nenorėjo mūsų klausyti. Dabar karas jau yra įvykęs faktas.

Todėl šie įvykiai buvo neišvengiami, ypač jei prisiminsime kitus įvykius ir kitus laikus dar prieš rugpjūčio 11 d. Sugrįžkime į 2005 m., kai Rusija vetavo sprendimą dėl pasieniečių Rusijos ir Gruzijos pasienyje. Niekas tada nesureagavo, net Prancūzija – prašyčiau atleisti man, gerb. pirmininke – atsakė palaikyti mūsų raginimą įvesti pasienyje ESBO pajėgas. Niekas nesureagavo. Rusams pažeidus Gruzijos oro erdvę, mes vėl negavome jokio atsako ir padėtis toliau blogėjo. Dabar, kai tas nelemtas karas jau įvyko, mes turime ne tik atkurti šalį, bet ir išspręsti konfliktą. Be abejo, turime surengti konferenciją Gruzijos atkūrimo klausimu, bet nemažiau svarbu suburti konferenciją konflikto išsprendimo klausimu. Norėčiau paprašyti galbūt remtis Kosovo padėtimi kaip modeliu, kitaip tariant, užtikrinti Gruzijoje tarptautinį civilinį administravimą ir įvesti tarptautines taikdaryų pajėgas. Ar Gruzijos piliečiai dabar galėtų sutikti, kad Rusijos kariuomenė jų šalyje atliktų policininko vaidmenį?

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Tobias Pflüger (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti nuo padėkos už šių diskusijų objektyvumą, nes jos be abejonės vyko objektyviau nei rugpjūčio 20 d. įvykęs neeilinis Užsienio reikalų komiteto susitikimas. Kalbėkime tiesiai. Gruzijos prezidentas M. Saakašvilis įsakė imtis agresyvių karinių veiksmų. Būtent tai ir įžiebė karą ir atleido jėgos panaudojimo spiralę. Jeigu mes šį faktą ignoruosime, mes neigsime tikrąją karo priežastį. Jėgos panaudojimas, ypač prieš civilius Chenvolio gyventojus, kaip ir karinis atsakas, ypač Rusijos karinis atsakas ir jėgos panaudojimas prieš civilius gyventojus, ypač Gorio mieste, turi būti griežtai pasmerkti. Abi šalys šiame konflikte taip pat panaudojo kasetines bombas, o tai yra nepriimtina. Abi konflikto šalys akivaizdžiai pažeidė tarptautinę humanitarinę teisę ir karo įstatymą.

Tačiau aš labai dažnai girdžiu sakant, kad atsakomybė už susidariusią padėtį tenka tik Rusijai. Taip teigti neteisinga ir aš džiaugiuosi, kad Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija šiuo klausimu laikosi labiau subalansuotos pozicijos. Mano pozicija lieka nepakitusi: Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybės pripažinimas pagal tarptautinę teisę yra palyginamas su Kosovo nepriklausomybės pripažinimu. Pripažindamos Kosovo nepriklausomybę, Vakarų šalys iš tikrųjų atvėrė Pandoros skrynią. Vakarai, NATO ir Europos Sąjunga yra smarkiai įpainioti į šio konflikto eskalavimą ir karą Gruzijoje: JAV perdislokavo Gruzijos karinius dalinius atitraukdama juos iš Irako ir vėl perkeldama į Gruziją, o daugelis Vakarų šalių – NATO ir ES valstybių narių – atliko savo vaidmenį apginkluojant Gruziją. Net Izraelis prisidėjo apginkluojant Gruziją, o NATO karo laivų dislokavimas Juodojoje jūroje nebūtinai turi būti suprastas kaip taikos ženklas. Mes žinome, kad šiame kare pavojuje yra ir geopolitiniai interesai. Užtenka šiame kontekste paminėti vien tik naftotiekį.

Šis konfliktas neturėtų tapti pretekstu tęsti Europos Sąjungos militarizaciją. ES sėkmingai gyvuoja kaip nekarinis veikėjas. Jei mes dabar palaikysime kurią nors iš konflikto šalių, ES praras patikimumą kaip tarpininkas. Mes esame ties šaltojo karo riba ir nežinia, kaip įvykiai toliau rutuliosis. Šiandien yra rugsėjo 1-oji, kurią mes švenčiame kaip antikarinę dieną. Mes turėtumėme atminti tai: karas yra nepriimtinas ir Europos Sąjungos valstybės narės niekada neturėtų tiesiogiai ar netiesiogiai jį remti.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Gerb. pirmininke, atviras Rusijos jėgos demonstravimas Gruzijos teritorijoje šiais laikais yra bandymas įteisinti dvi etninio valymo operacijas – praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje Abchazijoje ir šį rugpjūčio mėn. Pietų Osetijoje. Etninis valymas taip pat vykdomas masiškai išduodant šio regiono gyventojams Rusijos piliečių pasus. Kaip Europos Sąjunga galėtų ir turėtų reaguoti į šį brutalų imperialistinių Kremliaus politikos užmačių atgaivinimą? Mes turėtumėme pasiūlyti tvirtesnę europinį, gal net transatlantinį išipareigojimą mūsų kaimynams Rytų Europoje, kuris atitiktų bendro Švedijos ir Lenkijos pasiūlymo dėl rytinės partnerystės principus. Aš esu dėkingas Komisijos narei B. Ferrero-Waldner už šiuo klausimu atvirai išdėstytą poziciją.

Be to, esama padėtis Gruzijoje reikalauja, kad valstybės narės vis dėlto rimtai susitelktų ties bendra Europos užsienio energetikos politika ir energijos šaltinių diversifikavimu. Savaimė aišku, naftotiekiai, kontroliuojami suverenių valstybių, per kurių teritoriją jie driekiasi ir kuriems negresia pavojus, yra šios politikos dalis.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, sunku susilaikyti nepadarius išvados, kad Europa Rusijos agresijos akivaizdoje yra bejėgė. Atsižvelgiant į tai, kad pasmerkimą Rusija sutiko realiu suverenios Gruzijos valstybės teritorijos dalies aneksavimu, net mūsų tonas pačioje Europos Sąjungoje pakito.

Šis dvilypumas neliks nepastebėtas Maskvos. Vargu ar ji drebbina kinkas girdėdama mūsų pasidalijusios Europos niurzgėjimą.

Bijau, kad jei nebus duotas griežtas atsakas į Rusijos agresiją, šie reikalai nesibaigs Gruzija. Ar reikia spėti, kad toliau bus Ukraina? Ir kas dar turi atsitikti dabar, kai ES sąmoningai tapo tokia priklausoma nuo Rusijos energijos, kad galiausiai būtų susitarta ir nuspręsta duoti veiksmingą atsaką?

Pastarosios savaitės neparodė nieko, tik bendros užsienio politikos šioje ES netinkamumą. Ji paprasčiausiai suparalyžiavo...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, Europos Vadovų Taryba ši rytą susitiko tam, kaip mums paaiškino B. Kouchner, kad apsispręstų dėl to, kokios pozicijos laikysis trijų iššūkių atžvilgiu. Mes susidūrėme su šiais iššūkiais: pirma, tai neproporcinga Rusijos reakcija, tarptautinės teisės pažeidimai bei invazija į suverenios valstybės teritoriją ir besitęsianti jos okupacija; antra, tai Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos pastangomis pasirašyto taikos plano nesilaikymas; trečia, tai Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybė, kurią keistai remdamiesi Kosovo precedentu taip skubiai pripažino Venesuela, Baltarusija ir teroristinė organizacija „Hamas“. Kaip sakoma, pasakyk, kas tavo draugai, ir aš pasakysiu, kas esi tu.

Šiandieninis Tarybos atsakas į šiuos iššūkius yra aiškus: santykiuose su Rusija stovime ties sankryža. Mes turime priimti labai rimtą sprendimą, gerb. pirmininke, nes tokia padėtis negali tęstis. Europos Sąjungos prestižas ir patikimumas yra pavojuje. Vykstant tokioms didelėms šių laikų dramoms, ES negali apsiriboti paprasčiausiu čekio pasirašymu.

Nepaisant puikios Komisijos narės B. Ferrero-Waldner darbo, mes, Europos Sąjunga, esame ne vien tik tam, kad sumokėtumėme už Rusijos padarytą žalą Gruzijoje ar Izraelio padarytą žalą Palestinoje. Mes privalome turėti tinkamą užsienio politiką.

Tik tam, kad būtų išlaikytas Europos Sąjungoje galiojančių ir vertinamų principų nuoseklumas, norėčiau paprašyti jūsų, gerb. J. P. Jouyetai, užtikrinti, kad Tarybos Pirmininkas N. Sarkozy 8 d. numatyto vizito Maskvoje metu aiškiai, tiesiai ir įtikinamai išpėtų Rusiją, kad už tarptautinės teisės ir tarptautinių taisyklių nepaisymą bei suverenios valstybės teritorinio vientisumo pažeidimą ji turės sumokėti santykiais su Europos Sąjunga. Tai svarbu, nes toks Rusijos elgesys negali būti ignoruojamas, gerb. pirmininke, ir nuo mūsų atsako labai daug kas priklauso.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, be to, kad mes turėjome reaguoti į šią tragišką dramą, šią vasarą dar buvo įvairių mėginimų priversti mus imtis dviejų atsakomųjų veiksmų. Pirma, buvo reikalaujama, kad Lenkija beveik nedelsiant leistų dislokuoti savo teritorijoje priešraketinės apsaugos skydą, o tai yra problematiška, net jei ši apsauga ir yra skirta tik apsaugai nuo Irano. Antra, Europos Sąjunga buvo spaudžiama išsipareigoti finansuoti Gruzijos atkūrimą, nors mes visi puikiai žinome, kad užsienio reikalams skirtame biudžete labai stinga lėšų. Gerb. Komisijos nare B. Ferrero-Waldner, jūs apie tai kalbėjote ir aš jus palaikau: mes turime surasti kitus finansavimo šaltinius, priešingu atveju mes nebūsime pajėgūs susitvarkyti su šia padėtimi.

Todėl aš manau, kad būtina užkirsti kelią bet kokioms pastangoms eskaluoti įvykius. Mano frakcija ir aš pasisakome už aiškius ir griežtus santykius su Rusija, ypač energetikos, žmogaus teisių ir tarptautinės teisės srityse. Tačiau mes esame prieš sugrįžimą prie šaltojo karo.

Aš taip pat pasisakau prieš skubotą priėmimą į NATO ir Europos Sąjungą šalių, kurios negali pasiūlyti būtinųjų garantijų. Aš kviečiu Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją, kurią sveikinu už tai, kad ėmėsi skubių veiksmų šią vasarą, apsvastyti mintį dėl Juodosios jūros regiono šalių sąjungos ir Viduržemio jūros regiono šalių sąjungos.

Aš sakau savo kolegoms iš rytų, ypač Baltijos valstybėse, kad dabar ne 1938 m., o 2008 m. Mes neleisime, kad istorija vėl pasikartotų.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Lydie Polfer (ALDE). – (FR) Gerb. B. Kouchneri, ponai ir ponios, šių metų sausio mėn. aš, kaip pranešėjas padėties Pietų Kaukaze klausimu, suvokiau nežaboto ginklavimosi pavojų ir pabrėžiau, kad labai svarbu spręsti iš Sovietų eros paveldėtus konfliktus taikingu būdu. Mes pasiūlėme surengti „trys plius trys“ konferenciją, kurioje dalyvautų trys Kaukazo šalys kartu su Europos Sąjunga, Rusija ir Jungtinės Amerikos Valstijos. Nuo to laiko, kaip priminė gerb. M. A. Isler, mes siūlome gruzinams suteikti tas pačias su vizomis susijusias teises, kurias turi Abchazijos gyventojai. Mes visi puikiai žinome, kas atsitiko – kariniai veiksmai ir neproporcingas atsakas – bet faktas yra tas, kad dvi šalys, kurios stodamos į Europos Tarybą teigė norinčios laikytis europinių vertybių, pažeidė šiuos principus ir panaudojo jėgą. Tai nepriimtina. Tokie veiksmai turi būti pasmerkti ir negali būti užmiršti per vieną naktį.

Europa, palaikanti svarbius santykius su abiem šalimis, turi imtis atsargaus ir taktiško vaidmens užtikrinant šių šalių sugrįžimą prie tinkamesnės politikos. Būtent todėl buvo svarbu, kad mes kalbėtumėme vienu balsu, ir aš džiaugiuosi, kad tai tapo įmanomu dalyku, net ir neturint Lisabonos sutarties...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Pirmininkas. ? Turėčiau priminti Parlamento nariams, kad kalbėjimo laiką kiekvienam kalbėtojui paskyrė pačios frakcijos. Jūs patys sutikote su tuo, kad kalbėtojams būtų skirta po vieną minutę, ponai ir ponios, o tokiais atvejais būtinas išskirtinai disciplinuotas įsikišimas. Todėl aš prašau jūsų supratimo, kad kartais man tenka nutraukti kalbėtoją.

Vittorio Agnoletto (GUE/NGL). – (IT) Gerb. pirmininke, šiandieninė Osetija ir Abchazija yra vakarykštis Kosovas. Nė viena iš vyriausybių, kuri šiandieną ragina užtikrinti taiką Gruzijoje, negali paneigti savo atsakomybės už susidariusią padėtį: pripažindamos Kosovo nepriklausomybę, JAV ir dauguma Europos valstybių sukūrė precedentą, kuris, kaip ir galima buvo tikėtis, destabilizavo padėtį Kaukazo regione. Dėl NATO išplėtimo iki pat Rusijos sienų JAV tenka ne tik politinė, bet ir karinė atsakomybė už Gruzijos skatinimą imtis netikėtų karinių veiksmų rugpjūčio 7–8 d. naktį. Iš tikrųjų, užpildamas Pietų Osetiją, Tbilisis manė galintis tikėtis Jungtinių Amerikos Valstijų apsaugos, įskaitant ir karinę apsaugą.

Šis agresyvus veiksmas buvo nepateisinamas, nes nukentėjo civiliai gyventojai, taip pat jis pakirto ir taip labai trapius susitarimus. Rusija savo atsakui pasirengė iš anksto ir tik laukė progos, kada galės panaudoti visą savo galią. Nėra nė vienos vyriausybės, kuri nebūtų kalta šioje padėtyje! Tačiau vienintelėmis aukomis tapo civiliai gyventojai, nesvarbu, kuriai valdžiai jie yra lojalūs, nes jie buvo priversti palikti savo namus ir nukentėjo nuo agresijos ir smurto.

Mes stebime karą, kuriame už nacionalistinių vietinių vadovų siekių slypi galingų jėgų, norinčių valdyti energijos išteklis, interesų konfliktas: tikrosios konflikto priežastys yra vakarų kryptimi nutiesti Vidurinės Azijos naftotiekiai. Iš tikrųjų, per Kaukazą driekiasi tiek naftotiekis iš Turkijos į Viduržemio jūros regioną, tiek ir naftotiekis, nutiestas Gruzijoje ir einantis per Ukrainą į Lenkiją. JAV visiškai neatsitiktinai paprašė Lenkijos leisti dislokuoti jos teritorijoje raketas, nukreiptas rytų kryptimi.

Europa turi stengtis surasti taikingą sprendimo būdą, viena vertus, reikalaujantį, kad Rusija atitrauktų savo karines pajėgas iš Gruzijos teritorijos, kita vertus, suteikiantį Gruzijos žmonėms galimybę pasinaudoti laisvo apsisprendimo teise. Pirmiausia ES turi padėti pabėgėliams ir susilaikyti nuo bet kokių politinių veiksmų, kurie galėtų dar labiau pabloginti padėtį. Būtina kategoriškai atmesti Gruzijos stojimą į NATO galimybę, pareikalauti, kad JAV atitrauktų savo laivyną iš Juodosios jūros, ir paprašyti, kad Lenkija nesutiktų su JAV raketų dislokavimu jos teritorijoje. Mes turime būti tikri, kad mūsų pagalba nėra naudojama ginklų įsigijimui ir kad konflikto šalys nemanipuliuoja pabėgėlių klausimu kaip karo įrankiu.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, daugelis kalbėtojų, įskaitant einantį Tarybos Pirmininko pareigas Bernardą Kouchnerį, smerkia Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės pripažinimą iš Rusijos pusės. Šis sprendimas be abejonės turėjo rimtų padarinių Kaukazo valstybėms ir pačiai Europai. Galimas dalykas, ir pati Rusija ateityje nukentės nuo tokio savo sprendimo, nes Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės paskelbimas ateityje gali paskatinti kitas Rusijos Federacijos dalis, pavyzdžiui, Šiaurės Osetiją, Čėčėniją, Ingušiją, Dagestaną ir kitas respublikas, siekti savo nepriklausomybės.

Kur beiųvyktų panašus konfliktas – Kaukaze, Tibete, Afrikoje ar kitoje pasaulio dalyje – svarbiausias mūsų laikų iššūkis yra surasti pusiausvyrą tarp tam tikrų tautų autonomijos siekio ir sienų neliečiamumo. Neužtikrinus sienų neliečiamumo, taikai, kurios siekia tikri patriotai, iškilis rimtas pavojus.

Tačiau mes, europiečiai, esame atviri kritikai. Mes girdėjome kalbų apie tarptautinių sienų neliečiamybę, bet patys sukūrėme precedentą Kosove, patinka tai. B. Kouchneriui ar ne. Sakyti, kad Kosovo nepriklausomybė buvo pripažinta tarptautiniu sprendimu, yra juokinga, nes JT niekada nedavė sankcijos karui su Serbija.

Rusija pasitraukė iš Rytų Europos, kurią dar visai neseniai valdė nepakeičiama komunistų diktatūra. Rusija pasitraukė iš Baltijos valstybių, Ukrainos ir buvusių Sovietų respublikų Vidurio Azijoje. Kuo labiau ji atsitraukė, tuo labiau atsidūrė apsuptyje. Varšuvos paktas išnyko, bet mes nepasiūlėme jokio kito atsako, tik nepaliojimą NATO išplėtimą. Dabar susilaukėme atpildo!

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau pasveikinti Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją už šį pasiekimą. Manau, praėjome ilgą kelią nuo Europos pozicijos Irako klausimu iki mūsų šiandieninio požiūrio į krizę Kaukaze. Sveikinu! Pirmininkaujančios Prancūzijos pastangomis Sąjunga į šią krizę sureagavo veiksmingiau ir greičiau nei Vašingtonas. Visa tai yra gerai, bet

vis dėlto yra klausimų, į kuriuos dar būtina atsakyti: pirma, kaip galėtumėme sumažinti konflikto šalių gyventojų kančias, antra, kaip galėtumėme pasiekti, kad Rusija laikytųsi taisyklių, ir kokia ilgalaikė strategija turėtumėme vadovautis santykiuose su Rusija.

Aš palaikau Tarybos pasiūlytas priemones ir tekstą su nuosaikiu optimizmu ir pasitenkinimu. Šiame tekste yra pagrindiniai pasmerkimo ir atitinkamų veiksmų elementai, įskaitant dosnesnį pasiūlymą Bendrijos pagalbos požiūriu ir galimą ESDP (Europos saugumo ir gynybos politikos) misiją. Bet aš vis dėlto tarčiau pirmininkaujančiai Prancūzijai, kad tai yra viso labo *hors d'œuvre*.

(FR) Tai yra viso labo *hors d'œuvre* arba *entrée*. Mes laukiame pagrindinio kurso – taikos ir stabilumo Kaukaze ir ilgalaikės Europos Sąjungos strategijos šiame regione.

Mes turime dėti visas pastangas, kad Rusija suprastų turinti pasirinkimą: bendradarbiauti su ES kaip atsakingas partneris, gebantis prisiimti atsakomybę ir įsipareigojimus ir pasirengęs visiškai laikytis N. Sarkozy pasiūlyto šešių punktų plano, arba likti pasmerktai tarptautinės bendrijos, patirti galimą atstūmimą ir galiausiai izoliaciją, įskaitant galimybę, kad iškilus reikalui, prieš ją bus panaudotos atitinkamos priemonės.

Mes, Europos Sąjunga, taip pat turime pasirinkimo galimybę – pasitenkinti žodiniais veiksmais ir išvengti priemonių, kurias Rusija suprastų, arba esant būtinybei persvarstyti savo politiką Rusijos atžvilgiu ir aiškiai duoti jai suprasti, kad galime būti tiek kategoriški, tiek ir pagarbūs tuo atveju, jei Rusija nesilaikys taisyklių, kurias, mes tikimės, ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, B. Kouchneri, Rusijos veiksmai prilygsta pastangoms atgaivinti buvusios Sovietų Sąjungos imperialistinę politiką. Tai Rusijos bandymas primesti savo politinę viziją nepriklausomai valstybei. Kaip Europa turėtų reaguoti?

Mano nuomone, mes turėtumėme pradėti kalbėti su Rusija vienu balsu ir labai aiškiai duoti jai suprasti, kad negali būti net kalbos apie sugrįžimą prie dalijimosi įtakos sferomis politikos. Negali būti jokio grįžimo prie imperialistinės politikos, jokio praėties veiksmų pakartojimo, jokio grįžimo prie jėgos panaudojimo sprendžiant tarptautinių santykių problemas. Tą turime aiškiai ir nedviprasmiškai vienu balsu pasakyti Rusijai. Privalome nedviprasmiškai paaiškinti Rusijai, kad griebtis agresijos neverta.

Antra, Sąjunga turi imtis dviejų kryptių ilgalaikės veiklos. Pirma, reikėtų radikaliai sumažinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos energijos. Aš nenoriu, kad Rusija mane šantažuotų manipuliudama dujomis ar nafta, manau, to nenori visi šiuose Rūmuose susirinkusieji. Mes nenorime, kad mūsų politinė veikla ir mūsų principų ir vertybių gynimas priklausytų nuo dujų ar naftos tiekimo.

Antros krypties veikla yra strateginio pobūdžio ir susijusi su mūsų pasiūlymu valstybėms, kurios anksčiau priklausė Sovietų Sąjungai. Kalbu ne tik apie Gruziją, bet ir apie kitas šalis, ypač Ukrainą. Tai, ką šioms valstybėms siūlome mes, yra be abejonės labiau patrauklu nei tai, ką siūlo Rusija. Man džiugu, kad šios nuostatos yra įtrauktos į šiandien įvykusio Tarybos susitikimo išvadas, ir manau, kad ateityje būtų teisinga laikytis šio kurso.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, esu tikras, tai buvo visų viltis ir svajonė, kad Rusija taptų išsivysčiusia demokratine valstybe, gerbiančia tam tikrus principus, kuriais yra grindžiama ir pati Europos Sąjunga. Tačiau šios viltys ir svajonės, regis, liko žlugo. Dabar susiklosčiusi padėtis yra visiškai kitokia. Aš palaikau pareiškimą, kad derybos dėl naujo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo ir aukščiausiojo lygio susitikimas tarp ES ir Rusijos turėtų būti pristabdyti, kol Rusija įvykdys pasirašytuose dokumentuose prisiimtus savo įsipareigojimus. Be to, aš manau, kad sustabdymo laikotarpis turėtų būti ilgesnis ir kad mes Europos Sąjungoje apsvarstytumėme, kokių gi santykių mes iš tikrųjų norime su Rusija. Ar mes galime toliau kalbėti apie bendrą su Rusija saugumo erdvę? Ar mes galime laikyti Rusiją, demonstruojančią vertybes, kurios taip radikaliai skiriasi nuo mūsų puoselėjamų vertybių, savo strateginiu partneriu?

Dar norėčiau paminėti kitą klausimą, susijusį su mūsų energijos saugumu. Mes nenuilstamai kartojame apie Nabuko vamzdyno svarbą. Mes tai kartojame kaip mantrą. Atėjo laikas pereiti nuo žodžių prie veiksmų ir suteikti savo finansinę paramą šiam projektui.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, Taryba pasielgė teisingai aiškiai pareiškdamą Maskvai, kad mes, europiečiai, gerbiame tautų teises ir nepaaukosime šių vertybių jokiems

geopolitiniams paktams ar susitarimams. Be to, mes esame moraliai įsipareigoję savo tautoms, ypač toms, kurioms dešimtmečiais teko kęsti Sovietų imperializmo priespaudą, ginti šiuos laisvės principus.

Tačiau tie, kurie laikė dialogo kanalą su Maskva atviru, pavyzdžiui, Italijos Ministras Pirmininkas S. Berlusconi, taip pat elgėsi teisingai, nes tai buvo būdas paaiškinti Rusijai Europos mąstymo būdą ir įspėti ją apie sugrįžimo prie šaltojo karo pavojų, ne tik politiniu ir ekonominiu požiūriu, bet, kas dar svarbiau, istoriniu požiūriu, nes ateityje gali įvykti taip, kad po tam tikro laiko Europa priims Rusiją į savo ratą arba visiems laikams išskirs ją.

Todėl labai svarbu atsiverti ir palaikyti dialogą. Europa ir jos tautos nenori šaltojo karo, kadangi jis mums primena apie mirtį, persekiojimus...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponai ir ponios, rezoliucija yra pats didžiausias pasiekimas nuo paliaubų susitarimo pasirašymo dienos ir ji aprėpia daugumą reikalavimų, kuriuos po vizito Gruzijoje Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos vardu pateikė Elmar Brok ir aš. Tačiau to nepakanka.

Europos Sąjunga dar neatliko savo vaidmens, o jos patikimumas jau yra pavojuje. Todėl priėmę rezoliuciją turime imtis ryžtingų bendrų veiksmų, kaip aiškiai ir padrąsinamai šiandien pareiškė Komisijos narė B. Ferrero-Waldner. Mes privalome įgyvendinti šią rezoliuciją iki paskutinio taško ir kablelio, taip kaip patys reikalaujame iš Rusijos iki paskutinio taško ir kablelio laikytis šešių punktų plano reikalavimų.

Be to, per pastarąsias savaites mes turėjome progą įsitikinti, kokia svarbi yra ir gali būti Europos Sąjunga, bet mes taip pat pamatėme savo silpnąsias puses, todėl turime imtis veiksmų, įskaitant prevencinius veiksmus, kad šiuos trūkumus ištaisytume. Taip, mes galime imtis tarpininko vaidmens, bet jei šis vaidmuo yra tai, ko mes norime, mes privalome turėti bendrą Europos užsienio politiką, iniciatyvią užsienio, saugumo ir gynybos politiką. Per pastarąsias savaites mes taip pat aiškiai pajutome, kad neturime bendros pozicijos ir kad net dabar mums stinga ryžto. Tai, kad neturime Lisabonos sutarties, mus silpnina.

Vien atkūrimo nepakanka. Mes turime investuoti į šių šalių nepriklausomybę ir išmušti nacionalizmui pagrindą iš po kojų. ES įsipareigojimas yra daug svarbesnis už narystės NATO perspektyvą.

Gerb. Komisijos nare, jūs labai iškalbingai pasakėte, kad santykiuose su Rusija daugiau nebegalime laikytis „įprastinės dalykinės“ pozicijos ir kad mūsų politika turi būti iš naujo įvertinta. Mes privalome investuoti į ekonominį, demokratinį, socialinį ir švietimo stabilumą. Tai nėra vien tik pinigų klausimas. Mes taip pat turime išplėsti Europos kaimynystės politiką ir siūlyti projektus, pavyzdžiui, tokius, apie kuriuos jūs šiandien kalbėjote. Mes nekantriai to laukiame.

Adrian Severin (PSE). – Gerb. pirmininke, pagrindinė problema, kuri prieš mus iškilo, tai ne rasti atsakymą į klausimą, kas teisis, o kas klysta, kas yra agresorius ir kas yra auka ar kas yra suvereni teisė ir neproporcinga reakcija. Tikroji problema yra ta, kad mes realiai neturime priemonių užtikrinti *status quo ante* ar panaudoti veiksmingą spaudimą tokiai šaliai kaip Rusija ir pareikalauti, kad pastaroji pakeistų savo politiką tam tikroje srityje. Be to, mes negalime reikalauti, kad Rusija laikytųsi tarptautinės teisės nuostatos, kurią mes prieš tai patys pažeidėme.

Pasaulis, kuriame kiekviena kritinė padėtis sprendžiama *sui generis* pagrindu, yra ne tvarkos, bet betvarkės pasaulis. Tai, ką mes matome vykstant šiandien, nėra naujojo šaltojo karo pradžia, bet vienpolės tvarkos pabaiga. Tai yra pasaulinė geopolitinė konfrontacija, vykstanti nereguliuojamoje tarptautinėje aplinkoje, kurioje susiduria vienašališki interesai. Žlugus vienpolei tvarkai, bet daugiapolei tvarkai dar neatsiradus, gali įsivyrėti anarchija ir jėgos valdymas.

Vienintelis protingas dalykas, kurį turėtume padaryti, tai sušaukti tarptautinę konferenciją saugumo ir bendradarbiavimo klausimu, kurioje visi pasaulinio ir regioninio lygmens žaidėjai kartu su vietinėmis suinteresuotomis šalimis aptartų ir iš naujo apibrėžtų tarptautinės teisės principus tarptautiniuose santykiuose, tarptautinių organizacijų vaidmenį ir įgaliojimus, vietinių krizių sprendimo tvarką ir saugumo garantijų sistemą, kuri galėtų atitikti konkrečias mūsų laikų galimybes, iššūkius ir pavojus. Tuo tarpu mes turėtume paspartinti ekonominės integracijos, politinės asociacijos ir institucinio derinimo su mūsų rytiniais kaimynais, pavyzdžiui Ukraina ir Moldova, procesą. Tikėkimės, kad Europos Sąjunga pateisins šiuos lūkesčius.

(Plojimai)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Mes šiandien čia jau aptarėme klausimą dėl būtinybės nusiųsti į Gruziją tarptautines taikos palaikymo ir civilines misijas. Kaip Pietų Kaukazo delegacijos narys aš nuoširdžiai palaikau tokią iniciatyvą, juolab kad ir pats šioje pačioje vietoje pavasario pradžioje kalbėjau apie skubią būtinybę imtis šių konkrečių priemonių.

Istorija pavertė daugelį mūsų šalių, įskaitant Gruziją, daugiaetninėmis. Man nerimą kelia labai liūdno scenarijaus perspektyva. Turiu galvoje tai, kad prieš kelias dienas Rusija pripažino Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę. Lyg pratęsdamas tą temą, Šiaurės Osetijos Vidaus reikalų ministras kalbėjo apie Pietų ir Šiaurės Osetijos sujungimą ir prijungimą prie Rusijos, kitaip tariant, apie Pietų Osetijos tapimą Rusijos dalimi.

Daugelio šalių nuomone, susidariusios padėties esmę sudaro prieštaravimas tarp dviejų pagrindinių tarptautinės teisės principų – laisvo tautos apsisprendimo teisės ir teritorinio vientisumo. Mes žinome, kad mūsų atspirties tašku turi būti Helsinkio baigiamasis aktas, bet aš norėčiau paklausti Tarybos, kokių žingsnių yra imamasi, kad būtų užkirstas kelias suverenios valstybės teritorinio vientisumo pažeidimui.

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Tarybos susitikimo rezultatas gali būti apibūdintas kaip pusiau tuščia ar pusiau pilna stiklinė. Yra labai svarbu, kad susitikimo metu buvo pasiektas sutarimas ir Sąjunga kalbėjo vienu balsu. Tačiau liūdina tai, kad bendra Tarybos pozicija nenumato didelio pasistūmėjimo pirmyn. Joje stinga elementų, kuriuos norėtų matyti daugelis čia kalbėjusiųjų.

Rusijai užpuolus Gruziją, Rusijos žiniasklaidoje pasirodė pranešimų apie tai, kaip V. Putinas surado laiko nuvykti į Sibirą ir sutramdyti vietiniams gyventojams grėsmę kėlusį tigrą. Šis įvykis yra labai geras Rusijos elgesio ir santykio su Europa pavyzdys. Tačiau už Europos tigro sutramdymą Maskva nėra visiškai atsakinga. Šiame kontekste norėčiau paklausti, kaip derėtų vertinti „Šiaurės srovės“ ir „Pietų srovės“ projektus kartu su parama, kurią jie gavo iš kai kurių Sąjungos valstybių narių. Solidarumo stygius ir pataikavimas agresoriui visada skatina pastarąjį. Ši tiesa galioja ypač tais atvejais, kai tam tikri partneriai moka už lengvatą, kuriomis naudojasi kiti. Pastaruoju metu girdimi pareiškimai apie Sąjungos vienybę Rusijos atžvilgiu, Rytų partnerystės pabrėžimas ir kiti pareiškimai iš tikrųjų teikia vilčių. Bet jei mes pasitenkinsime tik kalbomis, agresorius galės smogti dar kartą.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau išskirti kelis praktinius šio vakaro diskusijų aspektus. Visų pirma, norėčiau padėkoti Prancūzijos Ministrui už kelis šiuose Rūmuose padarytus gan tiesius pareiškimus.

Aš visiškai pritariu viskam, ką sakė Prancūzijos Ministras. Aš sutinku absoliučiai su viskuo. Nekartosiu jo žodžių, nes rytoj jie bus gausiai cituojami žiniasklaidoje, bet turėčiau pasakyti, kad Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės apibrėžta pozicija yra labai tvirta ir tiksli.

Aš tikiu, kad Europos Sąjunga žengė naują žingsnį: šioje auditorijoje galime sakyti, ką norime, bet mes neformuojame ES užsienio politikos ir neturime galios kištis į ją. Tokią galią turi tik Taryba.

Europos Vadovų Taryba, kiek galiu spręsti remdamasis savo trumpa buvimo Parlamento nariu patirtimi, parodė, kad Europa žengė naują žingsnį, bylojančią apie pokytį. Šiandieninė Taryba parodė, kad Europos Sąjunga iš tikrųjų egzistuoja, net be galiojančios Lisabonos sutarties, ir kad ES geba spręsti labai svarbias problemas.

Aš taip pat norėčiau išreikšti didelę padėką už tai, ką šios krizės atžvilgiu padarė pirmininkaujanti Prancūzija, jos Prezidentas N. Sarkozy, taip pat Vokietijos Kanclerė A. Merkel ir Italijos Ministras Pirmininkas S. Berlusconi. Manau, kad Britanijos Ministras Pirmininkas savo šiandien išsakytose pastabose šio vieningo atsako nenutylėjo, nors jo ankstesniems pareiškimams žiniasklaidoje vargu ar galima buvo pritarti.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad šis naujas žingsnis byloja apie tai, jog Europos Sąjunga vis dėlto egzistuoja. Dabar turėtumėme pradėti apdairiai judėti link narystės NATO ir ES ir stebėti, kaip klostosi reikalai. Prancūzijos Ministras visiškai teisus.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Ponai ir ponios, visų pirma norėčiau padėkoti pirmininkaujančiai Prancūzijai už jos operatyvų ir veiksmingą tarpininkavimą konflikto šalims susitariant dėl paliaubų. Dabar būtina įgyvendinti šešių punktų planą, įskaitant, žinoma, Rusijos karinių pajėgų atitraukimą į pozicijas, kurias jos užėmė prieš konfliktą. Tačiau Gruzijos problema nėra atskiras pavienis klausimas, nes ji susijusi su visa tarpusavyje susietų konfliktų ir problemų Pietų Kaukaze virtine. Todėl labai svarbu, kad Europos Sąjungos veikla viso regiono, t. y. Viduržemio jūros regiono rytinės dalies ir Užkaukazės, atžvilgiu būtų daug veiksmingesnė ir intensyvesnė. Kitaip tariant, labai svarbu sustiprinti rytinę mūsų santykių su kaimynais politikos dimensiją imantis realių priemonių.

Kadangi Parlamente aš atstovauju šaliai, kuri dar neratifikavo Lisabonos sutarties, norėčiau paraginti Čekijos, Švedijos ir, žinoma, Airijos vyriausybes susitelkti ties šios sutarties ratifikavimu, nes ji yra būtina tam, kad galėtumėme vykdyti vieningesnę ir veiksmingesnę bendrą užsienio ir saugumo politiką, leisiančią mums imtis iššūkių, įskaitant iššūkius iš Rytų ir Rusijos, ir spręsti šias problemas.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Šiandien minime Antrojo pasaulinio karo pradžios metines. Karo išvakarėse buvo pasirašytas slapstasis Sovietų Sąjungos ir Vokietijos paktas, o Vakarų Europos šalys pasirinko laikytis nuolaidžiavimo politikos. 1939 m. buvo naiviai tikimasi, kad paaukojus pasirinktas mažesnes valstybes, agresoriaus apetitas bus patenkintas.

Šiuos istorinius faktus man priminė karas Gruzijoje. Gruzija tapo pirmuoju šiandieninės Rusijos iš Sovietų Sąjungos paveldėtų imperialistinių siekių taikiniu. Rusija naudoja Gruziją kaip bandomąjį poligoną, kad išsiaiškintų, kiek Sąjungos valstybės narės yra pasirengusios taikstyti su tokiais jos veiksmais. Rusija nesitiki, kad valstybės narės priims griežtą poziciją. Atsižvelgiant į tai, kad įvyko ginkluotas konfliktas, Europos Parlamentas neturėtų patvirtinti tokių Rusijos lūkesčių. Mes privalome priimti bendrą, vienareikšmišką ir ryžtingą poziciją. Gruzija turi teisę tikėtis mūsų diplomatinės ir materialios paramos. Europos Parlamentas turėtų nusiųsti į Gruziją savo stebėtojus, kad pastarieji išsiaiškintų, ar informacija apie etninį valymą yra teisinga. Mes privalome dėti visas pastangas, kad būtų sustabdyta Rusijos ekspansija ir užkirstas kelias tragiškų istorijos pamokų pasikartojimui.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, mes stebime „istorijos pabaigos“ paradigmos žlugimą, bet šis pokytis taip pat žymi ir svajonėmis pagrįsto mąstymo eros pabaigą, nes taiką tik kalbant keičia taika sutelkiant jėgas ir solidarizuojantis.

Rusija savo noru stojo į nestabilių ir neprognozuojamų valstybių gretas. Ji nebegali toliau būti vertinama kaip stabili partnerė ir, akivaizdu, ji nepriima mūsų bendrų vertybių. Savo įsiveržimu į Gruziją Rusija metė iššūkį pagrindiniams tarptautinės saugumo sistemos principams siekdama pakeisti juos jėgos principu grindžiamu modeliu.

Dabar viskas priklauso nuo ES veiksmų, ne tik reakcijos. Jokių „įprastinių dalykiškų santykių“ reiškia, jog būtina imtis konkrečių veiksmų, nes Rusija supras mūsų poziciją tik tuo atveju, jeigu mes veiksime.

Aš siūlau imtis konkrečių priemonių: pirma, Gruzijoje įvesti tikras tarptautines taikdarių pajėgas, nes Rusija vienu metu negali būti ir taikdariu, ir agresoriumi; antra, išaldyti derybas dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo; trečia, sustabdyti „Pietų srovės“ ir „Šiaurės srovės“ projektų įgyvendinimą; ketvirta, išaldyti supaprastinto vizų režimo taikymą; penkta, atšaukti sprendimą dėl olimpinio žaidynių surengimo Sočyje.

Jei nesiimsime konkrečių veiksmų, Rusija ne tik niekada nepaleis Gruzijos, bet ir vadovausis tuo pačiu modeliu kitų valstybių atžvilgiu. Pirmasis prioritetinis demokratinės bendrijos uždavinys yra nustatyti griežtas ribas. Šiandien mes privalome duoti atsaką į šį moralinį iššūkį. Jei ne mes, tai kas? Jei ne dabar, tai kada?

(Plojimai)

Katrin Saks (PSE). – (ET) Pavasarį įvykusių rinkimų metu buvau Gruzijoje, Gorio mieste, ir sutikau moterį, kuri prieš 15 metų buvo priversta palikti Abchaziją. Šiandien ji turėjo palikti savo gimtinę ir tapti pabėgėle antrą kartą. Tai tikra tragedija.

Tragiška yra ir tai, kad šiandien šiuose Rūmuose mes girdime tiek daug skirtingų įvykių Gruzijoje aiškinimų, todėl, mano nuomone, pirmiausia yra labai svarbu suformuoti nepriklausomą tarptautinę komisiją, kuri nuvyktų į Gruziją ir ištirtų, kas iš tikrųjų ten įvyko.

Įvykęs konfliktas nėra konfliktas tarp gruzinų ir osetų ir jis prasidėjo ne rugpjūčio 8 d., tai taip pat nėra tik konfliktas tarp Rusijos ir Gruzijos. Tai yra konfliktas tarp vertybių ir mes visi esame į jį įpainioti.

Christopher Beazley (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, manau, svarbu padėkoti pirmininkaujančiai Prancūzijai, Prezidentui N. Sarkozy ir šiandien čia dalyvaujančiam B. Kouchneriui ne tik už tai, kad įvykus šiai krizei jie priėmė labai tvirtą poziciją Rusijos atžvilgiu, bet ir už tai, kad jiems pavyko išlaikyti Europos Sąjungos vienybę, kurios, deja, pasigedome 2003 m.

Aš prisijungiu prie tų, kurie teigia, kad šis klausimas, koks sunkus jis bebūtų, nėra tik Gruzijos ir neteisėtos invazijos į šią valstybę ir jos okupavimo klausimas. Norėčiau pasakyti Komisijos narei, kad tai yra ir ES santykių su Rusija klausimas ir jo esmę sudaro tai, ką mes čia šiandien apibūdinome kaip mūsų bendros vertybės. Aš asmeniškai sunkiai įžvelgiu, kokias bendras vertybes mes galime turėti su šalimi, kuri naudoja

jėgą, vykdo karinę agresiją ir veda propagandinį karą siekdama apkaltinti okupuotą valstybę invazija ir agresija.

Panašu, kad partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas bus išaldytas kurį laiką, kol Rusija atitrauks savo karines pajėgas. Bet ką mes darysime, jeigu Rusija atsisakys tą padaryti? Mums sakoma, kad turime palaikyti dialogą, bet koki dialogą galima vesti su partneriu, negerbiančiu vertybių, kurias jūs puoselėjate ir stengiatės apginti?

Man atrodo, kad istorinės perspektyvos požiūriu mes norime darnių santykių su Rusija, bet ne mums brangių vertybių sąskaita. Aš sutinku su T. Kelam ir kitais, kad Rusija jau kenčia nuo savo veiksmų pasekmių didžiulio investicijų į jos rinkas stygiaus pavidalu, nes tarptautiniai investuotojai dabar laiko Rusiją labai nesaugia šalimi investuoti. Tačiau „Pietų srovės“ ir „Šiaurės srovės“ projektai taip pat turėtų būti iš naujo išnagrinėti. Mes negalime tęsti šių projektų veiklos, tarsi Rusijos monopolija energijos tiekimui būtų visiškai normalus dalykas. Taip pat būtina persvarstyti klausimą dėl olimpinio žaidynių surengimo Sočyje, nes olimpinio paliaubų paskelbti negalima.

Rusai suvoks savo elgesio pasekmes, kai mes imsime ryžtingų veiksmų, o ne paprasčiausiai taikysimės prie jų nustatytos darbotvarkės.

(Plojimai)

Raimon Obiols i Germà (PSE). – (ES) Trumpai norėčiau pasakyti du dalykus. Pirma, manau, esu teisus sakydamas, kad J. P. Jouyet anksčiau su apgailėstumu spaudoje pareiškė, kad neigiamiems referendumo rezultatams Airijoje įtakos turėjo konservatyvūs JAV sektoriai, kitaip tariant, tam tikri konservatyvūs sektoriai. Manau, dabar visi mes gailimės, kad taip ekstravagantiškai liaupsinome neokonservatyvią politiką sprendžiant krizės Kaukaze klausimą. Šiuo atžvilgiu daugelis turėtų jaustis atsakingi už tai.

Tbilisis atsakingas už tai, kad priėmė nesuprantamą sprendimą imtis karinių veiksmų. Maskva atsakinga už tai, kad priėmė sprendimą duoti žiaurų ir neproporcingą atsaką. Vašingtonas su savo kadenciją laimingai bebaigiančiu prezidentu yra atsakingas už tai, kad daugelį metų kurstė įtampą šiame regione.

Antra, aš manau, kad Europai tenka svarbiausia pareiga, kurią galima įvykdyti tik sutelkus politinę, o ne vadinamą „švelnią jėgą“ ar karinę jėgą, o tai priklauso nuo to, kiek vieningos bus visų valstybių narių vyriausybės.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Dėkui, gerb. pirmininke. Daugelį metų įtakingi Rusijos politikai kurstė įtampą Gruzijoje, kuri galiausiai peraugo į trumpą, bet labai griaunamąjį karą. Rusijos karinės pajėgos pažeidė tarptautinę teisę ir įsiveržė į suverenios valstybės teritoriją. Kremlius apvainikavo šis procesas dviejų separatistinių Gruzijos sričių nepriklausomybės pripažinimu. Taip tarptautinės politikos arenoje atsirado nauja dimensija. Ši padėtis pavojinga, iš dalies su Rusiją bendrą sieną turinčių valstybių požiūriu, iš dalies ir Rusijos požiūriu, nes Putinas ir jo žmonės sukūrė pavojingą precedentą patys sau.

Kodėl svarbu, kad tarptautinė bendrija susivienytų? Rusijos politikai dabar tyli, nes ėmėsi kraštutinių priemonių dabar atsidūrę aklavietėje, todėl mes turime kuo geriau išnaudoti šį momentą. ES privalo primygtinai reikalauti, kad į Gruziją būtų nusiųstos neutralios tarptautinės taikdaryų pajėgos, kurios pakeistų patikimumą ir autoritetą praradusias Rusijos taikdaryų pajėgas. Būtina persvarstyti sprendimą dėl supaprastinto vizų režimo taikymo Rusijos gyventojams, kartu galiausiai sušvelninant vizų režimo reikalavimus Gruzijos atžvilgiu. Gruzija yra sudėtinė mūsų kaimynystės politikos dalis, todėl mes privalome užtikrinti kuo didesnę paramą atkuriant šią šalį. Ačiū.

Giulietto Chiesa (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, Saakašvilio avantiūra yra neatleistinai klaidingo manymo, kad Rusija neatsakys karine agresija, kas tikrovėje įvyko, rezultatas.

Dabar Rusija ne tokia, kokia buvo 2000 m., ir ji daugiau neatsisakys savo taktinių ar strateginių pozicijų. Pirmas dalykas, kurį turime padaryti, yra pažvelgti faktams į akis: ši klaida rimtai pakenkė Europai ir jos vienybei. Mes negalime leisti sau pakartoti šią klaidą ir negalime leisti, kad kas nors verstų mus pakartoti ją. Kai kas mano, kad dabar derėtų paspartinti Ukrainos ir Gruzijos įstojimo į NATO procesą, bet aš raginu šiuos žmones pirma labai rimtai pagalvoti, nes toks sprendimas nė kiek nepadidins mūsų saugumo, priešingai, saugumui iškils pavojus. Kaip visi dabar įsitikinome, Rusija sureaguos, gal ne panašiomis priemonėmis, bet atsakomųjų priemonių be abejonės ji ims. Tada netrukus galėsime sulaukti dar didesnės krizės nei rugpjūčio mėn. ir pačiame Europos vidury – Ukrainoje. Būtų išmintinga iš naujo atlikti skaičiavimus, nes jie buvo klaidingi, ir sėsti prie derybų stalo su Rusija abipusiškumo pagrindu ir...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, užvakar aš ilgai prie pietų stalo kalbėjausi su vienu iš išmintingiausių žmonių Europoje Otto von Habsburgu. Remdamasis savo plačiomis žiniomis apie faktus, jis pasakė, kad Europos vyriausybės yra labai korumpuotos, nes yra gerai žinoma, kad Rusija naudoja naują slaptą ginklą prieš Vakarus – visuotinį kyšininkavimą. Galbūt šiandien įvykusio Tarybos susitikimo metu šis klausimas, susijęs su tamsia Europos politikos kertele, buvo labiau nušviestas.

Jeigu Taryba ir Parlamentas, paskutinės politinio sąžiningumo tvirtovės Europoje, nereikalaus Rusijos nedelsiant atitraukti savo okupacines pajėgas iš Poti miesto ir paties okupanto nustatytos buferinės zonos, virš mūsų silpstančios Europos pakibs grėsmingas politinės katastrofos debesis. Šių zonų labiausiai reikia Rusijai ir Osetijos kontrabandininkams, kad galėtų užkirsti galimybę Gruzijai kontroliuoti tarptautines sienas tarp marionetinės Osetijos ir vis dar nepriklausomos Gruzijos. Sumanymas leisti okupantui iki lapkričio mėn. vyksiančio ES ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimo pastatyti įtvirtinimus yra visiškai klaidingas ir rodo, kad Otto von Habsburgas greičiausiai yra teisus.

(Plojimai)

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, iš mūsų nekantriai laukia įžvalgaus padėties įvertinimo ir ryžtingos pozicijos. Jungtinės Amerikos Valstijos dėl rusų pageidavimų ir šiuo metu vykstančių rinkimų negali imtis visuotinės politinės padėties katalizatoriaus vaidmens šiame Sąjungai kaimyniniame regione.

Mes, Europos Sąjunga, turime unikalią istorinę galimybę sukurti savo užsienio ir saugumo politiką ir plėtoti Europą jos pasiekimų ir patirties pagrindu. Mes negalime praleisti šią galimybę. Vien tik pasmerkdami Rusiją problemos neišspręsimė. Net jei paskelbėme Kosovo nepriklausomybę pažeisdami tarptautinę teisę ir tokiu būdu atvėrėme Pandoros skrynią, vis dėlto turėtumėme grįžti prie tarptautine teise ir pagarba žmogaus teisėms grindžiamo sprendimo.

Turėtumėme būti tvirti ir imtis politinių veiksmų. Būtina priimti aiškią, vieningą ir tvirtą poziciją Rusijos atžvilgiu, bet ši pozicija kartu turėtų būti nukreipta į sprendimo suradimą ir partnerystę, nes 2008 m. mes jau turime būti aiškiai apsisprendę dėl santykių su Rusija.

Globojami Europos Sąjungos, mes turėtumėme pasiūlyti surengti regioninę konferenciją, kuri surastų išeitį iš susidariusios padėties ir nutartų dėl partnerystės ateities. Tik Europos Sąjungos pasiryžimas kalbėti vienu balsu leis mums sumažinti destruktivų nacionalistinį įtūžį, kuris visada nenumaldomai veda prie karo.

Urszula Gacek (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandien Taryba pasiekė sutarimą Rusijos klausimu. Šį pasiekimą galime laikyti tam tikra sėkme, nors daugelis buvo nusivylę tokiu švelniu elgesiu su Rusija. Dabar mes turime palaukti Rusijos reakcijos. Nėra abejonės, kad Rusijos spaudoje bus cituojamos tos mūsų diskusijų vietos, kur Tarybos atstovai ir kai kurie Europos Parlamento nariai kaltino Gruziją. Viešai Maskva griežtai kritikuos Tarybos poziciją, bet neoficialioje aplinkoje ji išreikš savo pasitenkinimą.

Norėtųsi pasakyti tiems Maskvoje, kurie yra prie valdžios vairo – per anksti džiaugiatės. Europa daugiau nebelaiko jūsų patikimu partneriu, kuris laikosi savo žodžio ir gerbia tarptautinę teisę. Europa rimtai svarsto, ar gali būti priklausoma nuo Rusijos naftos ir dujų. Europa šiandien elgiasi su jumis ne per daug griežtai, bet jūsų rėmėjų gretos labai išretėjo.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Mes visi sutariame, kad būtina pasmerkti Rusiją už pilietybės suteikimą, karinį vaidmenį bei Abchazijos ir Osetijos nepriklausomybės pripažinimą. Kartu mes turėtumėme pasmerkti ir Gruziją, nes jos vadovai turėjo iš anksto žinoti, kokią geopolitinę erdvę manevrui jie turės. Mes taip pat sutinkame, kad Gruzijoje turi būti dislokuotos tarptautinės taikdaryų pajėgos, bet mes nekalbame apie tai, kokių pagrindų turėtų būti priimtas ilgalaikis sprendimas, nes pagal Ahtisaario planą Abchazijai ir Pietų Osetijai būtų suteikta tik plati autonomija. Mes kalbame apie viską, tik ne apie nukentėjusias mažumas. Todėl aš manau, kad ne tik konfliktas turi būti išaldytas, bet ir visais aspektais mūsų mąstymas. Turime surasti ilgalaikį šios problemos sprendimo būdą.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Gerb. pirmininke, daugiausia dėmesio mes skiriame Rusijos karinei intervencijai į Gruziją. Galimas kasetinių bombų panaudojimas ir už ginčijamos teritorijos esančio uosto okupavimas yra priežastys, pagrįstai keliančios pyktį.

Tačiau tai, mano nuomone, netaikoma Pietų Osetijos ir Abchazijos apsaugai. Nuo Sovietų Sąjungos griūties šie du regionai praktiškai nebuvo Gruzijos dalis. Dauguma šių nedidelių valstybių gyventojų jokiais aplinkybėmis nenorėjo priklausyti Gruzijai, taip kaip Kosovo gyventojai jokiais aplinkybėmis nenorėjo

priklausyti Serbijai. Deja, jei jie priklausytų šioms šalims, jie būtų laikomi tik antrarūšiais piliečiais. Šiems žmonėms lygios teisės ir demokratija taps įmanomu dalyku tik jei bus liautasi diskutuoti jų atsiskyrimo tema ir jiems bus suteikta garantija, kad jokios išorės karinės jėgos jų neužpuls.

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad turime rimtą pagrindą kritikuoti Rusiją, bet ne už tai, kad ji *de facto* pripažino šių dviejų mažų valstybių nepriklausomybę. Kosovo atvejis negalėjo likti vienintelis...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją.)

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Paradoksalu, kad įvykiai Gruzijoje rutuliojosi būtent rugpjūčio mėn., kaip ir buvusioje Čekoslovakijoje prieš 40 metų, kai į mano šalį taip pat buvo įsiveržta ir ją daugybei metų okupavo Sovietų armija.

Gerb. kolegos, mes neturėtumėme užmiršti, kad Rusija tokiais savo veiksmais parodė, kad praeities ji neatsisakė. Kaip ir 1968 m., ji net nedvejodama įvedė tankus, kad pasiektų savo politinius tikslus. Dar kartą karinė jėga destabilizuoja šalis, kurios siekia išsilaivinti iš Rusijos įtakos. Šiandien tai vyksta Gruzijoje, rytoj jos likimas gali ištikti Ukrainą.

Esu įsitikinusi, kad ES privalo būti dar tvirčiau nusistačiusi prieš Rusiją dėl Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės pripažinimo. Esu įsitikinusi, kad ES atsakas turi būti intensyvesnis bendradarbiavimas su Gruzija ir ypač Ukraina, ne tik žodžiais, bet ir konkrečiais veiksmais.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Gerb. pirmininke, Gruzija nėra tik paprastas tarptautinės politikos epizodas. Tai yra grandininės reakcijos su svarbiomis pasekmėmis pradžia.

Pirma, šie įvykiai byloja apie karinį Rusijos sugrįžimą ir tai turėtų būti atspindėta dabar rengiamoje naujoje Europos saugumo strategijoje.

Antra, šis akivaizdus *reconquista* kalba apie Rusijos norą panaudoti įgytas naujas jėgas kompensuojant praeito amžiaus paskutiniame dešimtmetyje patirtus nuostolius ir atsimokant už tada patirtą pažeminimą, o ne apie jos norą prisidėti prie ateities pasaulio formavimo.

Trečia, tai išryškina Europos pozicijos silpnumą dėl didėjančio jos priklausomumo nuo Rusijos energijos ir vilkinamo Lisabonos sutarties ratifikavimo.

Ketvirta, tai gali atkurti arba toliau ardyti transatlantinę vienybę.

Penkta, tai rodo, jog būtina stiprinti tarptautinę teisę, tiek konceptualiu, tiek ir jos paisymo požiūriu.

Šešta, tai aiškiai rodo, kad ES turi skirti didesnę dėmesį Juodosios jūros regionui, kuriam reikia daugiau nei sinergijos.

Charles Tannock (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš palaikau demokratinę Gruzijos teisę siekti saugumo vakaruose ir nepritariu neproporcingai Rusijos agresijai ir besitęsiančiai Gruzijos okupacijai. ES privalo teikti didesnę pagalbą atkuriant Gruziją, taip pat paspartinti ES laisvosios prekybos sutarties pasirašymą ir supaprastinto vizų režimo įvedimą. Gruzijai taip pat turėtų būti leista siekti visateisės narystės NATO. Dabar neturėtumėme praleisti šios progos ir pasinaudodami ES bendra išorės energijos saugumo politika išsilaivinti nuo Europos naftos ir dujų tiekimą smaugiančių Maskvos rankų. Vokietija ir Italija kartu su Gazpromu tiesia dujotiekius. Kad būtų užtikrinta pusiausvyra, ES taip pat turėtų remti „Baltosios srovės“ dujotiekio tiesimo projektą, kuris sudarys sąlygas tiekti dujas iš Kaspijos jūros į Europą per Gruziją ir Ukrainą – abiejų valstybių vyriausybės remia šį projektą – apeinant Rusiją. Mūsų atsakas, kuris ilgalaikėje perspektyvoje pakirs Gazpromu monopoliją ir nebeleis Rusijai manipuliuoti dujų klausimu kaip ginklu, suduos rimtą smūgį Rusijai.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, kalbėsiu trumpai, nes Bernard Kouchner jau du kartus pasisakė, taip pat žinau, kad ir jūs turite daug darbo.

Šioms diskusijoms artėjant į pabaigą, pirma norėčiau padėkoti jums visiems už nuolatinį dalyvavimą sprendžiant šį klausimą. Priimtos rezoliucijos, tai, kad pirmininkas Saryusz-Wolski sušaukė Užsienio reikalų komiteto posėdį rugpjūčio 20 d. ir kad Isler Béguin, kaip ji pati pažymėjo, nuvyko į konflikto regioną ir ne tik padarė tvirtą viešą pareiškimą ne tik šios institucijos vardu, bet ir Europos Sąjungos vardu, patvirtina Europos Parlamento dalyvavimą sprendžiant šios susidariusios krizės klausimą.

Todėl mane labai nustebino čia išsakytos tam tikros pastabos apie Europos Sąjungą: pirma, kad ji nesureagavo, antra, kad ji buvo bejėgė ir trečia, kad ji prisidėjo silpnojo pozicijai. Jei Europos Sąjunga neturėjo įtakos, jei ji

neatliko savo vaidmens šioje krizėje, tai norėčiau sužinoti, kas gi tai padarė? Kas buvo stiprus? Kas laikėsi kariškai ir visais kitais atžvilgiais pasirodė gerai? Be Europos Sąjungos, kuri vienintelė ėmėsi veiksmų, jokios kitos jėgos nemačiau. Būtent šios krizės metu pamatėme Europos Sąjungą naujoje šviesoje kaip partnerį ir jėgą.

Visi turime savo įsipareigojimus. Europos Sąjungai tenka kita atsakomybė nei NATO ar JAV. Tačiau remdamasi savo vertybėmis ir priemonėmis – prie šio klausimo aš sugrįšiu vėliau – Europos Sąjunga savo įsipareigojimus įvykdė.

Mums sakoma, kad Rusijos vertybės skiriasi nuo tų, kurias puoselėja Europos Sąjunga, bet kalbant tarp mūsų, tai ne naujiena. Čia jokios sensacijos nėra. Mes žinome, kad Rusijos vertybės skiriasi nuo Europos Sąjungos vertybių. Net jei Rusija ir puoselėtų tas pačias vertybes, vis tiek mums reiktų atsakyti į tam tikrus klausimus. Visi šie klausimai susiję su tuo, kokius santykius mes norime palaikyti su šia kaimynine valstybe, kokią partnerystę mes norime sukurti su ja, koki dialogą norime plėtoti, kaip galėtumėme paskatinti Rusiją vykdyti savo pareigas ir prisiišti įsipareigojimus ir kaip galėtumėme nukreipti ją linkme, labiau suderinama su tarptautine teise. Būtent į šiuos klausimus turėtumėme atsakyti. Aš asmeniškai niekada nemaniau, su visa pagarba Rusijai, kad mes puoselėjame tas pačias vertybes, o Rusiją aš pažįstu neblogai.

Trečia mintis, kurią čia visi išsakė, yra ta, kad nepaisant mūsų greitos reakcijos ir viso, ką šiandien padarėme, mes negalime toli pasistūmėti į priekį, nes dabar neturime būtinųjų priemonių, kurias turėtumėme, jeigu Lisabonos sutartis būtų ratifikuota. Ši krizė aiškiai parodė, kaip būtina mums turėti šią Sutartį, kaip būtina mums sustiprinti savo užsienio ir gynybos politiką. Kaip kai kurie čia kalbėjusieji teisingai pažymėjo, mes privalome šiuos klausimus išsiaiškinti.

Dabar norėčiau pakalbėti apie Tarybą. Šiandieninis Tarybos susitikimas yra pradžios taškas. Jame nebuvo aptarti visi klausimai, susiję su tuo, kaip Europos Sąjunga galėtų išspręsti šią krizę ir kokie turėtų būti jos santykiai su Rusija. Šiandien buvo tik apžvelgta susiklosčiusi padėtis ir įvertintos Europos Sąjungos ir Rusijos santykių pasekmės. Mums buvo svarbu išsiaiškinti, ar esame vieningi ir galime atlikti aktyvų vaidmenį šioje krizėje.

Šis Tarybos susitikimas parodė, kad esame vieningi, ėmėmės veiksmų ir laikomės tvirtų pozicijų. Norėčiau priminti jums, kad mes pasmerkėme neproporcingą Rusijos reakciją, suteikėme Gruzijai finansinę, humanitarinę, ekonominę ir politinę paramą. Patvirtinome būtinybę stiprinti santykius tarp Europos Sąjungos ir Gruzijos, įgyvendinti šešių punktų konflikto išsprendimo planą, kuris, kaip kai kurie iš jūsų pažymėjo, apima realiai egzistuojantį tarptautinės stebėsenos mechanizmą, ir sprendimą nusiųsti į Gruziją ES ypatingąjį atstovą, kuris byloja apie ES įsipareigojimą šios krizės atžvilgiu. Taip pat patvirtinome būtinybę stiprinti rytinę partnerystę, ypač su Juodosios jūros regiono šalimis ir Ukraina, apie ką buvo aiškiai pabrėžta šiandien padarytose išvadose, ir sukurti tokią energetikos politiką, kuri apimtų didesnę energijos šaltinių įvairovę, užtikrintų didesnę mūsų nepriklausomybę ir būtų geriau organizuota Europos lygmeniu.

Visa tai, apie ką jūs ši vakarą kalbėjote, man yra suprantama. Būkite tikri, kad pirmininkaujanti Prancūzija neužmirš apie visų mūsų norą turėti įvairesnę, labiau nepriklausomą ir geriau organizuotą Europos energetikos politiką. Šiuo atžvilgiu galite visiškai pasitikėti Prancūzija.

Tai pradžios taškas, nes buvo nutarta, kad Europos Sąjungos Tarybos Pirmininkas, Komisijos Pirmininkas ir ypatingasis atstovas rugsėjo 8 d. leis iš svarbią kelią aplankydami Maskvą ir Tbilisį. Būtent šiame kontekste ir turėtumėme vertinti tolesnius veiksmus, kurių mums būtina imtis.

Galiausiai mes sutarėme dėl to, kad derybos partnerystės susitarimo klausimu turėtų būti atidėtos, kol Rusija atitrauks savo pajėgas į ankstesnes pozicijas.

Būtent todėl šis Tarybos susitikimas yra pradžios taškas. Mūsų tikslas šiandien nebuvo išspręsti visas problemas, bet parodyti mūsų vienybę ir pasiryžimą. Tam mums būtinas Europos Parlamento palaikymas.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – (DE) Gerb. pirmininke, esu paskutinė kalbėtoja šiuo klausimu, todėl pasistengsiu kalbėti kuo trumpiau, tačiau norėčiau išryškinti tris šių diskusijų aspektus.

Pirma, esu tikra, nereikia net priminti, kad būtent šią dieną, rugsėjo 1-ąją, 1939 m. prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Šiandien minėdami jo metines mes diskutuojame apie naują išsižiebusį karą, bet šį kartą mums, Europos Sąjungai, pavyko labai greitai jį sustabdyti. Mano nuomone, tai labai svarbu. Būtent todėl šios diskusijos buvo tokios ilgos ir apėmė platų klausimų ratą, bet jos taip pat buvo vaisingos. Panašios diskusijos, užbaigtos svariomis išvadomis, vyko ir Taryboje. Mano nuomone, Europos Sąjungos patikimumas ir vieningumas šiuo atžvilgiu atliko svarbų vaidmenį. Kaip minėjau ir kaip pasakė einantis Tarybos Pirmininkas J. P.

Jouyet, tai buvo pagrindinis mūsų patikimumo ir Europos Sąjungos vienybės išbandymas, bet mes jį labai sėkmingai išlaikėme.

Kaip girdėjome, pagalba Gruzijai yra svarbi. Minėjome, kad būtina suteikti humanitarinę pagalbą ir paramą atkuriant šalį, ir šiuo atžvilgiu sieksime Parlamento palaikymo. Jau dabar turėčiau jums padėkoti už suteiktą paramą, bet, žinoma, mes dar kreipsimės į jus ir pateiksime tikslesnius skaičius. Tačiau labiausiai man rūpi susitarimas dėl supaprastinto vizų režimo. Be abejo, mes suvokiame, kad šiuo atžvilgiu Gruzija yra diskriminuojama, nes abchazai ir pietų osetai, kurių daugelis turi Rusijos pilietybės pasus, yra privilegijuotoje padėtyje lyginant su gruziniais. Bet aš taip pat norėčiau pažymėti, kad daug atskirų valstybių narių prisidėjo prie to, kad susidarė tokia padėtis. Tas pats pasakytina ir apie laisvosios prekybos susitarimą. Norėčiau priminti jums, kad mes jau buvome nustatę tris klausimus, susijusius su Europos kaimynystės politikos stiprinimu, bet tuo metu tikrojo visų valstybių narių sutarimo jų atžvilgiu dar nebuvo. Vienas iš šių klausimų buvo mobilumas, kitas – ekonominės partnerystės, o trečiasis klausimas buvo susijęs su saugumo stiprinimu, o tai, be abejo, reiškia, kad ir Rusijos atveju būtina aptarti visus konfliktus, veiksmus ir pasekmes.

Mes stovime ties sankryža, bet tai, kaip rutuliosis įvykiai ateityje, priklauso nuo Rusijos elgesio, nes, kaip šiandien buvo kalbėta, būtent Rusija turi prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir jeigu ji neatitrauks iš Gruzijos savo pajėgų, mes nebetęsime derybų naujo susitarimo klausimu. Rusija turi apsispręsti, ar laikysis reikalavimų, kuriuos šiandien aptarėme. Aš labai tikiuosi, kad rugsėjo 8 d. pavyks surasti tinkamą išeitį iš susidariusios padėties.

Toliau yra dvi pagrindinės pasekmės: kaimynystės politikos išplėtimas, „EKP plius“ ar kaip kitaip jį vadinsime, turi būti stiprinamas regioniniu ir dvišaliu lygmeniu, vadinasi, mūsų veikla neturi apsiriboti vien tik Gruzija, ji taip pat turi aprėpti Ukrainą, Moldovą ir kitas šalis. Mes apie tai dažnai kalbame, bet tikiuosi, kad dabar galbūt sulauksime didesnio atskirų valstybių narių palaikymo.

Baigdama norėčiau tarti žodį apie energetikos politiką. Tai dar vienas klausimas, kuris pastarųjų 18 mėn. laikotarpiu man ypač rūpėjo, ir aš galiu patikinti jus, kad ir ateityje mano asmeninis dėmesys šiam labai svarbiam klausimui nesumažės.

Tuo norėčiau baigti savo trumpą apžvalgą klausimais, kurie buvo svarstyti šių ilgų ir labai svarbių diskusijų metu.

(Plojimai)

Pirmininkas. ? Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks trečiadienį.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), raštu. – (RO) Kaip pranešėja Juodosios jūros regiono klausimu, aš visada primygtinai pabrėžiu, kad neišspręsti konfliktai yra pagrindinis iššūkis regioniniam stabilumui ir kad ES turi užmegzti tvirtus ir glaudžius ryšius su minėtu regionu.

Rusijos veiksmai Gruzijoje yra apgailėtini, kelia pavojų regiono ir Europos stabilumui ir yra visiškai nepriimtini tarptautinei bendrijai.

Todėl būtina, kad ES kuo skubiau pereitų nuo pažadų prie veiksmų ir parodytų savo tvirtumą tiek savo veiksmuose Gruzijoje, tiek ir santykiuose su Rusija.

Tam, kad Juodosios jūros regione būtų užtikrintas stabilumas, ES savo veikloje turi vadovautis trimis pagrindiniais principais.

Pirma, visi sprendimai turi būti priimami vadovaujantis Gruzijos teritorinio vientisumo neliečiamumo principu ir tarptautine teise.

Antra, konfliktų šiame regione valdymo formulė turi būti persvarstyta, kad šie konfliktai galėtų būti kuo greičiau išspręsti. Tai reiškia, kad ES aktyviai dalyvaus taikos palaikymo operacijose Gruzijoje, taip pat kitų konfliktų šiame regione, pavyzdžiui, Padnestrės konflikto, valdymo ir išsprendimo procese.

Taip pat ES turi dėti kuo didesnes pastangas, įskaitant Nabuko projekto plėtojimą, kad būtų užtikrintas energijos tiekimo saugumas.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, J. P. Jouyetai ir B. Ferrero-Waldner, visų pirma norėčiau padėkoti savo kolegoms, kurie palaikė Europos Sąjungai pirmininkaujančią Prancūziją ir N. Sarkozy veiksmus šiame sudėtingame tarp Rusijos ir Gruzijos išsibūsiame konflikte.

Aš sutikčiau su tuo, kad visiems laikams būtų nustatytos buvusios Rytų Romos imperijos sienos su Balkanais ir Kosovu vakaruose ir Kaukazu, Pietų Osetija ir Abchazija šiaurėje. Europinis požiūris turi būti grindžiamas pagarba žmonėms. Atsižvelgiant į tai, kad padėtis Gruzijoje tapo iš tiesų labai rimta, aš siūlau surengti neeilinį Europos Parlamento ir nacionalinių valstybių narių Užsienio reikalų komitetų susitikimą, nes būtent mes, parlamentariai, atstovaujame žmonėms.

Pagaliau tampa aišku, kad 2007 m. pabaigoje Europos Komisijos priimtose „Juodosios jūros sinergijos“ iniciatyvos nepakanka. Dabar Sąjungai būtina pasiūlyti iš tikrųjų ambicingą kaimynystės politiką su Juodosios jūros regiono šalimis ir pradėti šios politikos įgyvendinimą nuo laisvosios prekybos erdvės sukūrimo.

Titus Corlăţean (PSE), raštu. – (RO) ES neturi teisės leisti, kad Gruzijos scenarijus pasikartotų ir kituose konfliktų regionuose.

Įvykiai Gruzijoje yra rimtas ES gebėjimo reaguoti į išsilydusius konfliktus buvusioje Sovietų teritorijoje ir dalyvauti sprendžiant juos išbandymas. Būtina, kad Europos Sąjunga apsvarstytų galimybę nusiųsti į Gruziją civilę ES stebėtojų misiją, kuri stebėtų, kaip vykdomi paliaubų susitarimo reikalavimai.

Neproporcingas Rusijos atsakas Pietų Osetijoje turėjo neigiamą poveikį civiliams gyventojams ir infrastruktūrai ir rimtai pažeidė tarptautinės teisės principus. Tai akivaizdžiai byloja apie būtinybę sustiprinti saugumą nusiunčiant į Gruziją tarptautines ir nešališkas taikos palaikymo pajėgas.

ES taip pat turėtų rimtai apsvarstyti galimybę užmegzti nuoseklesnį bendradarbiavimą su Moldovos Respublika ir jei Kišiniovas garantuos, kad bus laikomasi tam tikrų demokratinių standartų, suteikti šiai šaliai aiškesnę europinę perspektyvą.

Kad būtų sustiprinti draugiški santykiai ir išvengta bet kokių konfliktinių padėčių, regioninis bendradarbiavimas tarp Juodosios jūros regiono šalių turėtų tapti oficialiai įtvirtintu, pavyzdžiui, sukuriant Juodosios jūros regiono šalių sąjungą, daug aspektų apimančiu bendradarbiavimu.

Dragoş Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Gerb. Europos Parlamento Pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos nare, kolegos.

Norėčiau pareikšti savo užuojautą tiek Rusijos, tiek ir Gruzijos piliečiams, kurie neteko savo artimųjų šiame beprasmiškame konflikte. Istorijos posūkis lėmė taip, kad dabar kalbu čia kaip Europos pilietis, turintis galias šaknis Rusijoje ir Gruzijoje, kaip pilietis, kuris jaučiasi Europos įvairovės, bet mažiau jos vienovės dalimi.

Šiame konflikte mes pabrėžiame energetikos padėtį Europoje, Rusijos „imperialistinę“ poziciją, Gruzijos nacionalizmą ir diplomatijos stygių, bet užmirštame tai, kad šiame konflikte žuvo žmonės ir žlugo viltys. Aš manau, kad šiandien mums visiems kaip niekada svarbu jaustis diplomatinės ir nacionalinės pusiausvyros principu grindžiamos palankios ir konstruktyvios vienovės dalimi, kad galėtumėme deramai pasirengti pagrindiniams iššūkiams, kurie laukia mūsų ateities kartų.

Baigdamas norėčiau paprašyti Rusijos ir Gruzijos vadovų ir ES Tarybos Pirmininko imtis visų būtinų veiksmų, kad būtų kuo greičiau užbaigtas šis regioninis konfliktas ir vėl pereita prie atviros ir pusiausvyros principu grindžiamos bendradarbiavimo politikos, kuri visų pirma reikalinga žmonėms. Ačiū.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN), raštu. – (PL) Gerb. pirmininke, tapome pastarųjų savičių įvykių, kai Rusija užpuolė nepriklausomą suverenią valstybę, liudininkais. Pamatėme, kaip buvo okupuota teritorija, esanti šimtus kilometrų nuo karo veiksmų lauko, ir kaip buvo sulaužyti Vakarams duoti pažadaai.

Aš įsitikinusi, kad Gruzijos europiniai siekiai buvo viena iš Rusijos užpuolimo priežasčių. Kita priežastis buvo Rusijos noras kontroliuoti per Gruziją einančius energijos žaliavų tiekimo maršrutus. Mūsų politinė ir moralinė pareiga yra paremti Gruzijos žmones ir priversti Rusiją suprasti, kad laikai, kai ji galėjo elgtis kaip norinti savo pačios paskelbtoje įtakos sferoje, yra negrįžtama praeitis.

Pastarieji įvykiai labai aiškiai parodė, kad Rusija negali būti patikimu partneriu energetikos srityje. Dėl Rusijos kontrolės naftos ir dujų atžvilgiu tapome Kremliaus įkaitais. Todėl mūsų pagrindinis iššūkis dabar yra tapti nepriklausomais nuo Rusijos žaliavų. Kaip tą pasiekti yra šiuo metu ginčytinas klausimas. Tačiau jei mes ir toliau investuosime į tokius rizikingus sumanymus kaip „Šiaurės srovės“ ir „Pietų srovės“ projektai, mes

atversime Rusijai naujus kelius ir suteiksime jai dar galingesnę įrankį naudoti spaudimą prieš Europos Sąjungą. Atėjus laikui, rusai net nedvejodami juo pasinaudos.

Roselyne Lefrançois (PSE), raštu. – (FR) Visų pirma norėčiau padėkoti pranešėją Jeaną Lambertą už puikią jos darbo kokybę.

Pranešimas, dėl kurio rytoj turėsime apsispręsti, turi dvejopą privalumą tuo požiūriu, kad jame aiškiai nurodomi Dublino sistemos trūkumai ir problemos ir pateikiami konkretūs pasiūlymai, kaip padidinti procedūrų veiksmingumą ir pagerinti prieglobsčio siekiančių žmonių padėtį.

Norėčiau pabrėžti kelis pranešime numatytus dalykus, kurie, mano nuomone, yra esminiai: būtinybė sustiprinti prieglobsčio siekiančių asmenų teises ir užtikrinti, kad šių teisių vienodai būtų paisoma visoje ES teritorijoje; tai, kad prieglobsčio siekiantys asmenys gali būti sulaikomi tik jei nėra kitos išeities ir kad toks sprendimas turi būti deramai pagrįstas; būtinybė užtikrinti geresnį prašymų suteikti prieglobstį skirstymą, nes pagal šiuo metu galiojančią sistemą valstybėms narėms, esančioms prie ES išorės sienų, tenka neproporcingai didelė našta; būtinybė imtis priemonių prieš valstybes nares, kurios negeba užtikrinti nuodugnaus ir objektyvaus šių prašymų išnagrinėjimo, ir galiausiai susijungimo su šeima svarba ir „šeimos nario“ sąvokos išplėtimas įtraukiant į ją visus artimus giminaičius.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Didžiausiais šiandienio Tarybos susitikimo pasiekimas yra valstybių narių vienybė.

Mes negalime leisti, kad vėl sugrįžtų šaltojo karo laikai. Rusijos Federacija turi gauti vieningą signalą iš ES: ji privalo gerbti šalių suverenitetą ir teritorinį vientisumą, laikytis jos pasirašytų tarptautinių konvencijų ir susitarimų nuostatų ir atitraukti savo karines pajėgas iš iššaldytų konfliktų regionų, taip pat atsakyti energijos tiekėjo galia grindžiamos užsienio politikos.

Ši valstybių narių vienybė turi būti išlaikyta ir tolesniuose Sąjungos veiksmuose formuojant bendrą energetikos politiką naujų transportavimo maršrutų sukūrimo pagrindu, kad galima būtų naudoti skirtingus nei dabar energijos tiekimo šaltinius, plėtojant veiklos kryptis Juodosios jūros regione, kad būtų padidinta šio regiono svarba geostateginiui ir saugumo požiūriu, taip pat aktyviai kuriant ir propaguojant naujus iššaldytų konfliktų šiame regione išsprendimo mechanizmus.

Šiame kontekste yra visiškai būtina persvarstyti kaimynystės politiką. Tokios šalys kaip Ukraina, Moldova ir Gruzija turi būti įtrauktos į nuoseklų ir paspartinto proceso mechanizmą, kuris, jei bus įvykdyti būtinieji reikalavimai, galėtų paskatinti būsimąją šių šalių narystę ES.

Péter Olajos (PPE-DE), raštu. – (HU) Gruzija – laisvės iliuzija?

Mes visi žinome, kad Gruzija nėra tikroji Gruzijos ir Rusijos karo priežastis. Mano kolegos ir šiandien Briuselyje susirinkę valstybių ir vyriausybės vadovai žino, kad šiandien svarsto klausimą dėl galimų sankcijų.

Vidury mūsų darbo siekiant glaudesnės Europos Sąjungos integracijos Gruzijos ir Rusijos karas buvo kaip perkūnas iš giedro dangaus, priminęs mums, kad net XXI a. sprendimai priimami naudojantis jėga.

Per artimiausius septynerius metus Rusija ginklams ir savo kariuomenės plėtojimui gali išleisti 190 mlrd. dolerių. Ji nepabijos dislokuoti savo kariuomenės, modernizuotos naudojant pinigus, gautus už naftą ir dujas – 2008 m. rugpjūčio mėn. įvykiai jau yra to įrodymas.

Kaip vengru, kuris kažkada buvo priverstas tapti Rusijos imperijos piliečiu, man ypač sunku daryti tokią išvadą. Rusija tebekelia pavojų, kuris įsiskverbė į mūsų kasdienybės sąmonę ne tik energijos kainų, bet ir į Gruziją įsiveržusių tankų kolonų pavidalu.

Kartu aš tikiu, kad mano kolegoms Parlamente ir tiems, kurie šiandien dalyvauja Europos aukščiausiojo lygio susitikime, yra aišku, kad ne taika Gruzijoje, Ukrainoje ar Vakarų Europoje šiame konflikte su Rusija atsidūrė pavojuje. Mes turime pasirinkimą sukurti pagrindą ir nustatyti akcentus ateities dialogui duodami bendrą ir ryžtingą ES atsaką arba mums teks taikytis prie labai pasipūtėliškos Rusijos užsienio politikos.

Tos valstybės narės, kurioms prieš dvidešimt metų teko kęsti Sovietų priespaudą, žino, ką reiškia šis pavojus, kokios ideologinės formos jis bebūtų. Todėl naujųjų valstybių narių vadovų yra morališkai įsipareigoję apsaugoti savo rinkėjus nuo didėjančios išorės grėsmės.

Toomas Savi (ALDE), raštu. – Gerb. pirmininke, Rusijos agresija prieš Gruziją privertė pasaulio visuomenę suabejoti Tarptautinio olimpinio komiteto sprendimu surengti 2014 m. žiemos olimpinės žaidynes Rusijos

mieste Sočyje. Sočis yra prie pat Juodosios jūros tik 20 mylių atstumu nuo Rusijos Federacijos ir Abchazijos sienos, t. y. visai arti konflikto zonos.

Bet mane neramina ir kitas aspektas. Kaip ir Pekine, statant olimpinėms žaidynėms skirtus objektus yra griaujami gyventojų būstai. Pavyzdžiui, buvo nugriautas visas kaimas pavadinimu Eesti-Aiake, reiškiančiu Estijos sodą, kurį prieš 120 metų įkūrė 36 estų šeimos, migravusios į Kaukazo regioną iš Rusijos imperijos ir gavusios ten žemės sklypus.

Seniausioje šio kaimo dalyje Rusijos valdžios stato tribūnas, kurios bus naudojamos tik 14 dienų, kol vyks olimpinės žaidynės. Yra žinių, kad šioms šeimoms išmokama kompensacija yra daug mažesnė nei joms suteiktų žemės sklypų rinkos kaina.

Tokie pasipiktinimą keliantys veiksmai pažeidžia prigimtine nuosavybės teisę ir todėl turėtų būti pasmerkti.

Esko Seppänen (GUE/NGL), raštu. – Gruzijos prezidentas Michailas Saakašvilis, kurį opozicija kaltina balsavimo rezultatų klastojimu ir stambaus masto korupcija, ateidamas į šį postą išjudino ekstremalaus nacionalizmo nuotaikas ir pažadėjo, kad privers Rusijos atžvilgiu palankiai nusiteikusius Pietų Osetijos ir Abchazijos gyventojus tapti gruzinais.

Jungtinės Amerikos Valstijos buvo geriausiu Gruzijos sąjungininku, nors ir Izraelis nebuvo jos atžvilgiu blogai nusiteikęs. Jungtinės Amerikos Valstijos nusiuntė į Gruziją 130–170 kariuomenės instruktorių, dar per 100 instruktorių atkeliavo iš Izraelio. „Gynybinio skydo“ bendrovės, teikiančios Izraelio prieš Libaną pralaimėto karo antiherojaus generolo Galo Hirscho vadovaujamas karines paslaugas, instruktorių sąrašuose buvo kareivis kodiniu vardu like Tomer. Šio kareivio žodžiais, pagal Izraelio standartus kareiviai beveik neturėjo jokios kompetencijos, o karininkai buvo labai vidutiniški. Anot jo, buvo aišku, kad tokios kariuomenės siuntimas į karą buvo nelogiškas žingsnis. Iš tiesų, šis nelogiškas ir neprotingas agresyvus veiksmas sąlygojo visišką juokdariškos Saakašvilio kariuomenės pralaimėjimą.

Palikę savo sunkią karinę amuniciją rusų dalinių rankose kareiviai chaotiškai ir karštligiškai pabėgo į Tbilisį. Tokie „drąsūs žygdarbiai“ nenusipelnė Europos Parlamento palaikymo. Juos palaiko JAV neokonservatyvūs Gruzijos lobistai, vadovaujami Randy Scheunemanno, kandidato į prezidentus Džono McCaino patarėjo užsienio politikos klausimais. Jam mokėjo ir McCainas, ir Saakašvilis. Per 18 mėnesių iš Gruzijos jis gavo 290 000 JAV dolerių. Tačiau aš sutinku, kad Rusijos reakcija buvo per stipri.

Csaba Sógor (PPE-DE), raštu. – (HU) Anot kai kurių žmonių, ši krizė Kaukaze prasidėjo nuo prezidento Bušo kalbos Rygoje 2005 m., kai jis paskelbė, kad būtina pasirašyti naują Jaltos susitarimą. Jis lygiai taip pat galėjo pasakyti, kad būtina pasirašyti naują Trianono sutartį, nes daugelio mažų tautų ir šalių nelaimės prasidėjo ne nuo Antrojo pasaulinio karo, bet nuo tada, kai buvo pasirašyta Trianono taikos sutartis, pasibaigusi Pirmuoju pasauliniu karu. Tuometinio JAV prezidento Vilsono rekomendacija dėl tautų laisvo apsisprendimo taip ir liko tik svajone.

Šiandien krizės Kaukaze atžvilgiu žmonės kalba apie galingų jėgų interesus, apie naftą ir karą, bet jie labai nedaug užsimena apie Kaukaze gyvenančių tautų laisvo apsisprendimo teisę. Pagrindinė ES užduotis tokiose konfliktinėse padėtyse yra parodyti pavyzdį. Iš visų ES valstybių narių tik vienuolikoje nacionalinėms mažumoms yra užtikrinta vienokios ar kitokios formos autonomija. 11 valstybių narių sudaro 41 proc. visos Europos Sąjungos.

Mes turime siekti, kad pavyzdinės politikos nacionalinių mažumų klausimu būtų laikomasi visose ES valstybėse narėse – mums reikia turėti ne 40, bet 100 proc.! Europos Sąjunga su savo pavyzdine politika nacionalinių mažumų klausimu taip pat galėtų imtis veiksmingesnių veiksmų ir Kaukaze.

Daniel Stroj (GUE/NGL), raštu. – (CS) Nuo pat diskusijų apie Kosovo nepriklausomybės pripažinimą pradžios mes bandėme įspėti, kad toks žingsnis atlaisvins įvykių spiralę ir turės neigiamų pasekmių, galinčių padaryti žalą, kurią net sunku prognozuoti.

Net Čekijos parlamente CPBM išreiškė nepritarimą tam, kad Čekija pripažino Kosovo nepriklausomybę. Tie, kurie žaidė su ugnimi, neturėtų dabar stebėtis, kad apdegė savo pirštus kitoje pasaulio vietoje, ypač atsižvelgiant į tai, kad jų partneriu buvo tokia probleminė asmenybė kaip prezidentas Michailas Saakašvilis.

Tinkamas sprendimas, kurį turėtumėme priimti šioje padėtyje, yra stebėti, kaip laikomasi tarptautinės teisės nuostatų, kas ypač svarbu tokiai mažai valstybei kaip Čekija, kuri turi savo istorinę patirtį. Laikytis tam tikros politikos, galinčios išprovokuoti bet kokią fobiją, tokioje padėtyje būtų tiesiog neteisinga ir pavojinga.

Kai kurių NATO valstybių narių reakcija ir santykių su Rusija pokytis turi būti sugretintas, pavyzdžiui, su Rusijos vaidmeniu kovojant su tarptautiniu terorizmu ir taip pat, pavyzdžiui, su tuo faktu, kad 70 proc. Afganistane esančioms ekspedicinėms pajėgoms būtinų išteklių yra tiekama per visą Rusijos Federacijos teritoriją. NATO būstinėje puikiai apie tai žinoma.

Padėtis bus išspręsta ne griežtomis kalbomis ir gestais, bet racionaliomis derybomis susėdus prie apvalaus stalo.

József Szájer (PPE-DE), raštu. – (HU) Nuo to laiko, kai Varšuvos pakto pajėgos sutriuškino buvusią Čekoslovakiją ir nuvertė vyriausybę, kuri nustatė sau užduotį padaryti komunistų diktatūrą demokratine, praėjo keturiasdešimt metų. Deja, socialistinė Vengrija kartu su Sovietų įtakoje esančiomis valstybėmis taip pat atliko savo gėdingą vaidmenį šioje operacijoje, tokiu būdu pasitarnaudama necivilizuotam ir imperialistiniam Maskvos despotizmui. Mes prašome slovakų ir čekų atleidimo.

Mums, vengrams, tai ypač skausminga, nes prieš 12 metų iki šių įvykių, 1956 m., Sovietų kariuomenė panašiai paskandino kraujyje Vengrijos revoliuciją. Užgniauždama Prahos pavasario judėjimą, Maskva davė suprasti, kad gali elgtis kaip tinkama savo įtakos sferoje, kurią Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pavogė iš Europos, ir kad imperialistinis Sovietų Rusijos cinizmas ir veidmainystė neturi ribų.

Yra tik vienas ginklas prieš tai – tvirtas ir ryžtingas piliečių teisių ir demokratinio nacionalinio suvereniteto gynimas ir veiksmai prieš agresiją. Tai būtina, kad demokratinė Europa šiandien tebegalėtų turėti aiškią misiją!

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Manau, kad vertindami konfliktą tarp Rusijos ir Gruzijos turime būti labai apdairūs.

Nėra abejonės, kad įsiverždama į Gruzijos teritoriją Rusija pažeidė tarptautinės teisės principus. Aš griežtai smerkiu tokią neproporcingą Rusijos reakciją. Tačiau nereikėtų užmiršti, kad ir Gruzijos pusė kalta, nes ji pradėjo karinius veiksmus. Griebimasis tokių veiksmų niekada negali būti tinkama išeitis sprendžiant ginčą.

Europos Sąjunga buvo paprašyta atlikti labai svarbų tarpininko vaidmenį šiame konflikte. Manau, Sąjunga pasielgė teisingai pasmerkdamą Rusiją už Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybės paskelbimą. Gruzijos suverenitetas ir jos teritorinis vientisumas turi būti gerbiami.

Mano požiūriu, atsižvelgiant į esamą padėtį, būtina, kad Europos Sąjunga nusiųstų į Pietų Osetiją savo taikdarių ir stebėtojų misiją.

Esama padėtis byloja apie būtinybę užmegzti su Juodosios jūros regiono šalimis dar glaudesnę bendradarbiavimą.

Aš balsavau už tai, kad būtų priimtas bendras pasiūlymas dėl rezoliucijos padėties Gruzijoje klausimu.

Marian Złotea (PPE-DE), raštu. – (RO) Manau, labai svarbu, kad šiuo subtiliu momentu Europa parodytų esanti vieninga ir laikosi suvienytos pozicijos konflikto Gruzijoje atžvilgiu.

Tačiau mes turime ir toliau teikti pagalbą atkuriant nukentėjusius Gruzijos rajonus, remti pasitikėjimą stiprinančias priemones ir regioninio bendradarbiavimo plėtojimą. Kartu yra būtina, kad Europa paspartintų Europos energetikos projektų, pavyzdžiui, Nabuko projekto darbą.

Net jei didžiausias dėmesys yra nukreiptas į Gruziją, atsižvelgiant į geografinę Azerbaidžano padėtį, manau, taip pat turėtumėme nepamiršti būtinybės sukurti ES ir Azerbaidžano partnerystę, kad būtų paremti ir galėtų būti tęsiami ES energetikos projektai.

Norėčiau pabrėžti, kad išaldytus konfliktus Juodosios jūros regione galima išspręsti tik tarptautinės teisės pagrindu ir jos ribose, laikantis šalių teritorinio vientisumo ir jų suvereniteto visoje teritorijoje, taip pat sienų neliečiamumo principo.

Aš palaikau Tarybos poziciją, numatančią Europos Sąjungos pasirengimą įsipareigoti atsiųsti savo atstovus į konflikto vietą ir remti visas pastangas užtikrinant taikingą ir ilgalaikį konflikto Gruzijoje išsprendimą. Aš tikiu, kad norimų rezultatų pasieksime tik dialogo ir derybų būdu.

21. Dublino sistemos vertinimas (diskusijų tęsinys)

Pirmininkas. – Grįžkime prie diskusijų Jean Lamber pranešimo apie Dublino sistemos vertinimą klausimu.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, dabar perėjome prie visiškai kitos temos, bet jei mes neišspręsimė krizės Gruzijoje, mums Europoje reikės dar geresnės prieglobsčio ir pabėgėlių politikos.

Norėčiau pradėti savo kalbą nuo padėkos Jeanui Lambertui už labai išsamų pranešimą. Aš taip pat palaikau pakeitimus, kuriuos pasiūlė Martine Roure ir Roselyne Lefrançois. Dublino sistema ir pirmosios ES šalies, į kurią atvykstama, kriterijus turi būti įvertinti, ypač atsižvelgiant į problemas, su kuriomis susiduria pabėgėlius priimančios šalys. Aš kalbu abu Viduržemio jūros regiono šalis, taip pat apie Švediją, nes ši Europos valstybė priėmė didžiausią pabėgėlių iš Irako skaičių. ES turėtų priimti didesnę bendrą atsakomybę, priešingu atveju Dublino reglamentas bus beprasmis.

Prieš metus Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto delegacija nuvyko į Viduržemio jūros regioną, kad vietoje išsiaiškintų faktus. Padėtis buvo pasibaisėtina! Jos nepagerino tai, kad Švedija pradėjo siųsti pabėgėlius ir prieglobsčio siekiančius asmenis atgal į Graikiją, kuriai tam tikrą laiką teko pernelyg didelė našta. Vėliau Europos Parlamento Europos liaudies partija ir Europos demokratų frakcija priėmė direktyvą dėl neteisėtų imigrantų sugrąžinimo pagal nežmoniškas taisykles, pavyzdžiui, deportuojant juos po 18 mėnesių laukimo, o tai ypač sunku vaikams. Mums būtina turėti bendrą Europos prieglobsčio ir pabėgėlių politiką, bet aš manau, kad einama netinkama kryptimi, ir tai mane neramina. Man kelia nerimą tai, kad mes nepripažįstame būtinybės daugiau dėmesio skirti vaikams ir nesame tam pasirengę.

Tačiau yra vienas dalykas, į kurį mes atkreipėme dėmesį, ir jis susijęs su šiandienine Komisijos nario Jacqueso Barroto kalba apie laikiną migracijos srautų kai kuriose vietose sustabdymą. Kaip švedė aš norėčiau pasinaudoti proga ir pažymėti, kad pietinės Stokholmo dalies Södertälje savivaldybė priėmė daugiau pabėgėlių iš Irako nei JAV ir Kanada kartu paimitos! Mano nuomone, Södertälje turėtų būti įtraukta į Komisijos nario minėtų centrų, kuriems tenka didžiulių pabėgėlių srautų našta, sąrašą. Ačiū.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, ši diskusija yra labai svarbi, nors ir teko, kaip kartais atsitinka, ją nutraukti. Bet kuriuo atveju aš taip pat esu įsitikinęs, kad tikrai suderintos prieglobsčio gavimo teisės užtikrinimas Europoje yra puikus atsakas į ankstesnėje diskusijoje išvardytas problemas.

Norėčiau trumpai pasidalyti savo pastabomis tam tikrais aspektais. Tiesa, kad esama sistema nėra „sąžininga“, nes prieglobsčio siekiantys asmenys, atsižvelgiant į konkrečią valstybę narę, į kurią jie kreipiasi, ne visada gauna tą patį atsakymą. Gerb. Parlamento nary, jūs teisingai pažymėjote, kad tam tikros šalys buvo atviresnės ir dosnesnės už kitas. Todėl mums reikia šio suderinimo. Mes taip pat turime apsvastyti problemas, kurios kelia mums susirūpinimą, pavyzdžiui, problemą, susijusią su niekieno nelydymais vaikais. Taip pat privalome išnagrinėti prieglobsčio siekiančių žmonių sulaikymo problemą ir visiškai aišku, kad tai turi būti padaryta persvarstant šiuos tekstus. Mes nebūtinai turime atsisakyti Dublino sistemos, bet pagerinti šį Europos atsaką prieglobsčio siekiantiems žmonėms.

Privalome likti ištikimi Europos tradicijai ir elgtis su atvykėliais demokratiškai ir humaniškai. Būtent todėl, gerb. pirmininke, ponai ir ponios, mes laikome šią diskusiją labai naudingą. Ji neabejotinai duoda peno apmąstymams ir aš be abejojimo sugrįžiu ir pateiksiu Parlamento svarstymui tekstus, kuriuos mes dabar ketiname parengti atsižvelgdami į šioje diskusijoje išsakytus puikius pastebėjimus.

Todėl norėčiau nuoširdžiai padėkoti Parlamentui ir jums, gerb. pirmininke, ir išreikšti viltį, kad baigiantis šioms metams aš galėsiu sugrįžti čia su jau parengtais tekstų projektais, kurie leis mums patobulinti padėtį, susijusią su teise gauti prieglobstį Europoje.

Pirmininkas. – Norėčiau dar kartą atsiprašyti Komisijos nario už tai, kad teko pertraukti šią diskusiją. Deja, prioritetai buvo nustatyti tokia tvarka, kad mes buvome priversti nukrypti nuo įprastinės tvarkos ir pertraukti diskusijas šiuo konkrečiu klausimu.

Jean Lambert, pranešėja. – Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau labai padėkoti Komisijos nariui už ką tik išsakytas mintis ir patikėjimus. Atsižvelgiant į tai, ką mes išgirdome šiandien sakant iš visų šių Rūmų dalių, manau, yra aišku, kad mums būtina turėti ne tik veiksmingą, bet ir aukštos kokybės sistemą, kuri būtų grindžiama bendra atsakomybe. Kaip pasakė mano kolegė Inger Segelström, privalome priimti bendrą atsakomybę, priešingu atveju ši sistema bus beprasmė.

Manau, Taryba taip pat turėtų išgirsti tai labai aiškiai, nes Tarybą sudaro vyriausybės, atsakingos už valstybių narių priimtų įsipareigojimų įgyvendinimą. Tiesa, kad kai kurios valstybės narės, pavyzdžiui, Švedija, labai sąžiningai vykdo savo įsipareigojimus. Kitos gi savo įsipareigojimų nevykdo. Vadinas, veiksmai, kurių Komisija gali imtis siekdama suteikti paramą sąžiningai savo įsipareigojimus vykdančioms valstybėms narėms – pavyzdžiui, sudaryti galimybę pasinaudoti JTVPRK parama arba įsteigti Prieglobsčio paramos biurą – tampa labai svarbūs, bet su sąlyga, kad jiems bus skirta pakankamai išteklių. Apie tai visi mes, dalyvaujantys kuriant biudžetą, taip pat turėtume pagaltoti.

Tačiau savo kolegos Simono Busuttilo vardu norėčiau pasakyti, kad kai kurie iš mūsų tebėra įsitikinę tuo, kad tam tikroms valstybėms narėms taikomas spaudimas yra laikino, bet ne sisteminio pobūdžio, todėl galbūt mums vertėtų imtis labiau sisteminio pobūdžio priemonių, nebent, aišku, artimiausiu metu pasaulyje numatomi pokyčiai, galintys turėti įtakos pabėgėlių srautams. Taigi dar kartą dėkoju Komisijos nariui ir savo kolegoms už šiltus žodžius. Pabandydysime perduoti šią žinią Tarybai ir nekantriai lauksime Komisijos pasiūlymų, kuriuos tikimės gauti dar šiais metais.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks antradienį.

22. Bendra Europos sutarčių teisės principų sistema (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra diskusija žodiniu klausimu dėl bendros Europos sutarčių teisės principų sistemos, kurį Komisijai pateikė Klaus-Heiner Lehne JURI komiteto vardu (O-0072/2008 - B6-0456/2008).

Hans-Peter Mayer, nuomonės referentas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponai ir ponios, bendros sutarčių teisės principų sistemos (BSTPS) projektas sustabdė darbą Europos viešosios teisės srityje, bent jau šiuo metu. Žinoma, tai yra tik projektas, parengtas specialistų, kuris dar turi būti apsvaistytas politiniu lygmeniu. Taigi šių diskusijų tikslas yra pasistengti paskatinti platesnę politinę diskusiją apie Europos privačiosios teisės ateitį. Europos Parlamentas siekia, kad šiose diskusijose dalyvautų visos suinteresuotosios šalys, bet tam būtina išversti anglų kalba mokslininkų parengtą projektą į kitas oficialias kalbas.

Gerb. Komisijos nare, 2008 m. vertimui skirtos lėšos dar nepanaudotos. Jeigu norime, kad Europos civilinės teisės ateities klausimas būtų tinkamai aptartas visos Europos mastu, mums būtina išversti šį projektą į kitas kalbas. Nepakanka išversti vien tik Komisijos dokumentą, kurį ji parengs, nors, be abejonės, tai taip pat turi būti padaryta. Komisija pradėjo atrankos procesą savo viduje, stengdamasi atrinkti specialistų parengtame sutarčių teisės principų sistemos projekte tas taisykles, kurios, jos manymu, turėtų būti įtrauktos į Komisijos tekstą.

Mes džiaugiamės, kad į šį atrankos darbą įsitraukė visi susiję generaliniai direktoratai, tačiau norėčiau pabrėžti, kad „Europos sutarčių teisės“ projektui iš tikrųjų turėtų vadovauti Teisingumo ir vidaus reikalų direktoratas, nes teisės principų sistema nėra susijusi vien tik su vartotojų sutarčių teise, ji taip pat svarbi ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) sudarant tarptautines sutartis su kitais verslo partneriais, kurie nėra vartotojai.

Būtent dėl to, kad rengiant bendrą sutarčių teisės principų sistemą (BSTPS) taip pat būtina atsižvelgti ir MVI sektorių, pastaraisiais mėnesiais Komisija surengė kelis pasitarimus pasirinktų probleminių sričių klausimais verslas verslui (B2B) arenoje. Į šių pasitarimų rezultatus būsimame Komisijos tekste taip pat bus atsižvelgta.

Rezoliucijoje taip pat sakoma, kad galutinė specialistų parengtos teisės principų sistemos versija galėtų būti naudojama kaip pagrindinių įrankių rinkinys. Bendrijos teisėkūros organas turės užtikrinti, kad Bendrijos privačiosios teisės srityje priimami teisės aktai būtų parengti remiantis šia BSTPS.

Vėlesniame etape BSTPS galėtų būti naudojama kaip alternatyvus įrankis ir partneriai tada galėtų pasirinkti alternatyvią civilinės teisės sistemą, kurios pagrindu bus reglamentuojami jų teisiniai santykiai. Šį žingsnį būtina žengti, kad būtų išspręstos dar akivaizdžiai vidaus rinkos srityje egzistuojančios problemos.

Tačiau tam, kad būtų paskatintas teisinių susitarimų sudarymas vidaus rinkoje, tas alternatyvus įrankis turės išeiti už bendrosios sutarčių teisės ribų. Pavyzdžiui, be taisyklių, reglamentuojančių pardavimo sutarčių sudarymą, taip pat turės būti nustatytos taisyklės, reglamentuojančios nuosavybės perdavimą ir turto perdavimo anuliavimą, nes šioje srityje nėra nustatyta jokio tvirto teisinio pagrindo, kitaip tariant, nėra įsipareigojimų teisės.

Parlamentas ypač siekia užtikrinti, kad viso atrankos proceso metu Komisija su juo nuolat konsultuotųsi ir įtrauktų jį į šį procesą. Mes, ypač Teisės reikalų komitete, be abejo, apsvarstysime, kaip ateityje galima būtų padidinti šio projekto svarbą. Tačiau Komisija jau dabar turi pradėti svarstyti, kokio mechanizmo mums reikia, kad būtų užtikrinta, jog naujajame Komisijos dokumente gali būti atsižvelgta į galimas naujas aplinkybes ateityje. Planuodama Komisija jau šiame atrankos proceso etape turėtų pradėti svarstyti apie pokyčius, kurie bus atspindėti galutinėje specialistų parengtoje bendroje sutarčių teisės principų sistemoje.

Visa tai rodo, kad BSTPS veda mus į naują Europos sutarčių teisės teritoriją. Europos Parlamentas, Komisija ir Taryba turi aiškiai įsipareigoti šiam projektui, kuris greičiausiai bus svarbiausia iniciatyva kitai parlamentinei kadencijai. Šis projektas bus naudingas visiems: vartotojams, nes Europos sutarčių teisės pagrindu netrukus jie galės vykti į bet kurią Europos vietą apsipirkti, ir įmonėms, nes šis didesnis teisinis tikrumas leis jiems patekti į naujas rinkas, o kadangi bus nustatytos vienodos taisyklės, įmonės išvengs papildomų išlaidų ir sutaupys daug lėšų.

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Komisija nuoširdžiai džiaugiasi Parlamento susidomėjimu bendra sutarčių teisės principų sistema arba BSTPS, kaip ją toliau sutrumpintai vadinsiu. BSTPS yra ilgalaikis projektas, kuriuo siekiama pagerinti ES teisėkūros kokybę ir nuoseklumą.

Leiskite man atsakyti į šiuo atžvilgiu jūsų užduotus klausimus. Visų pirma aš norėčiau pasakyti, kad Komisija iš tikrųjų ketina užtikrinti Komisijos parengto BSTPS dokumento vertimą, kad jis galėtų būti aptartas ir pritaikytas siekiant pagerinti ES teisėkūros sutarčių teisės srityje kokybę ir užtikrinti didesnę jos nuoseklumą.

Tačiau ši argumentacija negalioja specialistui parengtam pirminiam projektui. Komisijos BSTPS dokumentas greičiausiai bus daug trumpesnis už specialistų parengtą projektą. Atsižvelgiant į didžiulį darbą, kurį reikės atlikti verčiant BSTPS, nėra prasmės švaistyti vertimui skirtas lėšas verčiant tas specialistų parengto projekto dalis, kurios nėra svarbios BSTPS tikslams.

Komisija jau pradėjo rinkti tas specialistų parengto BSTPS projekto dalis, kurios yra svarbios galutiniam Komisijos BSTPS, ir ši atranka atliekama remiantis Komisijos politikos tikslais. Visi susiję generaliniai direktoratai, įskaitant, žinoma, Teisingumo ir vidaus reikalų generalinį direktoratą, yra įtraukti ir savo kompetencijos ribose dalyvauja šiame atrankos procese. Galutinis atrankos rezultatas bus pateiktas kitoms institucijoms, įskaitant Parlamentą ir suinteresuotąsias šalis, su kuriomis šiuo klausimu bus konsultuojamasi.

Komisija iš tikrųjų užtikrins, kad BSTPS dokumente būtų atsižvelgta į 2007 m. įvykusių pasitarimų rezultatus.

Komisija visada suvokė BSTPS kaip įstatymų leidybos tobulinimo įrankį. BSTPS turėtų būti pateiktas apibūrinimų, bendrųjų principų ir pavyzdinių taisyklių sutarčių teisės srityje rinkinys. Komisija dar neapsisprendė, kurios sutarčių teisės temos turėtų būti įtrauktos į BSTPS.

Priimdama sprendimą dėl BSTPS, Komisija atsižvelgs į Parlamento ir Tarybos nuomonę.

Kaip jau minėjau, Komisija greičiausiai sutrumpins specialistų parengtą projektą ir galbūt padarys tam tikrus būtinus pakeitimus, kad šis dokumentas galėtų būti naudojamas politikos formavimo tikslais. Nors dar per anksti taip teigti, visai tikėtina, kad BSTPS turėtų tapti neprivalomu teisėkūros įrankiu.

Komisija visiškai supranta Parlamento norą būti informuojamu, kaip vyksta BSTPS rengimo procesas, ir dalyvauti šiame procese. Komisija ir toliau informuos Parlamentą apie šį procesą tinkamiausiu būdu, ypač per Parlamento darbo grupę BSTPS klausimu, ir praneš Parlamentui ir visoms suinteresuotosioms šalims apie savo atliktos preliminaros atrankos rezultatus.

Parengusi BSTPS dokumentą, Komisija priims sprendimą dėl būtinybės jį nuolat naujinti ir geriausio mechanizmo, kurio pagrindu tai turėtų būti daroma, sukūrimo.

Norėčiau baigti savo kalbą padėkos žodžiu Parlamentui už Komisijai suteiktą paramą rengiant šį svarbų dokumentą.

Jacques Toubon, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, mūsų kolega Hans-Peter Meyer teisingai nurodė iššūkius nagrinėjamo klausimo atžvilgiu. Norėčiau pasakyti, gerb. Komisijos nare, kad suprantu jūsų techninį atsakymą dėl vertimų, bet kolega H. P. Meyer iš tikrųjų norėjo išgirsti apie tai, kaip jūs numatote pereiti nuo mokslinio darbo prie politinio ir teisinio sprendimo?

Mano galva, nepaprastai svarbu, kad visi tą suprastų, nes šis praeitų metų pabaigoje jums pateiktas bendros sutarties teisės principų sistemos (BSTPS) projektas turi būti svarstomas atsižvelgiant į visą šiuo klausimu atliktą darbą, o ne tik jums pateikto projekto pagrindą. Pavyzdžiui, yra aišku, kad būtina pasirinkti arba

įsipareigojimų teisę, arba sutarčių teisę. Šiuo klausimu egzistuoja kelios mokyklos, bet pasirinkti privalome patys, o kad tą galėtumėme padaryti, žinoma, turi būti pateikti keli pasiūlymai. Taip pat norėtusi sužinoti, ar BSTPS turinys bus ribotas ir todėl privalomas, ar jis bus bendro ir todėl nurodomojo pobūdžio?

Tam mums reikia įvairios informacijos ir, žinoma, labai svarbu, kad Parlamentas gali atlikti šį darbą ir tą padaryti dar pradiniam etape. Būtent todėl – norėčiau baigti šiuo labai praktiniu aspektu – yra labai svarbu, kad posėdyje su ekspertais, kurį spalio mėn. pradžioje ketina surengti Komisija, ir Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyva spalio 23 ir 24 d. Paryžiuje vyksiančioje konferencijoje dalyvautų kuo daugiau Parlamento narių. Šis klausimas nusipelno atvirų ir skaidrių diskusijų, kuriose turėtų dalyvauti ne tik ekspertai, bet ir politinių sprendimų priėmėjai.

Manuel Medina Ortega, PSE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, aš sutinku su kolegos J. Toubon pastebėjimais apie tai, kad bendros sutarčių teisės principų sistemoms klausimu suformuotos specialistų grupės darbas yra, be abejonės, labai vertingas ir rimtas. Tačiau kaip mes galėsime pereiti nuo šio akademinio darbo prie politinių pasiūlymų? Galbūt atsakymo į šį klausimą pagrindą sudaro viena kalba ir greičiausiai viena teorinė kryptis.

Gerb. Komisijos nare, nors aš vertinu viduje atliktą darbą, manau, kad mes turime pereiti į kitą etapą, į darbą įtraukiant Parlamentą ir susijusius sektorius, ne tik dideles, bet ir mažąsias įmones, profesines sąjungas ir kitus ūkio vienetų.

PSE frakcija pateikė pakeitimą, kuriuo siūloma padidinti dalyvavimą šiame projekte jau pradiniam etape, o tam, žinoma, tiek pats tekstas, tiek ir jo santrumpa turės būti išversti į kitas kalbas. Vėliau šis tekstas galėtų sudaryti alternatyvaus elemento pagrindą, bet pirma mes turime apibrėžti turinį.

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad šios diskusijos turėtų pasitarnauti informuojant Europos piliečius apie tai, kad Komisija dirba ties projektu. Tačiau Komisija yra tik viena iš Europos Sąjungos institucijų, todėl negali laikyti šį projektą sau. Laikas atėjo Komisijai pasidalyti savo žiniomis su Europos Parlamentu ir su plačiąja visuomene. Norėčiau pakartoti dar kartą: su profesinėmis sąjungomis, didelėmis įmonėmis, mažosiomis įmonėmis, kitais ūkio vienetais ir žmonėmis.

Sutarčių teisės sistemos reguliavimas turi įtakos visiems Europos piliečiams ir į galimo esminės teisės įstatymų sąvado rengimą turėtų būti įtrauktas kuo didesnis sektorių skaičius, bet to negalėsime padaryti, jei tekstas nebus išverstas į visas oficialias Europos Sąjungos kalbas. To negalėsime padaryti ir be didesnio kitų sektorių dalyvavimo.

Diana Wallis, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, Komisijos narė atsakė į kai kuriuos mano kolegų užduotus klausimus. Šis projektas yra labai svarbus visoms mūsų institucijoms ir mes dabar pereiname prie šio projekto politikos ir pagrindinių klausimų, susijusių su demokratiniu BSTPS sukūrimo teisėtumu. Buvo daug konsultuojamasi su daugybe darbo grupių ir suinteresuotųjų šalių grupių, iš kurių mes galime daug ko pasimokyti, bet dabar atėjo laikas sprendimų priėmimui ir mums reikia atviro, visa apimančio ir darnaus proceso.

Komisijos sprendimas atlikti atrankos procesą prieš paskelbiant dokumentą Baltojoje knygoje yra teisingas. Tačiau šis procesas turi būti kuo labiau visa apimantis ir mus, žinoma, neramina kalbos klausimas, nes jei tai bus pagrindinis teisės dokumentas, jis privalo būti išverstas į visas kalbas. Ar gali Parlamentas garantuoti, kad šio dokumento paskelbimo Baltojoje knygoje etape dar bus galimybė pakeisti atrankos rezultatus, jei bus nutarta, kad jie netinkami?

Būtent tai sudaro prieš mus iškilusias problemas esmę. Ar šio dokumento paskelbimas Baltojoje knygoje duos pradžią teisėkūros ar panašiam procesui, ar ateityje rengdami bet kokius dokumentus sutarčių teisės srityje mes kiekvieną kartą turėsime inicijuoti atskirą teisėkūros procesą? Kitaip tariant, ar šis dokumentas bus privalomas ar laisvai pasirenkamas? Taryba, regis, laikosi tos nuomonės, kad jis turėtų būti neprivalomas ir taikomas savo noru. Tokiu atveju kyla abejonų, ar atrankos procesas mums iš viso reikalingas. Tuomet kiekvieną kartą gavę teisėkūros pasiūlymą sutarčių teisės srityje galėtumėte inicijuoti atviras politines diskusijas. Kita vertus, jei dokumentas, kurį dabar rengiame, bus privalomas – Parlamentas šiam variantui teikia pirmenybę ir mano, kad ši rengiama teisės principų sistema turėtų būti privaloma alternatyvaus įrankio pavidalu – tuomet turime surengti rimtas ir visa apimančias politines diskusijas dėl šio dokumento turinio ir apimties, o vėliau aptarti kitus klausimus, susijusius su teisiniu pagrindu ir Parlamento dalyvavimu šiame darbe ne tik konsultuojamosios šalies vaidmenyje.

Ieke van den Burg (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, aš pritariu prieš tai kalbėjusių kolegų nuomonei ir šiuo klausimu norėčiau pabrėžti du dalykus. Pirma, kaip mes užtikrinsime, kad konsultacijų procesas bus iš tikrųjų visa apimantis ir demokratiškas, kad į jį bus įtrauktas ne tik Parlamentas, bet ir nacionaliniai parlamentai, ir kad jo metu bus konsultuojamasi su visomis suinteresuotomis šalimis. Man ypač rūpi tai, kad šios konsultacijos būtų subalansuotos ir kad visos suinteresuotosios šalys, pavyzdžiui, vartotojų organizacijos, mažosios ir vidutinės įmonės, profesinės sąjungos, galėtų prisidėti pasidalydamos savo patirtimi ir šiame konsultacijų procese atlikti iš tikrųjų aktyvų vaidmenį.

Komisija šiuo atžvilgiu yra įsipareigojusi, todėl norėčiau sužinoti, kaip ji ketina paremti tokį konsultacijų procesą. Taip pat norėčiau paprašyti Parlamento paremti šiuo klausimu mūsų pateiktą pakeitimą.

Kitas dalykas, kuris man kelia susirūpinimą, yra susijęs su tuo, kiek daug elementų turėtų būti atrinkta. Aš savęs klausiu, ar mes iš tikrųjų dabar turėtume atmeti tam tikrus elementus, numatytus 12 skirsnyje. Mano nuomone, būtų tikslingiau, jei šiame etape klausimas dėl šių elementų liktų atviras.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponai ir ponios, stebėjau šias diskusijas su didžiuliu susidomėjimu, bet man kai kartais susidarydavo įspūdis, kad tikrovėje jokių bendrų susitikimų tarp Teisės reikalų komiteto ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nebuvo. Taip, gerb. kolege Ieke van den Burg, mes pabrėžėme, taip pat ir Komitete, kad įvairių renginių metu labai sunku pritraukti šiai svarbiai Europos teisės politikos iniciatyvai reikalingą susidomėjimą ir profesinę patirtį. Mano nuomone, tai ne tik Komisijos užduotis, bet ir Parlamento narių darbas užtikrinti, kad atitinkamos asociacijos, profesinės sąjungos, dirbantieji, mažosios ir vidutinės įmonės būtų kuo anksčiau įtraukti į šias diskusijas.

Tačiau aš taip pat manau ir visiškai pritariu tam, ką šiuo klausimu kalbėjo kolegos Hans-Peter Mayer ir Jacques Toubon, kad į šį procesą sėkmingai įtraukti visas suinteresuotąsias šalis bus įmanoma tik tuo atveju, jei svarstomasis dokumentas bus išverstas į visas ES oficialias kalbas. Manęs nestebina Komisijos narės atsakymas ir nuomonė, kad specialistų parengti dokumentai yra ne daugiau nei techninis pagrindas rengti dokumentą, kuris bus paskelbtas Baltojoje knygoje. Nors šis procesas iš tiesų labai sudėtingas, vis dėl to aš norėčiau pasakyti Komisijos narei, kad ir šiuos dokumentus, kurių pagrindu bus rengiamos Baltojoje knygoje skelbiamos rekomendacijos, iš tikrųjų būtina išversti, nes tik taip galima bus užtikrinti prasmingas diskusijas. Todėl manau, kad šis pasiūlymas mus nukreipia teisinga kryptimi, ir norėčiau paprašyti Komisijos narės palaikyti šį pasiūlymą ir imtis atitinkamų veiksmų.

Meglena Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, visų gerbiamųjų Parlamento narių išsakytos pastabos buvo labai gerai pateiktos ir labai protingos. Aš norėčiau pabrėžti, kad sprendimas išversti tik kai kurias specialistų parengto teksto dalis yra politinis sprendimas. Buvo nutarta neversti tų vietų, kurios nėra aktualios Komisijos BSTPS dokumentui. Atleiskite, kad kartojuosi, bet labai svarbu pabrėžti, kad BSTPS pagal savo pobūdį bus naudojamas kaip įrankių rinkinys ir Parlamentas bus visiškai įtrauktas priimant sprendimą dėl to, kurios teksto dalys turi būti išverstos.

Aš taip pat norėčiau pranešti jums apie susitikimus, kuriuos surengti pasiūlė pirmininkaujanti Prancūzija, numčiusi du Civilinės teisės komiteto susitikimus, vyksiančius rugsėjo 5 d. ir lapkričio 3 d., kurių metu ketinama aptarti, kurios specialistų parengto projekto dalys turėtų būti įtrauktos į būsimąjį Komisijos BSTPS dokumentą. Kaip matote, procesas vyksta. Tiek Parlamentas, tiek ir Komisija turi visas galimybes dalyvauti šiame procese ir dirbti išvien. Šių diskusijų rezultatas bus priimtas Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos išvadų pavidalu 2008 m. gruodžio mėn. Tai duoda mums pakankamą garantiją, kad procesas bus iš tikrųjų visa apimantis ir jame galės dalyvauti visos suinteresuotosios šalys. Atsakydama į Parlamento narės Ieke van den Burg pastabą, norėčiau patikinti jus, kad konsultacijų procesas bus platus ir visa apimantis.

Aš kreipiausi į projektą parengusius specialistus ir jie pareiškė, kad išvers savo projektą, vadinasi, iš tikrųjų turėsime jį prancūzų, vokiečių ir anglų kalbomis. Jau tai, neskaitant pačios Komisijos pastangų, užtikrina, kad turėsime šį projektą minėtomis trimis kalbomis. Komisija yra neabejotinai suinteresuota dirbti kartu su Parlamentu, kuris išreiškė tokią didelę paramą šiam projektui, ir su Taryba, kad būtų užtikrinta tinkama projekto, į kurį įeis išverstos jau parengtos specialistų dalies versijos, apimtis.

Pirmininkas. – Gautas pasiūlymas dėl rezoliucijos⁽¹⁾, pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį.

Diskusijos baigtos.

(1) Žr. protokolą.

Balsavimas vyks trečiadienį.

23. Tam tikri su transporto priemonių draudimu susiję klausimai (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra pranešimas dėl tam tikrų su transporto priemonių draudimu susijusių klausimų (2007/2258(INI)), kurį Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu pateikė Nickolay Mladenov (A6-0249/2008).

Nickolay Mladenov, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, Komisijos nare, kolegos, tai pat vertėjai, kuriems teko tokia įdomią dieną Tarybai diskutuojant Gruzijos klausimu užsibūti čia iki vėlumos, tikiuosi dar skirsite šiek tiek laiko ir energijos aptarti dar vieną pranešimą, kuris, nepaisant jo techninio pobūdžio, yra visiems mums gan svarbus.

Jis susijęs su klausimu, kuris buvo iškilęs priimant šiuose Rūmuose Ketvirtąją transporto priemonių draudimo direktyvą. Tuo metu Parlamentas nutarė paprašyti Komisijos išsamiau ištirti Parlamento iškeltus klausimus, kurie liko neištauti į Ketvirtąją transporto priemonių draudimo direktyvą. Parlamentas paprašė Komisijos ištirti padėtį šiose trijose srityse: pirma, ar nuobaudas reglamentuojančios nacionalinės teisės nuostatos yra veiksmingai įgyvendinamos visoje Europos Sąjungoje; antra, kaip funkcionuoja direktyva sukurtas atstovo žalos sureguliuavimo reikalams mechanizmas ir ar nėra šio mechanizmo suderinimo visoje Europos Sąjungoje būtinybės; trečia – galbūt tai yra svarbiausias ir prieštaringiausias klausimas, labai artimai susijęs su vartotojų iškeltais klausimais – ar dabar Europoje galiojanti savanoriško teisinių išlaidų draudimo sistema neturėtų būti pakeista visoje Europos Sąjungoje vienodai galiojančiu privalomuoju teisinių išlaidų draudimu.

Norėčiau pradėti nuo paskutiniojo klausimo, nes jis yra svarbiausias ir neabejotinai labiausiai rūpi Europos vartotojams. Aš pats darbo rengiant šį pranešimą pradžioje buvau labai nusiteikęs už suderinimą ir privalomąjį teisinių išlaidų draudimą visoje Europos Sąjungoje. Bet išsamesnis tyrimas parodė, kad tai būtų nenaudinga vartotojams ir visam Europos draudimo sektoriui.

Priėmus tokį sprendimą, daugelyje valstybių narių transporto priemonių draudimo kaina vartotojams išaugtų. Tai paskatintų vartotojus reikalauti didesnių ir nepagrįstų žalos atlyginimo sumų. Dėl to ieškinių nagrinėjimo laikas pailgėtų ir tai tikrai neskatintų vartotojų spręsti ginčus neteisminio susitarimo būdu.

Galiausiai tai labai apkrautų mūsų valstybių narių teisminių sistemų darbą, o to, mano nuomone, niekas iš tikrųjų nenori. Todėl galbūt kitas požiūris, kurį siūlo šis pranešimas, t. y. požiūris, kad visoje Europos Sąjungoje visuomenė turėtų būti geriau informuojama apie esamas savanoriško teisinių išlaidų draudimo galimybes, yra priimtinesnis.

Tokios sistemos yra sukurtos ir sėkmingai veikia daugelyje valstybių narių senbuvų ir jau atsiranda naujose valstybėse narėse. Ypač jas reikėtų reklamuoti naujose valstybėse narėse, galbūt įtraukiant informaciją apie tai į informaciją apie visoje Europos Sąjungoje ir ypač naujose valstybėse narėse esančias galimybes sudaryti transporto priemonių draudimo sutartis.

Klausimu dėl mechanizmo atstovo žalos sureguliuavimo reikalams Komisija atliko išsamų tyrimą. Mes konsultavomės su draudimo sektoriumi ir vartotojų organizacijomis visoje Europos Sąjungoje ir įsitikinome, kad visose valstybėse narėse yra sukurti nacionaliniai informacijos centrai, į kuriuos vartotojai gali kreiptis žalos atlyginimo klausimais ir gauti ten visą jiems būtiną informaciją.

Dabar reikėtų geriau informuoti vartotojus apie esamas sistemas, o ne bandyti sukurti naują sistemą.

Galiausiai klausimu dėl nacionalinių nuobaudas reglamentuojančių nuostatų ir būtinybės jas suderinti pranešime pabrėžiama, kad mes turėtumėme laikytis subsidarumo principo. Vadinasi, nacionalinės nuobaudas reglamentuojančios nuostatos turėtų likti galioti ir jų suderinti nebūtina. Tačiau būtina, kad Komisija ir toliau prižiūrėtų nacionalines rinkas ir padėtų nacionalinėms valdžios institucijoms, kurios prašo jos pagalbos.

Būtent šie klausimai sudaro šį vakarą svarstomo pranešimo esmę.

Meglana Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, savo kolegos Komisijos nario Charlie McCreevy vardu pirmiausia norėčiau pasveikinti Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetą ir Teisės reikalų komitetą, ypač jų narius Mladenovą ir Gargani, parengus išsamų ir nuoseklų pranešimą konkrečiais su transporto priemonių draudimu susijusiais klausimais.

Gerb. Nickolay Mladenov, negaliu nesutikti su jumis, kad šis klausimas taip pat susijęs ir su vartotojais.

Komisija džiaugiasi, kad jūs palaikote išvadas, kurias mes padarėme 2007 m. pranešime dėl motorinių transporto priemonių draudimo. Leiskite man trumpai pakalbėti kai kuriais šio pranešimo aspektais.

Norėčiau pradėti nuo nacionalinių nuobaudų pagrįsto pasiūlymo pateikimo procedūros atžvilgiu.

Komisija džiaugiasi, kad šiuo klausimu pranešime jūs priėmėte aiškią poziciją. Iš tikrųjų, jūsų pranešime, regis, patvirtinamas mūsų požiūris šiuo klausimu, būtent, kad nacionalinės nuobaudas reglamentuojančios nuostatos, nors jos ir nėra suvienodintos, yra taikomos veiksmingai ir todėl šiuo atžvilgiu jų suderinimas ES lygmeniu yra nebūtinas.

Komisija ir toliau budriai stebės padėtį nacionalinėse rinkose ir iškilus būtinybei imsis priemonių prieš tas valstybes nares, kuriose bus nustatyti šių direktyvos nuostatų pažeidimai. Todėl mes tik palaikome jūsų raginimą, kad Komisija ir toliau idėmiai stebėtų, kaip veikia ES motorinių transporto priemonių draudimo direktyvomis sukurta sistema. Prieš metus Komisijos sukurta ekspertų grupė motorinių transporto priemonių draudimo klausimais, į kurią įeina valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių atstovai, įrodė galinti būti labai naudinga sprendžiant minėtus klausimus.

Kaip siūloma jūsų pranešime, Komisija įtrauks eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims atstovaujančias vartotojų organizacijas į valstybėse narėse veikiančių sistemų veiksmingumo vertinimo procesą.

Dabar norėčiau pereiti prie antrojo klausimo, susijusio su teisinėmis išlaidomis, kuris yra labai svarbus tiek vartotojams, tiek ir draudimo kompanijoms.

Jūsų pranešime aptariami keli sistemos, pagal kurią visose valstybėse narėse teisinės išlaidas privaloma tvarka turėtų padengti transporto priemonės valdytojo civilinės atsakomybės draudimas, privalumai ir trūkumai. Kaip teigiama 2007 m. Komisijos pranešime, mes esame įsitikinę, kad toks sprendimas vargu ar bus labai naudingas eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims. Priešingai, jis net galės iškreipti šiuo metu nusistovėjusias nacionalines žalos atlyginimo sistemas. Be to, tikėtina, kad tose šalyse, kuriose kol kas netaikomas ar labai ribotai taikomas teisinių išlaidų kompensavimas, draudimo įmokų suma išaugs.

Aš džiaugiuosi, kad kai kurie iš šių susirūpinimų keliančių klausimų yra atspindėti jūsų pranešime ir kad pirmenybė teikiama rinkti pagrįstiems sprendimams, pavyzdžiui, savanoriškam teisinių išlaidų draudimui. Tačiau akivaizdu, kad šios rūšies draudimas kai kuriose rinkose vargu ar yra naudojamas, todėl būtina geriau informuoti visuomenę apie tokio draudimo galimybę. Šios užduoties turėtų imtis pati rinka, nes Komisija neturėtų propaguoti konkrečių draudimo produktų ar konkrečios draudimo verslo veiklos.

Pabaigoje norėčiau pakalbėti informavimo apie ES transporto priemonių draudimo direktyvomis nustatytas priemones ir mechanizmus klausimu.

Komisija sutinka, kad visuomenės informavimo apie ES transporto priemonių direktyva sukurtas priemonės ir mechanizmus, pavyzdžiui, apie atstovo žalos sureguliuavimo reikalams mechanizmą ar nacionalinius informacijos centrus, srityje yra erdvės tobulinimui, ypač naujose valstybėse narėse.

Draudimo sektorius gali ir turėtų atlikti svarbų vaidmenį šioje srityje. Komisija prisideda prie to skelbdama eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims ir vairuotojams naudingą informaciją įvairiose transporto draudimo lankstinukuose, kuriuos galima rasti „Jūsų Europa“ portale. Yra daug informacijos šaltinių nacionaliniu lygmeniu, pavyzdžiui, automobilių klubai, transporto priemonių draudimo biurai, žalos atlyginimo agentūros ir pan.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad pastaraisiais metais nuolatinis Europos Parlamento informavimas transporto priemonių draudimo klausimais tapo nusistovėjusia praktika ir aš nekantriai laikiu mūsų tolesnio vaisingo bendradarbiavimo.

Othmar Karas, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, pranešėjau, ponai ir ponios, Teisės reikalų komiteto pirmininko Giuseppe Gargani vardu norėčiau padėkoti pranešėjui už jo pranešimą ir puikų bendradarbiavimą.

Yra trys konkretūs dalykai, kuriais norėčiau pakalbėti: pirma, vartotojų interesai, antra, subsidiarumo principas ir trečia, aktualumas. Mes manome, kad pasiūlymas nekeisti Europos transporto priemonių draudimo savanoriškos teisinių išlaidų sistemos privalomąja labiau atitinka vartotojų interesus. Mums nereikia privalomojo produktų įtraukimo į vieną paketą ar produktų integravimo, kuris paprasčiausiai padidintų draudimo kainą ir apribotų vartotojų pasirinkimo galimybę.

Subsidiarumo principo atžvilgiu aš džiaugiuosi tuo, kad pranešėjas nesiūlo nuostatų suderinimo bet kokia kaina. Šalims, kuriose kai kurios teisinės išlaidos jau yra įtrauktos į transporto priemonės draudimą, gali būti leista ir toliau sėkmingai taikyti tokią sistemą neverčiant kitų šalių sekti jų pavyzdžiu.

Kalbant apie aktualumą, aš norėčiau priminti Parlamento nariams, kad tai yra klausimas, kuris kiekybiniu požiūriu yra tik labai ribotos svarbos. Tarpvalstybiniai eismo įvykiai sudaro tik 1 proc. visų eismo įvykių Europoje ir daugumos tokių eismo įvykių atveju dėl žalos atlyginimo susitariama neteisiminiu būdu. Aš sveikinu pranešėją parengus puikų pranešimą.

Andreas Schwab, PPE-DE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponai ir ponios, norėčiau pradėti nuo padėkos žodžių savo kolegai Nickolay Mladenovui už iš tiesų puikiai atliktą darbą šiuo sudėtingu klausimu. Jo paties inicijuotame pranešime aprėptos ir nuodugniai išnagrinėtos visos svarbiausios problemos.

Tačiau aš norėčiau pažymėti, kad šis pranešimas yra tik vienas iš dėlionės žmonėms sprendžiant kasdienius su ES susijusius klausimus elementas. Othmar Karas teisingai pastebėjo, kad kitoje šalyje įvykstančių eismo įvykių sudaro tik labai mažą procentinę visų užregistruotų eismo įvykių dalį ir kad žalos atlyginimo klausimas tokiais atvejais sprendžiamas nesikreipiant į teismą. Tačiau praeitą savaitę viename pagrindiniame Vokietijos savaitraštyje buvo atspausdintas straipsnis apie tai, kaip eilinis pilietis norėjo Vokietijoje užregistruotą automobilį perregistruoti Italijoje ir tik po 8 mėnesių nesėkmingų bandymų jis suprato, kad tai paprasčiausiai neįmanoma. Piliečiai, kuriems teko asmeniškai susidurti su šia problema, jaučiasi labai nelaimingi dėl to.

Todėl tai, kad pranešime pasisakoma už savanoriško draudimo sistemas, yra teisingas požiūris. Tačiau valstybės narės turi atlikti savo vaidmenį nustatant, ar žalos atlyginimo įstatymo suderinimas Europos Sąjungoje ilgalaikėje perspektyvoje galėtų būti daug geresnis sprendimas, labiau atitinkantis piliečių interesus.

Čia Parlamente ir ypač Teisės reikalų komitete mes įvairiomis progomis svarstėme klausimą dėl nesutartinių žalos atlyginimo prievolių, pavyzdžiui, „Roma II“ atveju, todėl dabar valstybės narės pačios turi apsispręsti, kokie alternatyvūs ginčų sprendimo būdai joms būtų priimtini, jei sprendimas dėl žalos atlyginimo įstatymo suderinimo ir teisinių išlaidų atlyginimo nėra šių Rūmų kompetencijoje.

Tačiau šį klausimą ateityje vis tiek turėsime išspręsti. Atsižvelgiant į tai, Nickolay Mladenovo pasiūlymas yra puikus, todėl jį verta palaikyti.

Diana Wallis, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, motorinių transporto priemonių draudimo klausimas yra šio Parlamento sėkmės istorija, bet ilga priimtų direktyvų virtinė dar iš tikrųjų neišsprendė visų problemų, su kuriomis susiduria vis daugiau mūsų piliečių naudodamiesi savo laisvo judėjimo Sąjungos viduje teisėmis.

Nickolay Mladenovo pranešimas yra labai svarbus indėlis į šioje srityje tebevykstantį darbą. Yra aišku, kad ieškinių pateikimo tvarka turėtų būti kuo labiau supaprastinta ir kad būtų laikomasi trijų mėnesių termino. Negalime leisti, kad eismo įvykyje patirtą traumą pasunkintų dar ir teisinė trauma. Mes žinome, kad dar yra sudėtingų problemų, susijusių su teisės nuostatų prieštaravimu, kurias Parlamentas norėjo išspręsti savo požiūriu į „Roma II“ reglamentą. Dabar mes turime Teisingumo Teismo Oldenburgo sprendimą, priimtą aiškinant Ketvirtąją direktyvą kartu su Briuselio reglamentu taip, kaip mes numatėme, kad tarpvalstybiniuose eismo įvykiuose nukentėję asmenys galėtų imtis tiesioginių teisinių veiksmų šalyje, kurioje jie gyvena, o ne būtų priversti kreiptis į teismą kaltinamojo šalyje. Tai paskatins būtinybę spręsti ginčus neteisiminiu būdu. Labai svarbu, kad einama būtų šia kryptimi. Pradžioje gali būti tam tikrų sunkumų, bet, gerb. Komisijos nare, jūs turite užtikrinti, kad valstybės narės gerbtų šį sprendimą ir tokią ES teisės nuostatų aiškinimą.

Kitas žingsnis yra sukurti sistemą, išplaukiančią iš tolesnių „Roma II“ reglamento tyrimų, kuri užtikrins visišką žalos atlyginimą eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims šalyje, kurioje jie gyvena, sąlygomis. Istorija tebesitęsia, bet ir tai, ką jau pavyko pasiekti, toli gražu nėra mažai.

Malcolm Harbour (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau prisijungti prie padėkos žodžių Nickolay Mladenovui už labai svarbų ir rimtą darbą. Tikiuosi, kad jo pirmasis svarbus pranešimas Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui bus pirmasis iš daugelio. Labai naudinga, kad jis įsigilino į šį reikalą piliečių, kurie dabar džiaugiasi naujomis teisėmis, kurias jiems suteikė narystė Europos Sąjungoje ir kurie galbūt tikisi, kad kai kurie iš šių klausimų bus sprendžiami geriau nei praeityje, akimis.

Aš norėčiau pakalbėti kai kuriais aspektais, kuriuos pabrėžė mano kolegos, ypač Diana Wallis ir Andrew Schwab. Diana ir aš įsitraukėme į šioje srityje vykstantį darbą nuo pat 1999 m., kai tapome šio Parlamento nariais, todėl aš suprantu jos svarbą. Manau, būtų teisinga teigti, kad jei Parlamentas nebūtų nuosekliai kreipęsis su šiais klausimais į Komisiją ir nebūtų stengęsis atkreipti dėmesį į tai, kad motorinių transporto priemonių draudimo sistema, ypač jos tarpvalstybiniai aspektai, keliantys problemų transporto priemonių

valdytojams, yra labai nepatenkinama, nemanau, kad būtumėme ten, kur dabar esame, kai turime galiojančią Ketvirtąją motorinių transporto priemonių draudimo direktyvą ir galbūt pradėsime svarstyti galimybę priimti penktąją.

Tai rodo, kad Parlamentas iš tikrųjų gali atspindėti piliečių interesus šiais tarpvalstybiniais klausimais, kurių, nepaisant jų sudėtingumo, nesiimama spręsti, kol žmonės nesusiduria su rimtomis problemomis. Dabar mes žinome apie problemas, kai piliečiai, patekę į eismo įvykį kitoje šalyje, negali išreikalauti kompensacijos už patirtą žalą, daugeliu atveju, labai rimtą ar nepataisomą sveikatos požiūriu.

Aš džiaugiuosi, kad Komisijos narė su jai būdingu įsipareigojimu vartotojams ir energija ėmėsi spręsti šį klausimą. Tačiau aš ypač norėčiau pabrėžti tai, ką Nikolay Mladenov savo pranešime sako apie būtinybę pereiti į aukštesnį bendradarbiavimo tarp draudimo sektoriaus, valstybių narių ir Komisijos lygmenį, kad būtų sudaryti geresni susitarimai pagal galiojančias teisės nuostatas. Mes pagyviname šį darbą įberdami į sistemą druskos ir pipirų ir aš manau, kad mes turime teisę tikėtis daugiau palaikymo iš Europos draudimo sektoriaus pusės.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Kaip ir mano kolegos, prisidėję prie šiandieninės diskusijos, aš taip pat laikau, kad Nickolay Mladenovo pranešimas pateiktas tinkamu laiku ir yra labai svarbus vartotojų apsaugos atžvilgiu.

Išaugus tarptautinio automobilių transporto srautams, ypač po ES ir Šengeno erdvės išplėtimo, nemažai Europos piliečių vis dažniau nukenčia eismo įvykiuose užsienyje ir neretais atvejais dėl žinių stokos susiduria su rimtomis problemomis.

Prieš vykdam į užsienį automobiliu, piliečiai turi susipažinti su pagrindine informacija apie tai, kaip sprendžiami žalos atlyginimo klausimai. Svarbu, kad piliečiai kreiptųsi į atitinkamus informacijos centrus, kurie pagal Ketvirtąją motorinių transporto priemonių draudimo direktyvą turi būti įsteigti kiekvienoje valstybėje narėje. Į informaciją apie draudimo sutartis turi būti įtraukta išsami informacija vartotojams apie atstovo žalos suregulavimo reikalams sistemą ir teisinių išlaidų draudimą.

Valstybėse narėse sukurtos skirtingos sistemos ir nacionaliniai reguliavimo organai gali užtikrinti aukštesnio lygio vartotojų apsaugą savo nacionalinėse rinkose. Todėl aš pritariu pranešėjui, kad nėra būtina suderinti nacionalines nuobaudas reglamentuojančias nuostatas Bendrijos lygmeniu.

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Mano nuomone, atstovų žalos atlyginimo reikalams tinklo sukūrimas būtų naudingas 2000 m. Motorinių transporto priemonių draudimo direktyvai. Šie atstovai galėtų paspartinti ieškinių išnagrinėjimo ir sprendimo priėmimo procesą.

Dėl nuobaudų už uždelstą ieškinių nagrinėjimą aš pritariu pranešėjo pozicijai. Remiantis subsidiarumo principu, nacionaliniai reguliavimo organai gali geriau užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą savo nacionalinėse rinkose.

Turimais duomenimis, per 90 proc. visų ieškinių išsprendžiami neteisminio susitarimo būdu, taigi nėra būtina priimti Komisijos iniciatyvą, nustatančią privalomą teisinių išlaidų draudimą visose valstybėse narėse. Tai tik padidintų privalomojo transporto priemonės draudimo kainą ir apkrautų teismus papildomu darbu nagrinėjant ieškinius, kuriuos galima būtų išspręsti neteisminio susitarimo būdu.

Savanoriškas teisinių išlaidų draudimo pobūdis turi būti išlaikytas, bet naujos valstybės narėse turi geriau informuoti savo piliečius apie draudimo produktus.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, man, kaip praktikuojančiam teisininkui, savo darbe susiduriančiam su tarpvalstybiniais ieškiniais, ne viskas taip gražiai atrodo, kaip pateikiama pranešime. Nors aš palaikau šį pranešimą, savo darbe aš susiduriu su problemomis, kai ieškovas turi teisinių išlaidų draudimą, bet jo pagrindu negali išreikalauti jų kompensavimo. Todėl šie ieškovai priversti eikvoti savo laiką ir pinigus teismo procedūroms, kad patvirtintų savo ieškinių pagrįstumą, bet galiausiai sužino, kad eismo įvykį sukėlusios kaltinamosios šalies draudikas nesumokėjo visų teisminių išlaidų, o paties ieškovo draudimo kompanija, su kuria pasirašyta teisinių išlaidų draudimo sutartis, taip pat vengia savo atsakomybės ir atsisako sumokėti šias išlaidas.

Šią sritį turime labai įdėmiai ištirti. Turėjau vieną bylą, kur mes turėjome sumokėti 30 000 EUR sumą už teismo eksperto išvadą ir kur mums nebuvo leista atgauti visų už šią išvadą sumokėtų pinigų. Nors tie asmenys turėjo savo draudimą, jie negalėjo nei įtraukti šių išlaidų į savo draudimo sutartį, nei atgauti jų pagal ją. Šį klausimą reikia ištirti ir užtikrinti tinkamą sistemos veikimo kontrolę.

Meglana Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą padėkoti jus už labai naudingą darbą, kurį čia pateikė Nickolay Mladenov padedamas savo kolegų. Šis darbas labai naudingas ir Komisijai. Komisija rengia tyrimą tarpvalstybiniuose kelių eismo įvykiuose nukentėjusiems asmenims mokamų kompensacijų lygių klausimu. Šį klausimą iškėlė Diana Wallis ir kai kurie kiti kolegos. Šio tyrimo tikslas yra atlikti objektyvią ir faktais pagrįstą analizę. Tyrimas jau įsibėgėjo ir Komisija dabar nagrinėja antrąją tarpinę ataskaitą.

Malcolm Harbour taip pat paminėjo, kad mes turime būti labai konkretūs savo darbe ir glaudžiai bendradarbiauti šiuo klausimu, kad vidaus rinka būtų labiau užpildyta tiek verslo, tiek ir vartotojų atžvilgiu. Labai svarbu, kad šioje srityje būtų užtikrintas sklandus bendradarbiavimas.

Aš iš tikrųjų esu daugiau nei patenkinta matydama, kad puikiai parengtas Nickolay Mladenovo pranešimas prie to prisideda ir kad jis sulaukė tokio gražaus ir reikšmingo pranešėjo kolegų palaikymo.

Dar kartą priimkite mano sveikinimus ir padėką.

Nickolay Mladenov, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos narei ir savo kolegoms už jų įdomias ir įžvalgas pastabas šio pranešimo klausimu. Aš tvirtai tikiu, kad geriausiai apsaugotas yra tas vartotojas, kuris yra geriausiai informuotas apie savo teises ir gali jas apginti remdamasis pateikta informacija. Mes, įstatymų leidėjai, privalome užtikrinti, kad vartotojai gautų tą informaciją ir kad jiems būtų suteikta galimybė laisvai pasirinkti, naudotis tam tikra apsauga nuo tam tikros rizikos ar ne, o ne primesti vienodą apsaugos lygį visiems vartotojams.

Diana Wallis, Andreas Schwab ir Colm Burke iškėlė nepaprastai svarbius klausimus, kurie išeina už siauros šio pranešimo apimties ribų. Man buvo džiugu išgirsti iš Komisijos narės, kad Komisija ketina atlikti tyrimą, kuris aprėps nemažą šiuose Rūmuose iškeltų klausimų dalį. Aš esu įsitikinęs, kad Parlamentas labai įdėmiai susipažins su Komisijos tyrimu ir sugrįš prie Colm Burke iškeltų klausimų, kurie tebėra labai aktualūs ir tampa diskusijų objektu daugelyje valstybių narių, įskaitant ir manąją. Andreas Schwab iškėlė klausimą dėl vienodo požiūrio į žalos atlyginimą, kuris yra labai aktualus mums visiems. Tikiuosi, kad į Komisijos tyrimą šis klausimas bus įtrauktas.

Taip pat norėčiau pasakyti porą dalykų apie tolesnę veiklą šio pranešimo atžvilgiu. Tikiuosi, kad Komisija labai rimtai imsis stebėti, kaip nacionalinės valdžios institucijos įgyvendina valstybėse narėse galiojančias nuobaudas reglamentuojančias nuostatas. Iš tikrųjų, renkant šiam pranešimui būtiną informaciją, kai kurios valstybės narės, nors tokių buvo labai nedaug, pradžioje nebuvo labai noriai nusiteikusios suteikti mums žinių apie tai, kaip veikia jų sistema, bet galiausiai mums pavyko iš jų gauti tinkamą atsakymą. Nuodugnus patikrinimas, kaip tokios sistemos veikia, ir galimybių patobulinti jų veikimą nustatymas ateityje turėtų būti svarbia užduotimi, ties kuria, esu įsitikinęs, Komisija rimtai dirbs ateinančiais mėnesiais ir metais.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks antradienį.

24. Suderinta kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategija (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra pranešimas dėl suderintos kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategijos (2008/2033(INI)), kurį Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu pateikė Sharon Bowles (A6-0312/2008).

Sharon Bowles, pranešėja. – Gerb. pirmininke, naudodamasi proga, pirma norėčiau padėkoti kolegoms už jų indėlį rengiant šį pranešimą, ypač vienu ar keliais klausimais, kuriais nuomonės dar išsiskiria. Manau, yra daugiau dalykų, kurie mus jungia, nei tų, kuriais mūsų nuomonės skiriasi, ir tikiu, kad mums pavyks pasiekti priimtina rezultatą per daug nenutolstant nuo pagrindinio klausimo.

Bendrieji principai, kuriais grindžiamas šis pranešimas mokestinio sukčiavimo klausimu, yra paprasti ir tik patys sukčiautojai su tuo nesutiktų. Dėl mokestinio sukčiavimo prarandamų mokestinių pajamų dydį sudėtinga nustatyti. Sukčiautojai ir asmenys, vengiantys mokėti mokesčius, stengiasi nuslėpti savo veiklą nuo mokesčių administravimo institucijų, bet apytikriais skaičiavimais dėl mokestinio sukčiavimo prarastų mokesčių suma galėtų siekti 200–250 mlrd. EUR, o tai sudaro 2–2,5 proc. viso ES BVP.

Ar mes galime skirti 2–2,5 proc. mūsų kolektyvinių pastangų šiai problemai išspręsti? Aišku, kad atsakymas į šį klausimą yra neigiamas, todėl peršasi tik viena išvada, kad valstybės narės turi dėti didesnes pastangas

šioje srityje, skirti šiai problemai daugiau dėmesio ir ypač daugiau dėmesio kolektyviniam bendradarbiavimui sprendžiant ją.

Šiuo metu vienintelė pagrindinė mokesčių praradimo priežastimi gali būti PVM sukčiavimas, ypač vadinamasis karuselinis arba dingusio PVM mokėtojo sukčiavimas. Jis atsiranda paprasčiausiai dėl spragos dabartinėje PVM sistemoje, pagal kurią tarpvalstybiniam tiekimui Bendrijos viduje PVM netaikomas. Taigi PVM mokesčiu neapmokestintas importuotas prekes galima parduoti tiekimo grandinėje su PVM, pasisavinti PVM lėšas ir tada dingti. Į sudėtingas karuseles taip pat gali patekti ir sąžiningi PVM mokėtojai, todėl priemonės, kurių valstybės narės imasi savo viduje kovodamos su mokestiniu sukčiavimu, pavyzdžiui, mokesčiams taikomų nuolaidų išaldymas, gali pakenkti sąžiningai vykdomam verslui. Ši problema labai gerai žinoma mano šalyje, Jungtinėje Karalystėje. Tai dar viena iš priežasčių, kodėl būtina šią problemą spręsti iš esmės.

Praktiškai PVM turės likti vartojimo mokesčiu, kurio visa suma tiekimo grandinės pabaigoje bus pervedama paskirties šalies mokesčių administravimo institucijai. Pranešime siūloma, kad tiekimas Bendrijos viduje būtų apmokestintas minimalaus 15 proc. tarifo PVM mokesčiu, o tolesnė tiekimo grandinė būtų apmokestinta pačios importuojančios valstybės narės nustatyto tarifo mokesčiu.

Tokiu būdu kilmės šalyje surinktas 15 proc. mokestis turės būti pervestas galutinio suvartojimo šaliai tarpuskaitų būdu. Sukurti tokią tarpuskaitų sistemą dabar yra techniškai įmanoma, juolab kad mes neišvengiamai judame link operacijų registravimo realiuoju laiku. Ši sistema nebūtinai turi būti centralizuota, ji gali veikti decentralizuotai ar dvišalio susitarimo pagrindu.

Kalbant apie kitus kovos su sukčiavimu ir mokesčių slėpimu būdus, labai svarbu pažymėti keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą ir drįsčiau teigti, kad toks požiūris, kai poveikio priemonėmis siekiama tiesioginio rezultato pinigine išraiška, kai kartais neužtikrina pažangos ir yra trumparegis. Yra priemonių, kurios neduoda tokio apčiuopiamo tiesioginio rezultato, bet kurios su kaupu atsiperka daug vėliau.

Mokesčių administravimo institucijoms būtina turėti informaciją apie turtą, kad galėtų atsekti slepiamas pajamas, kurios buvo nedeklaruotos ar gautos vykdant neteisėtą veiklą. Tokiam pajamų atsekimui trukdo nepakankamas keitimasis informacija tarp mokesčių administravimo institucijų. Todėl ir šiuo atžvilgiu mums būtina stiprinti tarptautinį kovos su mokestiniu sukčiavimu aspektą, jei norime, kad ši kova būtų veiksminga.

Galiausiai norėčiau pakalbėti Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos reformavimo klausimu. Yra tikslinga persvarstyti šią direktyvą, kad būtų pašalintos esamos spragos, sudarančios galimybę pasinaudojus alternatyviais juridiniais asmenimis, pavyzdžiui, fondais, išsisukti nuo šios direktyvos nuostatų laikymosi. Pajamų mokestis nėra idealus sprendimas, bet čia mūsų nuomonės apie, ar tai gali būti padaryta be nepageidaujamų pasekmių, išsiskiria.

Būtent šie klausimai yra nagrinėjami pateiktame pranešime. Aš patikiu šį pranešimą jums ir nekantriai lauksiu jų diskusijų jo klausimu.

László Kovács, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti Europos Parlamentui ir ypač pranešėjai Sharon Bowles už labai konstruktyvų pranešimą dėl suderintos kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategijos.

2006 m. gegužės mėn. Komisija pateikė savo komunikatą, kuriuo siekė inicijuoti plataus masto diskusiją apie įvairius elementus, į kuriuos būtina atsižvelgti gerinant Bendrijoje kovą su mokestiniu sukčiavimu.

Aš džiaugiuosi, kad Europos Parlamentas supranta priimtų iniciatyvų svarbą, remia jas ir pritaria komunikate išdėstytam Komisijos požiūriui. Man ne mažiau džiugu ir tai, kad Europos Parlamentas kviečia Komisiją teikti tolesnius siūlymus.

Pranešimas yra labai naudingas ir visapusiškas indėlis į kovos su mokestiniu sukčiavimu klausimu vykstančią diskusiją. Komisija visiškai sutinka, kad sukčiavimas nėra tokia problema, kurią galima būtų sėkmingai išspręsti tik nacionaliniu lygmeniu.

Komisija atsižvelgs į daugybę pastabų ir patarimų, kuriuos pateikė Europos Parlamentas savo darbo rengiant įprastinėms kovos su sukčiavimu priemonėms skirtus esamus ir būsimus teisėkūros pasiūlymus kontekste.

2008 m. numatomų veiksmų atžvilgiu galiu patvirtinti, kad Komisija ketina pateikti tris teisėkūros pasiūlymų rinkinius – vieną 2008 m. spalio mėn., kitą lapkričio mėn. ir trečiąjį gruodžio mėn. Į šiuos tris priemonių rinkinius įeina patobulintos PVM mokėtojų registravimo ir išregistravimo procedūros, padėsiančios greičiau atsekti ir išregistruoti fiktyvius apmokestinamus asmenis ir užtikrinti didesnę saugumą sąžiningam verslui.

I šiuos rinkinius taip pat įeis pasiūlymai dėl kolektyvinės ir asmeninės prekybininkų atsakomybės, Europos tinklo (EUROFISC) sukūrimo, kad būtų pagerintas valstybių narių bendradarbiavimas atsekant sukčiautojus pačioje pradžioje, taip pat dėl atleidimo nuo PVM importuojant sąlygų nustatymo, tarpusavio pagalbos išieškant mokesčius, tiesioginės prieigos prie duomenų, mokesčių mokėtojų vardo ir adreso patvirtinimo, keitimosi PVM informacija sistemos duomenų bazėje ir bendros atsakomybės už visų valstybių narių mokestinių pajamų apsaugą.

Iki spalio mėn. Komisija pateiks komunikatą, kuriame nuosekliai išdėstys savo požiūrį ir pateiks tolesnių veiksmų tvarkaraštį. Komunikate taip pat bus apsvarstyti klausimai, susiję su ilgalaikė strategija, ypač su būtinybe ištirti galimybes geriau panaudoti šiuolaikines technologijas, apie kurią taip pat kalbama ir jūsų pranešime.

Komisija vis dar atvira pasiūlymams dėl galimų alternatyvių PVM sistemų, jeigu jos atitinka tam tikras sąlygas. Pranešime šiuo atžvilgiu minimas atvirkštinis apmokestinimas ir tiekimo Bendrijos viduje apmokestinimas. Komisija pasiūlė ECOFIN Vadovų Tarybai apsvarstyti abi šias radikalias alternatyvas, bet valstybės narės kol kas neparodė politinės valios imtis tokių toli siekiančių priemonių.

Tiesioginių mokesčių atžvilgiu Komisija dirba ties Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos persvarstymu ir ketina pateikti ataskaitą apie direktyvos įgyvendinimą iki rugsėjo mėn. pabaigos, kaip buvo paprašyta 2008 m. gegužės 14 d. ECOFIN Vadovų Tarybos susitikime. Persvarstydami direktyvą, mes labai atidžiai ištyrėme esamą direktyvos taikymo sritį ir apsvarstėme būtinybę padaryti pakeitimus, kurie padidintų jos veiksmingumą. Po to Komisija pateiks pasiūlymą dėl Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos pakeitimų, jei pasitvirtins, kad tokie pakeitimai yra būtini ir tinkami. Komisija taip pat deramai atsižvelgė į tame pačiame susitikime ECOFIN Vadovų Tarybos priimtas išvadas, kuriose pabrėžiama, kad labai svarbu mokesčių srityje propaguoti gero administravimo principus, t. y. skaidrumą, keitimąsi informacija ir sąžiningą mokestinę konkurenciją, ir įtraukti su tuo susijusias nuostatas į susitarimus su trečiosiomis šalimis ir trečiųjų šalių grupuotėmis.

Dėl glaudaus bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis Komisijos ekspertų grupės kovos su mokestiniu sukčiavimu klausimais darbe idėja dėl kovos su mokestiniu sukčiavimu strategijos ES lygmeniu jau įgauna konkretų pavidalą. Vien paskelbus priemones jau bus žengtas didelis žingsnis pirmyn, nors dar mūsų lauks tolesnis darbas.

Jūsų diskusijos apie mokestinę konkurenciją atžvilgiu norėčiau pasakyti, kad mes Profesinės etikos grupėje dirbame ties verslui žalingų mokesčių režimų ES panaikinimo klausimu. Iš viso ši Profesinės etikos grupė įvertino per 400 priemonių, taikomų esamose 27 valstybėse narėse ir joms priklausomose ar asocijuotose užsienio teritorijose, ir nustatė, kad per 100 iš jų žalingos. Beveik visos priemonės iš minėto šimtuko yra jau panaikintos, o kitos bus panaikintos pasirašius atitinkamus pereinamojo laikotarpio susitarimus. Šis Profesinės etikos grupės darbas buvo sėkmingas, nes valstybėse narėse ir joms priklausomose ar asocijuotose teritorijose buvo panaikintos beveik visos žalingos mokesčių priemonės.

Baigdamas norėčiau padėkoti Europos Parlamentui už jo konstruktyvų indėlį į diskusijas suderintos kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategijos klausimu.

Othmar Karas, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pranešėja, dėkoju jums už puikų bendradarbiavimą ir jūsų pranešimą.

Norėčiau pakalbėti keturiais aspektais. Pirma, mes manome ir pabrėžiame, kad su sukčiavimu mokesčių srityje negalima kovoti pavieniui, todėl reikia suderintos strategijos, kuri leistų sustiprinti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis. Antra, planuojami bandomieji projektai kovojant su mokestiniu sukčiavimu yra geras sumanymas ir mes į jį atsižvelgėme, tačiau mes norėtumėme pabrėžti, kad projektuose numatomos priemonės neturėtų pakenkti verslo aplinkai, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Trečia, mes pritariame Komisijos pasiūlymams iš dalies pakeisti PVM direktyvą ir Tarybos reglamentą dėl administracinio bendradarbiavimo PVM srityje. Ketvirta, aš džiaugiuosi, kad diskusija dėl visuotinio slaptų banko duomenų atskleidimo nesulaukė daugumos palaikymo nė viename komitete ir dabar ši mintis yra didžiosios daugumos visiškai atmesta.

Werner Langen, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau prisijungti prie sveikinimų pranešėjai. Ties mokestinio sukčiavimo problema šiuose Rūmuose dirbama jau daugybę metų ir nepaisant daugybės iniciatyvų ir visapusiškos paramos iš Parlamento pusės, Komisijos narė, deja, negali parodyti, kad ši kova, kurią būtina vykdyti, yra veiksminga, nes šias pastangas didesniu ar mažesniu mastu blokuoja valstybės narės. Mano galva, valstybės narės pačios turėtų būti suinteresuotos siekti pažangos kovojant su

mokestinio sukčiavimo, ypač atsižvelgiant į tai, kad kalbama apie prarandamų mokesčių sumų, viršijančių 200 mlrd. EUR per metus, o tai daugiau nei ES biudžetas, atgavimą nedidinant mokesčių tarifų sąžiningiems mokesčių mokėtojams. Todėl bet kurioje diskusijoje šiuo klausimu būtina pabrėžti, kad dalis atsakomybės tenka pačioms valstybėms narėms.

Pranešimo priėmimo procesas buvo gana sudėtingas, nes pradžioje komitete iškilo problemų vieno klausimo atžvilgiu, bet dabar šis reikalas jau išspręstas. Sharon Bowles parodė didelį norą bendradarbiauti. Mums šis pranešimas buvo sudėtingas klausimas, nes jame siūlomas vienas pakeitimas, kuriam mes negalime pritarti. Net ir dabar dar siūloma išgręžti mokesčių mokėtojus ir mokesčių šaltinius iki paskutinio lašo. Ateitis parodys, ar tai protingas sprendimas, bet gali atsitikti taip, kad jis tik paskatins naujų mokesčių teisės pažeidimų atsiradimą. Bet svarbiausia, kad mes negalime pritarti 4 pakeitimui, kurį pasiūlė du Socialistų frakcijos nariai ir kuriuo siekiama panaikinti Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvą.

Taigi mes laikomės šios pozicijos: mes visiškai visais atžvilgiais palaikome Sharon Bowles pranešimą, bet jei 4 pakeitimas dėl Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos panaikinimo sulauks daugumos pritarimo, mes atmesime šį pranešimą pilnutinai.

Benoît Hamon, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau padėkoti pranešėjai Sharon Bowles už kokybiškai atliktą darbą ir už rezultatą, kurį sugebėjome pasiekti Ekonomikos ir pinigų politikos komitete rengiant tokį svarbų tekstą. Norėčiau priminti kolegoms parlamentarams, kad mokesčių parradimas dėl mokestinio sukčiavimo vidaus rinkoje šiuo metu siekia nuo 200 iki 250 mlrd. EUR. Šie prarasti milijardai eurų reiškia mažesnes valstybės investicijas, mažiau mokyklų, mažiau viešųjų paslaugų, daugiau socialinių poreikių, kuriems patenkinti trūksta lėšų, kurias dažnai atvejais bandoma surinkti didinant mokesčius sąžiningiems mokesčių mokėtojams, neturintiems laiko užsiimti mokesčių slėpimu ir neteisėtu mokesčių pasisavinimu.

Man džiugu matyti, kad PVM klausimu šiuose Rūmuose plačiu mastu sutariama, kad būtina užkirsti kelią sukčiavimui ir neteisėtai praktika, vykdomai pasinaudojant 1993 m. sukurtos pereinamosios sistemos netobulumu. Nuo Lichtenšteino skandalo mums visiems puikiai žinoma, kad didžiausiais mastais sukčiauja tie, kurie laiko dideles pinigų sumas trečiosiose šalyse, dažnai vadinamose mokesčių rojaus teritorijomis, kad išvengtų mokesčių.

Europos Sąjunga turi priemonę kovoti su šios rūšies sukčiavimu ir tai yra Taupymo pajamų apmokestinimo direktyva. Tačiau, kaip pabrėžė Sharon Bowles, šioje direktyvoje yra per daug spragų ir ji taikoma tik palūkanoms iš taupymo pajamų. Taigi vengiant mokesčių šiuo metu yra visiškai nesudėtinga dirbtinai sukurti juridinį asmenį, labai dažnai turintį tik vieną partnerį ar akcininką, ar vietoje palūkanų prasimanyti kitų finansinių pajamų šaltinių.

Todėl labai svarbu išplėsti šios direktyvos taikymo sritį, kaip siūloma pranešime, bent jau tam, kad ne taip būtų lengva sukčiauti. Iš tikrųjų, tai yra moralinis imperatyvas.

Turėčiau išreikšti savo nustebimą ir nusivylimą pakeitimu, pateiktu PPE-DE frakcijos, kuri dėl savo bailumo ir pakraipos galiausiai nieko konkretaus nepasiūlo, teigdama, kad nieko nereikėtų keisti ir mokestinio sukčiavimo požiūriu turėtumėme palikti viską taip, kaip yra.

Apie tokią poziciją turi žinoti Europos žmonės, ypač Vokietijoje, ir tegul jie įvertina mūsų pasirinkimą. Teko girdėti rimtų pareiškimų žiniasklaidoje, ypač Vokietijoje, apie mokestinio sukčiavimo problemą. Čia, Europos Parlamento tyloje, pasirenkamos kitos alternatyvos. Tikiuosi, kad Europos žmonės pareikš savo nuomonę apie jas.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, norėčiau pakalbėti trimis klausimais. Pirma, buvo nustatyta, kad dėl mokestinio sukčiavimo, susijusio su PVM ir akcizo mokesčiu, prarastų mokesčių suma sudaro daugiau nei 2 proc. Europos Sąjungos BVP. Pinigine išraiška nuostoliai dėl prarastų mokesčių siekia nuo 200 iki 250 mlrd. EUR. Tai didžiulės pinigų sumos. Tai mažina nacionalines pajamas ir turi neigiamos įtakos Europos Sąjungos pajamų biudžeto struktūrai didindama nuosavų nacionalinių pajamų dalį, grindžiamą bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis.

Antra, nepaisant šios diagnozės, pranešime siūlomi sprendimai galėtų padaryti daugiau žalos nei gero. Kalbu, pavyzdžiui, apie sprendimą taikyti atvirkštinį apmokestinimą tiekimui Bendrijos viduje, pagal kurį mokesčių turėtų sumokėti ne tiekėjas, bet gavėjas. Man taip pat kelia susirūpinimą pasiūlymas suvienodinti PVM mokesčio tarifus, kas iš esmės reiškia sumažintų tarifų panaikinimą, ir pasiūlymas įsteigti tarpuskaitytų namus, per kuriuos būtų paskirstomos mokesčių pajamos tarp valstybių narių.

Trečia, regis, tai, ko iš tikrųjų reikia norint veiksmingiau kovoti su mokestiniu sukčiavimu, yra glaudesnis bendradarbiavimas tarp valstybių narių mokesčių administravimo institucijų. Tai turėtų apimti greitesnį keitimąsi informacija ir galbūt tiesioginę prieigą prie elektroniniu būdu laikomų duomenų apie PVM ir akcizo mokesčių mokėtojus.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, paprašiau žodžio dėl dviejų priežasčių: pirma, šis klausimas, kaip minėjo Werner Langen, yra mūsų darbotvarkėje jau daugybę metų ir mes iš tikrųjų turime pagrindo reikalauti atsakymo, kodėl nėra jokios pažangos, ypač kovojant su PVM slėpimu, antra, didžiajai daugumai europiečių yra nepriimtina, kad mes elgiamės veidmainiškai diskutuodami čia mokesčių slėpimo ir sukčiavimo klausimu, kuris tiesiogiai susijęs su mokesčių mokėtojų pinigais, iš tiesų nespėdami šios problemos savo viduje.

Pats Europos Parlamentas, aš kalbu apie nemažą dalį jo narių, yra sukčiavimo židiny. Apie tai kalbama Galvino pranešime ir kitur, bet yra bandoma visa tai pakišti po kilimu. Užtenka paminėti vien tik Chichesterį, Purvis ar kai kuriuos Liberalų frakcijos narius. Tai gėdinga. Jei mes nekreipsime dėmesio į sukčiavimo atvejus mūsų pačių gretose, mes prarasime pasitikėjimą ir neturėsime teisės kritikuoti kitų.

Aš raginu Europos kovos su sukčiavimu biurą (OLAF), bet ypač Parlamento administraciją ir frakcijas, išsiaiškinti šiuos atvejus. Yra pasibaisėtina, kad bandoma juos nuslėpti.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Ačiū, gerb. pirmininke. Man džiugu, kad šioje srityje pradėjome formuoti Bendrijos strategiją, nors šis procesas vyksta lėtai, galbūt pernelyg lėtai. Aš sutinku, kad kova su mokestiniu sukčiavimu, viena vertus, turi būti kiekvienos valstybės narės nacionaline pareiga, kita vertus, ši sritis taip pat turėtų būti įtraukta į Bendrijos Lisabonos programą.

Norėčiau pasidalyti savo pastabomis šiuo klausimu. Pirma, aš nesutinku su Parlamento pranešime išreikšta mintimi, kad mokestinės konkurencijos stiprinimas nebūtina iškraipys vidaus rinką ir pakenks socialiniam modeliui. Toks požiūris atspindi įkyrią mintį visose esamose apmokestinimo srityse nustatyti mažiausią apmokestinimo lygį, o tai kartu su neigiamu infliacijos poveikiu iš tikrųjų tik paskatintų nesažiningą konkurenciją, nuo kurios nukentėtų tos valstybės narės, kurios yra kitaip sutvarkiusios savo mokesčių sistemą ir geba mažinti mokesčių tarifus. Netiesioginio apmokestinimo klausimu, kuris taip pat yra Bendrijos jurisdikcijoje, tokia politika, kai kalbama tik apie minimalius lygius nesuteikiant galimybės reguliuoti maksimalius, yra nepriimtina. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad pagrindinė piktnaudžiavimo akcizo mokesčio srityje priežastis yra minimalių mokesčio tarifo lygių kėlimas, nes tai skatina šešėlinės rinkos ekonomiką ir falsifikuotos produkcijos gamybą, o tai prieštarauja Bendrijos politikai. Antra, aš džiaugiuosi, kad PVM srityje siūloma laikytis nuoseklios politikos judant į priekį lėtais žingsniais ir eksperimento tvarka diegiant atvirkštinio apmokestinimo sistemą, tačiau šioje srityje būtina imtis ir ryžtingų veiksmų. Mano nuomone, atsižvelgiant į dabartinį technologijų lygį, šią sistemą būtų nesudėtinga įdiegti tarpvalstybiniam tiekimui vidaus rinkoje, nes būtų nesudėtinga surinkti tiekėjo PVM ir perduoti jį paskirties šaliai. Žinoma, kad tą galėtumėme padaryti, būtina pagerinti valstybių narių mokesčių administravimo institucijų tarpusavio bendradarbiavimą, kuris tebėra nepakankamas. Dabar, kai turime eurą ir Mokėjimo paslaugų direktyvą, tinkamiausias laikas pasiraitoti rankoves ir tą padaryti. Trečia, manau, kad svarbu imtis veiksmų bendrovių, turinčių už Sąjungos ribų veikiančias lengvatinio apmokestinimo teritorijose įregistruotas įmones, atžvilgiu, nes labai dažnai šios bendrovės prieš apmokestinimą nukreipia mokesčio bazę sudarančias pajamas į savo įmones užsienyje, o po to neskaidriais būdais susigrąžina jas ir taip išvengia mokesčių. Verslas registruojamas lengvatinio apmokestinimo teritorijose ne tam, kad būtų slepiami mokesčiai. Ačiū.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponai ir ponios, remiantis kai kuriais skaičiavimais, dėl mokestinio sukčiavimo Europoje parandama daugiau nei 6 proc. mokestinių pajamų. Tai pakerta pasitikėjimą mokesčių sistemomis, finansų institucijų pajėgumu ir jų veiklos teisingumu ir turi neigiamą poveikį piliečių gerovei. Mokestinis sukčiavimas sudaro palankias sąlygas šešėlinei ekonomikai ir organizuotam nusikalstamumui.

Europos Sąjungoje mokestinis sukčiavimas pažeidžia tinkamą vidaus rinkos funkcionavimą, iškraipo konkurenciją ir kenkia ES finansiniams interesams, taip pat Lisabonos strategijos įgyvendinimui.

Remiantis Tarptautinio valiutos fondo duomenimis, surinkus mokesčius už ketvirtadalį viso pasaulio turto, slepiamo mokesčių rojumi vadinamose teritorijose, šios sumos pakaktų, kad būtų įgyvendinti Jungtinių Tautų Tūkstantmečio plėtros tikslai.

Europos Sąjunga turi būti tvirta savo kovoje su mokestiniu sukčiavimu. Tą galima daryti saugiai ir atsakingai, neapsunkinant mūsų ekonomikos pernelyg didele našta. Išaugus tarpvalstybinei prekybai ir didėjant

globalizacijai mes privalome ryžtingai propaguoti europinę kovos su mokestiniu sukčiavimu strategiją. Veiksmų tik nacionaliniu lygmeniu nepakanka.

Ši strategija privalo turėti vidaus dimensiją, sprendžiančią sukčiavimo VAT ir tam tikrų mokesčių srityje problemas ir mokesčių slėpimo problemas tiesioginio apmokestinimo požiūriu, taip pat išorės dimensiją, įtvirtinančią ekonominį Europos Sąjungos reikšmingumą.

Mes negalime nuvilti tų savo piliečių, kurie sąžiningai vykdo savo mokestines prievoles ir kurie tikisi, kad Europos Sąjunga kovos su sukčiavimu srityje imsis vadovaujančio vaidmens.

Šiame kontekste mes reikalaujame, kad kovai su PVM sukčiavimu skirtas priemonių paketas, kurį Komisija pateiks kitą mėnesį, būtų ambicingas ir kad pranešimas dėl taupymo pajamų apmokestinimo, kurį ketinama paskelbti šio mėnesio pabaigoje, galėtų pasitarnauti konkrečiai pažangai kovojant Europoje su mokestiniu sukčiavimu PVM srityje. Mes palaikome bendrą Sharon Bowles pateikto pranešimo turinį ir sveikiname pranešėją. Mes tikime, kad šis pranešimas bus priimtas plenariniame posėdyje ir net jei jame nebus padaryta jokių patobulinimų, jis bent jau nenubloks mūsų atgal.

Desislav Chukolov (NI). – (BG) Gerb. Sharon Bowles, aš žaviuosi jūsų troškimu įveikti mokestinio sukčiavimo problemą Europos lygmeniu.

Tačiau vertėtų pasvarstyti, kokią įtaką tai turėtų tiems, kurie šiandien yra prie valdžios vairo Bulgarijoje. Galiu patikinti jus, kad jei mokestinis sukčiavimas liausis Bulgarijoje, kituose rinkimuose liberalai iš musulmonų partijos „Judėjimas už teises ir laisves“ negautų nė pusės balsų, kuriuos turi dabar. Jei valstybės lėšų grobstymui mano šalyje visiems laikams būtų padarytas galas, socialistai nebeturėtų lėšų finansuoti savo kampanijas ir absurdiškas iniciatyvas.

Kaip partijos „Ataka“ narys aš palaikau šį jūsų pranešimą, nes ši partija yra vienintelė Bulgarijos partija, kuri siekia, kad liautųsi valstybės lėšų grobstymas, ir į kurios programą įeina tvirtas įsipareigojimas ištirti visus įtartinus ir nešvarius sandorius, kurie atnešė didžiulių nuostolių valstybės biudžetui ir kurie iki šiol buvo naudingi ne vienai politinei jėgai. Ačiū už dėmesį.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, leiskite man visų pirma pasakyti gerb. Benoît Hamon, kad jo šantažas nepadarė mums jokio įspūdžio. Aš apgailestauju, kad jis akivaizdžiai tapo didelio nesusipratimo auka.

Gerb. pirmininke, nors aš sutinku su pagrindiniais principais, išdėstytais gerb. Sharon Bowles pranešime, aš manau, kad derėtų pabrėžti du dalykus. Pirma, dabar atsiskleidė 1993 m. sukurtos pereinamosios PVM sistemos trūkumai. Nemanau, kad jos tolesnis gyvavimas galėtų būti priimtinas. Mokestiniam sukčiavimui, kurį visi smerkiame dėl jo tiesioginės ir netiesioginės žalos, palankias sąlygas iš dalies sudaro dabartinės sistemos spragos ir trūkumai, todėl ji turėtų būti pakeista. Žinoma, aš suprantu, kad yra tam tikrų problemų. Todėl aš patariu Komisijai propaguoti RTvat organizacijos siūlomą sprendimą dėl PVM operacijų realiuoju laiku, kuris leistų išvengti 275 mln. EUR prarastų mokesčių per dieną ir kartu sumažintų administracines išlaidas MVĮ.

Kitas klausimas yra susijęs su mokesčių slėpimo problema ir Taupymo pajamų apmokestinimo direktyva. Pranešime yra nepagrįstų pastabų, todėl aš pateikiau pasiūlymą padaryti tam tikrus pakeitimus, kad būtų ištaisyta tokia padėtis. Teisėta ir būtina kova su mokestiniu sukčiavimu neturi būti vykdoma taip, kad mums tektų suabejoti mokestinės konkurencijos principu. Aš visiškai atmetu tai, nes šie du dalykai nėra susiję. Be to, patirtis rodo, kad sistema, kai taupymo pajamų mokestis atskaitomas iš karto, yra pati efektyviausia ir todėl yra geresnis sprendimas nei visiems primetama vienoda keitimosi informacija sistema, kuri pati turi savo problemų.

Galiausiai reikalavimai reformuoti Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvą išplečiant jos taikymo sritį ir įtraukiant į ją visus juridinius asmenis ir visus finansinių pajamų šaltinius yra taip pat neapgalvoti, nes tai paprasčiausiai „išsės“ taupymo pajamas iš Europos Sąjungos. Būtent todėl noriu, kad šiais klausimais būtų padaryti pakeitimai. Jei šie pakeitimai nebus padaryti, mes negalėsime balsuoti už šį pranešimą.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, mokestinis sukčiavimas jau kurį laiką yra visuotinė problema. Remiantis apytikriais skaičiavimais, dėl mokestinio sukčiavimo patiriami nuostoliai sudaro 2 – 2,5 proc. ES BVP, o tai siekia nuo 200 iki 250 mlrd. EUR. Todėl būtina suderinti veiklą Bendrijos lygmeniu ir sustiprinti bendradarbiavimą tarp valstybių narių.

Europos bendrijos steigimo sutarties 10 ir 280 straipsniuose teigiama, kad valstybės narės privalo imtis visų tinkamų priemonių, kad būtų užtikrintas visiškas iš šios sutarties išplaukiančių įsipareigojimų įvykdymas ir suderinti jų veiksmai apsaugant finansinius Bendrijos interesus. Tačiau svarbu turėti galvoje, kad nors laisvas prekių ir paslaugų judėjimas Bendrijos rinkose sudaro sunkumų valstybėms narėms kovoti su šios rūšies sukčiavimu savo jėgomis, veiksmai, kurių imamasi, neturėtų varžyti ekonominės veiklos ir užkrauti papildomą našta mokesčių mokėtojams.

László Kovács, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti šių Rūmų nariams už šių diskusijų metų išreikštą nuomonę ir pateiktas pastabas.

Kaip sakiau pradžioje, Komisija labai vertina Europos Parlamento indėlį į diskusijas dėl suderintos kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategijos. Komisija yra įsipareigojusi spręsti šį klausimą ir imsis tolesnių iniciatyvų stiprinant teisinį pagrindą ir administracinį bendradarbiavimą tarp valstybių narių. Valstybės narės be abejonės turi siekti to paties.

Kai kurie iš jūsų kalbėjo apie Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos reformavimą ir aš galiu patikinti jus, kad dabar ji yra labai nuodugniai persvarstoma išsamiai tiriant, ar esama direktyvos taikymo sritis užtikrina jos veiksmingumą, ir gilinantis į visus jos taikymo srities išplėtimo privalumus ir trūkumus. Šis darbas sudėtingas, nes būtina atsižvelgti į daugybę veiksnių: veiksmingumas mokestinės drausmės požiūriu, administracinė našta rinkos operatoriams ir mokesčių administravimo institucijoms, būtinybė užtikrinti vienodas galimybes ES viduje ir už jos ribų ir tai tik keli iš šių veiksnių. Kaip minėjau pirmiau, netrukus mes pateiksime pranešimą, o po to pasiūlysime Taupymo pajamų apmokestinimo direktyvos pakeitimus. Mes dėsime visas pastangas, kad būtų pasiekta tinkama pusiausvyra.

Žinoma, negali būti vieno universalaus sprendimo, kuris padėtų išspręsti mokestinio sukčiavimo problemą pasaulio mastu. Kiekviena atskira priemonė turėtų prisidėti prie kovos su mokestiniu sukčiavimu įnešdama savo pridėtinės vertės dalį, bet tik įdiegus visas priemones kaip visumą mokesčių administravimo institucijos galės turėti tvirtą pagrindą kovoti su mokesčių slėpimu ir mokestiniu sukčiavimu.

Sharon Bowles, *pranešėja*. – Gerb. pirmininke, kova su mokestiniu sukčiavimu yra ES pareiga, nes sukčiautojai naudojami tarpvalstybinėmis spragomis, kurias mes bandome panaikinti.

Kaip minėjo Komisijos narys, taupymo pajamų apmokestinimo klausimai yra sudėtingi. Aš manau, kad mes turime galimybę pasiekti sutarimą balsavimo būdu, kad neužbėgtumėme už akių išsamesnėms diskusijoms šiuo klausimu, kurias numatoma surengti Komisijai pateikus savo tolesnius pasiūlymus. Taip pat aš manau, kad mes galime apeiti mokestinės konkurencijos klausimą, dėl kurio mūsų nuomonės išsiskiria ir kuris nėra esminis šio pranešimo atžvilgiu. Todėl manau, kad galime pasiekti tam tikrą tarpusavio sutarimą.

Aš nemanau, gerb. kolegos ir Komisijos nary, kad visais šiais frontais pasyvumas ar nedrąsūs veiksmai galėtų būti tinkamas atsakas. 2,5 proc. BVP yra pavojuje. Tai didžiulė mokesčių bazės dalis. Kaip minėjo mūsų kolega Sánchez Presedo, ji gali sudaryti 5 proc. mokestinių pajamų.

Jei kurie nors iš čia esančių ar bet kurios valstybės narės politikų savo rinkiminės kampanijos metu būtų agitavę už mokesčių padidinimą 5 proc. nesiūlant mokesčių mokėtojams nieko mainais, vargu ar jie būtų išrinkti. Taigi aš norėčiau pasakyti, ypač toms valstybėms narėms, kurios yra kritiškai nusiteikusios keitimosi informacija sistemos gerinimo atžvilgiu, kad bailumas, apsiribojimas tik nereikšmingomis priemonėmis prilygsta sąžiningų mokesčių mokėtojų apmokestinimui 5 proc. mokesčiu už nieką. Šią mintį aš norėjau perteikti savo pranešime ir manau, kad būtent tokią kolektyvinę mintį Pralamentas nori perduoti savo pranešime remdamas Komisijos nario pastangas ir ragindamas jį būti drąsiu.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks antradienį.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Siiri Oviir (ALDE), *raštu*. – (ET) Mokestinis sukčiavimas yra kartu ES ir valstybių narių problema, nes šis reiškinys iškraipo konkurenciją ir mažina mokestinę bazę tiek ES, tiek ir valstybėse narėse.

Kaip buvo minėta, viena iš šios problemos priežasčių yra paini ir pasenusi pereinamoji PVM sistema. Ją būtina pakeisti. Šiuo atžvilgiu EP siūlymas, kad Komisija pateiktų sprendimą dėl naujos PVM sistemos 2010 m., yra neabejotinai sveikintinas.

Sakydami, kad būtina sukurti naują PVM sistemą, mes žinoma neturime galvoje, kad esama mokesčių sistema turėtų būti pakeista dar painesne ir biurokatiškesne. Taip pat svarbu pabrėžti, kad prieš pradėdant ją taikyti ES mastu, pirma būtina įgyvendinti bandomuosius projektus, kad būtų įsitikinta, jog ji gali funkcionuoti praktikoje ir kad būtų išvengta daugelio problemų, kurios galėtų iškilti vėliau.

Ne mažiau svarbi priemonė kovojant su mokesčiniu sukčiavimu yra keitimasis informacija tarp valstybių narių ir tokios informacijos naujinimas. Tuo tikslu ketinama įsteigti visos Europos mastu veikiantį elektroninio mokesčių administravimo informacijos centrą.

Apdorojant asmeninius duomenis bus paisoma pusiausvyros tarp viešojo intereso ir pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių principo.

Galiausiai norėčiau paminėti klausimą, susijusį su mokesčių rojumi vadinamomis teritorijomis, kuris taip pat yra labai svarbus kovos su mokesčiniu sukčiavimu atžvilgiu. Aš palaikau pranešime išreikštą mintį, kad visų pasaulyje esančių mokesčių rojumi vadinamų teritorijų panaikinimas turėtų tapti ES prioritetu.

25. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

26. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 24 val.)